

ព្រះ
ច្បាប់ប្រជុំប្រជានិមិត្ត
និង
សេចក្តីប្រែប្រួលភាសាខ្មែរ
អតិថិជនប្រជុំប្រជានិមិត្ត
បណ្ឌិត, បណ្ឌិតភាគ

៩៧

ព្រះសាសនបណ្ឌិត ភ្នំពេញ

ឆ.ស ២៥១០

អភិធម្មបិដក បង្គោល

បត្តត្ថា រាគ

អនុលោមតិកប្បដ្ឋានំ បដិច្ច

ធម្មោ តស្ម កតវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្វ ។

វិញ្ញត្តិកំ

បដិច្ចវិញ្ញា

[១] សវិតត្តសវិតារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតត្តស-
 វិតារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សវិតត្តស-
 វិតារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធ តយោ
 ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ
 ខន្ធោ បដិសន្ធិត្តលោ សវិតត្តសវិតារំ ឯកំ ខន្ធំ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។
 សវិតត្តសវិតារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតត្តវិចារមត្តោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សវិតត្តសវិតារោ
 ខន្ធ បដិច្ច វិតត្តោ បដិសន្ធិត្តលោ សវិតត្តសវិ-
 ចារោ ខន្ធ បដិច្ច វិតត្តោ ។ សវិតត្តសវិ-
 ចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតត្តអវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក បង្គោល

បត្តត្ថា

អនុលោមតិកប្បដ្ឋានំ ខាងចុង

សូមមេស្រាវ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គនោះ ។

វិញ្ញត្តិកំ

បដិច្ចវិញ្ញា

[១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២
 ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ វិតក្កៈ អាស្រ័យ
 ខន្ធចាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ វិតក្កៈ
 អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង

ហេតុប្បដូយា សវិតក្កសវិតារ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្ត-
សមុដ្ឋាន រូប បដិសន្ធិត្ថលោ សវិតក្កសវិតារ ខន្ធ
អវិរុ កាដត្តារូប ។

[៤] សវិតក្កសវិតារ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិ-
តារោ ច អវិតក្កអវិតារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុ-
ប្បដូយា សវិតក្កសវិតារ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ
ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ទេ ខន្ធ បដិច្ច ទេ
ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ បដិសន្ធិត្ថលោ សវិ-
តក្កសវិតារ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ កាដត្តា
ច រូបំ ទេ ខន្ធ បដិច្ច ទេ ខន្ធ កាដត្តា ច
រូបំ ។ សវិតក្កសវិតារ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
ច អវិតក្កអវិតារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុ-
ប្បដូយា សវិតក្កសវិតារ ខន្ធ បដិច្ច វិតក្កោ
ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ បដិសន្ធិត្ថលោ សវិតក្កស-
វិតារ ខន្ធ បដិច្ច វិតក្កោ កាដត្តា ច រូបំ ។
សវិតក្កសវិតារ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិតារោ
ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដូយា

ព្រោះហេតុប្បដូយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធចាំនឡាយ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ កាដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធចាំនឡាយ
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ដែល
មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ រឿបតើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ គឺ ខន្ធ ក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
វិចារៈ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ក្តី កាដត្តា-
រូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កាដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី
អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ រឿបតើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដូយ គឺ វិតក្កៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធចាំន-
ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ វិតក្កៈក្តី កាដត្តារូបក្តី
អាស្រ័យខន្ធចាំនឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ រឿបតើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដូយ

សវិតត្តសវិតាវ ឯកំ មន្ត បដិច្ច តយោ ទន្ធា
 វិតត្តោ ច ទ្វេ ទន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា
 វិតត្តោ ច បដិសន្ធិត្តលោ សវិតត្តសវិតាវ ឯកំ
 មន្ត បដិច្ច តយោ ទន្ធា វិតត្តោ ច ទ្វេ ទន្ធា
 បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា វិតត្តោ ច ។

(៣) សវិតត្តសវិតាវ ឯកំ បដិច្ច សវិតត្តសវិតាវ
 ច អវិតត្តវិចារមត្តោ អវិតត្តអវិតាវ ច ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា សវិតត្តសវិតាវ ឯកំ មន្ត បដិច្ច
 តយោ ទន្ធា វិតត្តោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ទន្ធា
 បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា វិតត្តោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ
 បដិសន្ធិត្តលោ សវិតត្តសវិតាវ ឯកំ មន្ត បដិច្ច
 តយោ ទន្ធា វិតត្តោ ច តតតត ច រូបំ ទ្វេ ទន្ធា
 បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា វិតត្តោ ច តតតត ច រូបំ ។

(៤) អវិតត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតត្តវិចារ-
 មត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា អវិតត្តវិចារមត្តំ
 ឯកំ មន្ត បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា បដិច្ច
 ទ្វេ ទន្ធា បដិច្ច តយោ ទន្ធា វិតត្តោ ច ឯកំ
 មន្ត បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ។

តី ខន្ធ ញ ក្តី វិតត្តៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ខន្ធ ២ ក្តី វិតត្តៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី
 វិតត្តៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វិតត្តៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

(៣) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌មិន
 មានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌មិនមានវិតត្តៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ចយ តី ខន្ធ ញ ក្តី វិតត្តៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានបូតិ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ខន្ធ ២ ក្តី វិតត្តៈក្តី
 ចិត្តសមុដ្ឋានបូតិ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី វិតត្តៈក្តី កដត្តាបូតិ
 អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វិតត្តៈក្តី កដត្តាបូតិ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

(៤) ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
 ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ
 តី ខន្ធ ញ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ
 ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតត្តៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

អវិភត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សវិភត្តសវិចារោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា វិភត្តំ បដិច្ច សវិភត្តស-
 វិចារោ ខន្ធ បដិសន្ធិក្ខណោ វិភត្តំ បដិច្ច សវិភត្ត-
 សវិចារោ ខន្ធ ។ អវិភត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
 អវិភត្តអវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា
 អវិភត្តវិចារមត្តោ ខន្ធ បដិច្ច វិចារោ ចិត្តសមុដ្ឋានត្ថា
 រូបំ វិភត្តំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ
 អវិភត្តវិចារមត្តោ ខន្ធ បដិច្ច វិចារោ កដត្តា ច
 រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វិភត្តំ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៥] អវិភត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សវិភត្តសវិ-
 ចារោ ច អវិភត្តអវិចារោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ
 ហេតុប្បច្ចយា វិភត្តំ បដិច្ច សវិភត្តសវិចារោ ខន្ធ
 ចិត្តសមុដ្ឋានត្ថា រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វិភត្តំ
 បដិច្ច សវិភត្តសវិចារោ ខន្ធ កដត្តា ច រូបំ ។
 អវិភត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិភត្តវិចារមត្តោ
 ច អវិភត្តអវិចារោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា

ធម៌ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិន
 មានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិភក្តៈ
 ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិភក្តៈ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម៌ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែល
 មិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី អាស្រ័យវិភក្តៈ វិចារៈក្តី
 កដត្តាប្រក្តី អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តាប្រក្តី អាស្រ័យវិភក្តៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹម
 តែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី អាស្រ័យវិភក្តៈ
 ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី កដត្តាប្រក្តី
 អាស្រ័យវិភក្តៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌
 ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

អវិភត្តាវិចារាវត្ថុ ធម្មំ បដិច្ច តយោ ទន្ធា វិចារោ
 ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ទន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា
 វិចារោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ
 អវិភត្តាវិចារាមត្តំ ឯកំ ទន្ធា បដិច្ច តយោ ទន្ធា
 វិចារោ ច កាដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ទន្ធា បដិច្ច ទ្វេ
 ទន្ធា វិចារោ ច កាដត្តា ច រូបំ ។

[៦] អវិភត្តាអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិភត្តាអវិចារោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អវិភត្តាអវិចារំ ឯកំ
 ទន្ធា បដិច្ច តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ
 ទន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ វិចារំ
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិភត្តា
 អវិចារំ ឯកំ ទន្ធា បដិច្ច តយោ ទន្ធា កាដត្តា
 ច រូបំ ទ្វេ ទន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា កាដត្តា ច
 រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារំ បដិច្ច កាដត្តារូបំ ទន្ធា
 បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ទន្ធា វិចារំ បដិច្ច វត្ថុ
 វត្ថុ បដិច្ច វិចារោ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ
 មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 កាដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ អវិភត្តាអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច
 សវិភត្តាសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា

គី ទន្ធា ព ក្តី វិចារក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានបូក្តី អាស្រ័យទន្ធា ១ ដែល
 មិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមវិចារៈ ទន្ធា ២ ក្តី វិចារក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានបូក្តី
 អាស្រ័យទន្ធា ២ ទន្ធា ព ក្តី វិចារក្តី កដត្តាបូក្តី អាស្រ័យទន្ធា ១
 ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ទន្ធា ២ ក្តី
 វិចារក្តី កដត្តាបូក្តី អាស្រ័យទន្ធា ២ ។

[៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែល
 មិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
 ទន្ធា ព ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានបូក្តី អាស្រ័យទន្ធា ១ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិន
 មានវិចារៈ ទន្ធា ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានបូក្តី អាស្រ័យទន្ធា ២ ចិត្ត
 សមុដ្ឋានបូក្តី អាស្រ័យវិចារៈ ទន្ធា ព ក្តី កដត្តាបូក្តី អាស្រ័យទន្ធា ១
 ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ទន្ធា ២ ក្តី កដត្តា
 បូក្តី អាស្រ័យទន្ធា ២ កដត្តាបូក្តី អាស្រ័យវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិ
 សន្ធិ វត្ថុ អាស្រ័យទន្ធាទាំងឡាយ ទន្ធាទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ វត្ថុ
 អាស្រ័យវិចារៈ វិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ មហាក្ខត ព អាស្រ័យមហា
 ក្ខត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានបូក្តី កដត្តាបូក្តី ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំង
 ឡាយ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

អវិភង្គិក្ខុណោ វត្ថុំ បដិច្ច សវិតត្តសវិចារា ខន្ធា ។
 អវិភង្គិក្ខុអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារំ បដិច្ច អវិតត្តវិចារ-
 មត្តោ ខន្ធា បដិសន្ធិត្តុណោ វិចារំ បដិច្ច អវិតត្ត-
 វិចារមត្តោ ខន្ធា បដិសន្ធិត្តុណោ វត្ថុំ បដិច្ច អវិតត្ត-
 វិចារមត្តោ ខន្ធា បដិសន្ធិត្តុណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិតត្តោ ។

[៧] អវិតត្តអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតត្តសវិ-
 ចារោ ច អវិតត្តអវិចារោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា បដិសន្ធិត្តុណោ វត្ថុំ បដិច្ច សវិតត្តសវិ-
 ចារោ ខន្ធា មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ អវិ-
 តត្តអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតត្តវិចារមត្តោ ច អវិ-
 តត្តអវិចារោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារំ
 បដិច្ច អវិតត្តវិចារមត្តោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ
 បដិសន្ធិត្តុណោ វិចារំ បដិច្ច អវិតត្តវិចារមត្តោ ខន្ធា
 កដត្តា ច រូបំ បដិសន្ធិត្តុណោ វត្ថុំ បដិច្ច
 អវិតត្តវិចារមត្តោ ខន្ធា មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ

គឺ ខន្ធាន្តខ្យាយ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
 វត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមិនមានវិចារៈ រើបើកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធាន្តខ្យាយ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 អាស្រ័យវិចារៈ ខន្ធាន្តខ្យាយ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 អាស្រ័យវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធាន្តខ្យាយ ដែលមិនមាន
 វិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វិតត្តៈ
 អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌មិនមានវិ-
 តត្តៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមិនមានវិចារៈ រើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធាន្តខ្យាយ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តាប្រ អាស្រ័យ
 មហាក្ខតន្តខ្យាយ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតត្តៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមិន
 មានវិចារៈ រើបើកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធាន្តខ្យាយ ដែលមិន
 មានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានញក្តី អាស្រ័យវិចារៈ ខន្ធាន្ត-
 ខ្យាយ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី កដត្តាប្រក្តី អាស្រ័យវិចារៈ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធាន្តខ្យាយ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តាប្រ អាស្រ័យមហាក្ខតន្តខ្យាយ

បដិសន្ធិស្វក្ខណោ វត្ថុ បដិច្ច វិនិច្ឆ័យ មហាភូតេ បដិច្ច
 តាដន្តារូបំ បដិសន្ធិស្វក្ខណោ វត្ថុ បដិច្ច អវិភក្កិ-
 វិចារមត្តា ខន្ធ ច វិចារោ ច ។ អវិភក្កិអវិចារំ
 ធម្មំ បដិច្ច សវិភក្កិសវិចារោ ច អវិភក្កិវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិស្វក្ខណោ វត្ថុ
 បដិច្ច សវិភក្កិសវិចារោ ខន្ធ ច វិនិច្ឆ័យ ច ។

(៨) អវិភក្កិអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិភក្កិសវិ-
 ចារោ ច អវិភក្កិវិចារមត្តោ ច អវិភក្កិអវិចារោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិស្វក្ខណោ វត្ថុ
 បដិច្ច សវិភក្កិសវិចារោ ខន្ធ ច វិនិច្ឆ័យ ច មហា-
 ភូតេ បដិច្ច តាដន្តារូបំ ។

(៩) សវិភក្កិសវិចារោ អវិភក្កិអវិចារោ
 ធម្មំ បដិច្ច សវិភក្កិសវិចារោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិស្វក្ខណោ សវិភក្កិសវិចារំ
 ឯកំ ខន្ធភ្ន វត្ថុភ្ន បដិច្ច តយោ ខន្ធភ្ន
 ទ្វេ ឯទ្វេ ច វត្ថុភ្ន បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធភ្ន ។

វិត្តៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កងតាប្រ អាស្រ័យមហា-
 ភូតតាំងឡាយ ខន្ធតាំងឡាយ ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
 វិចារៈក្តី អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធតាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកប
 ដោយវិចារៈក្តី វិត្តៈក្តី អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

(៨) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈក្តី
 អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធតាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយ
 វិចារៈក្តី វិត្តៈក្តី អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កងតាប្រ
 អាស្រ័យមហាភូតតាំងឡាយ ។

(៩) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិត្តៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធតា
 អាស្រ័យ ខន្ធទ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធទ អាស្រ័យខន្ធទ ផង វត្ថុផង ។

សវិតក្កសវិតារា អវិតក្កអវិតារា ធម្មំ បដិច្ច
 អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 បដិសន្ធិក្កណោ សវិតក្កសវិតារា ខន្ធ ច វត្ថុញ
 បដិច្ច វិតក្កោ ។ សវិតក្កសវិតារា អវិតក្កអវិតារា
 ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិតារា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា សវិតក្កសវិតារា ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កណោ សវិតក្ក-
 សវិតារា ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

(១០) សវិតក្កសវិតារា អវិតក្កអវិតារា ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិតារា ច អវិតក្កអវិតារា ច ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្កណោ សវិតក្ក-
 សវិតារា ឯកំ ខន្ធញ វត្ថុញ បដិច្ច តរយា ខន្ធ
 ទ្វេ ខន្ធ ច វត្ថុញ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ សវិតក្កស-
 វិតារា ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ វិតក្កៈ អាស្រ័យខន្ធច្បងឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធ
 ច្បងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង មហាក្ខតាំង-
 ឡាយផង កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធច្បងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈផង មហាក្ខតាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

(១០) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធញ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធច្បងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង មហាក្ខតាំងឡាយផង ។

សវិត្តសវិត្តាវា អវិត្តសវិត្តាវា ធម្មំ បដិច្ច អវិ-
 ត្តសវិត្តាវា ធម្មំ អវិត្តសវិត្តាវា ធម្មំ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា បដិសន្ធិត្ថណោ សវិត្តសវិត្តាវា ខន្ធ
 ច វត្ថុញ បដិច្ច វិត្តោ សវិត្តសវិត្តាវា ខន្ធ
 ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ សវិត្ត-
 សវិត្តាវា អវិត្តសវិត្តាវា ធម្មំ បដិច្ច សវិត្ត-
 សវិត្តាវា ធម្មំ អវិត្តសវិត្តាវា ធម្មំ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា បដិសន្ធិត្ថណោ សវិត្តសវិត្តាវា ឯកំ
 ខន្ធា វត្ថុញ បដិច្ច តយោ ខន្ធា វិត្តោ ច ខន្ធ
 ខន្ធ ច វត្ថុញ បដិច្ច ខន្ធ ខន្ធា វិត្តោ ច ។

(១០) សវិត្តសវិត្តាវា អវិត្តសវិត្តាវា ធម្មំ
 បដិច្ច សវិត្តសវិត្តាវា ធម្មំ អវិត្តសវិត្តាវា ធម្មំ
 អវិត្តសវិត្តាវា ធម្មំ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា

ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមិន
 មានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង
 ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បដ្ឋយ គឺ វិត្តៈ អាស្រ័យខន្ធាន្តំ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកប
 ដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធ
 តាំងឡើយ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង មហាក្កតតាំង-
 ឡើយផង ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ព ក្តី វិត្តៈក្តី អាស្រ័យ
 ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វិត្តៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

(១១) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈក្តី
 អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
 មិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

បដិសន្ធិត្ថុណោ សវិតត្តសវិចារំ ឯកំ ទទ្ធានុ វត្ថុញ
 បដិច្ច តយោ ទទ្ធា វិតត្តោ ច ទ្វេ ទទ្ធា ច វត្ថុញ
 បដិច្ច ទ្វេ ទទ្ធា វិតត្តោ ច សវិតត្តសវិចារេ
 ទទ្ធា ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

(១២) អវិតត្តវិចារមត្តញ អវិតត្តអវិចារញ ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតត្តសវិចារេ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា បដិសន្ធិត្ថុណោ វិតត្តញ វត្ថុញ បដិច្ច សវិ-
 តត្តសវិចារា ទទ្ធា ។ អវិតត្តវិចារមត្តញ អវិតត្ត-
 អវិចារញ ធម្មំ បដិច្ច អវិតត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អវិតត្តវិចារមត្តំ ឯកំ ទទ្ធានុ
 វិចារញ បដិច្ច តយោ ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្ធា ច វិចា-
 រញ បដិច្ច ទ្វេ ទទ្ធា បដិសន្ធិត្ថុណោ អវិតត្តវិចារ-
 មត្តំ ឯកំ ទទ្ធានុ វិចារញ បដិច្ច តយោ ទទ្ធា ទ្វេ
 ទទ្ធា ច វិចារញ បដិច្ច ទ្វេ ទទ្ធា បដិសន្ធិត្ថុណោ
 អវិតត្តវិចារមត្តំ ឯកំ ទទ្ធានុ វត្ថុញ បដិច្ច តយោ
 ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្ធា ច វត្ថុញ បដិច្ច ទ្វេ ទទ្ធា ។

គឺ ទទ្ធានុ ក្តី វិតត្តក្តី អាស្រ័យទទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ទទ្ធា ក្តី វិតត្តក្តី
 អាស្រ័យទទ្ធា ផង វត្ថុផង កដត្តារូប អាស្រ័យទទ្ធាទាំងឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

(១២) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈ
 មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ទទ្ធាទាំង-
 ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិតត្តៈផង
 វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌
 ដែលមិនមានវិតត្តៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 គឺ ទទ្ធានុ អាស្រ័យទទ្ធា ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 ផង វិចារៈផង ទទ្ធា អាស្រ័យទទ្ធា ផង វិចារៈផង ទទ្ធា
 អាស្រ័យទទ្ធា ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ទទ្ធា អាស្រ័យទទ្ធា ផង វិចារៈផង ទទ្ធា
 អាស្រ័យទទ្ធា ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ទទ្ធា អាស្រ័យទទ្ធា ផង វត្ថុផង ។

អវិច្ឆិកាវិចារមត្តញ្ច អវិច្ឆិកាវិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 អវិច្ឆិកាវិចារកេ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា អវិ-
 តក្កាវិចារមត្តេ ខន្ធ ច វិចារញ្ច បដិច្ច ចិត្តស-
 មុដ្ឋានំ រូបំ អវិច្ឆិកាវិចារមត្តេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ
 ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចារញ្ច មហាក្ខតេ
 ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ អ-
 វិច្ឆិកាវិចារមត្តេ ខន្ធ ច វិចារញ្ច បដិច្ច កដត្តា-
 រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិច្ឆិកាវិចារមត្តេ ខន្ធ ច
 មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ
 វិចារញ្ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ បដិ-
 សន្ធិក្ខណោ អវិច្ឆិកាវិចារមត្តេ ខន្ធ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច
 វិចារកេ ។

[១៣] អវិច្ឆិកាវិចារមត្តញ្ច អវិច្ឆិកាវិចារញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច សវិច្ឆិកាសវិចារកេ ច អវិច្ឆិកាវិចារកេ
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ
 វិចារញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច សវិច្ឆិកាសវិចារកេ ខន្ធ
 វិចារញ្ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធ
 តាំងឡាយ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធតាំងឡាយ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈផង មហាក្ខតតាំងឡាយផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិភក្តៈផង
 មហាក្ខតតាំងឡាយផង កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធតាំងឡាយ ដែលមិន
 មានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តា-
 រូប អាស្រ័យខន្ធ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង មហាក្ខតតាំង-
 ឡាយផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យវិភក្តៈផង មហាក្ខត
 តាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វិចារៈ អាស្រ័យខន្ធតាំងឡាយ
 ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[១៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធតាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិភក្តៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យវិភក្តៈផង មហាក្ខតតាំងឡាយផង ។

អវិភត្តាវិចារមត្តញ្ច អវិភត្តាវិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 អវិភត្តាវិចារមត្តា ច អវិភត្តាអវិចារោ ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កយា អវិភត្តាវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធភ្ន
 វិចារញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ
 ទ្វេ ខន្ធទ ច វិចារញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ករណោ អវិភត្តាវិចារមត្តំ ឯកំ
 ខន្ធភ្ន វិចារញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា កដត្តា ច
 រូបំ ទ្វេ ខន្ធទ ច វិចារញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា
 ច រូបំ បដិសន្ធិក្ករណោ អវិភត្តាវិចារមត្តំ ឯកំ
 ខន្ធភ្ន វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា វិចារោ ច ទ្វេ
 ខន្ធទ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វិចារោ ច ។

[១២] សវិភត្តាសវិចារញ្ច អវិភត្តាវិចារមត្តញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច សវិភត្តាសវិចារោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បក្កយា សវិភត្តាសវិចារំ ឯកំ ខន្ធភ្ន វិភត្តាញ្ច
 បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទ ច វិភត្តាញ្ច បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ករណោ សវិភត្តាសវិចារំ ឯកំ
 ខន្ធភ្ន វិភត្តាញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទ
 ច វិភត្តាញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ សវិភត្តាសវិចារញ្ច
 អវិភត្តាវិចារមត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិភត្តាអវិចារោ ធម្មា

ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិន
 មានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌
 ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈផង ទើបគេតាមឡើង ព្រោះហេតុប្បក្កយ
 គឺ ខន្ធភ្ន ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី អាស្រ័យខន្ធទ ដែលមិនមានវិភត្តៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ខន្ធទ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី អាស្រ័យខន្ធទ
 ផង វិចារៈផង ខន្ធភ្ន ក្តី កដត្តាប្រក្តី អាស្រ័យខន្ធទ ដែលមិនមាន
 វិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធទ
 ក្តី កដត្តាប្រក្តី អាស្រ័យខន្ធទ ផង វិចារៈផង ខន្ធភ្ន ក្តី វិចារៈក្តី
 អាស្រ័យខន្ធទ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធទ ក្តី វិចារៈក្តី អាស្រ័យខន្ធទ ផង វត្ថុផង ។

[១២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបគេតាមឡើង ព្រោះហេតុប្បក្កយ គឺ
 ខន្ធភ្ន អាស្រ័យខន្ធទ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង
 វិភត្តៈផង ខន្ធទ អាស្រ័យខន្ធទ ផង វិភត្តៈផង ខន្ធភ្ន អាស្រ័យ
 ខន្ធទ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិភត្តៈផង ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធទ អាស្រ័យខន្ធទ ផង វិភត្តៈផង ។ ធម៌
 ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សវិតក្កសវីចារេ ខន្ធ ច
វិតក្កញ្ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ
សវិតក្កសវីចារេ ខន្ធ ច វិតក្កញ្ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[១៥] សវិតក្កសវីចារញ្ច អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច
នម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវីចារេ ច អវិតក្កអវិចារេ
ច នម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សវិតក្កសវីចារំ
ឯកំ ខន្ធឯ វិតក្កញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្ត-
សមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធ ច វិតក្កញ្ច បដិច្ច
ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ សវិ-
តក្កសវីចារំ ឯកំ ខន្ធឯ វិតក្កញ្ច បដិច្ច តយោ
ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធ ច វិតក្កញ្ច
បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ។

[១៦] សវិតក្កសវីចារញ្ច អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច
អវិតក្កអវិចារញ្ច នម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវីចារេ នម្មា
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្កុណោ សវិតក្ក-
សវីចារំ ឯកំ ខន្ធឯ វិតក្កញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធ ច វិតក្កញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

វេហិត្តោ ព្រាហ្មណ៍បុត្រោ គី ខន្ធឯ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច អាស្រ័យខន្ធ
ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង
កដត្តាប្រក្កំ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ ប្រកបដោយ
វិចារៈផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[១៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ
វិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
វេហិត្តោ ព្រាហ្មណ៍បុត្រោ គី ខន្ធឯ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្កំ
អាស្រ័យខន្ធទ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង
ខន្ធទ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្កំ អាស្រ័យខន្ធទ ផង វិតក្កៈផង ខន្ធឯ ក្តី
កដត្តាប្រក្កំ អាស្រ័យខន្ធទ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈ
ផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធទ ក្តី កដត្តាប្រក្កំ អាស្រ័យ
ខន្ធទ ផង វិតក្កៈផង ។

[១៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
វិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈផង
វេហិត្តោ ព្រាហ្មណ៍បុត្រោ គី ខន្ធឯ អាស្រ័យខន្ធទ ដែល
ប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ខន្ធទ អាស្រ័យខន្ធទ ផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង ។

អវិភង្គិកាវិចារញ្ច វិជ្ជុំ បដិច្ច សវិភង្គិកាវិចារោ ច
អវិភង្គិកាវិចារោ ច ធម្មា ទុប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា
បដិសន្ធិត្វុណោ សវិភង្គិកាវិចារំ ឯកំ មន្តញ្ច វិ-
ភង្គិញ្ច វិភង្គញ្ច បដិច្ច នយោ មន្តា នយោ មន្តេ ច
វិភង្គិញ្ច វិភង្គញ្ច បដិច្ច ឯកោ មន្តោ មន្តេ មន្តេ
ច វិភង្គិញ្ច វិភង្គញ្ច បដិច្ច មន្តេ មន្តា សវិភង្គិកា-
វិចារោ មន្តេ ច វិភង្គិញ្ច មហាភូតោ ច បដិច្ច
ភវន្តាប្ប ។

ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ
ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌
ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈផង ទើបតើឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋិយ
គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈ
ផង វិភក្តៈផង វត្ថុផង ក្នុងឈាវនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ៣
ផង វិភក្តៈផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វិភក្តៈផង វត្ថុផង
ក្នុងត្រូវ អាស្រ័យខន្ធហ័ន្ធច្បាយ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយ
វិចារៈផង វិភក្តៈផង មហាភូមិអំនុកយន្ត ។

[១៦] សវិតត្តសវិតារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណាប្បច្ចយា សវិតត្តសវិតារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធព បដិច្ច ទេ ខន្ធា បដិសន្ធិត្ថុណោ . . . ។

សវិតត្តសវិតារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណាប្បច្ចយា សវិតត្តសវិតារោ ខន្ធព បដិច្ច វិតត្តោ បដិសន្ធិត្ថុណោ . . . ។

[១៧] សវិតត្តសវិតារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតត្តសវិតារោ ច អវិតត្តវិចារមត្តោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណាប្បច្ចយា សវិតត្តសវិតារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា វិតត្តោ ច ទេ ខន្ធព បដិច្ច ទេ ខន្ធា វិតត្តោ ច បដិសន្ធិត្ថុណោ . . . ។

[២០] អវិតត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណាប្បច្ចយា អវិតត្តវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធព បដិច្ច ទេ ខន្ធា បដិសន្ធិត្ថុណោ . . . ។

[១៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ វិតក្កៈ អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[១៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[២០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

អវិភត្តាវិចារមន្តំ ធម្មំ បដិច្ច សវិភត្តាសវិចារោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា វិភត្តំ បដិច្ច សវិភត្តា
 សវិចារោ ទុក្ខា បដិសន្ធិក្កុណោ . . . ។ អវិភត្តាវិ-
 ចារមន្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិភត្តាអវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 អារម្មណាប្បច្ចយា អវិភត្តាវិចារមន្តោ ទុក្ខេ បដិច្ច
 វិចារោ បដិសន្ធិក្កុណោ . . ។

(២០) អវិភត្តាវិចារមន្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិភត្តា-
 វិចារមន្តោ ច អវិភត្តាអវិចារោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 អារម្មណាប្បច្ចយា អវិភត្តាវិចារមន្តំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
 តយោ ទុក្ខា វិចារោ ច ទ្វេ ទុក្ខេ បដិច្ច ទ្វេ
 ទុក្ខា វិចារោ ច បដិសន្ធិក្កុណោ . . . ។

(២២) អវិភត្តាអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិភត្តាអវិចា-
 រោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា អវិភត្តាអវិចារំ
 ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទុក្ខា ទ្វេ ទុក្ខេ បដិច្ច ទ្វេ
 ទុក្ខា បដិសន្ធិក្កុណោ អវិភត្តាអវិចារំ ឯកំ ទន្ធិ
 បដិច្ច តយោ ទុក្ខា ទ្វេ ទុក្ខេ បដិច្ច ទ្វេ ទុក្ខា បដិ-
 សន្ធិក្កុណោ វត្ថុំ បដិច្ច ទុក្ខា វត្ថុំ បដិច្ច វិចារោ ។

ធមិ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធមិ ដែលមិន
 មានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្មណាប្បច្ចយ គឺ
 ខន្ធាន្តរាយ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិភក្តៈ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធមិ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ អា-
 ស្រ័យធមិ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អារម្មណាប្បច្ចយ គឺ វិចារៈ អាស្រ័យខន្ធាន្តរាយ ដែលមិនមានវិភក្តៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

(២១) ធមិ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធមិ ដែល
 មិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធមិ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹម
 តែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ចយ គឺ ខន្ធគក្កី វិចារៈក្តី
 អាស្រ័យខន្ធទ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ខន្ធគ ក្តី វិចារៈ
 ក្តី អាស្រ័យខន្ធគ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

(២២) ធមិ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធមិ
 ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ចយ
 គឺ ខន្ធគ អាស្រ័យខន្ធទ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ខន្ធគ
 អាស្រ័យខន្ធគ ខន្ធគ អាស្រ័យខន្ធទ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមាន
 វិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធគ អាស្រ័យខន្ធគ ខន្ធាន្ត-
 រាយ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ ។

អវិភង្គិកអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិភង្គិកសវិចារោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈន្តិ អារម្មណប្បច្ចយា បដិសន្ធិត្តុលោ វត្ថុ បដិច្ច
 សវិភង្គិកសវិចារោ ទដ្ឋា ។ អវិភង្គិកអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច
 អវិភង្គិកវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ អារម្មណប្បច្ចយា
 វិចារំ បដិច្ច អវិភង្គិកវិចារមត្តោ ទដ្ឋា បដិសន្ធិត្តុលោ
 វិចារំ បដិច្ច អវិភង្គិកវិចារមត្តោ ទដ្ឋា បដិសន្ធិត្តុលោ
 វត្ថុ បដិច្ច អវិភង្គិកវិចារមត្តោ ទដ្ឋា បដិសន្ធិត្តុលោ
 វត្ថុ បដិច្ច វិភង្គោ ។

[២៣] អវិភង្គិកអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិភង្គិក
 វិចារមត្តោ ច អវិភង្គិកអវិចារោ ក ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ
 អារម្មណប្បច្ចយា បដិសន្ធិត្តុលោ វត្ថុ បដិច្ច អវិ
 ភង្គិកវិចារមត្តោ ទដ្ឋា វិចារោ ប ។ អវិភង្គិកអវិចារំ
 ធម្មំ បដិច្ច សវិភង្គិកសវិចារោ ក អវិភង្គិកវិចារមត្តោ
 ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ អារម្មណប្បច្ចយា បដិសន្ធិត្តុលោ
 វត្ថុ បដិច្ច សវិភង្គិកសវិចារោ ទដ្ឋា ច វិភង្គោ ច ។

ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិន
 មានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្សឺណប្បច្ច័យ គឺ
 ខន្ធាងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គ មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាងឡាយ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈ អាស្រ័យវិចារៈ ខន្ធាងឡាយ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈ អាស្រ័យវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធាងឡាយ ដែលមិន
 មានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វិភង្គៈ
 អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[២៤] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមាន
 វិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាងឡាយ
 ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិភង្គ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈ
 មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិភង្គៈក្តី អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[២៤] សវិតត្តសវិតារា វវិតត្តសវិតារា ធម្ម្ម
 បដិច្ច សវិតត្តសវិតារា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយា បដិសន្ធិត្តណោ សវិតត្តសវិតារា ឯកំ
 ទទ្ធា វត្ថុតា បដិច្ច តយោ ទទ្ធា ទេ ទទ្ធា ច
 វត្ថុតា បដិច្ច ទេ ទទ្ធា ។ សវិតត្តសវិតារា
 អវិតត្តអវិតារា ធម្ម្ម បដិច្ច អវិតត្តវិតារាមត្តោ
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា បដិសន្ធិត្តណោ
 សវិតត្តសវិតារា ទទ្ធា ច វត្ថុតា បដិច្ច វិតត្តោ ។

[២៥] សវិតត្តសវិតារា អវិតត្តអវិតារា ធម្ម្ម
 បដិច្ច សវិតត្តសវិតារា ច អវិតត្តវិតារាមត្តោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា បដិសន្ធិត្តណោ
 សវិតត្តសវិតារា ឯកំ ទទ្ធា វត្ថុតា បដិច្ច តយោ
 ទទ្ធា វិតត្តោ ច ទេ ទទ្ធា ច វត្ថុតា បដិច្ច
 ទេ ទទ្ធា វិតត្តោ ច ។

[២៦] ធម្មិ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម្មិ
 ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម្មិ ដែលមិនមានវិតត្តៈ
 មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព
 អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង
 ក្នុងខណៈវេនបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។ ធម្មិ
 ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម្មិ ដែលប្រកបដោយ
 វិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម្មិ ដែលមិនមានវិតត្តៈមិនមានវិចារៈផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ វិតត្តៈ អាស្រ័យខន្ធចាំង-
 ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុង
 ខណៈវេនបដិសន្ធិ ។

[២៧] ធម្មិ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម្មិ
 ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម្មិ ដែលប្រកបដោយ
 វិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម្មិ ដែលមិនមានវិតត្តៈមិនមានវិចារៈផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព ក្តី វិតត្តៈក្តី
 អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង
 ក្នុងខណៈវេនបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វិតត្តៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង
 វត្ថុផង ។

(២២) អវិភត្តាវិចារមត្តញ្ច អវិភត្តាអវិចារញ្ច ធម្ម្ម
 បដិច្ច សវិភត្តាសវិចារា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណ-
 ប្បច្ចយា បដិសន្ធិត្តុណោ វិភត្តញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច
 សវិភត្តាសវិចារា ទន្ធា ។ អវិភត្តាវិចារមត្តញ្ច អវិ-
 ភត្តាអវិចារញ្ច ធម្ម្ម បដិច្ច អវិភត្តាវិចារមត្តា ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បច្ចយា អវិភត្តាវិចារមត្តំ ឯកំ
 ទទ្ធា វិចារញ្ច បដិច្ច តយោ ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្វេ
 ច វិចារញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ទទ្ធា បដិសន្ធិត្តុណោ អវិ-
 ភត្តាវិចារមត្តំ ឯកំ ទទ្ធា វិចារញ្ច បដិច្ច តយោ
 ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្វេ ច វិចារញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ទទ្ធា បដិ-
 សន្ធិត្តុណោ អវិភត្តាវិចារមត្តំ ឯកំ ទទ្ធា វត្ថុញ្ច
 បដិច្ច តយោ ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្វេ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច
 ទ្វេ ទទ្ធា ។ អវិភត្តាវិចារមត្តញ្ច អវិភត្តាអវិចារញ្ច
 ធម្ម្ម បដិច្ច អវិភត្តាអវិចារា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្ម-
 ណប្បច្ចយា បដិសន្ធិត្តុណោ អវិភត្តាវិចារមត្ត ទទ្វេ
 ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច វិចារា ។

(២២) ធម្ម្ម ដែលប្រកបដោយវិភត្តប្រកបដោយវិចារ អាស្រ័យធម្ម្ម
 ដែលមិនមានវិភត្តមានត្រឹមតែវិចារផង ធម្ម្ម ដែលមិនមានវិភត្តមិនមាន
 វិចារផង រឿងកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ចយ គឺ ខ្លះទាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិភត្តប្រកបដោយវិចារ អាស្រ័យវិភត្តផង វត្ថុផង
 ក្នុងខណៈវេលាបដិសន្ធិ ។ ធម្ម្ម ដែលមិនមានវិភត្តមានត្រឹមតែវិចារ
 អាស្រ័យធម្ម្ម ដែលមិនមានវិភត្តមានត្រឹមតែវិចារផង ធម្ម្ម ដែលមិន
 មានវិភត្តមិនមានវិចារផង រឿងកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ចយ គឺ
 ខ្លះ អាស្រ័យខ្លះៗ ដែលមិនមានវិភត្តមានត្រឹមតែវិចារផង វិចារ
 ផង ខ្លះៗ អាស្រ័យខ្លះៗ ផង វិចារផង ខ្លះៗ អាស្រ័យខ្លះៗ
 ដែលមិនមានវិភត្តមានត្រឹមតែវិចារផង វិចារផង ក្នុងខណៈវេលាបដិសន្ធិ
 ខ្លះៗ អាស្រ័យខ្លះៗ ផង វិចារផង ខ្លះៗ អាស្រ័យខ្លះៗ
 ដែលមិនមានវិភត្តមានត្រឹមតែវិចារផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈវេលាបដិសន្ធិ
 ខ្លះៗ អាស្រ័យខ្លះៗ ផង វត្ថុផង ។ ធម្ម្ម ដែលមិនមានវិភត្តមិន
 មានវិចារ អាស្រ័យធម្ម្ម ដែលមិនមានវិភត្តមានត្រឹមតែវិចារផង ធម្ម្ម
 ដែលមិនមានវិភត្តមិនមានវិចារផង រឿងកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្ប-
 ច្ចយ គឺ វិចារ អាស្រ័យខ្លះទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិភត្តមានត្រឹម
 តែវិចារផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈវេលាបដិសន្ធិ ។

[២៣] អវិភត្តវិចារមត្តញ្ច អវិភត្តវិចារញ្ច ធម្ម៍
 បដិច្ច អវិភត្តវិចារមត្តា ច អវិភត្តអវិចារោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា បដិសន្ធិត្តលោ
 អវិភត្តវិចារមត្តំ ឯកំ ទទ្ធក្ខ វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ
 ទទ្ធា វិចារោ ច ទ្វេ ទទ្វេ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ
 ទទ្ធា វិចារោ ច ។

[២៤] សវិភត្តសវិចារញ្ច អវិភត្តវិចារមត្តញ្ច
 ធម្ម៍ បដិច្ច សវិភត្តសវិចារោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អារម្ម-
 ណប្បច្ចយា សវិភត្តសវិចារំ ឯកំ ទទ្ធក្ខ វិភត្តញ្ច
 បដិច្ច តយោ ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្វេ ច វិភត្តញ្ច បដិច្ច
 ទ្វេ ទទ្ធា បដិសន្ធិត្តលោ . . . ។ សវិភត្តសវិចារញ្ច
 អវិភត្តវិចារមត្តញ្ច អវិភត្តអវិចារញ្ច ធម្ម៍ បដិច្ច សវិ-
 ភត្តសវិចារោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា បដិ-
 សន្ធិត្តលោ សវិភត្តសវិចារំ ឯកំ ទទ្ធក្ខ វិភត្តញ្ច
 វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្វេ ច វិភត្តញ្ច
 វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ទទ្ធា ។

ទ្វេ បច្ចយា សន្និយមភ័ក្ត្រ វិភត្តា ឯកំ
 អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន បច្ចយា វិភត្តវិចារោ ។

[២៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តមានត្រឹមវិចារក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិភត្តមានត្រឹមវិចារក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តមានត្រឹម
 តែវិចារផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តមានត្រឹមវិចារផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណប្បច្ចយ គឺ ទទ្ធក្ខ ក្តី វិចារក្តី អាស្រ័យទទ្ធក្ខ ដែល
 មិនមានវិភត្តមានត្រឹមតែវិចារផង វត្ថុផង ក្នុងឈ្មោះនៃបដិសន្ធិ ទទ្ធក្ខ
 ក្តី វិចារក្តី អាស្រ័យទទ្ធក្ខ ផង វត្ថុផង ។

[២៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តប្រកបដោយវិចារ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តប្រកបដោយវិចារផង ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិភត្តមានត្រឹមតែវិចារផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ចយ គឺ
 ទទ្ធក្ខ អាស្រ័យទទ្ធក្ខ ដែលប្រកបដោយវិភត្តប្រកបដោយវិចារផង
 វិភត្តផង ទទ្ធក្ខ អាស្រ័យទទ្ធក្ខ ផង វិភត្តផង ក្នុងឈ្មោះនៃបដិ-
 សន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តប្រកបដោយវិចារ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តប្រកបដោយវិចារផង ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិភត្តមានត្រឹមតែវិចារផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្ត មិនមានវិចារ ផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ចយ គឺ ទទ្ធក្ខ អាស្រ័យ ទទ្ធក្ខ
 ដែលប្រកបដោយវិភត្តប្រកបដោយវិចារផង វិភត្តផង វត្ថុផង ក្នុង
 ឈ្មោះនៃបដិសន្ធិ ទទ្ធក្ខ អាស្រ័យទទ្ធក្ខ ផង វិភត្តផង វត្ថុផង ។

បច្ចយ ព័ន្ធិកា លោកវិចារក្តី ដោយផ្លូវនៃការស្វាគមន៍
 បច្ចយ ២២ ដ៏ស្រស់ ប្រសើរ គួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍ ។

[២៩] អវិភង្គក្ខន្ធសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិភង្គក្ខន្ធិ

សវិចារក ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អវិ

តក្ខន្ធសវិចារំ ឯនំ ខន្ធំ បដិច្ច ឧយោ ខន្ធា វត្ថុ

វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា បដិសន្ធិត្វាលោ អវិភង្គក្ខន្ធសវិចារំ

ឯនំ ខន្ធំ បដិច្ច ឧយោ ខន្ធា វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

អវិភង្គក្ខន្ធសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិភង្គក្ខន្ធវិចារមៈត្តា

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អវិភង្គក្ខន្ធសវិចារក

ខន្ធធ្វេ បដិច្ច វិភង្គក្ខន្ធា វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា បដិ

សន្ធិត្វាលោ ។ អវិភង្គក្ខន្ធសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច

អវិភង្គក្ខន្ធសវិចារក ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា

អវិភង្គក្ខន្ធសវិចារក ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

ខន្ធធ្វេ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា បដិសន្ធិត្វាលោ ។ ។

[២៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ

ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ

វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា គឺ ខន្ធធ្វេ អាស្រ័យខន្ធខ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ

ប្រកបដោយវិចារៈ (ខន្ធាន្តរាយ អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង)

ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ខន្ធធ្វេ អាស្រ័យខន្ធខ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ

ប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ខន្ធាន្តរាយ អាស្រ័យ)

វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ ធម៌ ដែលមិនមាន

វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប

ដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា គឺ វិតក្កៈ អាស្រ័យ

ខន្ធាន្តរាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ (វិតក្កៈ

អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ក្នុងខណៈនៃ

បដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ

[៣០] សវិតក្កសវិតាវ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្ក-
 សវិតាវោ ច អវិតក្កសវិតាវោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា សវិតក្កសវិតាវ ឯតំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តាយា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ខន្ធា វត្ថុំ វិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធធ្វេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 បដិសន្ធិក្កុលោ ... ។ សវិតក្កសវិតាវ ធម្មំ បដិច្ច
 អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កសវិតាវោ ច ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា សវិតក្កសវិតាវោ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច
 វិតក្កោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ វិតក្កោ វត្ថុំ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធធ្វេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 បដិសន្ធិក្កុលោ ... ។ សវិតក្កសវិតាវ ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិតាវោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា សវិតក្កសវិតាវ
 ឯតំ ខន្ធំ បដិច្ច តាយា ខន្ធា វិតក្កោ ច ខន្ធធ្វេ
 បដិច្ច ខន្ធធ្វេ ខន្ធា វិតក្កោ ច វត្ថុំ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្កុលោ ... ។

[៣០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវត្ថុប្រកបដោយវិចារក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវត្ថុមានត្រឹមតែវិចារក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វត្ថុប្រកបដោយវិចារ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ
 ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានបូក អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវត្ថុប្រកប
 ដោយវិចារ ខន្ធា ខន្ធា ខន្ធា (អាស្រ័យ) វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានបូក (អាស្រ័យ) ខន្ធា ខន្ធា ខន្ធា (ទើបកើត
 ឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ធម៌ ដែល
 មិនមានវត្ថុមានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុមានត្រឹមតែវិចារក្តី
 អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវត្ថុប្រកបដោយវិចារ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ វត្ថុក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានបូក អាស្រ័យខន្ធា ៦
 ខន្ធា ដែលប្រកបដោយវត្ថុប្រកបដោយវិចារ វត្ថុ (អាស្រ័យ)
 វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានបូក (អាស្រ័យ)
 ខន្ធា ខន្ធា ខន្ធា (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ... ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវត្ថុប្រកបដោយវិចារក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវត្ថុមានត្រឹមតែវិចារក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វត្ថុប្រកបដោយវិចារ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ
 ៣ ក្តី វត្ថុក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវត្ថុប្រកបដោយ
 វិចារ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ (ខន្ធា ខន្ធា អាស្រ័យ)
 វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣០] សវិតត្តុសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតត្តុសវិ-

សវិចារោ ធម្មំ អវិតត្តុវិចារមន្តោ ធម្មំ អវិតត្តុសវិចារោ

ធម្មំ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា សវិតត្តុសវិ-

ចារំ ឯតំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ វិតត្តោ ធម្មំ

ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ទេ ខន្ធោ បដិច្ច ទេ ខន្ធោ

វិតត្តោ ធម្មំ ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ខន្ធោ ធម្មំ វិតត្តោ

ធម្មំ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធោ

វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា បដិសន្ធិត្ថុណោ . . . ។

[៣២] អវិតត្តុវិចារមន្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតត្តុ-

វិចារមន្តោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តំ ។ បេ ។ អវិតត្តុវិចារ-

មន្តំ ឯតំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ទេ ខន្ធោ . . .

វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា បដិសន្ធិត្ថុណោ . . . ។ អវិតត្តុ-

វិចារមន្តំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតត្តុសវិចារោ ធម្មា ឧប្ប-

ជ្ឈន្តំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិតត្តុំ បដិច្ច សវិតត្តុសវិចារោ

ធម្មា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា បដិសន្ធិត្ថុណោ . . . ។

[៣១] ធម្មំ ដែលប្រកបដោយវិតត្តុប្រកបដោយវិចារក្តី ធម្មំ

ដែលមិនមានវិតត្តុមានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម្មំ ដែលមិនមានវិតត្តុមិនមាន

វិចារក្តី អាស្រ័យធម្មំ ដែលប្រកបដោយវិតត្តុប្រកបដោយវិចារ ទើប

កើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិតត្តុក្តី ចិត្តស-

មុដ្ឋានបូក អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតត្តុប្រកបដោយវិចារ

ខន្ធ ២ ក្តី វិតត្តុក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានបូក អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធវាំងឡាយក្តី

វិតត្តុក្តី (អាស្រ័យ) វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ចិត្ត-

សមុដ្ឋានបូក (អាស្រ័យ) ខន្ធវាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះ

វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[៣២] ធម្មំ ដែលមិនមានវិតត្តុមានត្រឹមតែវិចារ អាស្រ័យ

ធម្មំ ដែលមិនមានវិតត្តុមានត្រឹមតែវិចារ ទើបកើតឡើង ។ បេ ។

ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតត្តុមានត្រឹមតែវិចារ (អាស្រ័យ)

ខន្ធ ២ . . . (អាស្រ័យ) វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម្មំ ដែលប្រកបដោយវិតត្តុប្រកបដោយ

វិចារ អាស្រ័យធម្មំ ដែលមិនមានវិតត្តុមានត្រឹមតែវិចារ ទើបកើត

ឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា គឺ ខន្ធវាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ

វិតត្តុប្រកបដោយវិចារ អាស្រ័យវិតត្តុ (ខន្ធវាំងឡាយ អាស្រ័យ) វត្ថុ

(ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

អវិចិត្រវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិចិត្រអវិចារេ ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អវិចិត្រវិចារមត្តេ ខន្ធ
 បដិច្ច វិចារេ ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ វិចារេ វត្ថុ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា វិចិត្រំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចិត្រំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្កុណោ . . . ។

[៣៣] អវិចិត្រវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សវិចិត្រ-
 សវិចារេ ច អវិចិត្រអវិចារេ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វិចិត្រំ បដិច្ច សវិចិត្រសវិចារេ ខន្ធ
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ខន្ធ វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចិត្រំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិ-
 ក្កុណោ . . . ។ អវិចិត្រវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិចិត្រ-
 វិចារមត្តេ ច អវិចិត្រអវិចារេ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អវិចិត្រវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធ វិចារេ ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ

ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមាន
 វិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ
 វិចារៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធាងឡាយ ដែលមិនមានវិគត្តៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ វិចារៈ (អាស្រ័យ)ក្តី (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អាស្រ័យ)ខន្ធាងឡាយ (ទើបកើតឡើង)
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិគត្តៈ (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យ)វិគត្តៈ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ . . . ។

[៣៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ
 ខាងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូបក្តី អាស្រ័យវិគត្តៈ ខន្ធាងឡាយ (អាស្រ័យ)ក្តី (ទើបកើត
 ឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អាស្រ័យ)វិគត្តៈ
 (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។
 ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈ
 មិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិចារៈក្តី
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ

ទ្វេ ទទ្វេ បដិច្ច មេ ទទ្វា ច វិចារោ ច ចិត្ត-
សមុដ្ឋានញ រូបំ ទទ្វា ច វិចារោ ច វត្ថុ វិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទទ្វេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
បដិសន្ធិត្វាលោ . . . ។

[៣២] អវិភត្តិអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិភត្តិអវិ-
ចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អវិភត្តិអវិ-
ចារំ ឯកំ ទទ្ធិ បដិច្ច តយោ ទទ្វា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ ទទ្វេ ទទ្វេ . . . ទទ្វា វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទទ្វេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វិចារំ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចារំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
បដិសន្ធិត្វាលោ វិចារំ បដិច្ច តដត្តារូបំ វិចារំ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ទទ្វេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ទទ្វា
ទទ្វា វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វត្ថុ ទទ្វេ វិប្បយុត្តប្ប-
ច្ចយា វិចារំ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច វិចារោ វិចារោ
វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វត្ថុ វិចារំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា

ទទ្ធិ ២ ភ្នំ វិចារោភ្នំ ចិត្តសមុដ្ឋានបូក អាស្រ័យទទ្ធិ ២ ទទ្ធិតាំងឡាយ
ភ្នំ វិចារោភ្នំ (អាស្រ័យ)ភ្នំ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ-
ចិត្តសមុដ្ឋានបូក (អាស្រ័យ) ទទ្ធិតាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[៣២] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តិមិនមានវិចារោ អាស្រ័យធម៌
ដែលមិនមានវិភត្តិមិនមានវិចារោ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្ប-
ច្ចយ គឺ ទទ្ធិ ៣ អាស្រ័យទទ្ធិ ១ ដែលមិនមានវិភត្តិមិនមានវិចារោ
ចិត្តសមុដ្ឋានបូក (អាស្រ័យ)ទទ្ធិ ២ . . . ទទ្ធិតាំងឡាយ (អាស្រ័យ)ភ្នំ
(ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានបូក (អាស្រ័យ)ទទ្ធិ
តាំងឡាយ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានបូក
អាស្រ័យវិចារោ (ចិត្តសមុដ្ឋានបូក អាស្រ័យ)វិចារោ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយ កដត្តាបូក អាស្រ័យវិចារោ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
(កដត្តាបូក អាស្រ័យ)វិចារោ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វត្ថុ
អាស្រ័យទទ្ធិតាំងឡាយ ទទ្ធិតាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ទទ្ធិតាំងឡាយ
(អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វត្ថុ (អាស្រ័យ)ទទ្ធិ
តាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វត្ថុ អាស្រ័យវិចារោ
វិចារោ អាស្រ័យវត្ថុ វិចារោ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយ វត្ថុ (អាស្រ័យ)វិចារោ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ

ឯគ. មហាក្កតំ បដិច្ច តយោ មហាក្កតា មហា-
 ក្កតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទា-
 រូបំ ទទ្ធេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អវិតក្កាអវិចារំ ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កាសវិចារេ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយា បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ថុំ បដិច្ច សវិតក្កាសវិចារក
 ឧទ្ធា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អវិតក្កាអវិចារំ ធម្មំ
 បដិច្ច អវិតក្កាវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា វិចារំ បដិច្ច អវិតក្កាវិចារមត្តា ឧទ្ធា វត្ថុំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្កុណោ វិចារំ បដិច្ច អវិតក្កា-
 វិចារមត្តា ឧទ្ធា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្កុណោ
 វត្ថុំ បដិច្ច អវិតក្កាវិចារមត្តា ឧទ្ធា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយា បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិតក្កោ វត្ថុំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

មហាក្កត ព្យ កាស្រ័យមហាក្កត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទា-
 រូប កាស្រ័យមហាក្កតទាំងឡាយ (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបា-
 ទារូប កាស្រ័យ) ខន្ធទាំងឡាយ (រឿបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ កាស្រ័យធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ រឿបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ កាស្រ័យវត្ថុ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ (ខន្ធទាំងឡាយ កាស្រ័យ) វត្ថុ (រឿបកើតឡើង) ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ កាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ រឿបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ កាស្រ័យ
 វិចារៈ (ខន្ធទាំងឡាយ កាស្រ័យ) វត្ថុ (រឿបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ កាស្រ័យ
 វិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ខន្ធទាំងឡាយ កាស្រ័យ) វត្ថុ (រឿប
 កើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ កាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ខន្ធទាំងឡាយ
 កាស្រ័យ) វត្ថុ (រឿបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វិតក្កៈ កាស្រ័យ
 វត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (វិតក្កៈ កាស្រ័យ) វត្ថុ (រឿបកើតឡើង) ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(៣៥) អវិភត្តាអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិភត្តា-

សវិចារោ ច អវិភត្តាអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ

វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិកុណោ វត្ថុំ បដិច្ច សវិ-

តត្តាសវិចារោ ទទ្ធា មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ

ទទ្ធា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កដត្តារូបំ ទទ្ធវេ វិប្ប-

យុត្តប្បច្ចយា ។ អវិភត្តាអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិ-

តត្តាវិចារមត្តោ ច អវិភត្តាអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ

វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វិចារំ បដិច្ច អវិភត្តាវិចារមត្តោ ទទ្ធា

ច ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ រូបំ ទទ្ធា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា

ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចារំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិ-

កុណោ វិចារំ បដិច្ច អវិភត្តាវិចារមត្តោ ទទ្ធា ច

កដត្តា ច រូបំ ទទ្ធា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កដត្តារូបំ

វិចារំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិកុណោ វត្ថុំ បដិច្ច

អវិភត្តាវិចារមត្តោ ទទ្ធា មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ

[៣៦] ធម្មំ ដែលប្រកបដោយវិភត្តប្រកបដោយវិចារក្តី ធម្មំ

ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារក្តី អាស្រ័យធម្មំ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិន

មានវិចារៈ រឺបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធាងឡាយ

ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃ

បដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យមហាក្ខតាំងឡាយ ខន្ធាងឡាយ (អា-

ស្រ័យ)វត្ថុ (រឺបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ កដត្តារូប (អាស្រ័យ)

ខន្ធាងឡាយ (រឺបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ ធម្មំ ដែល

មិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម្មំ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារក្តី

អាស្រ័យធម្មំ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ រឺបកើតឡើង ព្រោះ

វិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធាងឡាយ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី

គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យវិចារៈ ខន្ធាងឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ

(រឺបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អាស្រ័យ)វិចារៈ

(រឺបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ខន្ធាងឡាយ ដែលមិនមាន

វិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃ

ខន្ធ វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា កងត្ថាប្ប ខន្ធ វិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ បដិច្ច វិតត្ថោ មហា-
 គ្វតេ បដិច្ច កងត្ថាប្ប វិតត្ថោ វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា
 កងត្ថាប្ប ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា បដិសន្ធិក្ខណោ
 វត្ថុ បដិច្ច អវិតត្ថាវិចារមត្តា ខន្ធ ច វិចារោ ច វត្ថុ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ អវិតត្ថាអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិ-
 តត្ថាសវិចារោ ច អវិតត្ថាវិចារមត្តា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ បដិច្ច សវិតត្ថា-
 សវិចារោ ខន្ធ ច វិតត្ថោ ច វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

(၁၆) အိန္ဒိယ အိန္ဒိယ နှင့် ဗမာ့ အိန္ဒိယ အိန္ဒိယ

ហាង ២ អភិវឌ្ឍន៍ហាងឆ្នោត ២ អភិវឌ្ឍន៍អភិហាង ២
 ធនា ឧប្បត្តិ វិប្បឡាតឫក្ខយា បដិសន្ធិត្ថុណា
 វត្ថុ ២០០០ សិវិវឌ្ឍន៍អភិហាង ឧត្តា ២ វិវឌ្ឍន៍ ២

ខន្ធខាងឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 កដត្តារូប (អាស្រ័យ)ខន្ធខាងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្ប-
 ដ្ឋយ វិភក្កៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ
 មហាកូតខាងឡាយ វិភក្កៈ អាស្រ័យវត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋយ កដត្តារូប (អាស្រ័យ)ខន្ធខាងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធខាងឡាយ ដែលមិនមានវិភក្កៈមានគ្រឹមតែវិចារៈក្តី
 វិចារៈក្តី អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ខន្ធខាងឡាយ អាស្រ័យ)វត្ថុ
 (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈមានគ្រឹមតែវិចារៈក្តី អា-
 ស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធខាងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈក្តី វិភក្កៈក្តី អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ខន្ធខាងឡាយក្តី
 វិភក្កៈក្តី អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

(៣៦) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិហារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិហារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
វិហារៈក្តី គាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិហារៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះវិញ្ញយក្កប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធថាងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិហារៈក្តី វិតក្កៈក្តី គាស្រ័យវិញ្ញ ក្នុងឈាវៃឧបដិសន្ធិ

(៣៧) អវិភត្តសវិចារញ្ច អវិភត្តអវិចារញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច សវិភត្តសវិចារេ ច អវិភត្តអវិចារេ ច
 ធម្មា ។ បេ ។ បដិសន្ធិត្តលោ សវិភត្តសវិចារំ ឯកំ
 ទទ្ធា ។ បេ ។ បដិសន្ធិត្តលោ សវិភត្តសវិចារំ ឯកំ
 ទទ្ធា ។ បេ ។ បដិច្ច តេយោ ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្ធា ច
 ទទ្ធា បដិច្ច ទ្វេ ទទ្ធា សវិភត្តសវិចារេ ទទ្ធា ច
 មហាក្វេតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ទទ្ធា វត្ថុ វិប្ប-
 យុត្តប្បដូយា កដត្តារូបំ ទទ្ធា វិប្បយុត្តប្បដូយា ។
 សវិភត្តសវិចារញ្ច អវិភត្តអវិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 អវិភត្តវិចារមត្តោ ច អវិភត្តអវិចារេ ច ធម្មា . . .
 បដិសន្ធិត្តលោ សវិភត្តសវិចារេ ទទ្ធា ច វត្ថុញ្ច
 បដិច្ច វិភត្តោ សវិភត្តសវិចារេ ទទ្ធា ច មហា-
 ក្វេតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ វិភត្តោ វត្ថុ វិប្បយុត្ត-
 ប្បដូយា កដត្តារូបំ ទទ្ធា វិប្បយុត្តប្បដូយា ។
 សវិភត្តសវិចារញ្ច អវិភត្តអវិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 សវិភត្តសវិចារេ ច អវិភត្តវិចារមត្តោ ច ធម្មា . . .

(៣៨) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តប្រកបដោយវិចារក្តិ ធម៌
 ដែលមិនមានវិត្តមិនមានវិចារក្តិ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្ត
 ប្រកបដោយវិចារផង ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តមិនមានវិចារផង ។ បេ ។
 ខន្ធ ញ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិត្តប្រកបដោយវិចារផង
 វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង
 កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិត្តប្រកបដោយ
 វិចារផង មហាក្វេតេចាំងឡាយផង ខន្ធចាំងឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើប
 កើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដូយ កដត្តារូប (អាស្រ័យ)ខន្ធចាំងឡាយ
 (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដូយ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តមាន
 ត្រឹមតែវិចារក្តិ ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តមិនមានវិចារក្តិ អាស្រ័យធម៌
 ដែលប្រកបដោយវិត្តប្រកបដោយវិចារផង ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តមិន
 មានវិចារផង . . . វិត្ត អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិត្តប្រកបដោយវិចារផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អា-
 ស្រ័យខន្ធចាំងឡាយដែលប្រកបដោយវិត្តប្រកបដោយវិចារផង មហា-
 ក្វេតេចាំងឡាយផង វិត្ត (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្ប-
 យុត្តប្បដូយ កដត្តារូប (អាស្រ័យ)ខន្ធចាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បដូយ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តប្រកបដោយវិចារក្តិ ធម៌
 ដែលមិនមានវិត្តមានត្រឹមតែវិចារក្តិ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វិត្តប្រកបដោយវិចារផង ធម៌ដែលមិនមានវិត្តមិនមានវិចារផង . . .

វត្ត វិប្បយុត្តប្បដិសន្ធិ ។ អវិចិត្តវិចារមត្តញ្ច អវិចិត្ត
 អវិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិចិត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ ...
 អវិចិត្តវិចារមត្តំ ឯកំ ទទ្ធាញ្ច វិចារញ្ច បដិច្ច តយោ
 ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្វេ ច វត្តំ^(១) វិប្បយុត្តប្បដិសន្ធិ បដិសន្ធិ
 ត្រាយោ អវិចិត្តវិចារមត្តំ ឯកំ ទទ្ធាញ្ច វិចារញ្ច បដិច្ច
 តយោ ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្វេ ច វត្តំ^(២) វិប្បយុត្តប្បដិសន្ធិ
 បដិសន្ធិត្រាយោ អវិចិត្តវិចារមត្តំ ឯកំ ទទ្ធាញ្ច វត្តញ្ច
 បដិច្ច តយោ ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្វេ ច វត្តញ្ច វិប្បយុត្ត-
 ប្បដិសន្ធិ ។ អវិចិត្តវិចារមត្តញ្ច អវិចិត្តអវិចារញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច អវិចិត្តអវិចារញ្ច ធម្មោ ... អវិចិត្តវិចារមត្តោ
 ទទ្វេ ច វិចារញ្ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទទ្វេ ច
 វិចារញ្ច វិប្បយុត្តប្បដិសន្ធិ អវិចិត្តវិចារមត្តោ ទទ្វេ ច
 វិចារញ្ច មហាក្ខតោ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទទ្វេ

(ខន្ធចាំងឡាយ អស្រ័យ) វត្ត (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដិសន្ធិ ។
 ធម៌ ដែលមិនមានវិគ្គហៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អស្រ័យធម៌ ដែលមិនមាន
 វិគ្គហៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិគ្គហៈមិនមានវិចារៈផង
 ... ខន្ធ ព អស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិគ្គហៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
 វិចារៈផង (ខន្ធចាំងឡាយ អស្រ័យ) ខន្ធ ២ ផង វត្តផង (ទើបកើតឡើង)
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ព អស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិគ្គហៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ខន្ធចាំងឡាយ
 អស្រ័យ) ខន្ធ ២ ផង វត្តផង (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដិសន្ធិ
 ខន្ធ ព អស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិគ្គហៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ត
 ផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ខន្ធចាំងឡាយ អស្រ័យ) ខន្ធ ២ ផង
 វត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិន
 មានវិគ្គហៈមិនមានវិចារៈ អស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិគ្គហៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិគ្គហៈមិនមានវិចារៈផង ... ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប អស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ដែលមិនមានវិគ្គហៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈផង វិចារៈផង (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យ) ខន្ធចាំងឡាយផង
 វិចារៈផង (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ដែលមិនមានវិគ្គហៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈ
 ផង មហាក្ខតចាំងឡាយផង (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យ) ខន្ធចាំងឡាយ

វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិតក្កញ្ច មហាក្សតេ ច បដិច្ច
 ធិត្ថសមុដ្ឋានំ រូបំ វិតក្កំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ធ ច វិចារញ្ច បដិច្ច
 កាដត្តារូបំ ខន្ធ ច វិចារញ្ច វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា បដិ-
 សន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ធ ច មហាក្សតេ ច
 បដិច្ច កាដត្តារូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា បដិសន្ធិក្ខ-
 ណោ វិតក្កញ្ច មហាក្សតេ ច បដិច្ច កាដត្តារូបំ វិតក្កំ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តេ
 ខន្ធ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច វិចារោ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

[៤០] អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា ឧប្បជន្នំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា បដិសន្ធិក្ខណោ
 វិតក្កញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មា

(ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិតក្កៈ
 ផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ) វិតក្កៈ (ទើប
 កើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 (កដត្តារូប អាស្រ័យ) ខន្ធទាំងឡាយផង វិចារៈផង (ទើបកើតឡើង)
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ (កដត្តារូប អាស្រ័យ) ខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ កដត្តារូប អាស្រ័យវិតក្កៈផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (កដត្តារូប អាស្រ័យ) វិតក្កៈ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វិចារៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (វិចារៈ អាស្រ័យ) វត្ថុ
 (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

[៤១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិតក្កៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ

វិភត្តត្ថា មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្ថារូបំ ខន្ធ
 វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា កដត្ថារូបំ វិភត្តំ វិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយា ។ អវិភត្តវិចារមត្តត្ថា អវិភត្តអវិចារត្ថា
 ធម្មំ បដិច្ច អវិភត្តវិចារមត្តា ច អវិភត្តអវិចារេ ច
 ធម្មា . . . អវិភត្តវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធត្ថា វិចារត្ថា
 បដិច្ច តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានត្ថា រូបំ ខន្ធ
 វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ ច
 វិចារត្ថា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា បដិសន្ធិក្ខណោ អវិភត្ត-
 វិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធត្ថា វិចារត្ថា បដិច្ច តយោ ខន្ធ
 កដត្ថា ច រូបំ ខន្ធ វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា កដត្ថា-
 រូបំ ខន្ធ ច វិចារត្ថា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ អវិភត្តវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធត្ថា វត្ថុត្ថា បដិច្ច
 តយោ ខន្ធ ខន្ធ ខន្ធ ច អវិភត្តវិចារមត្ត ខន្ធ
 ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្ថារូបំ ខន្ធ វត្ថុ

កដត្ថារូប អាស្រ័យវិតក្កៈផង មហាក្ខតតាំងឡាយផង ខន្ធតាំងឡាយ (អា-
 ស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ កដត្ថារូប (អាស្រ័យ)
 វិតក្កៈ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
 មានវិចារៈផង . . . ខន្ធត ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធទ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ខន្ធតាំងឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ
 (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អាស្រ័យ)ខន្ធ
 តាំងឡាយផង វិចារៈផង (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធត
 ក្តី កដត្ថារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធទ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
 វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធតាំងឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើត
 ឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ កដត្ថារូប (អាស្រ័យ)ខន្ធតាំងឡាយផង
 វិចារៈផង (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធត អាស្រ័យខន្ធទ
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 កដត្ថារូប អាស្រ័យខន្ធទ ផង ខន្ធតាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈផង មហាក្ខតតាំងឡាយផង ខន្ធតាំងឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ

វិញ្ញាបនបត្រ បទបញ្ជា ក្នុងក្របខណ្ឌ ខណ្ឌ វិញ្ញាបនបត្រ បទបញ្ជា
 បដិសន្ធិស្តីលើ អវិភាគវិចារមត្ត ឯក ទទួល វត្ត
 បដិច្ច តាម ទទួល វិចារ ច ទ្វេ ខណ្ឌ ច ...
 វត្ត វិញ្ញាបនបត្រ បទបញ្ជា ។

[៤៤] សវិភាគសវិចារ អវិភាគវិចារមត្ត
 ធម្ម បដិច្ច សវិភាគសវិចារ ធម្ម ឧប្បជ្ជតិ ...
 សវិភាគសវិចារ ឯក ទទួល វត្ត បដិច្ច តាម
 ទទួល ទ្វេ ខណ្ឌ ច វត្ត វិញ្ញាបនបត្រ បទបញ្ជា បដិ
 សន្ធិស្តីលើ វត្ត វិញ្ញាបនបត្រ បទបញ្ជា ។ សវិភាគស
 វិចារ អវិភាគវិចារមត្ត ធម្ម បដិច្ច អវិភាគស
 វិចារ ធម្ម ឧប្បជ្ជតិ ... សវិភាគសវិចារ ខណ្ឌ ច
 វត្ត បដិច្ច ចិត្តសម្មាសន៍ រូប ខណ្ឌ ច វត្ត
 វិញ្ញាបនបត្រ បទបញ្ជា បដិសន្ធិស្តីលើ ខណ្ឌ ច វត្ត
 វិញ្ញាបនបត្រ បទបញ្ជា ។

(វិចារ ធម្ម) ប្រាសាទវិញ្ញាបនបត្រ បទបញ្ជា (អស្រ័យ) ខណ្ឌ ខណ្ឌ
 បដិសន្ធិស្តីលើ អវិភាគវិចារមត្ត ឯក ទទួល វត្ត អ
 ស្រ័យខណ្ឌ ដែលមិនមានវត្តមានត្រឹមត្រូវវិចារ ផង វត្ត ក្នុងខណ្ឌ
 បដិសន្ធិ (អស្រ័យ) ខណ្ឌ ផង ... (អស្រ័យ) វត្ត (វិចារ ធម្ម)
 ប្រាសាទវិញ្ញាបនបត្រ បទបញ្ជា ។

[៤៥] ធម្ម ដែលប្រកបដោយវត្តប្រកបដោយវិចារ អស្រ័យ
 ធម្ម ដែលប្រកបដោយវត្តប្រកបដោយវិចារ ផង ធម្ម ដែលមិនមាន
 វត្តមានត្រឹមត្រូវវិចារ ផង វិចារ ធម្ម ... ខណ្ឌ អស្រ័យខណ្ឌ
 ដែលប្រកបដោយវត្តប្រកបដោយវិចារ ផង វត្ត ផង (ខណ្ឌ ខណ្ឌ
 អស្រ័យ) ខណ្ឌ ផង វត្ត ផង (វិចារ ធម្ម) ប្រាសាទវិញ្ញាបនបត្រ
 (ខណ្ឌ ខណ្ឌ អស្រ័យ) វត្ត ក្នុងខណ្ឌ បដិសន្ធិ (វិចារ ធម្ម)
 ប្រាសាទវិញ្ញាបនបត្រ បទបញ្ជា ។ ធម្ម ដែលមិនមានវត្តមានវិចារ
 អស្រ័យធម្ម ដែលប្រកបដោយវត្តប្រកបដោយវិចារ ផង ធម្ម ដែល
 មិនមានវត្តមានត្រឹមត្រូវវិចារ ផង វិចារ ធម្ម ... ចិត្តសម្មាសន៍
 អស្រ័យខណ្ឌ ដែលប្រកបដោយវត្តប្រកបដោយវិចារ ផង
 វត្ត ផង (ចិត្តសម្មាសន៍ អស្រ័យ) ខណ្ឌ ខណ្ឌ វត្ត ផង
 (វិចារ ធម្ម) ប្រាសាទវិញ្ញាបនបត្រ (ចិត្តសម្មាសន៍ អស្រ័យ)
 ខណ្ឌ ខណ្ឌ វត្ត ផង ក្នុងខណ្ឌ បដិសន្ធិ (វិចារ ធម្ម)
 ប្រាសាទវិញ្ញាបនបត្រ បទបញ្ជា ។

[២៣] សវិតត្តសវិចារកា អវិតត្តវិចារមត្តកា
 ធម្មំ បដិច្ច សវិតត្តសវិចារោ ច អវិតត្តអវិចារោ
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ . . . សវិតត្តសវិចារំ ឯកំ ទទ្ធកា
 វិតត្តកា បដិច្ច តយោ ទន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ
 ទ្វេ ទទ្វេ . . . ទន្ធិ វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ ទទ្វេ ច វិតត្តកា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 បដិសន្ធិត្តលោ ទន្ធិ វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កដត្តា-
 រូបំ ទទ្វេ ច វិតត្តកា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

[២៤] សវិតត្តសវិចារកា អវិតត្តវិចារមត្តកា
 អវិតត្តអវិចារកា ធម្មំ បដិច្ច សវិតត្តសវិចារោ
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ . . . បដិសន្ធិត្តលោ សវិតត្តស-
 វិចារំ ឯកំ ទទ្ធកា វិតត្តកា វត្ថុកា បដិច្ច តយោ
 ទន្ធិ ទទ្វេ ទទ្វេ . . . ទន្ធិ វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

[២៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
 ទើបកើតឡើង . . . ទទ្ធកា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យទទ្ធទ
 ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិត្តៈផង (ទទ្ធាន់ឡាយ
 អាស្រ័យ)ទទ្ធទ . . . ទទ្ធាន់ឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង)
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អាស្រ័យ)ទទ្ធាន់ឡាយផង
 វិត្តៈផង (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ទទ្ធាន់ឡាយ
 (អាស្រ័យ)វត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្ត
 ប្បច្ចយ កដត្តារូប (អាស្រ័យ)ទទ្ធាន់ឡាយផង វិត្តៈផង (ទើបកើត
 ឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។

[២៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
 មានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈ
 ផង ទើបកើតឡើង . . . ទទ្ធកា អាស្រ័យទទ្ធទ ដែល
 ប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិត្តៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ (ទទ្ធាន់ឡាយ អាស្រ័យ)ទទ្ធទ ២ . . . ទទ្ធាន់-
 ឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។

សវិតត្ថុសវិចារក្ស អវិតត្ថុវិចារមត្តក្ស អវិតត្ថុអវិ-
 ចារក្ស ឆន្ទំ បដិច្ច សវិតត្ថុសវិចារក ឆន្ទោ ឧប្បជ្ឈនិ
 ... សវិតត្ថុសវិចារក ឆន្ទោ ច វិតត្ថុក្ស មហាក្សេន
 ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឆន្ទោ ច វិតត្ថុក្ស
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា បដិសង្ខត្តនោ ឆន្ទោ ច វិតត្ថុក្ស
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

[២៥] សវិតត្ថុសវិចារក្ស អវិតត្ថុវិចារមត្តក្ស
 អវិតត្ថុអវិចារក្ស ឆន្ទំ បដិច្ច សវិតត្ថុសវិចារក ច
 អវិតត្ថុអវិចារក ច ឆន្ទោ ឧប្បជ្ឈនិ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា
 បដិសង្ខត្តនោ សវិតត្ថុសវិចារ ឯកំ ឧទ្ធក្ស វិតត្ថុក្ស
 វត្ថុក្ស បដិច្ច កាយោ ឧដ្ឋា ធម្មោ ឧដ្ឋា ច សវិតត្ថុស-
 វិចារក ឆន្ទោ ច វិតត្ថុក្ស មហាក្សេន ច បដិច្ច កដត្តា-
 រូបំ ឆន្ទោ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា កដត្តារូបំ ឆន្ទោ ច
 វិតត្ថុក្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្ថុមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វិគត្ថុប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្ថុមានត្រឹមតែវិចារៈផង
 ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្ថុមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ... ចិត្តស-
 មុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធចាំន់ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិគត្ថុប្រកបដោយ
 វិចារៈផង វិគត្ថុផង មហាក្សតាំងឡាយផង (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ)
 ខន្ធចាំន់ឡាយផង វិគត្ថុផង (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ)ខន្ធចាំន់ឡាយផង វិគត្ថុផង ក្នុងឈៈ
 នៃបដិសន្ធិ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

[២៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្ថុប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិគត្ថុមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្ថុ
 ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្ថុមានត្រឹមតែវិចារៈផង
 ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្ថុមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិគត្ថុប្រកប
 ដោយវិចារៈផង វិគត្ថុផង វត្ថុផង ក្នុងឈៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង ខន្ធចាំន់ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិគត្ថុប្រកបដោយ
 វិចារៈផង វិគត្ថុផង មហាក្សតាំងឡាយផង ខន្ធចាំន់ឡាយ (អាស្រ័យ)
 វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ កដត្តារូប (អាស្រ័យ)ខន្ធ
 ចាំន់ឡាយផង វិគត្ថុផង (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

[២៥] សវិត្តសវិត្តាវ ធម្មំ វេទិតុ សវិត្ត-
 សវិត្តាវ ធម្មំ ឧប្បជ្ជនិ អត្ថប្បច្ចយា ។ សង្ខត្តំ ។
 ធម្មប្បច្ចយា វិភត្ថប្បច្ចយា អវិភត្ថប្បច្ចយា ។

[២៦] ហេតុយា សត្តត្ថិស អារម្មណេ ឯកវីស
 អធិបតីយា តេវីស អនន្តរេ ឯកវីស សមនន្តរេ
 ឯកវីស សហជាតេ សត្តត្ថិស អញ្ញាមញ្ញោ អដ្ឋវីស
 ធិស្សយេ សត្តត្ថិស ឧបទិស្សយេ ឯកវីស បុរេជា-
 តេ ឯកាទស អាសេវនេ ឯកាទស កម្មេ សត្ត-
 ត្ថិស វិចារកេ សត្តត្ថិស អាហារេ ឥន្ទ្រិយេ ឈានេ
 មក្កេ សត្តត្ថិស សម្បយុត្តេ ឯកវីស វិប្បយុត្តេ
 សត្តត្ថិស អត្ថិយា សត្តត្ថិស ធម្មិយា ឯកវីស វិភត្តេ
 ឯកវីស អវិភត្តេ សត្តត្ថិស ។

ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ឯកវីស ។ សង្ខត្តំ ។
 យថា កុសលត្ថិកេ កណ្តាថា ឯវំ កណ្តាតត្ថំ ។

[២៦] ធម្មំ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម្មំ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អត្ថប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ព្រោះឧត្តប្បច្ចយ វិភត្ថប្បច្ចយ
 និងអវិភត្ថប្បច្ចយ ។

[២៧] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ៣៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ
 មានវារៈ ២១ ក្នុងអធិបតីប្បច្ចយ មានវារៈ ២៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ចយ
 មានវារៈ ២១ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ ២១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ
 មានវារៈ ៣៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ មានវារៈ ២៨ ក្នុងឧបទិស្សប្បច្ចយ
 មានវារៈ ៣៧ ក្នុងឧបទិស្សប្បច្ចយ មានវារៈ ២១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ
 មានវារៈ ១១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយ មានវារៈ ១១ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ មាន
 វារៈ ៣៧ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយ មានវារៈ ៣៧ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ ឈានប្បច្ចយ និងមត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៣៧ ក្នុង
 សម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ២១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៣៧
 ក្នុងអត្ថប្បច្ចយ មានវារៈ ៣៧ ក្នុងធម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ២១ ក្នុង
 វិភត្ថប្បច្ចយ មានវារៈ ២១ ក្នុងអវិភត្ថប្បច្ចយ មានវារៈ ៣៧ ។

ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ២១ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។
 សេចក្តីបំប្រួញ ។ ការរាប់ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា
 ចណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះដែរ ។

(២៩) សវិតត្តសវិតារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតត្ត-
 សវិតារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា អហេតុកំ
 សវិតត្តសវិតារំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តាយា ខន្ធ ទ្វេ
 ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ អហេតុកប្បជិសន្តិគ្គណោ
 វិចិត្តិញ្ញាសហតតោ ឧទ្ធច្ចសហតតោ ខន្ធ បដិច្ច វិចិ-
 ត្តិញ្ញាសហតតោ ឧទ្ធច្ចសហតតោ មោហោ ។ សវិ-
 តត្តសវិតារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា អហេតុកំ សវិតត្តសវិតារោ
 ខន្ធ បដិច្ច វិតត្តោ អហេតុកប្បជិសន្តិគ្គណោ
 ... ។ សវិតត្តសវិតារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតត្តអវិតារោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា អហេតុកំ សវិតត្ត-
 សវិតារោ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុ-
 កប្បជិសន្តិគ្គណោ ... ។

(២៩) សវិតត្តសវិតារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតត្ត-
 សវិតារោ ធម្មំ អវិតត្តអវិតារោ ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ
 នហេតុប្បដ្ឋយា អហេតុកំ សវិតត្តសវិតារំ ឯកំ
 ខន្ធ បដិច្ច តាយា ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

(២៩) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុ-
 ប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ពាស្រ័យខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ មោហាៈ ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយខន្ធច្បិល ពាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយខន្ធច្បិល ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បជិសន្តិ ។
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺ វិតក្កៈ ពាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បជិសន្តិ ... ។ ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នរូប ពាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បជិសន្តិ ... ។

(២៩) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ពា-
 ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពាស្រ័យខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពាស្រ័យខន្ធ ២

អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។ សវិតក្កសវិចារំ
 ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកេ សវិតក្ក-
 សវិចារេ ខន្ធ បដិច្ច វិតក្កោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ
 អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។ សវិតក្កសវិចារំ
 ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ សវិតក្ក-
 សវិចារំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ វិតក្កោ ច
 ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ វិតក្កោ ច អហេតុកប្ប-
 ដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៥០] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កស-
 វិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ សវិតក្ក-
 សវិចារំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ វិតក្កោ ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ... ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារក្តី អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បច្ចយ គឺ វិតក្កក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានបូក អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ
 ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃ
 អហេតុកប្បដិសន្ធិ ... ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី អាស្រ័យធម៌
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេ-
 តុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធចក្ខុ វិតក្កក្តី អាស្រ័យខន្ធទ ជាអហេតុកៈ ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ខន្ធលក្ខ វិតក្កក្តី អាស្រ័យខន្ធល
 ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ... ។

[៥០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធចក្ខុ វិតក្កក្តី ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នបូក អាស្រ័យខន្ធទ ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ... ។

[៥០] អវិភង្គវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សវិភង្គ-
 សវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បដ្ឋយា អហេ-
 តុកំ វិភង្គំ បដិច្ច សវិភង្គសវិចារោ ទដ្ឋា អហេតុ-
 កប្បដិសន្ធិត្វណោ វិភង្គំ បដិច្ច សវិភង្គសវិចារោ
 ទដ្ឋា វិចិត្តិកាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ វិភង្គំ បដិច្ច
 វិចិត្តិកាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។
 អវិភង្គវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិភង្គអវិចារោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បដ្ឋយា អហេតុកំ វិភង្គំ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិត្វណោ វិភង្គំ
 បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៥១] អវិភង្គវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សវិភង្គ-
 សវិចារោ ច អវិភង្គអវិចារោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 នហេតុប្បដ្ឋយា អហេតុកំ វិភង្គំ បដិច្ច សវិភង្គ-
 សវិចារោទដ្ឋា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកប្បដិ-
 សន្ធិត្វណោ វិភង្គំ បដិច្ច សវិភង្គសវិចារោ ទដ្ឋា
 កដត្តា ច រូបំ ។

[៥២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេ-
 តុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធាងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារៈ
 អាស្រ័យវិភង្គៈ ដែលជាអហេតុកៈ ខន្ធាងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិភង្គៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិភង្គៈ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ
 មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិកា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យវិភង្គៈ
 ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិកា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិភង្គៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ
 វិភង្គៈ ដែលជាអហេតុកៈ កដត្តារូប អាស្រ័យវិភង្គៈ ក្នុងខណៈនៃ
 អហេតុកប្បដិសន្ធិ ។

[៥៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធាងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ
 វិភង្គៈ ដែលជាអហេតុកៈ ខន្ធាងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យវិភង្គៈ ក្នុងខណៈនៃ
 អហេតុកប្បដិសន្ធិ ។

[៥៣] អវិភត្តាអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិភត្តាអវិ-
 ចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ
 អវិភត្តាអវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ
 ខន្ធទេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទេ ខន្ធទេ បដិច្ច ទេ
 ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហា-
 ក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទា-
 រូបំ ពាហារំ... អាហារសមុដ្ឋានំ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ...
 អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច... មហាក្ខតេ
 បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ អវិភត្តាអវិចារំ ធម្មំ
 បដិច្ច សវិភត្តាសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេ-
 តុប្បច្ចយា អហេតុកប្បជិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច
 សវិភត្តាសវិចារោ ខន្ធា ។ អវិភត្តាអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច
 អវិភត្តាវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា
 អហេតុកប្បជិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិភត្តោ ។

[៥៣] ធមិ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធមិ
 ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនរហេតុប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធត អាស្រ័យខន្ធត ជាអហេតុកៈ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមាន
 វិចារៈ ខន្ធត អាស្រ័យខន្ធត ខន្ធត អាស្រ័យខន្ធត មហា-
 ក្ខត អាស្រ័យមហាក្ខត ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប
 អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ពាហាររូប... អាហារសមុដ្ឋានរូប...
 ឧត្តសមុដ្ឋានរូប... អាស្រ័យមហាក្ខត របស់ពួកអសញ្ញាសត្ថ...
 កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។ ធមិ ដែល
 ប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធមិ ដែលមិនមានវិភក្តៈ
 មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនរហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំង-
 ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុង
 ខណៈនៃអហេតុកប្បជិសន្ធិ ។ ធមិ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈ អាស្រ័យធមិ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនរហេតុប្បច្ច័យ គឺ វិភក្តៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្ប-
 ជិសន្ធិ ។

វិគត្តក្កិកេ បដិច្ចវារោ

[៥៤] អវិគត្តាអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិគត្តា-
 សវិចារោ ច អវិគត្តាអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ
 បដិច្ច សវិគត្តាសវិចារា ទន្ធា មហាក្ខតេ បដិច្ច
 កដត្តារូបំ ។

[៥៥] អវិគត្តាអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិគត្តាវិចារ-
 មត្តោ ច អវិគត្តាអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នហេ-
 តុប្បច្ចយា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ បដិច្ច
 វិគត្តោ មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ អវិគត្តា-
 អវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិគត្តាសវិចារោ ច អវិគត្តា-
 វិចារមត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុ-
 កប្បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ បដិច្ច សវិគត្តាសវិចារា ទន្ធា
 ច វិគត្តោ ច ។

វិគត្តក្កិកេ បដិច្ចវារោ

[៥៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈ
 មិនមានវិចារៈ រើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធាន្តខ្យាយ
 ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃ
 អហេតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យមហាក្ខតវាំងខ្យាយ ។

[៥៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌ ដែលមិន
 មានវិគត្តៈមិនមានវិចារក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈ
 រើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ វិគត្តៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈ
 នៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យមហាក្ខតវាំងខ្យាយ ។ ធម៌
 ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈ រើប
 កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធាន្តខ្យាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិគត្តៈប្រកបដោយវិចារក្តី វិគត្តៈក្តី អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃអហេតុ-
 កប្បដិសន្ធិ ។

(៥៦) អវិភត្តាអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតត្តា

សវិចារោ ច អវិភត្តាវិចារមត្តោ ច អវិភត្តាអវិចារោ
ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ធម្មោតុប្បច្ចយា អមោតុកប្បដិ-
សន្ធិត្តុណោ វត្ថុំ បដិច្ច សវិតត្តាសវិចារា ទដ្ឋា ច
វិតត្តោ ច មហាភូតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

(៥៧) សវិតត្តាសវិចារាញ អវិភត្តាអវិចារាញ ធម្មំ

បដិច្ច សវិតត្តាសវិចារោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ធម្មោតុប្ប-
ច្ចយា អមោតុកប្បដិសន្ធិត្តុណោ សវិតត្តាសវិចារំ
ឯកំ ទដ្ឋាញ វត្ថុញ បដិច្ច តយោ ទដ្ឋា ទ្វេ ទទ្វេ ច
វត្ថុញ បដិច្ច ទ្វេ ទដ្ឋា ។ សវិតត្តាសវិចារាញ អវិ-
ភត្តាអវិចារាញ ធម្មំ បដិច្ច អវិភត្តាវិចារមត្តោ ធម្មា
ឧប្បជ្ជតិ ធម្មោតុប្បច្ចយា អមោតុកប្បដិសន្ធិត្តុណោ
សវិតត្តាសវិចារា ទទ្វេ ច វត្ថុញ បដិច្ច វិតត្តោ ។
សវិតត្តាសវិចារាញ អវិភត្តាអវិចារាញ ធម្មំ បដិច្ច
អវិភត្តាអវិចារោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ធម្មោតុប្បច្ចយា

(៥៨) ធម្មំ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តិ ធម្មំ

ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តិ ធម្មំ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមាន
វិចារៈក្តិ អាស្រ័យធម្មំ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះនេះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ
ប្រកបដោយវិចារៈក្តិ វិត្តៈក្តិ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃអមោតុកប្ប-
ដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យមហាភូតាំងឡាយ ។

(៥៩) ធម្មំ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ

ធម្មំ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម្មំ ដែលមិនមាន
វិត្តៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនេះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធតា
អាស្រ័យខន្ធទ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង
ក្នុងខណៈនៃអមោតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធទ អាស្រ័យខន្ធទ ផង វត្ថុផង ។
ធម្មំ ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម្មំ ដែលប្រកប
ដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម្មំ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈ
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនេះហេតុប្បច្ច័យ គឺ វិត្តៈ អាស្រ័យខន្ធទ
ាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុង
ខណៈនៃអមោតុកប្បដិសន្ធិ ។ ធម្មំ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈ
អាស្រ័យធម្មំ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម្មំ ដែល
មិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនេះហេតុប្បច្ច័យ

អរិកត្តសវិចារេ ខន្ធ ៦ មហាភូតេ ៧
 បដិច្ច ចិត្តសមុប្បាយំ រូបំ អរោគុកប្បដិសន្ធិត្ថុ-
 ណោ អរិកត្តសវិចារេ ខន្ធ ៦ មហាភូតេ ៧
 បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[២៨] អរិកត្តសវិចារេ អរិកត្តសវិចារេ ធម្មំ
 បដិច្ច សរិកត្តសវិចារេ ៦ អរិកត្តសវិចារេ ៦ ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ឧបោតុប្បជ្ឈនោ អរោតុកប្បដិសន្ធិត្ថុណោ
 សរិកត្តសវិចារំ ឯកំ មន្ទរា វត្ថុរា បដិច្ច នយោ
 មន្ទា ទ្វេ មន្ទេ ៦ វត្ថុរា បដិច្ច ទ្វេ មន្ទា សរិកត្ត-
 សវិចារេ ខន្ធ ៦ មហាភូតេ ៦ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។
 សរិកត្តសវិចារេ អរិកត្តសវិចារេ ធម្មំ បដិច្ច អរិ-
 កត្តវិចារេ ៦ អរិកត្តសវិចារេ ៦ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 ឧបោតុប្បជ្ឈនោ អរោតុកប្បដិសន្ធិត្ថុណោ សរិកត្ត-
 សវិចារេ ខន្ធ ៦ វត្ថុរា បដិច្ច វិកត្តោ សរិកត្ត-
 សវិចារេ ខន្ធ ៦ មហាភូតេ ៦ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

គី ចិត្តសមុប្បាយុ អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ជាអរោគុកៈ ដែលប្រកប
 ដោយវត្ថុៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង មហាភូតទាំងឡាយផង កដត្តារូប
 អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវត្ថុៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង
 មហាភូតទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃអរោតុកប្បដិសន្ធិ ។

[២៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវត្ថុៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវត្ថុៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវត្ថុៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈមិនមានវិចារៈផង រើប
 កើតឡើង ព្រោះនរោតុប្បជ្ឈន្តិ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែល
 ប្រកបដោយវត្ថុៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអរោតុ-
 កប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង កដត្តារូប អាស្រ័យ
 ខន្ធចាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវត្ថុៈប្រកបដោយវិចារៈផង មហាភូត
 ទាំងឡាយផង ។ ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវត្ថុៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វត្ថុៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈមិនមានវិចារៈផង
 រើបកើតឡើង ព្រោះនរោតុប្បជ្ឈន្តិ គឺ វត្ថុៈ អាស្រ័យខន្ធចាំង
 ឡាយ ដែលប្រកបដោយវត្ថុៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុង
 ខណៈនៃអរោតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវត្ថុៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង មហាភូតទាំងឡាយផង ។

សវិតក្កសវិចារញ អវិតក្កអវិចារញ ធម្មំ បដិច្ច
 សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមន្តោ ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ធមោតុប្បច្ចយា អហោតុកប្បដិសន្ធិកូលោ
 សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធាត្ថ វត្ថុញ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា វិតក្កោ ច ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុញ បដិច្ច ទ្វេ
 ខន្ធា វិតក្កោ ច ។

[៥៩] សវិតក្កសវិចារញ អវិតក្កអវិចារញ ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមន្តោ ច
 អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធមោតុប្បច្ចយា
 អហោតុកប្បដិសន្ធិកូលោ សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ
 ខន្ធាត្ថ វត្ថុញ បដិច្ច តយោ ខន្ធា វិតក្កោ ច ទ្វេ
 ខន្ធា ច វត្ថុញ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វិតក្កោ ច សវិតក្ក
 សវិចារោ ខន្ធា ច មហាកូលេ ច បដិច្ច តត្ថាន្តរូបំ ។

ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានគ្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាត្ថ វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធា ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអហោតុកប្បដិសន្ធិ
 ខន្ធាត្ថ វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធា ផង វត្ថុផង ។

[៥៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានគ្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធាត្ថ វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអហោតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធាត្ថ វិ-
 តក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធា ផង វត្ថុផង ក្នុងតាម អាស្រ័យខន្ធាតាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង មហាកូលតាំងឡាយផង ។

(៦០) អវិភង្គវិចារមន្តញ្ច អវិភង្គអវិចារញ្ច ធម្មំ

បដិច្ច សវិភង្គសវិចារោ ធម្មោ ធម្មជ្ឈន្តិ នហេតុប្ប-
 ដូយា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ វិភង្គញ្ច វត្ថុញ្ច
 បដិច្ច សវិភង្គសវិចារោ ខន្ធ ។ អវិភង្គវិចារ-
 មន្តញ្ច អវិភង្គអវិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិភង្គអវិចារោ
 ធម្មោ ធម្មជ្ឈន្តិ នហេតុប្បដូយា អហេតុក
 វិភង្គញ្ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច មិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ វិភង្គញ្ច មហាក្ខតេ ច
 បដិច្ច តាដន្តារូបំ ។

(៦១) អវិភង្គវិចារមន្តញ្ច អវិភង្គអវិចារញ្ច ធម្មំ

បដិច្ច សវិភង្គសវិចារោ ប អវិភង្គអវិចារោ ច ធម្មា
 ធម្មជ្ឈន្តិ នហេតុប្បដូយា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ
 វិភង្គញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច សវិភង្គសវិចារោ ខន្ធ
 វិភង្គញ្ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច តាដន្តារូបំ ។

(៦០) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ

ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដូយ គឺ ខន្ធចាំង-
 ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិតក្កៈផង
 វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
 មានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្ប-
 ដូយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិតក្កៈ ជាអហេតុកៈផង មហាក្ខត
 ចាំងឡាយផង កដន្តារូប អាស្រ័យវិតក្កៈផង មហាក្ខតចាំងឡាយផង
 ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។

(៦១) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល

មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹម
 តែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បដូយ គឺ ខន្ធចាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិតក្កៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ
 កដន្តារូប អាស្រ័យវិតក្កៈផង មហាក្ខតចាំងឡាយផង ។

(២២) សវិតក្កសវិតារញ្ច អវិតក្កវិតារមគ្គញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិតារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នរោ-
 តុប្បទូយា អហេតុកំ សវិតក្កសវិតារំ ឯកំ ទទ្ធកញ្ច
 វិតក្កញ្ច បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធី ច វិតក្កញ្ច
 បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្ក-
 សវិតារំ ឯកំ ទទ្ធកញ្ច វិតក្កញ្ច បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ
 ទន្ធី ច វិតក្កញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា វិចិត្តិត្តាសហគតោ
 ឧទ្ធចូសហគតោ ទន្ធី ច វិតក្កញ្ច បដិច្ច វិចិត្តិត្តា-
 សហគតោ ឧទ្ធចូសហគតោ មោហោ ។ សវិតក្កស-
 វិតារញ្ច អវិតក្កវិតារមគ្គញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិតា-
 រោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នរោតុប្បទូយោ អហេតុកេ
 សវិតក្កសវិតារេ ទន្ធី ច វិតក្កញ្ច បដិច្ច ចិត្តសម្មជ្ជាជំ
 រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

(២២) ធម្មំ វិល្លេប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម្មំ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម្មំ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនរោតុប្បទូយ គឺ
 ទទ្ធកញ្ច អាស្រ័យទទ្ធទ ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ទទ្ធទ អាស្រ័យទទ្ធទ ផង វិតក្កៈផង
 ទទ្ធកញ្ច អាស្រ័យទទ្ធទ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង
 វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ទទ្ធទ អាស្រ័យទទ្ធទ ផង
 វិតក្កៈផង មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធចូៈ អា-
 ស្រ័យទទ្ធតាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធចូៈផង
 វិតក្កៈផង ។ ធម្មំ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម្មំ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម្មំ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនរោតុប្បទូយ គឺ ចិត្ត-
 សម្មជ្ជានុប្រ អាស្រ័យទទ្ធតាំងឡាយ ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុ-
 កប្បដិសន្ធិ . . . ។

[២៣] សវិតក្កសវិតារក្ក អវិតក្កវិចារមត្តក្ក
 ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិតារក ច អវិតក្កអវិតារក ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តំ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ សវិតក្ក-
 សវិតារំ ឯកំ ទទ្ធក្ក វិតក្កក្ក បដិច្ច តយោ ទទ្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក រូបំ ទេ ទទ្ធវ ច វិតក្កក្ក បដិច្ច
 ទេ ទទ្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក រូបំ អហេតុកប្បដិ-
 សន្ធិត្តណោ ... ។

[២៤] សវិតក្កសវិតារក្ក អវិតក្កវិចារមត្តក្ក
 អវិតក្កអវិតារក្ក ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិតារក ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តំ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកប្បដិសន្ធិត្តណោ
 សវិតក្កសវិតារំ ឯកំ ទទ្ធក្ក វិតក្កក្ក វត្ថុក្ក
 បដិច្ច តយោ ទទ្ធា ទេ ទទ្ធវ ច វិតក្កក្ក វត្ថុក្ក
 បដិច្ច ទេ ទទ្ធា ។ សវិតក្កសវិតារក្ក អវិតក្ក-
 វិចារមត្តក្ក អវិតក្កអវិតារក្ក ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្ក-
 អវិតារក ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តំ នហេតុប្បច្ចយា អហេ-
 តុកេ សវិតក្កសវិតារក ទទ្ធវ ច វិតក្កក្ក មហា-
 ក្កតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកប្បដិ-
 សន្ធិត្តណោ ... ។

[២៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារក្ក ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារក្ក អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារក្ក ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារក្ក
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ទទ្ធក្ក ក្ក ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្ក
 អាស្រ័យទទ្ធទ ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារក្ក
 ផង វិតក្កៈផង ទទ្ធទ ក្ក ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្ក អាស្រ័យទទ្ធទ ផង
 វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ... ។

[២៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារក្ក អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារក្ក ធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារក្ក ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារក្ក
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ទទ្ធក្ក អាស្រ័យទទ្ធទ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារក្ក វិតក្កៈផង វត្ថុផង ក្នុង
 ខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ទទ្ធទ អាស្រ័យទទ្ធទ ផង វិតក្កៈផង
 វត្ថុផង ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារក្ក អាស្រ័យធម៌ ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារក្ក ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារក្ក ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារក្ក ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្ក អាស្រ័យទទ្ធទាំងឡាយ
 ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារក្ក វិតក្កៈផង
 មហាក្កតាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ... ។

[៦៥] សវិតត្តសវិតារាញ អវិតត្តវិតារមត្តញ
 អវិតត្តអវិតារាញ ធម្មំ បដិច្ច សវិតត្តសវិតារោ ច
 អវិតត្តអវិតារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នហេតុប្បច្ចយា
 អហេតុកប្បជិសន្តិកុណោ សវិតត្តសវិតារំ ឯកំ
 ខន្ធាវុ វិតត្តញ វត្ថុញ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ
 ខន្ធា ច វិតត្តញ វត្ថុញ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា សវិ-
 តត្តសវិតារេ ខន្ធា ច វិតត្តញ មហាក្ខតេ ច បដិច្ច
 កដត្តារូបំ ។

[៦៦] សវិតត្តសវិតារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតត្តអវិ-
 តារោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នហេតុប្បច្ចយា សវិតត្ត-
 សវិតារេ ខន្ធា បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្តិកុ-
 ណោ សវិតត្តសវិតារេ ខន្ធា បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៦៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានគ្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្ប-
 ច្ចយ គឺ ខន្ធា អាស្រ័យខន្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បជិសន្តិ ខន្ធា ២
 អាស្រ័យខន្ធា ផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធាផង
 ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង មហា-
 ក្ខតទាំងឡាយផង ។

[៦៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះន-
 ហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធាទាំងឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធាទាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្តិ ។

[៦៧] អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិ-

ចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ន អារម្មណប្បច្ចយា អវិតក្ក-

វិចារមត្ត ទទេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិតក្កំ

បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុណោ អវិតក្ក-

វិចារមត្ត ទទេ បដិច្ច កដត្តារូបំ បដិសន្ធិត្តុណោ

វិតក្កំ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៦៨] អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិ-

ចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ន អារម្មណប្បច្ចយា អវិតក្ក-

អវិចារេ ទទេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចារំ បដិច្ច

ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុណោ អវិតក្កអវិចារេ

ទទេ បដិច្ច កដត្តារូបំ វិចារំ បដិច្ច កដត្តារូបំ ទទេ

បដិច្ច វត្ថុ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តាហិរំ . . .

អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញា-

សត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។

[៦៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌

ដែលមិនមានវិតក្កៈមានគ្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណ

ប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធច្បាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ

មានគ្រឹមតែវិចារៈ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិតក្កៈ កដត្តារូប អាស្រ័យ

ខន្ធច្បាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានគ្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិ-

សន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យវិតក្កៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៦៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែល

មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ចយ

គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធច្បាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន

វិចារៈ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិចារៈ កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធច្បាំង-

ឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប

អាស្រ័យវិចារៈ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធច្បាំងឡាយ តាហិរូប អាស្រ័យ

មហាក្ខត ១ . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . .

អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់តួអសញ្ញាសត្វ ។

[២៩] សវិតត្តុសវិចារកា អវិតត្តុអវិចារកា ធម្ម
 បដិច្ច អវិតត្តុអវិចារកា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណា-
 ប្បច្ចយា សវិតត្តុសវិចារកា ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុណា សវិតត្តុ-
 សវិចារកា ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ។

[៣០] អវិតត្តុវិចារមត្តកា អវិតត្តុអវិចារកា
 ធម្មំ បដិច្ច អវិតត្តុអវិចារកា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអា-
 រម្មណាប្បច្ចយា អវិតត្តុវិចារមត្តេ ខន្ធ ច វិចារកា
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អវិតត្តុវិចារមត្តេ ខន្ធ ច
 មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិតត្តុកា
 មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ-
 ត្តុណា អវិតត្តុវិចារមត្តេ ខន្ធ ច វិចារកា ។ បេ ។
 កដត្តារូបំ ។

[២៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនាការម្នាលាប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធចាំង-
 ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង មហាក្ខតទាំង-
 ឡាយផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៣០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
 មានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនាការម្នាលាប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 ផង វិចារៈផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យវិតក្កៈផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ខន្ធចាំងឡាយ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។
 កដត្តារូប ។

[៣១] សវិតត្តសវិចារកា អវិតត្តវិចារមត្តកា ធម្មំ

បដិច្ច អវិតត្តអវិចារកា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអារម្មណា-
ប្បច្ចយា សវិតត្តសវិចារ ខន្ធ ច វិតត្តកា បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុណោ . . . ។

[៣២] សវិតត្តសវិចារកា អវិតត្តវិចារមត្តកា

អវិតត្តអវិចារកា ធម្មំ បដិច្ច អវិតត្តអវិចារកា ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា សវិតត្តសវិចារ ខន្ធ
ច វិតត្តកា មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
បដិសន្ធិត្តុណោ កដត្តារូបំ ។

[៣៣] សវិតត្តសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតត្ត-

សវិចារកា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា ។
បេ ។ សត្ត ។

[៣៤] ធមិ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធមិ

ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធមិ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈផង រើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[៣៥] ធមិ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធមិ ដែល

ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធមិ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
ត្រឹមតែវិចារៈផង ធមិ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង រើបកើត
ឡើង ព្រោះនអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធចាំង-
ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង មហា-
ភូតាំងឡាយផង កដត្តារូប (កើតឡើង) ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៣៦] ធមិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ

ធមិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ រើបកើតឡើង ព្រោះ
នអធិបតិប្បច្ច័យ ។ បេ ។ វា ។ វេ ។

[៧២] អវិភត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារមត្តំ-

វិចារមត្តំ ធម្មំ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតីប្បច្ចយា អវិភត្ត-
វិចារមត្តំ ខន្ធ បដិច្ច អវិភត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ វិចារកំ
អវិភត្តវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ
បដិសន្ធិត្តុណោ ... ។ អវិភត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច សវិភត្តសវិចារោ ធម្មំ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិ-
បតីប្បច្ចយា វិភត្តំ បដិច្ច សវិភត្តសវិចារោ ខន្ធ
បដិសន្ធិត្តុណោ ... ។ អវិភត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
អវិភត្តអវិចារោ ធម្មំ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតីប្បច្ចយា
វិចារកោ អវិភត្តវិចារមត្តំ ខន្ធ បដិច្ច វិចារោ ច
ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ។ អវិភត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
សវិភត្តសវិចារោ ច អវិភត្តអវិចារោ ច ធម្មំ
ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតីប្បច្ចយា វិភត្តំ បដិច្ច សវិភត្ត-
សវិចារោ ខន្ធ ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ។
អវិភត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិភត្តវិចារមត្តំ ច
អវិភត្តអវិចារោ ច ធម្មំ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតីប្បច្ចយា

[៧២] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌

ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតី-
ប្បច្ចយ គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ
ខន្ធាងឡាយ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ខន្ធ ពា អាស្រ័យ
ខន្ធ ១ ជាវិចារ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ... ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយ
វិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះនអធិបតីប្បច្ចយ គឺ ខន្ធាងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
វិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិភត្តៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។
ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមាន
វិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតីប្បច្ចយ វិចារៈក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានបូក អាស្រ័យខន្ធាងឡាយ ជាវិចារ ដែលមិនមាន
វិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយ
វិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែល
មិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតីប្បច្ចយ
គឺ ខន្ធាងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ចិត្ត-
សមុដ្ឋានបូក អាស្រ័យវិភត្តៈ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែល
មិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតីប្បច្ចយ

វិចារកំ អវិចារកំ វិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធ បដិបទ្ប តយោ
ខន្ធ វិចារកំ ច វិចារសមុប្បាទន្ធ រូបំ ។

(៧៤) អវិចារកំ អវិចារំ ធម្មំ បដិបទ្ប អវិចារកំ អវិចារកំ

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មិកបតិបទ្បយា អវិចារកំ អវិចារកំ

ខន្ធ បដិបទ្ប អវិចារកំ អវិចារកំ វិចារកំ អវិចារកំ

វិចារំ ឯកំ ខន្ធ បដិបទ្ប តយោ ខន្ធ ។ អវិចារកំ អ-

វិចារំ ធម្មំ បដិបទ្ប សវិចារកំ អវិចារកំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ធម្មិកបតិបទ្បយា បដិសន្ធិត្ថយោ វត្ថុំ បដិបទ្ប សវិ-

ចារកំ អវិចារកំ ខន្ធ ។ អវិចារកំ អវិចារកំ ធម្មំ បដិបទ្ប

អវិចារកំ អវិចារកំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មិកបតិបទ្បយា

វិចារំ បដិបទ្ប អវិចារកំ អវិចារកំ អវិចារកំ វិចារកំ

វិចារំ បដិបទ្ប អវិចារកំ អវិចារកំ ខន្ធ ។ អវិចារកំ អ-

វិចារំ ធម្មំ បដិបទ្ប សត្វំ ។

គី ខន្ធ ពុក្ខំ វិចារកំ ចក្ខុសមុប្បាទន្ធ អស្រ័យខន្ធ ។ ជាវិចារកំ
ដែលមិនមានវិចារកំ មានត្រឹមតែវិចារកំ ។

(៧៥) ធម្មិ ដែលមិនមានវិចារកំ មិនមានវិចារកំ អស្រ័យធម្មិ ដែល

មិនមានវិចារកំ មិនមានវិចារកំ រឿបភេតរឿង ព្រោះនគរធម្មិកបទ្បយា គី

ធម្មិ ដែលមិនមានវិចារកំ មិនមានវិចារកំ អស្រ័យ ខន្ធាន្ត-

ទ្បយា ដែលមិនមានវិចារកំ មិនមានវិចារកំ ខន្ធ ពុក្ខំ អស្រ័យខន្ធ ។

ជាវិចារកំ ដែលមិនមានវិចារកំ មិនមានវិចារកំ ។ ធម្មិ ដែលប្រកប

ដោយវិចារកំ ប្រកបដោយវិចារកំ អស្រ័យធម្មិ ដែលមិនមានវិចារកំ មិន

មានវិចារកំ រឿបភេតរឿង ព្រោះនគរធម្មិកបទ្បយា គី ខន្ធាន្តទ្បយា

ដែលប្រកបដោយវិចារកំ ប្រកបដោយវិចារកំ អស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃ

បដិសន្ធិ ។ ធម្មិ ដែលមិនមានវិចារកំ មានត្រឹមតែវិចារកំ អស្រ័យ

ធម្មិ ដែលមិនមានវិចារកំ មិនមានវិចារកំ រឿបភេតរឿង ព្រោះនគរធម្មិក-

បទ្បយា គី ធម្មិ ដែលមិនមានវិចារកំ មានត្រឹមតែវិចារកំ អស្រ័យ

វិចារកំ ខន្ធាន្តទ្បយា ដែលមិនមានវិចារកំ មានត្រឹមតែវិចារកំ អស្រ័យ

វិចារកំ ដែលជាវិចារកំ ។ (ធម្មិ) ៧ អស្រ័យធម្មិ ដែលមិនមានវិចារកំ

[៧៦] សវិតត្តសវិចារកា អវិតត្តសវិចារកា ធម្ម

បដិច្ច ។ សង្ខត្តំ ។ អវិតត្តវិចារមត្តកា អវិតត្តអ-
វិចារកា ធម្ម បដិច្ច សវិតត្តសវិចារកា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
... អវិតត្តវិចារមត្តកា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ធម្មបតិ-
ប្បច្ចយា អវិតត្តវិចារមត្តកា ខន្ធ ច វិចារកា បដិច្ច
អវិតត្តវិចារមត្តកា អធិបតិ វិចារកា អវិតត្តវិចារមត្ត
ឯកំ ខន្ធកា វិចារកា បដិច្ច ។ សង្ខត្តំ ។

[៧៧] សវិតត្តសវិចារំ ធម្ម បដិច្ច អវិតត្តអ-
វិចារកា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ធម្មនន្តរាប្បច្ចយា ធម្មម-
នន្តរាប្បច្ចយា ធម្មតាមត្តាប្បច្ចយា ធម្មឧបនិស្សយ-
ប្បច្ចយា ... ធម្មារម្មណសនិសំ ។

[៧៨] សវិតត្តសវិចារំ ធម្ម បដិច្ច សវិតត្ត-
សវិចារកា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ធម្មរេវាតប្បច្ចយា សត្ត ។

[៧៦] កាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ

ផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ។ សេចក្តីបំប្រញា ។
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ កាស្រ័យធម៌ ដែលមិន
មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង
ទើបកើតឡើង ... ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះឧបាសម្ព័យ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈ កាស្រ័យខ្លះទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹម
តែវិចារៈផង វិចារៈផង កាស្រ័យខ្លះ ១ ជាវិបាក ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ។ សេចក្តីបំប្រញា ។

[៧៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ កាស្រ័យធម៌
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧបាសម្ព័យ
រម្មត្ថយ ឧបាសម្ព័យ ឧបាសម្ព័យ ឧបាសម្ព័យ ឧបាសម្ព័យ ឧបាសម្ព័យ
... (សេចក្តីអធិប្បាយ) ប្រហែលគ្នានឹងនករម្មណាប្បច្ចយដែរ ។

[៧៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ កាស្រ័យ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ឧបាសម្ព័យ មានវារៈ ៧ ។

(៧៩) អវិចិត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិចិត្តវិ-

ចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ
អវិចិត្តវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ។ អវិចិត្តវិចារ-
មត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សវិចិត្តសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ វិចិត្តំ បដិច្ច សវិចិត្ត-
សវិចារោ ខន្ធោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។ អវិចិត្ត-
វិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិចិត្តអវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ អវិចិត្តវិចារមត្តោ ខន្ធោ
បដិច្ច វិចារោ អវិចិត្តវិចារមត្តោ ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ រូបំ វិចិត្តំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។ អវិចិត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
សវិចិត្តសវិចារោ ច អវិចិត្តអវិចារោ ច ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈន្តិ នបុរេជាតប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វិចិត្តំ
បដិច្ច សវិចិត្តសវិចារោ ខន្ធោ កងត្តា ច រូបំ ។
អវិចិត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិចិត្តវិចារមត្តោ ច
អវិចិត្តអវិចារោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ នបុរេជាតប្បច្ចយា

(៧៩) ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌

ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាត-
ប្បច្ច័យ គឺ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុង
អរូបភព ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេ-
ជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយ
វិចារៈ អាស្រ័យវិគត្តៈ ក្នុងអរូបភព ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ធម៌
ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមាន
ត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ
អាស្រ័យខន្ធាងឡាយ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងអរូ-
បភព ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធាងឡាយ ដែលមិនមានវិគត្តៈមាន
ត្រឹមតែវិចារៈ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិគត្តៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
... ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
មិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹម
តែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាងឡាយ
ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី កងត្តារូបក្តី អាស្រ័យ
វិគត្តៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែល
មិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ

អរូបេ អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធ
វិចារោ ច បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

[៨០] អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចា-
រោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ អវិ-
តក្កអវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធ ។ បេ ។
អវិតក្កអវិចារោ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចារំ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។
អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ថុ
បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធ ។ អវិតក្កអវិចារំ
ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេ-
ជាតប្បច្ចយា អរូបេ វិចារំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តា
ខន្ធ បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។ សន្ធិត្ថំ ។

តិ ខន្ធ ព ក្កំ វិចារក្កំ អាស្រ័យខន្ធ ខ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈ ក្នុងអរូបភព ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៨១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ
តិ ខន្ធ ព អាស្រ័យខន្ធ ខ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ក្នុង
អរូបភព ។ បេ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធចាំឡាយ ដែលមិន
មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិចារៈ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ... ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នបុរេជាតប្បច្ច័យ តិ ខន្ធចាំឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិន
មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
វិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ តិ ខន្ធចាំឡាយ
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ វិចារៈ ក្នុងអរូបភព
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ សេចក្តីបំប្លែង ។

[៨១] សវិតត្តុសវិចារក្ខ អវិតត្តុអវិចារក្ខ ធម្មៈ
 បដិច្ច សត្វ ។ អវិតត្តុវិចារមត្តក្ខ អវិតត្តុអវិចារក្ខ
 ធម្មៈ បដិច្ច អវិតត្តុវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម្ម-
 រោជាតប្បច្ចយោ អរូបេ អវិតត្តុវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធក្ខ
 វិចារក្ខ បដិច្ច តយោ ខន្ធា បដិសន្ធិត្តុណោ ... ។
 សន្ធិត្តំ ។ អវិតត្តុវិចារមត្តក្ខ អវិតត្តុអវិចារក្ខ ធម្មៈ
 បដិច្ច អវិតត្តុវិចារមត្តោ ៥ អវិតត្តុអវិចារក្ខ ៥
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សន្ធិត្តំ ។ បដិសន្ធិត្តុណោ
 ធម្មរោជាតមូលកេ យថា សុទ្ធិកំ អរូបំ តថា
 អរូតា តាតក្ខ ។ ធម្មច្ឆារោតប្បច្ចយោ ធម្ម-
 សេវឧប្បច្ចយោ ។

[៨២] អវិតត្តុវិចារមត្តំ ធម្មៈ បដិច្ច អវិតត្តុ-
 វិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មសេវឧប្បច្ចយោ វិចារកំ
 អវិតត្តុវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធា បដិច្ច ។ សន្ធិត្តំ ។

[៨១] (ធម៌) ៧ កាស្រ័យធម៌ ដែលប្រគល់ដោយវិតត្តុប្រគល់
 ដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តុៈមិនមានវិចារៈផង ។ ធម៌
 ដែលមិនមានវិតត្តុៈមានត្រឹមតែវិចារៈ កាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តុៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តុៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះឧប្បរោជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា កាស្រ័យខន្ធទ ដែលមិន
 មានវិតត្តុៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុងអរូបភព ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ... ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តុៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តុៈមិនមានវិចារៈក្តី កាស្រ័យធម៌
 ដែលមិនមានវិតត្តុៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តុៈមិនមាន
 វិចារៈផង ទើបកើតឡើង ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អរូប សុទ្ធ យ៉ាង
 ណា ឯអរូបធម៌ទាំងឡាយ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនោះ ក្នុងឧប្បរ-
 ោជាតមូលកៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិដែរ ។ ព្រោះឧប្បរោជាតប្បច្ច័យ
 នឹងនកាសេវឧប្បច្ច័យ ។

[៨២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តុៈមានត្រឹមតែវិចារៈ កាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តុៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នកាសេវឧប្បច្ច័យ គឺ កាស្រ័យខន្ធទ ជាបុគ្គ ដែលមិនមានវិតត្តុៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៤១] អវិភត្តិអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិភត្តិអវិ-
 ចារកេ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកកម្មប្បច្ចយា វិចារកំ
 អវិភត្តិអវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ។ សន្និកំ ។

[៤២] សវិភត្តិសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិភត្តិ-
 សវិចារកេ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកកម្មប្បច្ចយា សវិភត្តិ-
 សវិចារេ ខន្ធ បដិច្ច សវិភត្តិសវិចារកេ ចេតថា ។

[៤៣] អវិភត្តិវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិភត្តិ-
 វិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកកម្មប្បច្ចយា អវិភត្តិ-
 វិចារមត្តោ ខន្ធ បដិច្ច អវិភត្តិវិចារមត្តោ ចេតថា ។
 អវិភត្តិវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សវិភត្តិសវិចារកេ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នកកម្មប្បច្ចយា វិភត្តំ បដិច្ច សវិភត្តិ-
 សវិចារកេ ចេតថា ។

[៤៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែល
 មិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកកម្មប្បច្ចយ
 គឺ អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាវិបាក ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ។
 សេចក្តីបំប្រញ ។

[៤៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នកកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ
 អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ។

[៤៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នកកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ
 ខន្ធចាំងឡាយ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ។ ធម៌ ដែល
 ប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា
 ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិភត្តៈ ។

[៨៥] អវិភត្តិអវិចារី ធម្មំ បដិច្ច អវិភត្តិអវិចារកេ
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា អវិភត្តិអវិចារកេ ខន្ធ
 បដិច្ច អវិភត្តិអវិចារកេ ចេតនា តាហិវំ . . . អាហារ
 សមុជ្ជាជំ . . . ឧតុសមុជ្ជាជំ ដកំ មហាភូតំ បដិច្ច ។
 អវិភត្តិអវិចារី ធម្មំ បដិច្ច អវិភត្តិវិចារមត្តោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា វិចារី បដិច្ច អវិភត្តិវិ-
 ចារមត្តោ ចេតនា ។

[៨៦] អវិភត្តិវិចារមត្តោ អវិភត្តិអវិចារកេ ធម្មំ
 បដិច្ច អវិភត្តិវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្ម-
 ប្បច្ចយា អវិភត្តិវិចារមត្តោ ខន្ធ ច វិចារកេ បដិច្ច
 អវិភត្តិវិចារមត្តោ ចេតនា ។

[៨៧] សវិភត្តិសវិចារកេ អវិភត្តិវិចារមត្តោ
 ធម្មំ បដិច្ច សវិភត្តិសវិចារកេ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ន-
 កម្មប្បច្ចយា សវិភត្តិសវិចារកេ ខន្ធ ច វិភត្តិកេ
 បដិច្ច សវិភត្តិសវិចារកេ ចេតនា ។

[៨៥] ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
 ដែលមិនមានវត្ថុៈមិនមានវិចារៈ រើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ
 គឺ ចេតនា ដែលមិនមានវត្ថុៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យខន្ធភិនឡាយ
 ដែលមិនមានវត្ថុៈមិនមានវិចារៈ តាហិវេ ។ . . អាហារសមុជ្ជាន-
 វេ . . . អាស្រ័យមហាភូត ១ ដែលមានផ្លូវជាសមុជ្ជាន ។ ធម៌
 ដែលមិនមានវត្ថុៈមានត្រឹមវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈមិន
 មានវិចារៈ រើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលមិន
 មានវត្ថុៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យវិចារៈ ។

[៨៦] ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
 ដែលមិនមានវត្ថុៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈមិនមាន
 វិចារៈផង រើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលមិន
 មានវត្ថុៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យខន្ធភិនឡាយ ដែលមិនមានវត្ថុៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ។

[៨៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវត្ថុៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវត្ថុៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
 មានវត្ថុៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង រើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ
 ចេតនា ដែលប្រកបដោយវត្ថុៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យខន្ធភិន-
 ឡាយ ដែលប្រកបដោយវត្ថុៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិចារៈផង ។

(៧០) ... ឈឺចាប់យុត្តយុត្តយា អរ្យោ សាវត្ថុ-
 ចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធ
 ច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ សាវត្ថុសាវចារំ ធម្មំ បដិច្ច
 ឧប្បន្និចារមន្តោ ធម្មោ ឧប្បន្និ ឈឺចាប់យុត្តយុត្តយា

៧៩១ ។ ។ ។ ព្រះនាងយុទ្ធស្រឡាច្ឆាយ ដំ ខ្មែរ ព្រះនាងយុទ្ធស្រឡាច្ឆាយ ១
 ដែលប្រកបដោយភក្ត្រប្រកបដោយវិហារ ក្នុងក្រុង ក្នុង ព្រះនាងយុទ្ធស្រឡាច្ឆាយ
 ២ ។ ដំខ្មែរដែលមានភក្ត្រប្រកបដោយវិហារ ព្រះនាងយុទ្ធស្រឡាច្ឆាយ ដែលប្រកប
 ដោយភក្ត្រប្រកបដោយវិហារ ព្រះនាងយុទ្ធស្រឡាច្ឆាយ ព្រះនាងយុទ្ធស្រឡាច្ឆាយ

9. $\frac{1}{2} \log_2 \frac{1}{2} = -1$

អរូបេ សវិតត្តសវិចារេ ខន្ធ បដិច្ច វិតត្តោ ។
 សវិតត្តសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតត្តសវិចារោ ច អវិ-
 តត្តវិចារមន្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 អរូបេ សវិតត្តសវិចារំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធ វិតត្តោ ច ន្ទ ខន្ធ បដិច្ច ន្ទ ខន្ធ
 វិតត្តោ ច ។

[៨០] អវិតត្តវិចារមន្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតត្តវិ-
 ចារមន្តោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ
 អវិតត្តវិចារមន្តំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ
 ន្ទ ខន្ធ បដិច្ច ន្ទ ខន្ធ ។ អវិតត្តវិចារមន្តំ
 ធម្មំ បដិច្ច សវិតត្តសវិចារោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ន-
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ វិតត្តំ បដិច្ច សវិតត្តស-
 វិចារោ ខន្ធ ។ អវិតត្តវិចារមន្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិ-
 តត្តអវិចារោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 អរូបេ អវិតត្តវិចារមន្តោ ខន្ធ បដិច្ច វិចារោ ។

គឺ វិតត្តៈ អាស្រ័យខន្ធចាំន្ទាយ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយ
 វិចារៈ ក្នុងអរូបេ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ
 ក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែល
 ប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិតត្តៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងអរូបេ ខន្ធ ២ ក្តី វិតត្តៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៨១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
 ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈ ក្នុងអរូបេ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធចាំន្ទាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិតត្តៈ ក្នុងអរូបេ ។ ធម៌
 ដែលមិនមានវិតត្តៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ
 អាស្រ័យខន្ធចាំន្ទាយ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងអរូបេ ។

អវិភត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិភត្តវិចារមត្តោ ច អវិ-
 ភត្តអវិចារោ ព ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 អរូបេ អវិភត្តវិចារមត្តំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា
 វិចារោ ច ទ្វេ ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា វិចារោ ច ។

(៩២) អវិភត្តអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិភត្តអ-
 វិចារោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ
 អវិភត្តអវិចារំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ
 ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ពាហិរំ . . . អាហារស-
 មុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសន្តានំ ឯកំ
 មហាគ្គតំ បដិច្ច ។ អវិភត្តអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច
 អវិភត្តវិចារមត្តោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 អរូបេ វិចារំ បដិច្ច អវិភត្តវិចារមត្តា ទន្ធា ។

(៩៣) អវិភត្តវិចារមត្តោ អវិភត្តអវិចារោ ធម្មំ
 បដិច្ច អវិភត្តវិចារមត្តោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នវិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា អរូបេ អវិភត្តវិចារមត្តំ ឯកំ ទន្ធា
 វិចារោ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធិ ច វិចារោ
 បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ។

ធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិន
 មានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ទន្ធា ក្តី វិចារៈក្តី អាស្រ័យ
 ទន្ធា ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងអរូបេ ទន្ធា ក្តី វិចារៈ
 ក្តី អាស្រ័យទន្ធា ។

(៩៤) ធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធមិ
 ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ
 គឺ ទន្ធា ក្តី អាស្រ័យទន្ធា ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ក្នុងអរូបេ
 ទន្ធា អាស្រ័យទន្ធា ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .
 ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . អាស្រ័យមហាគ្គត ១ របស់ភូតអសញ្ញាសត្វ ។
 ធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធមិ ដែលមិនមាន
 វិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ទន្ធា ទាំង-
 ឡាយ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យវិចារៈ ក្នុងអរូបេ ។

(៩៥) ធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធមិ
 ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមាន
 វិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ទន្ធា ក្តី អាស្រ័យ
 ទន្ធា ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុងអរូបេ
 ទន្ធា អាស្រ័យទន្ធា ផង វិចារៈផង ។

[៩៤] សវិតត្តសវិតារា អវិតត្តវិចារបត្តា
 ធម្មំ បដិច្ច សវិតត្តសវិតារា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មិយ្យ-
 ត្ថប្បច្ចយា អរូបេ សវិតត្តសវិតារំ ឯកំ ខន្ធភ្ន
 វិតត្តា បដិច្ច តយោ ខត្វា ទ្វេ ខន្ធន វិតត្តា
 បដិច្ច ទ្វេ ខត្វា ។

[៩៥] សវិតត្តសវិតារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតត្តអវិ-
 ចារា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ លោកុត្តប្បច្ចយា លោកិតតប្ប-
 ច្ចយា ។

[៩៦] នហេតុយា តេត្ថីស នអារម្មណេ សត្ត
 នអធិបតីយា សត្តត្ថីស នអនន្តរេ សត្ត នសម-
 នន្តរេ សត្ត នអញ្ញាមញ្ញេ សត្ត នឧបនិស្សយេ
 សត្ត នបុរេជានេ សត្តត្ថីស នបច្ឆាជានេ សត្តត្ថីស
 នអាសវនេ សត្តត្ថីស នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ
 វីស នអាហារេ ឯកំ នវត្ថុយេ ឯកំ នឈានេ
 ឯកំ នមត្តេ តេត្ថីស នសម្មយុត្តេ សត្ត នវិប្បយុត្តេ
 ឯកានេ នលោកុត្តយា សត្ត លោកិតតេ សត្ត ។

[៩៧] ធម្មិ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម្មិ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម្មិ ដែលមិនមាន
 វិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ
 ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង
 វិតត្តៈផង ក្នុងអរូបេ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វិតត្តៈផង ។

[៩៨] ធម្មិ ដែលមិនមានវិតត្តៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម្មិ
 ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនា-
 នត្តប្បច្ច័យ និងនោវិតតប្បច្ច័យ ។

[៩៩] វារៈ ៣៣ ក្នុងនៈហត្ថប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនៈអារម្មណៈ
 ប្បច្ច័យ វារៈ ៣៧ ក្នុងនៈអធិបតីប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនៈអនន្តរប្បច្ច័យ
 វារៈ ៧ ក្នុងនៈសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនៈអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៧
 ក្នុងនៈឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៣៧ ក្នុងនៈបុរេជានប្បច្ច័យ វារៈ ៣៧
 ក្នុងនៈបច្ឆាជានប្បច្ច័យ វារៈ ៣៧ ក្នុងនៈអាសវនប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
 នកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៦០ ក្នុងនៈវិចារកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនៈអាហារប្បច្ច័យ
 វារៈ ១ ក្នុងនៈវត្ថុយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនៈឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៣៣
 ក្នុងនៈមត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនៈសម្មយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១១ ក្នុងនៈវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនៈលោកុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនៈនោវិតតប្បច្ច័យ ។

យថា កុសលត្ថិតេ បច្ចុដ្ឋិយេគណនា ឯវំ
គណេតត្វំ ។

បច្ចុដ្ឋិយំ ។

[៩៧] ហេតុប្បដ្ឋយា នការម្មណេ សត្ត ។
សង្ខតំ ។ យថា កុសលត្ថិតេ អនុលោមបច្ចុដ្ឋិយេ-
គណនា ឯវំ គណេតត្វំ ។

[៩៨] នហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណេ ចុទ្ធស ។
សង្ខតំ ។ យថា កុសលត្ថិតេ បច្ចុដ្ឋិយានុលោម-
គណនា ឯវំ គណេតត្វំ ។

បដិច្ចវារេ និដ្ឋិតោ ។

សហជាតវារោចិ បដិច្ចវារសនិសោ កាតញ្ចោ ។

បច្ចយវារោ

[៩៩] សវិតត្តសវិតារំ ធម្មំ បច្ចយា សវិតត្ត-
សវិតារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា សវិតត្ត-
សវិតារំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខត្វា ខេ ខានុ
... សត្ត បញ្ញា ។ អវិតត្តវិតារមត្តំ ធម្មំ បច្ចយា
បញ្ញា បញ្ញា បដិច្ចវារសនិសោ ។

ការាបំ នូវបច្ចុដ្ឋិយៈ ភ្នងកុសលត្ថិតៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បី
រាប់ យ៉ាងនេះដែរ ។

ចប់ បច្ចុដ្ឋិយ ។

[៩៧] វារៈ ៧ ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។ ការរាប់ នូវអនុលោមបច្ចុដ្ឋិយៈ ភ្នងកុសលត្ថិតៈ
យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

[៩៨] វារៈ ១២ ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។ ការរាប់ នូវបច្ចុដ្ឋិយានុលោម ភ្នងកុសលត្ថិតៈ
យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ បដិច្ចវារៈ ។

ឯសហជាតវារៈ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈផងចុះ ។

បច្ចយវារៈ

[៩៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ តឹងផ្អែក
នឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ តឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ នឹងខន្ធ ២ ... មានបញ្ញា ៧ ។ តឹងផ្អែក
នឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ មានបញ្ញា ៤ ប្រហែល
គ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[១០០] អវិភត្តាអវិចារំ ធម្មំ បច្ចយា អវិភត្តា-
 អវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អវិភត្តា-
 អវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋា-
 ធនា រូបំ ទេ ខន្ធទេ បច្ចយា វិចារំ បច្ចយា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ថុំ បច្ចយា អវិភត្តា-
 អវិចារោ ខន្ធា វត្ថុំ បច្ចយា វិចារោ ។ អវិភត្តា-
 អវិចារំ ធម្មំ បច្ចយា^(១) សវិភត្តាសវិចារោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ... វត្ថុំ បច្ចយា សវិភត្តាសវិចារោ ខន្ធា
 បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។ អវិភត្តាអវិចារំ ធម្មំ បច្ចយា
 អវិភត្តាវិចារមត្តោ ធម្មោ ... វិចារំ បច្ចយា អវិភត្តា-
 វិចារមត្តា ខន្ធា វត្ថុំ បច្ចយា អវិភត្តាវិចារមត្តា ខន្ធា
 វត្ថុំ បច្ចយា វិភត្តោ បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

[១០១] អវិភត្តាអវិចារំ ធម្មំ បច្ចយា សវិភត្តា-
 សវិចារោ ច អវិភត្តាអវិចារោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ...
 វត្ថុំ បច្ចយា សវិភត្តាសវិចារោ ខន្ធា មហាក្ខតេ
 បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

១ ឧ. អយំ ធារោ សច្ចត្ថំ ន ទិស្សតិ ។

[១០២] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ តឹងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺ ខន្ធភក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តិ តឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលមិនមានវិភត្តៈ
 មិនមានវិចារៈ (ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ) តឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ៦ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ
 តឹងផ្អែកនឹងវិចារៈ ខន្ធាន្តិឡាយ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ តឹង
 ផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វិចារៈ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌
 ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ តឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិន
 មានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ រើបកើតឡើង ... ខន្ធាន្តិឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិ-
 សន្ធិ ... ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមវិចារៈ តឹងផ្អែកនឹង
 ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ... ខន្ធាន្តិឡាយ ដែលមិន
 មានវិភត្តៈមានត្រឹមវិចារៈ តឹងផ្អែកនឹងវិចារៈ ខន្ធាន្តិឡាយ ដែល
 មិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមវិចារៈ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ វិភត្តៈ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[១០៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តិ ធម៌
 ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈក្តិ តឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈ
 មិនមានវិចារៈ រើបកើតឡើង ... ខន្ធាន្តិឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ
 តឹងផ្អែកនឹងធាតុខន្ធាន្តិឡាយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

អវិភត្តាអវិចារំ ធម្មំ បច្ចយា អវិភត្តាវិចារមន្តោ ច
 អវិភត្តាអវិចារោ ច ធម្មា . . . វិចារំ បច្ចយា
 អវិភត្តាវិចារមន្តោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានត្វ រូបំ វត្ថុ
 បច្ចយា អវិភត្តាវិចារមន្តោ ទន្ធា មហាក្វេតេ បច្ចយា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វត្ថុ បច្ចយា វិភត្តា មហាក្វេតេ
 បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វត្ថុ បច្ចយា អវិភត្តាវិ-
 ចារមន្តោ ទន្ធា ច វិចារោ ច បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។
 អវិភត្តាអវិចារំ ធម្មំ បច្ចយា សវិភត្តាសវិចារោ ច
 អវិភត្តាវិចារមន្តោ ច ធម្មា . . . វត្ថុ បច្ចយា សវិ-
 ភត្តាសវិចារោ ទន្ធា ច វិភត្តោ ច បដិសន្ធិក្ខ-
 ណោ . . . ។ អវិភត្តាអវិចារំ ធម្មំ បច្ចយា សវិភត្តា-
 សវិចារោ ច អវិភត្តាវិចារមន្តោ ច អវិភត្តាអវិចារោ
 ច ធម្មា . . . វត្ថុ បច្ចយា សវិភត្តាសវិចារោ ទន្ធា
 ច វិភត្តោ ច មហាក្វេតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុមានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុ
 មិនមានវិចារក្តី គឺផ្នែកទី៣ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុមិនមានវិចារ . . .
 ទន្ធានឹងឡាយ ដែលមិនមានវត្ថុមានត្រឹមតែវិចារក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ-
 ក្តី គឺផ្នែកទី៤វិចារ ទន្ធានឹងឡាយ ដែលមិនមានវត្ថុមានត្រឹមតែ
 វិចារ គឺផ្នែកទី៥វត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ គឺផ្នែកទី៦មហាក្វេតេនឹងឡាយ
 វត្ថុ គឺផ្នែកទី៧វត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ គឺផ្នែកទី៨មហាក្វេតេនឹងឡាយ
 ទន្ធានឹងឡាយ ដែលមិនមានវត្ថុមានត្រឹមតែវិចារក្តី វិចារក្តី គឺផ្នែក
 ទី៩វត្ថុ ក្នុងខណៈវេលាដ៏សន្តិ . . . ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វត្ថុប្រកបដោយវិចារក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុមានត្រឹមតែវិចារក្តី
 គឺផ្នែកទី១ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុមិនមានវិចារ . . . ទន្ធានឹងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវត្ថុប្រកបដោយវិចារក្តី វត្ថុក្តី គឺផ្នែកទី២វត្ថុ
 ក្នុងខណៈវេលាដ៏សន្តិ . . . ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវត្ថុប្រកប
 ដោយវិចារក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុមានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវត្ថុមិនមានវិចារក្តី គឺផ្នែកទី៣ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុមិន
 មានវិចារ . . . ទន្ធានឹងឡាយ ដែលប្រកបដោយវត្ថុប្រកបដោយ
 វិចារក្តី វត្ថុក្តី គឺផ្នែកទី៤វត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ គឺផ្នែកទី៥មហាក្វេតេ
 នឹងឡាយ ក្នុងខណៈវេលាដ៏សន្តិ . . . ។

[១០២] សវិត្តសវិចារក្ក អវិត្តសវិចារក្ក ធម្មៈ

បច្ចយក អវិត្តសវិចារក ធម្មោ . . . សវិត្តសវិ-
ចារក ឯកំ ខន្ធក្ក វត្ថុក្ក បច្ចយក នាយា ខន្ធក ធ្វេ
ខន្ធក . . . បដិសន្ធិក្កណោ . . . ។ សវិត្តសវិចារក្ក
អវិត្តសវិចារក្ក ធម្មៈ បច្ចយក អវិត្តសវិចារមត្តោ
ធម្មោ ។ បេ ។ បឋមឧទាហរណោ បរត្តេ បដិ-
សន្ធិក្កណោ សន្ត បច្ចយក តោតក្ក ។

[១០៣] អវិត្តសវិចារមត្តក្ក អវិត្តសវិចារក្ក

ធម្មៈ បច្ចយក សវិត្តសវិចារក ធម្មោ . . . វិត្តក្ក
វត្ថុក្ក បច្ចយក សវិត្តសវិចារក ខន្ធក បដិសន្ធិក្ក-
ណោ ។ បេ ។ អវិត្តសវិចារមត្តក្ក អវិត្តសវិចារក្ក
ធម្មៈ បច្ចយក អវិត្តសវិចារមត្តោ ធម្មោ . . . អវិត្តស-
វិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធក្ក វិចារក្ក បច្ចយក នាយា ។

[១០៤] ធម្មៈ ដែលប្រកបដោយវិត្តប្រកបដោយវិចារ តឹង

ផ្អែកនឹងធម្មៈ ដែលប្រកបដោយវិត្តប្រកបដោយវិចារផង ធម្មៈ ដែល
មិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារផង . . . ខន្ធក ព្យ តឹងផ្អែកនឹងខន្ធក ខ
ដែលប្រកបដោយវិត្តប្រកបដោយវិចារផង វត្ថុផង នឹងខន្ធក ២ . . .
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម្មៈ ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែ
វិចារ តឹងផ្អែកនឹងធម្មៈ ដែលប្រកបដោយវិត្តប្រកបដោយវិចារផង
ធម្មៈ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារផង ។ បេ ។ បញ្ញា ៧
បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងបឋម-
ឧទាហរណ៍ចុះ ។

[១០៥] ធម្មៈ ដែលប្រកបដោយវិត្តប្រកបដោយវិចារ តឹង

ផ្អែកនឹងធម្មៈ ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារផង ធម្មៈ ដែល
មិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារផង . . . ខន្ធកន្ធក្ក ដែលប្រកប
ដោយវិត្តប្រកបដោយវិចារ តឹងផ្អែកនឹងវិត្តផង វត្ថុផង ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ធម្មៈ ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែ
វិចារ តឹងផ្អែកនឹងធម្មៈ ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារផង
ធម្មៈ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារផង . . . ខន្ធក ព្យ តឹងផ្អែក
នឹងខន្ធក ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារផង វិចារផង

(១៩២) អវិទន្តិកវិចារបន្តិក អវិទន្តិកវិចារក ចន្ទ
យា សវិទន្តិកវិចារក ច អវិទន្តិកវិចារក ច
ន ទម្មន្តិក វិទន្តិក វន្តិក បច្ចយា
តន្តិកវិចារក ទម្មន្តិក បយាទ្ធាត ច
យា ជន្តិកប្រដាប់ រូប បដិសន្ធិត្តវេទនា . . . ។

១១៣ តឹងផ្អែកនឹង១១១ ដែលមិនមានវត្ថុ មានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុ
 ផង ១១៣ តឹងផ្អែកនឹង១១១ ដែលមិនមានវត្ថុ មានត្រឹមតែវិចារៈផង
 វិចារៈផង ក្នុងឧណៈវិនិច្ឆ័យ ១១៣ តឹងផ្អែកនឹង១១១ ដែលមិនមាន
 វត្ថុ មានត្រឹមតែវិចារៈផង រក្សាផង ក្នុងឧណៈវិនិច្ឆ័យ ។ ធម៌ ដែល
 មិនមានវត្ថុ មិនមានវិចារៈ តឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុ មានត្រឹម
 តែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុ មិនមានវិចារៈផង រើបើកតឡើង
 ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប តឹងផ្អែកនឹង១១១ តាំងឡាយ ដែលមិនមានវត្ថុ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប តឹងផ្អែកនឹង១១១ តាំង
 ឡាយ ដែលមិនមានវត្ថុ មានត្រឹមតែវិចារៈផង មហាក្ខត្តតាំងឡាយផង
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុផង មហាក្ខត្តតាំងឡាយផង វិចារៈ
 តឹងផ្អែកនឹង១១១ តាំងឡាយ ដែលមិនមានវត្ថុ មានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុ
 ផង ១១៤ ក្នុងឧណៈវិនិច្ឆ័យ យ៉ាងនេះឯង ។

(១០៤) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តិ ធម៌
ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈក្តិ គឺនឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈផង រើប
កើតឡើង . . . ខន្ធានិច្ចាយ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយ
វិចារៈ គឺនឹងផ្អែកនឹងវិត្តៈផង វិចារៈ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប គឺនឹងផ្អែកនឹង
វិត្តៈផង មហាក្សត្រ ខន្ធានិច្ចាយផង គង្គណៈវិនិច្ឆ័យន្តិ . . . ។

អាសេវនប្បច្ច័យ នេះ ជាសេចក្តីច្នៃគ្នា ក្នុងបច្ច័យពីរនេះ ។

[១០៥] បច្ចុដ្ឋយេ នរោត្តយា តេន្នីស បញ្ញា
 សត្តសុ ហិទេសុ សត្ត មោហា ទុទ្ធវិត្យា ។
 មូលវ្យាទេសុយេវ នអារម្មណេ សត្ត ចិត្តសមុដ្ឋាន
 ទុទ្ធវិត្យា ។ សវិតត្តុសវិចារមូលកា សត្ត បញ្ញា
 នអធិបតីយា កាតត្យា ។

[១០៦] អវិតត្តុវិចារមត្តំ ធម្មំ បច្ចុយា អវិ-
 តត្តុវិចារមត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតីប្បច្ចុយា
 អវិតត្តុវិចារមត្ត ខន្ធេ បច្ចុយា អវិតត្តុវិចារមត្តា
 អធិបតី វិចារកំ អវិតត្តុវិចារមត្តំ ឯតំ ខន្ធំ បច្ចុយា
 តេយា ខន្ធា បដិសន្ធិត្តុរណា . . . ។ អវិតត្តុ-
 វិចារមត្តំ ធម្មំ . . . ។ យថា បដិច្ចនយេ តថា បក្ខ
 បញ្ញា កាតត្យា ។

[១០៧] អវិតត្តុអវិចារំ ធម្មំ បច្ចុយា អវិតត្តុ-
 អវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ . . . អវិតត្តុអវិចារេ ខន្ធេ
 បច្ចុយា អវិតត្តុអវិចារោ អធិបតី វិចារកំ អវិតត្តុអវិចារំ
 ឯតំ ខន្ធំ បច្ចុយា តេយា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ

[១០៥] បញ្ញា ពព ក្នុងនេហតុប្បច្ច័យ ក្នុងបច្ចុន័យៈ
 មោហាៈ ៧ ក្នុង២៩៧ បណ្ឌិត គប្បស៊ីវើឡើងចុះ ។ ចិត្តសមុដ្ឋាន
 ៧ បណ្ឌិត គប្បស៊ីវើឡើង ក្នុងនេហតុប្បច្ច័យ ក្នុងមូលវ្យាទេស
 តាំងឡាយ តែម្យ៉ាងចុះ ។ បញ្ញា ៧ មានធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបវិចារៈជាមូល បណ្ឌិត គប្បធ្វើ ក្នុងនេហតុប្បច្ច័យផងចុះ ។

[១០៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពឹងផ្អែក
 នឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នេហតុប្បច្ច័យ គឺ អធិបតីធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធតាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈខន្ធ ៣
 ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ជាវិចារក ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ នឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈ . . . ។ បញ្ញា ៥ បណ្ឌិត គប្បធ្វើ ឲ្យដូចជាក្នុងបដិច្ចន័យដែរ ។

[១០៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹង
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង . . . គឺ
 អធិបតីធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធតាំង-
 ឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ជាវិចារក ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ

វិញ្ញាណ បច្ចយារា

វិចារតំ វិចារំ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្ថុ-
 លោ វត្ថុំ បច្ចយា អវិតត្តាអវិចារា អធិបតិ វត្ថុំ បច្ច-
 យា វិចារា អវិតត្តាអវិចារា ខន្ធា ច វិចារោ ច
 ។ បេ ។ អវិតត្តាអវិចារំ ធម្មំ បច្ចយា សវិតត្តាសវិចា-
 រោ ធម្មោ ... វត្ថុំ បច្ចយា សវិតត្តាសវិចារា ខន្ធា
 អធិបតិ បដិសន្ធិត្ថុលោ ... ។ អវិតត្តាអវិចារំ ធម្មំ
 បច្ចយា អវិតត្តាវិចារមន្តោ ធម្មោ ... វិចារំ បច្ចយា
 អវិតត្តាវិចារមន្តោ អធិបតិ វត្ថុំ បច្ចយា អវិតត្តាវិចារ-
 មន្តោ អធិបតិ វិចារតំ វិចារំ បច្ចយា អវិតត្តាវិចារមន្តោ
 ខន្ធា វត្ថុំ បច្ចយា វិចារា អវិតត្តាវិចារមន្តោ ខន្ធា
 បដិសន្ធិត្ថុលោ ... ។ អវិតត្តាអវិចារំ ធម្មំ បច្ចយា
 សវិតត្តាសវិចារោ ច អវិតត្តាអវិចារោ ច ធម្មោ ...
 វត្ថុំ បច្ចយា សវិតត្តាសវិចារា ខន្ធា វិចារា ត្ថេ
 បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្ថុលោ ។ បេ ។

វិញ្ញាណ បច្ចយារា

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងវិចារៈ ដែលជាវិបាក គឺ អធិបតិធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ
 តាំងឡាយ ជាវិបាក ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ពឹង
 ផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ បេ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
 ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ... អធិបតិ គឺ ខន្ធ
 តាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ... គឺ អធិបតិ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងវិចារៈ គឺ អធិបតិ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ខន្ធតាំងឡាយ
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងវិចារៈ ដែលជាវិបាក
 ខន្ធតាំងឡាយ ជាវិបាក ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពឹងផ្អែក
 នឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ពឹង
 ផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ... ខន្ធតាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នរូ ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្កតតាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។

អវិភង្គិកអវិចារំ ធម្មំ បច្ចុយោ អវិភង្គិកវិចារមត្តោ ច
 អវិភង្គិកអវិចារោ ច ធម្មា . . . វិចារកំ វិចារំ
 បច្ចុយោ អវិភង្គិកវិចារមត្តោ ទដ្ឋា ចិត្តសមុដ្ឋានោ
 រូបំ វត្ថុំ បច្ចុយោ វិចារកា អវិភង្គិកវិចារមត្តោ ទដ្ឋា
 វិចារោ ច មហាកូតោ បច្ចុយោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វត្ថុំ
 បច្ចុយោ វិភង្គិកា មហាកូតោ បច្ចុយោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ វត្ថុំ បច្ចុយោ វិចារកា អវិភង្គិកវិចារមត្តោ ទដ្ឋា
 ច វិចារោ ច បដិសន្ធិកូលោ . . . ។ អវិភង្គិកអវិចារំ
 ធម្មំ បច្ចុយោ សវិភង្គិកសវិចារោ ច អវិភង្គិកវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា . . . វត្ថុំ បច្ចុយោ សវិភង្គិកសវិចារោ ទដ្ឋា
 ច វិភង្គិកា ច បដិសន្ធិកូលោ . . . ។ បឋម.
 យដនាយំ សម្បណ្ណា ។

[១០៨] អវិភង្គិកវិចារមត្តោ អវិភង្គិកអវិចារោ

ធម្មំ បច្ចុយោ សវិភង្គិកសវិចារោ ធម្មា ទុប្បជ្ជតិ . . .
 វិភង្គិកា វត្ថុកា បច្ចុយោ សវិភង្គិកសវិចារោ ទដ្ឋា

ធម៌ ដែលបំបោនវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈ
 មិនមានវិចារក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារ . . .
 ខន្ធចាំងឡាយ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 ពឹងផ្អែកនឹងវិចារ ដែលជាវិចារ ខន្ធចាំងឡាយ ជាវិចារ ដែលមិនមាន
 វិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី វិចារក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹង
 ផ្អែកនឹងមហាកូតចាំងឡាយ វិភង្គៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹង
 ផ្អែកនឹងមហាកូតចាំងឡាយ ខន្ធចាំងឡាយ ជាវិចារ ដែលមិនមាន
 វិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី វិចារក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈវេលាបដិសន្ធិ
 . . . ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈ
 មិនមានវិចារ . . . ខន្ធចាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយ
 វិចារក្តី វិភង្គក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈវេលាបដិសន្ធិ . . . ។ ទេ
 ជាតំណ ទី ១ ចប់សព្វគ្រប់ប៉ុណ្ណោះឯង ។

[១០៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារ ពឹង

ផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារផង ធម៌ ដែលមិន
 មានវិភង្គៈមិនមានវិចារផង រើបើតឡើង . . . ខន្ធចាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារ ពឹងផ្អែកនឹងវិភង្គៈផង វត្ថុផង

បដិសន្ធិក្នុងលោក... ។ អវិភង្គវិចារមត្តោ អវិភង្គ-
 អវិចារោ ធម្មំ បច្ចុយា អវិភង្គវិចារមត្តោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ... អវិភង្គវិចារមត្តោ ទន្ធទ ច វិចារោ
 បច្ចុយា អវិភង្គវិចារមត្តាធិបតិ អវិភង្គវិចារមត្តោ ទន្ធទ
 ច វត្ថុញ បច្ចុយា អវិភង្គវិចារមត្តាធិបតិ វិចារកំ អវិ-
 ភង្គវិចារមត្តំ ឯកំ ទទ្ធាញ វិចារោ បច្ចុយា វិចារកំ
 អវិភង្គវិចារមត្តំ ឯកំ ទទ្ធាញ វត្ថុញ បច្ចុយា តយោ
 ទន្ធា បដិសន្ធិក្នុងលោក... ។ បញ្ចា បញ្ញា កាតត្វា ។
 យត្ថ អវិភង្គវិចារមត្តំ អាតច្ឆតិ តត្ថ វិចារកំ កាតត្វា ។
 នាធិបតិម្បុលកេ សត្តត្ថិស បញ្ញា កាតត្វា ។ នអ-
 នន្តរម្បិ នសមនន្តរម្បិ នអញ្ញមញ្ញម្បិ នឧបនិស្ស-
 យម្បិ សត្តបញ្ញាប្បយោវ នបុរេជាតេ សត្តត្ថិស បដិច្ច-
 ការបច្ចុនិយសនិសា(១) ។ នបច្ឆាជាតេ សត្តត្ថិស ។
 នអាសវានេយិ សនិសំ ។ យត្ថ អវិភង្គវិចារមត្តាបិ
 អាតច្ឆតិ តត្ថ វិចារកា កាតត្វា ។

១ ឧ. បដិច្ចការបច្ចុនិយសនិសន្ធិ ទិស្សតិ ។

ក្នុងលោកបដិសន្ធិ... ។ ធម្មំ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានស្រីបដិ-
 វិចារ ព័ន្ធន៍ផ្នែកនឹងធម្មំ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានស្រីបដិវិចារៈផង ធម្មំ
 ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ... គឺ អធិ-
 បតិធម្មំ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានស្រីបដិវិចារៈ ព័ន្ធន៍ផ្នែកនឹងទទ្ធាន៍ឡាយ
 ដែលមិនមានវិភង្គៈមានស្រីបដិវិចារៈផង វិចារៈផង អធិបតិធម្មំ ដែល
 មិនមានវិភង្គៈមានស្រីបដិវិចារ ព័ន្ធន៍ផ្នែកនឹងទទ្ធាន៍ឡាយ ដែលមិន
 មានវិភង្គៈមានស្រីបដិវិចារៈផង ក្នុងផង ទទ្ធាញ ព័ន្ធន៍ផ្នែកនឹងទទ្ធា ១ ជា
 វិបាក ដែលមិនមានវិភង្គៈមានស្រីបដិវិចារៈផង វិចារៈផង ព័ន្ធន៍ផ្នែកនឹង
 ទទ្ធា ១ ជាវិបាក ដែលមិនមានវិភង្គៈមានស្រីបដិវិចារៈផង ក្នុងផង ក្នុង
 ឧបនិស្សន្ទ... ។ បញ្ញា ៥ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើផងចុះ ។ វត្ថុ
 ដែលមិនមានវិភង្គៈមានស្រីបដិវិចារៈ មក ក្នុងវិណា វិបាក បណ្ឌិត
 គប្បីធ្វើ ក្នុងទីនោះចុះ ។ បញ្ញា ៣៧ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងន-
 អធិបតិម្បុលកៈចុះ ។ នអនន្តរម្បិច្ចយក្តិ នសមនន្តរម្បិច្ចយក្តិ នអញ្ញ-
 មញ្ញម្បិច្ចយក្តិ នឧបនិស្សយម្បិច្ចយក្តិ សុទ្ធតែមានបញ្ញា ៣៧ ដូចគ្នា
 បញ្ញា ៣៧ ក្នុងនបុរេជាតិប្បច្ច័យ ប្រវេហលន្តានឹងបដិច្ចការនឹងបច្ចុនិយៈ
 ដែរ ។ បញ្ញា ៣៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតិប្បច្ច័យ ។ ក្នុងនការសវនប្បច្ច័យ
 សោត គឺប្រវេហលន្តាដែរ ។ ធម្មំ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានស្រីបដិ-
 វិចារៈ មក ក្នុងបច្ចុយណា វិបាកព័ន្ធន៍ឡាយ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុង
 បច្ចុយនោះចុះ ។

១៨៧១ សវិតត្តសវិចារំ ធម្មំ បច្ចយា សវិតត្ត
 តត្ថសវិចារា ធម្មា . . . ធម្មបច្ចយា សវិតត្ត
 សវិចារា ឧដ្ឋេ បច្ចយា សវិតត្តសវិចារា ចេតនា ។
 អវិតត្តវិចារមត្តំ ធម្មំ បច្ចយា . . . អវិតត្តវិចារមត្តា
 ចេតនា សវិតត្តសវិចារា ចេតនា ។ អវិតត្តសវិចារំ
 ធម្មំ បច្ចយា . . . អវិតត្តសវិចារា ចេតនា ។ បរិ.
 បុណ្ណំ តាតត្ថំ ។ សវិតត្តសវិចារា . . . វត្ថុ
 បច្ចយា សវិតត្តសវិចារា ចេតនា ។ អវិតត្តវិចា-
 រមត្តា . . . វិចារំ បច្ចយា អវិតត្តវិចារមត្តា ចេតនា
 វត្ថុ បច្ចយា អវិតត្តវិចារមត្តា ចេតនា ។

(១១១) សិវតន្ត្រីសិវាទេវ អភិវត្តន្ត្រីអភិវារោហ ឆ្មុំ
បច្ចយា សិវតន្ត្រីសិវាទេវ ឆម្មោ . . . សិវតន្ត្រីសិវាទេ
វរោ ច វត្ថុវ បច្ចយា សិវតន្ត្រីសិវាទេ វគតា ។
អភិវត្តន្ត្រីវារោហវត្ថុវ អភិវត្តន្ត្រីអភិវារោហ ឆ្មុំ បច្ចយា

(ទី១៧) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពឹងផ្អែក
នឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ . . . ប្រការនកម្ម-
ប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពឹង
ផ្អែកនឹងខន្ធហ័ន្ធភ្នក្យ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ។ ពឹង
ផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . ចេតនា ដែល
មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈ ។ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . .
ចេតនា ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ។ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យ
រោញស្រស់ស្រាយផងចុះ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
វិចារៈ . . . ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពឹង
ផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . ចេតនា
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងវិចារៈ ចេតនា ដែល
មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

(១១១) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ គឺដង្កែក
 ឆ័ន្ទធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ៨៨ ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ៨៨ . . . ចេតនា ប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ គឺដង្កែកឆ័ន្ទ១២០នាំឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ៨៨ រក្ខ៨៨ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ គឺ៖៨៨ឆ័ន្ទធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានវិចារៈ៨៨

ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈផង . . . ចេតនា ដែលប្រកប
ដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងវិត្តៈផង វត្ថុផង ។ ធម៌
ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈផង . . .
ចេតនា ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធចាំងឡាយ
ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ចេតនា ដែលមិន
មានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធចាំងឡាយ ដែលមិនមាន
វិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយ
វិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង . . . ចេតនា
ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធចាំងឡាយ
ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិត្តៈផង ។

(១១១) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពឹង
ផ្អែកនឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
វិចារៈផង រឿងគេឡើយ ក្រោមនកម្មប្បដ្ឋ័យ ចេតនា ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធពំនឹងឡាយ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង ។

[១១២] ចក្ខុៈ ព្យាបាល បណ្ឌិត គង្គវង្ស ក្នុងនាមបុគ្គលិក ។

សវិត្តសវិត្តា ធម្មំ សំស្ក្រឹតា អវិត្តវិចារមន្តោ
 ធម្មោ ... សវិត្តសវិត្តា ឧទ្ទ ឧទ្ទ សំស្ក្រឹតា វិចិត្តា
 បដិសន្ធិត្ថុណា ។ បេ ។ សវិត្តសវិត្តា ធម្មំ
 សំស្ក្រឹតា សវិត្តសវិត្តា ឧ អវិត្តវិចារមន្តោ
 ឧ ធម្មា ... សវិត្តសវិត្តា ឧ ឧទ្ទ ឧទ្ទ
 សំស្ក្រឹតា ឧទ្ទ ឧទ្ទ វិចិត្តា ឧ ឧទ្ទ ឧទ្ទ ...
 បដិសន្ធិត្ថុណា ។ បេ ។

(១១៥) អវិត្តវិចារមន្ត ធម្មំ សំស្ក្រឹតា អវិត្ត-
 វិចារមន្តា ធម្មោ ឧទ្ទជ្ជតិ ហេតុប្បទ្ទយា អវិត្តវិចារ-
 មន្ត ឧទ្ទ ឧទ្ទ សំស្ក្រឹតា ឧទ្ទ ឧទ្ទ ឧទ្ទ ...
 បដិសន្ធិត្ថុណា ... ។ អវិត្តវិចារមន្ត ធម្មំ សំស្ក្រឹតា
 សវិត្តសវិត្តា ឧទ្ទ ... វិចិត្ត សំស្ក្រឹតា សវិ-
 ត្តសវិត្តា ឧទ្ទ បដិសន្ធិត្ថុណា ... ។ អវិត្ត-
 វិចារមន្ត ធម្មំ សំស្ក្រឹតា អវិត្តសវិត្តា ឧទ្ទ ...
 អវិត្តវិចារមន្ត ឧទ្ទ សំស្ក្រឹតា វិចារមន្ត បដិសន្ធិ-
 ត្ថុណា អវិត្តវិចារមន្ត ឧទ្ទ សំស្ក្រឹតា វិចារមន្ត ។

ធម្មំ ដែលមិនមានវិចិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ច្រឡំដោយធម្មំ ដែលប្រកប
 ដោយវិចិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ... វិចិត្តៈ ច្រឡំដោយខន្ធាន្តរាយ
 ដែលប្រកបដោយវិចិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។
 ធម្មំ ដែលប្រកបដោយវិចិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម្មំ ដែលមិនមាន
 វិចិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ច្រឡំដោយធម្មំ ដែលប្រកបដោយវិចិត្តៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ ... ខន្ធាន្តរាយ វិចិត្តៈក្តី ច្រឡំដោយខន្ធាន្តរាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិចិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ខន្ធាន្តរាយ ... ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ។ បេ ។

(១១៦) ធម្មំ ដែលមិនមានវិចិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ច្រឡំ
 ដោយធម្មំ ដែលមិនមានវិចិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បទ្ទយា គឺ ខន្ធាន្តរាយ ច្រឡំដោយខន្ធាន្តរាយ ដែលមិនមានវិចិត្តៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈ ខន្ធាន្តរាយ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ធម្មំ
 ដែលប្រកបដោយវិចិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ច្រឡំដោយធម្មំ ដែលមិន
 មានវិចិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ... ខន្ធាន្តរាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិចិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ច្រឡំដោយវិចិត្តៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។
 ធម្មំ ដែលមិនមានវិចិត្តៈមិនមានវិចារៈ ច្រឡំដោយធម្មំ ដែល
 មិនមានវិចិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ... វិចារៈ ច្រឡំដោយខន្ធាន្តរាយ
 ដែលមិនមានវិចិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ វិចារៈ ច្រឡំដោយខន្ធាន្តរាយ
 ដែលមិនមានវិចិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

អវិភត្តាវិចារមត្តំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អវិភត្តាវិចារមត្តោ ច
 អវិភត្តាអវិចារោ ច ធម្មា ... អវិភត្តាវិចារមត្តំ ឯកំ
 ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា វិចារោ ច ទ្វេ ខន្ធទ្វេ ...
 បដិសន្ធិត្តលោ ... ។ អវិភត្តាអវិចារំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ
 អវិភត្តាអវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 អវិភត្តាអវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា
 ទ្វេ ខន្ធទ្វេ សំសដ្ឋា បដិសន្ធិត្តលោ ... ។
 អវិភត្តាអវិចារំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អវិភត្តាវិចារមត្តោ
 ធម្មោ ... វិចារំ សំសដ្ឋា អវិភត្តាវិចារមត្តា ខន្ធា
 បដិសន្ធិត្តលោ វិចារំ សំសដ្ឋា ។

[១១៦] អវិភត្តាវិចារមត្តញ្ច អវិភត្តាអវិចារញ្ច ធម្មំ
 សំសដ្ឋោ អវិភត្តាវិចារមត្តោ ធម្មោ ... អវិភត្តា-
 វិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធាវិចារញ្ច សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា
 ទ្វេ ខន្ធទ្វេ ។ បេ ។ បដិសន្ធិត្តលោ ... ។ សវិ-
 ភត្តាសវិចារញ្ច អវិភត្តាវិចារមត្តញ្ច ធម្មំ សំសដ្ឋោ
 សវិភត្តាសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

ធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈ
 មិនមានវិចារៈក្តី ច្រឡំដោយធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈ មានត្រឹមតែ
 វិចារៈ ... ខន្ធាក្តី វិចារៈក្តី ច្រឡំដោយខន្ធា ដែលមិនមានវិភត្តៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ខន្ធឬ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ធមិ
 ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ច្រឡំដោយធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈ
 មិនមានវិចារៈ រើបើតែឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ខន្ធា ច្រឡំដោយ
 ខន្ធា ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ច្រឡំដោយខន្ធឬ ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ... ។ ធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ច្រឡំដោយ
 ធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ... ខន្ធាន័យ ដែលមិន
 មានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ច្រឡំដោយវិចារៈ ច្រឡំដោយវិចារៈ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[១១៦] ធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ច្រឡំដោយ
 ធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈ
 មិនមានវិចារៈផង ... ខន្ធា ច្រឡំដោយខន្ធា ដែលមិនមានវិភត្តៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ខន្ធឬ ។ បេ ។ ក្នុងខណៈនៃបដិ-
 សន្ធិ ... ។ ធមិ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ច្រឡំ
 ដោយធមិ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធមិ ដែល
 មិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង រើបើតែឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ

វិទ្យុវិទ្យា សំស្ក្រឹត

សិវិត្តសិវិតាវ ឯកំ ខន្ធា វិត្តត្តា សំស្ក្រឹត
តយោ ខន្ធា ខ្វេ ខន្ធា ច វិត្តត្តា បដិសន្ធិត្ត-
លោ . . . ។ ហេតុប្បច្ចយំ អនុមន្តន្ត បទ្វយា
វិត្តាវតត្តា ។

[១១៧] ហេតុយា ឯកានុស អារម្មណ
អធិបតិយា អនុន្តរ សមនុន្តរ សហជាតេ អញ្ញាមៈញ
និស្សយេ ឧបនិស្សយេ បុរេជាតេ អាសេវនេ កម្ម
វិចារក អាហារេ ឥន្ទ្រិយេ ឈានេ មគ្គេ សម្បយុត្ត
វិប្បយុត្តេ អត្ថិយា នត្ថិយា វិគរេ អវិគរេ សត្វត្ត
ឯកានុស ។

អនុលោមំ ។

បច្ចុទ្ទិយំ កាកត្ថំ អសម្មោហៈន្ត ។

[១១៨] នហេតុប្បច្ចយា ច នអធិបតិយា
ឯកានុស នបុរេជាតេ ឯកានុស នបច្ឆាជាតេ

វិទ្យុវិទ្យា សំស្ក្រឹត

គី ខន្ធា ព្រឡំដោយខន្ធា ដែលប្រកបដោយវិគ្គៈប្រកបដោយវិចារៈ
ផង វិគ្គៈផង ខន្ធាផង វិគ្គៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។
បច្ចុយំ ទាំងអស់ បណ្ឌិត កាលវេលា នូវហេតុប្បច្ចយំ គប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

[១១៧] ក្នុងហេតុប្បច្ចយំ មានវាៈ ១១ ក្នុងបច្ចុយំទាំងអស់
មានវាៈ ១១ គឺ ក្នុងការម្សោប្បច្ចយំ អធិបតិប្បច្ចយំ អនុន្តរច្បច្ចយំ
សមនុន្តរច្បច្ចយំ សហជាតប្បច្ចយំ អញ្ញាមៈញច្បច្ចយំ និស្សយច្បច្ចយំ
ឧបនិស្សយច្បច្ចយំ បុរេជាតប្បច្ចយំ អាសេវនច្បច្ចយំ កម្មច្បច្ចយំ
វិចារកច្បច្ចយំ អាហារច្បច្ចយំ ឥន្ទ្រិយច្បច្ចយំ ឈានច្បច្ចយំ មគ្គច្បច្ចយំ
សម្បយុត្តច្បច្ចយំ វិប្បយុត្តច្បច្ចយំ អត្ថច្បច្ចយំ នត្ថច្បច្ចយំ វិគ្គច្បច្ចយំ
និងអវិគ្គច្បច្ចយំ ។

ចប់ អនុលោម ។

បណ្ឌិត កាលមិនកាន់ព្រឡំ គប្បីធ្វើ នូវបច្ចុទ្ទិយៈផងចុះ ។

[១១៨] ក្នុងហេតុប្បច្ចយំ មានវាៈ ៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយំ
មានវាៈ ១១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយំ មានវាៈ ១១ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ចយំ

ឯកាធិស ធម្មាសេវនេ ឯកាធិស ធម្មាសេ ឥត្ថេ សត្ត
 ធម្មិទាតេ ឯកាធិស ធម្មានេ ឯកំ ធម្មត្ថេ ធម្ម
 ធម្មិយ្យុត្តេ ឯកាធិស ។

បច្ចនីម្ម ។

ឥតរេ បទ ទ្វេបិ វាវ វិគ្គារេតត្វា ។

សម្មយុត្តវារោបិ វិគ្គារេតត្វា ។

សំសន្តវារោនិម្មិតោ ។

បញ្ញាវិវាទ

[១១៩] សវិតត្តសវិចារោ ធម្មោ សវិតត្តិ
 សវិចារស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សវិតត្តសវិចារោ ហេតុ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធជំ
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

[១២០] សវិតត្តសវិចារោ ធម្មោ អវិតត្តវិចា-
 រមត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិ-
 តត្តសវិចារោ ហេតុ វិតត្តស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

មានវារៈ ១១ ក្នុងនកាសេវនេប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិចារកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១១ ។

ឯបំ បច្ចនីម្ម ។

ឯវារៈ ២ ក្រោវនេះ បណ្ឌិត គប្បឲ្យពិស្តារចុះ ។

ទាំងសម្មយុត្តវារៈ បណ្ឌិត ក៏គប្បឲ្យពិស្តារផងដែរ ។

ឯបំ សំសន្តវារៈ ។

បញ្ញាវិវាទ

[១១៩] ធម្មិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម្មិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ
 ជាបច្ច័យ នៃសម្មយុត្តកក្នុងទាំងឡាយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ . . . ។

[១២០] ធម្មិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម្មិ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានគ្រឹមតែវិចារៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ
 គឺ ពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

(១២១) សវិតក្កសវិតាភេ ធម្មោ អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិតាភេ ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបាធិ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តរណា សវិតក្កសវិតាភេ ហេតុ កដត្តារូបាធិ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១២២) សវិតក្កសវិតាភេ ធម្មោ សវិតក្កសវិតាភេស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិតាភេ ហេតុ សម្មយុត្តកាធិ ទដ្ឋាធិ ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ស រូបាធិ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តរណា សវិតក្កសវិតាភេ ហេតុ សម្មយុត្តកាធិ ទដ្ឋាធិ កដត្តា ច រូបាធិ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១២៣) សវិតក្កសវិតាភេ ធម្មោ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិតាភេ ហេតុ វិតក្កស្ស

(១២១) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កមិនមានវិចារ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានប្រព័ន្ធឡាយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ជាបច្ច័យ នៃកដត្តាប្រព័ន្ធឡាយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(១២២) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កមិនមានវិចារផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារ ជាបច្ច័យ នៃសម្មយុត្តកក្នុងព័ន្ធឡាយផង ចិត្តសមុដ្ឋានប្រព័ន្ធឡាយផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ជាបច្ច័យ នៃសម្មយុត្តកក្នុងព័ន្ធឡាយផង កដត្តាប្រព័ន្ធឡាយផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(១២៣) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កមានត្រឹមវិចារផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កមិនមានវិចារផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កផង

(១២៥) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
 មិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈ មិនមាន
 វិចារៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុក្កកត្តន្តទាំងឡាយផង វិត្តៈផង
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបទាំងឡាយផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ដែល
 ប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ជាបច្ច័យ
 នៃសម្បយុក្កកត្តន្តទាំងឡាយផង វិត្តៈផង កងក្ការូបទាំងឡាយផង
 ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(១២៨) ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនមានវត្ថុៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈមិនមាន
វិចារៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ភូតហេតុ ដែលមិនមានវត្ថុៈ មានត្រឹម
តែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុក្កកត្វន្ននាំនិទ្ទាយផង វិចារៈផង ចិត្តស-
មុដ្ឋានប្រកាន់និទ្ទាយផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ភូតហេតុ ដែលមិនមានវត្ថុៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុក្កកត្វន្ននាំនិ-
ទ្ទាយផង វិចារៈផង កងក្កប្រកាន់និទ្ទាយផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៩] អភិវឌ្ឍន៍សិលា ធម្មោ អភិវឌ្ឍន៍សិលា

សង្ឃ ធម្មសង្ឃ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អភិវឌ្ឍន៍
អភិវាហ ហេតុ សម្បយុត្តកាធំ ទន្ធាធំ ចិត្ត
សមុដ្ឋានានត្វា រូបាធំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិត្វាលោ អភិវឌ្ឍន៍អភិវាហ ហេតុ សម្បយុត្ត-
កាធំ ទន្ធាធំ កដត្តា ច រូបាធំ ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[១៣០] សភិវឌ្ឍន៍សិលា ធម្មោ សភិវឌ្ឍន៍សិ-
លាសង្ឃ ធម្មសង្ឃ អនុលោមប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធានំ
ធានា សីលំ សមាទយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា
តំ បច្ចវេត្តតិ បុព្វេ សុចិណ្ឌាធំ បច្ចវេត្តតិ សភិវឌ្ឍន៍
សិលា ឈាតា វុដ្ឋហិត្វា ... មត្តា វុដ្ឋហិត្វា ...
ដលា វុដ្ឋហិត្វា ដលំ បច្ចវេត្តតិ អវិយា បម៉ាធន
តិលេសេ បច្ចវេត្តន្តំ វិត្តម្ពិលេ តិលេសេ បច្ច-
វេត្តន្តំ បុព្វេ សមុទាចិណ្ឌោ តិលេសេ ជាធន្តំ
សភិវឌ្ឍន៍សិលា ឧទ្ធ អនិច្ចរោ កុត្តរោ អនត្តរោ

[១២៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារ ជាបច្ច័យ នៃ

ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ
ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្កដាធានីឡាយ
ផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូបធានីឡាយផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ដែល
មិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ជាបច្ច័យ នៃសម្ប-
យុត្តកក្កដាធានីឡាយផង កដត្តារូបធានីឡាយផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៣០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារ ដោយ
អាម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យបាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោស-
ថកម្ម ហើយពិចារណាឲ្យកុសលនោះ ពិចារណាឲ្យកុសលធានីឡាយ
ដែលខ្លួនសន្សំហើយក្នុងកាលមុន ចេញអំពីឈាន ដែលប្រកបដោយ
វិភក្តៈប្រកបដោយវិចារ ... ចេញអំពីមត្ត ... ចេញអំពីផល
ហើយពិចារណាឲ្យផល ព្រះអរិយៈធានីឡាយ ពិចារណាឲ្យតិលេស
ធានីឡាយ ដែលលេងហើយ ពិចារណាឲ្យតិលេសធានីឡាយ ដែល
សង្កត់សង្កិនហើយ ដឹងឲ្យតិលេសធានីឡាយ ដែលធ្លាប់សន្សំទុកមក
ក្នុងកាលមុន ពិចារណាឃើញច្បាស់ ឲ្យខ្លួនធានីឡាយ ដែលប្រកប
ដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន

វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិទទ្ធីន្តិ តំ អារត្ត ពោធិ
ឧប្បជ្ឈនិ គោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈនិ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធ
អារត្ត សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

[១៣១] សវិតក្កសវិចារេ ធម្មោ អវិតក្ក-
វិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បត្តយេន បច្ចយោ
នាងំ នត្វា សីលំ សមាទយិត្វា ឧបោសថកម្មំ
កត្វា តំ បច្ចវេក្ខន្តិ តំ អារត្ត វិតក្កោ ឧប្បជ្ឈនិ
បុត្វេ សុចិណ្ឌានិ បច្ចវេក្ខន្តិ សវិតក្កសវិចារេ
ឈាយា វុដ្ឋហិត្វា ... មត្តា វុដ្ឋហិត្វា ... ដលា វុដ្ឋ-
ហិត្វា ដលំ បច្ចវេក្ខន្តិ តំ អារត្ត វិតក្កោ ឧប្បជ្ឈនិ
អវិយា បហីនេ តិរិលសេ បច្ចវេក្ខន្តិ វិត្តក្កិរេ
តិរិលសេ បច្ចវេក្ខន្តិ បុត្វេ សមុទាចិណ្ឌេ តិរិលសេ
ជាទន្ធី សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធ អនិច្ច តា បុត្តតោ
អនុត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិទទ្ធីន្តិ តំ អារត្ត
វិតក្កោ ឧប្បជ្ឈនិ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធ អារត្ត
វិតក្កោ ឧប្បជ្ឈនិ ។

វេមន្តត្រេកអរ វិកាយ ពតៈ ប្រាភូត្តវុទ្ធនោះ ទើបកើតឡើង
គោមនស្ស កើតឡើង ខន្ធចាំន្តឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈ ប្រាភូត្តវុទ្ធចាំន្តឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ។

[១៣២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយការម្ម-
ណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យបាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម
ហើយពិចារណាទូរុក្ខសលនោះ វិតក្កៈ ប្រាភូត្តវុទ្ធកុសលនោះ ទើបកើត
ឡើង ពិចារណាទូរុក្ខសលចាំន្តឡាយ ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន
ចេញចាកឈាន ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ... ចេញ
ចាកមគ្គ ... ចេញចាកផល ហើយពិចារណាទូរុក្ខស វិតក្កៈ ប្រា-
ភូត្តវុទ្ធនោះ ទើបកើតឡើង ព្រះអរិយៈចាំន្តឡាយ ពិចារណាទូរុក្ខស
ចាំន្តឡាយ ដែលលះបង់ហើយ ពិចារណាទូរុក្ខសចាំន្តឡាយ ដែល
សន្តត់សន្តិនហើយ ដឹងទូរុក្ខសចាំន្តឡាយ ដែលធ្លាប់សន្សំបក ក្នុង
កាលមុន ពិចារណាឃើញច្បាស់ ខ្លះខាងចាំន្តឡាយ ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ថាមិនឡើង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន វេមន្ត
ត្រេកអរ វិកាយ វិតក្កៈ ប្រាភូត្តវុទ្ធនោះ ទើបកើតឡើង វិតក្កៈ
ប្រាភូត្តវុទ្ធចាំន្តឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើប
កើតឡើង ។

(១៣២) សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ អវិតត្តអវិតា-
 រស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណេន សវិតត្តសវិតារចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ
 ជាតាតិ សវិតត្តសវិតារា ទន្ធា ចេតោបរិយញ្ញា-
 ណស្ស បុរោចិត្តសាទុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាគម្ពប-
 តញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អារម្មណប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សវិតត្តសវិតារោ ទន្ធា អារក្ខ អវិ-
 តត្តអវិតារា ទន្ធា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៣៣) សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ សវិតត្តសវិ-
 តារស្ស ច អវិតត្តវិតារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាមំ ទន្ធា សីលំ សមាទ-
 យិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ បច្ចវេត្តតិ តំ អារក្ខ
 សវិតត្តសវិតារា ទន្ធា ច វិតត្តោ ច ឧប្បជ្ឈន្តិ
 បុរោ សុចិញ្ញាតិ បច្ចវេត្តតិ សវិតត្តសវិតារា
 ណា ពា វុដ្ឋហិតា . . . មក្ខា . . . ផលា . . .

(១៣២) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយការម្នាណប្បច្ច័យ គឺ
 (បុគ្គល) ដឹងខ្លួនចិត្ត នៃបុគ្គលអ្នកព្រមព្រៀងដោយចិត្ត ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ទន្ធានាំផ-
 ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាច្ច័យ នៃចេ-
 តោបរិយញ្ញាណ បុរោចិត្តសាទុស្សតិញ្ញាណ យថាគម្ពបតញ្ញាណ និង
 អនាគតសញ្ញាណ ដោយការម្នាណប្បច្ច័យ ទន្ធានាំផឡាយ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ប្រាជ្ញាខ្លួនទន្ធានាំផឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ។

(១៣៣) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 ច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយការម្នាណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល)
 ឲ្យបាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ហើយវិចារណាខ្លួនកុសល
 នោះ ទន្ធានាំផឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈ
 ក្តី ប្រាជ្ញាខ្លួនកុសលនោះ ទើបកើតឡើង វិចារណាខ្លួនកុសលនាំផឡាយ
 ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញអំពីឈាន ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ . . . អំពីមក្ខ . . . អំពីផល . . .

ដល់ បច្ចុវេក្ខតិ តំ អារត្ត សវិតត្តសវិចារា ទទ្ធា
 ច វិតត្តោ ច ឧប្បជ្ឈន្តិ អវិយា បហំនេ តិលេសេ
 បច្ចុវេក្ខន្តិ វិត្តម្ពិតេ តិលេសេ បច្ចុវេក្ខន្តិ បុរោ
 សមុទាចិស្លោ តិលេសេ ដានន្តិ សវិតត្តសវិចារេ
 ទទ្ធវេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ អស្សា-
 នេតិ អភិន្ណនិ តំ អារត្ត សវិតត្តសវិចារា ទទ្ធា
 ច វិតត្តោ ច ឧប្បជ្ឈន្តិ សវិតត្តសវិចារេ ទទ្ធវេ
 អារត្ត សវិតត្តសវិចារា ទទ្ធា ច វិតត្តោ ច
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

[១៣២] អវិតត្តវិចារមត្តា ធម្មោ អវិតត្ត-
 វិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយេន
 អវិតត្តវិចារមត្តា ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ... មត្តា
 ... ដលា ... ដល់ បច្ចុវេក្ខតិ តំ អារត្ត
 វិតត្តោ ឧប្បជ្ឈនិ អវិតត្តវិចារមត្តោ ទទ្ធវេ ច វិតត្តាវា

ហើយពិចារណាទូរវេល ទទ្ធាន្តឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ប្រារព្ធទូរវេលនោះ រើបកើតឡើង ព្រះអរិយៈ
 ទាំងឡាយ ពិចារណាទូរកិលេសទាំងឡាយ ដែលលះបង់ហើយ ពិចារ-
 ណាទូរកិលេសទាំងឡាយ ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹងទូរកិលេសទាំង
 ឡាយ ដែលសទ្ធិទុកមក ក្នុងកាលមុន ពិចារណាឃើញច្បាស់ ទូរទទ្ធា
 ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាមិនឡើង ជា
 ទុក្ខ មិនមែនទទ្ធា រើបត្រេកអរ រីករាយ ទទ្ធាទាំងឡាយ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ប្រារព្ធទូរទទ្ធានោះ រើបកើត
 ឡើង ទទ្ធាទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី
 វិតក្កៈក្តី ប្រារព្ធទូរទទ្ធាទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈ រើបកើតឡើង ។

[១៣២] ធមិ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធមិ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយការម្នាបច្ច័យ
 គឺ ព្រះអរិយបុគ្គល ចេញចាកឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈ ... ចាកមត្ត ... ចាកវេល ... ហើយពិចារណាទូរវេល
 វិតក្កៈ ប្រារព្ធទូរវេលនោះ រើបកើតឡើង ពិចារណាឃើញច្បាស់
 ទូរទទ្ធាទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង

អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនំ អស្សនេតិ
អភិធម្មតិ តំ អារត្ត វិតក្កោ ឧប្បជ្ឈតិ អវិតក្កវិចារ-
មត្តេ ខន្ធេ ច វិតក្កញ្ច អារត្ត វិតក្កោ ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៣៥) អវិតក្កវិចារមត្តោ ឆន្នោ សវិតក្កសវិ-

ចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិ-
តក្កវិចារមត្តា ឈាទា វុដ្ឋហិតា ... មត្តា ...

ផលា ... ផលំ បច្ចវេត្តន្តិ តំ អារត្ត សវិតក្ក-

សវិចារ ខន្ធា ឧប្បជ្ឈន្តិ អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ធេ

ច វិតក្កញ្ច អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនំ

អស្សនេតិ អភិធម្មតិ តំ អារត្ត វិតក្កោ ឧប្បជ្ឈតិ

។ បេ ។ ឆោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ អវិតក្កវិចារមត្តេ

ខន្ធេ ច វិតក្កញ្ច អារត្ត សវិតក្កសវិចារ ខន្ធា

ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ បេ ។

ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន មែនក្រេកអរ រីករាយ វិតក្កៈ ប្រាជ្ញ
ទូទន្ធនោះ រើបកើតឡើង វិតក្កៈ ប្រាជ្ញទូទន្ធចាំន់ឡាយ ដែលមិន
មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង រើបកើតឡើង ។

(១៣៥) ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ

ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយការមូលាប្បច្ច័យ
គឺ (ពួកព្រះអរិយបុគ្គល) ចេញអំពីឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន

ត្រឹមតែវិចារៈ ... មុំភិមត្ត ... អំពីផល ... ហើយពិចារណា

ទូរផល ខន្ធចាំន់ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ

ប្រាជ្ញទូរផលនោះ រើបកើតឡើង ពិចារណាឃើញច្បាស់ ទូរខន្ធទ

ចាំន់ឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង ថាមិន

ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន មែនក្រេកអរ រីករាយ វិតក្កៈ ប្រាជ្ញ

ទូរខន្ធចាំន់នោះ រើបកើតឡើង ។ បេ ។ វោមនស្ស កើតឡើង

ខន្ធចាំន់ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ប្រាជ្ញទូរ

ខន្ធចាំន់ឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង រើប

កើតឡើង ។ បេ ។

[១៣៦] អវិភង្គវិចារមន្តោ ធម្មោ អវិភង្គាអវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណេន អវិភង្គវិចារមន្តចិត្តសមដ្ឋីស្ស ចិត្ត-
 ជាតាតិ អវិភង្គវិចារមន្តា ខន្ធា ចេតោបរិយញ្ញា-
 ណស្ស បុព្វនិក្ខេសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាភម្មប-
 តញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អារម្មណប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អវិភង្គវិចារមន្តោ ខន្ធា ច វិភង្គញ្ញា-
 វារត្ត អវិភង្គាអវិចារា ខន្ធា ឧប្បជ្ឈន្តំ ។

[១៣៧] អវិភង្គវិចារមន្តោ ធម្មោ សវិភង្គាសវិ-
 ចារស្ស ច អវិភង្គវិចារមន្តស្ស ច ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភង្គវិចារមន្តា ឈាតា
 វុដ្ឋហិត្វា . . . មន្តា . . . ផលា . . . ផលំ បច្ចវេត្តតិ
 តំ អារត្ត សវិភង្គាសវិចារា ខន្ធា ច វិភង្គោ ច

[១៣៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ
 (បុគ្គល) ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយចិត្ត ដែលមិន
 មានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ខន្ធាន៍ឡាយ
 ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃចេតោបរិយញ្ញាណ
 បុព្វនិក្ខេសានុស្សតិញ្ញាណ យថាភម្មបតញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ខន្ធាន៍ឡាយ ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈ
 ប្រាជ្ញា នូវខន្ធាន៍ឡាយ ដែលមិនមានវិភង្គៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង
 វិភង្គៈផង រើបរើភឡើង ។

[១៣៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (ព្រះអរិយបុគ្គល)
 ចេញអំពីឈាន ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . ចាកមគ្គ
 . . . ចាកផល . . . ហើយវិចារណានូវផល . . . ខន្ធាន៍ឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិភង្គៈផង ប្រាជ្ញានូវផលនោះ

(១៣៨) ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយការមូលប្បច្ច័យ គឺ ព្រះនិព្វាន
ច្ច័យ នៃមគ្គនិងផល ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង
យការមូលប្បច្ច័យ (បុគ្គល) ឃើញខ្សែប្រដាប់ ដោយទិព្វចក្ខុ ឬខ្សែសំឡេង
យទិព្វសោតធាតុ ដឹងខ្សែចិត្ត នៃបុគ្គលម្នាក់ព្រមព្រៀងដោយចិត្ត
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយចោលវិញ្ញាណ អាត្មាសា-
រាយគនៈ ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញាយគនៈ អាត្មញាយគនៈ ជា
យ នៃខេសញាណសញាយគនៈ ដោយការមូលប្បច្ច័យ ព្រាយគនៈ
ច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយញាយគនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ

អារម្មណ៍ប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ អវិភត្តិអវិចារា ខន្ធ
 តិវ្វិវិញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិ-
 វាសាទុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាគម្មបទញ្ញាណស្ស
 អនាគតសញ្ញាណស្ស អារម្មណ៍ប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ
 អវិភត្តិអវិចារា ខន្ធ ច វិចារញ្ច អារត្ត អវិភត្តិ-
 អវិចារា ខន្ធ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៣៧) អវិភត្តិអវិចារា ធម្មោ សវិភត្តិសវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណ៍ប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ អវិចារ
 អវិភត្តិអវិចារា យាធា វុដ្ឋហិត្វា ... បត្តិ ...
 ផលា វុដ្ឋហិត្វា ផលំ បច្ចុវេត្តន្តិ តំ អារត្ត សវិ-
 ភត្តិសវិចារា ខន្ធ ឧប្បជ្ឈន្តិ អវិចារា និព្វានំ បច្ចុវេ-
 ត្តន្តិ និព្វានំ តោត្រភុស្ស ពេទានស្ស សវិភត្តិសវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស ផលស្ស អារជ្ជនាយ អារម្មណ៍-
 ប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ចត្តំ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្ត-
 តោ វិបស្សនិ អស្សាដេតិ អនិច្ចតំ តំ អារត្ត ពរោ
 ឧប្បជ្ឈនិ នោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈនិ សោតំ ... យាធា ធម្មំ
 កាយំ ភូម សន្ត កន្ត រសេ ដោជ្ជត្វេ វត្តំ ...

ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ ខន្ធចង្សាយ ដែលមិនមានវត្ថុមិនមានវិចារ
 ជាបច្ច័យ នៃវិវិញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសាទុស្ស
 តិវាណ យថាគម្មបទញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណ៍
 ប្បដ្ឋយ ខន្ធចង្សាយ ដែលមិនមានវត្ថុមិនមានវិចារ ប្រាភូត្វ
 ខន្ធចង្សាយ ដែលមិនមានវត្ថុមិនមានវិចារផង វិចារផង រើប
 កើតឡើង ។

(១៣៨) ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុមិនមានវិចារ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវត្ថុប្រកបដោយវិចារ ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ
 គឺ ព្រះអរិយបុគ្គលខ្ពង់ខ្ពស់ ចេញចាកឈាន ដែលមិនមានវត្ថុ
 មិនមានវិចារ ... ចាកបុគ្គ ... ចេញចាកផលផង ហើយវិចារ
 ណាមួយដែល ខន្ធចង្សាយ ដែលប្រកបដោយវត្ថុប្រកបដោយវិចារ
 ប្រាភូត្វផលនោះ រើបកើតឡើង ព្រះអរិយបុគ្គលខ្ពង់ខ្ពស់ វិចារ-
 ណាមួយព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការវិចារណា ម្ល
 តោត្រភូនិងពេទាន ម្លមគ្គនិងផលដែលប្រកបដោយវត្ថុប្រកបដោយ
 វិចារ ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ (បុគ្គល) វិចារណាយើងច្បាស់
 ខ្លះច្បាស់ ជាមិនឡើង ជាខ្ពង់ មិនមែនខ្ពង់ វេមន៍ក្រេកា កែវយ
 ក្រះ ប្រាភូត្វ ម្លច្បាស់នោះ រើបកើតឡើង រោមនស្ស កើតឡើង
 (វិចារណាយើងច្បាស់) ម្លសោតៈ ... យានៈ និព្វំ កាយ
 ភូម ភូមលំឡើង ភូមភូម ភូមសេ ភូមផល្លៈ វត្ត ...

អវិច្ឆេទអវិចារេ ខន្ធ ច វិចារេវា អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
អនត្តតោ វិបស្សនិ អស្សនេតិ អតិទន្ធនិ តំ អារត្ត
រតោ ឧប្បជ្ជនិ មោមទស្សំ ឧប្បជ្ជនិ អវិគត្តអវិ-
ចារេ ខន្ធ ច វិចារេវា អារត្ត សវិគត្តសវិចារេ
ខន្ធ ឧប្បជ្ជនិ ។ បេ ។

[១២០] អវិគត្តអវិចារេ ធម្មោ អវិគត្តវិចារេ
មត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិយា
អវិគត្តអវិចារេ ឈាតា វុដ្ឋហិតា ... មត្តា ...
ផលា ... ផលំ បច្ចវេត្តន្តិ តំ អារត្ត វិគត្តា
ឧប្បជ្ជនិ អវិយា ជំព្វានំ បច្ចវេត្តន្តិ ជំព្វានំ អវិគត្ត
វិចារមត្តស្ស មត្តស្ស ផលស្ស វិគត្តស្ស ច អារម្ម-
ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
អនត្តតោ ... វត្ថុ ... អវិគត្តអវិចារេ ខន្ធ ច
វិចារេវា អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ
អស្សនេតិ អតិទន្ធនិ តំ អារត្ត វិគត្តា ឧប្បជ្ជនិ
អវិគត្តអវិចារេ ខន្ធ ច វិចារេវា អារត្ត វិគត្តា
ឧប្បជ្ជនិ ។

ទូរខន្ធចាំន្តឡាយ ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារេផង វិចារេផង ថា
មិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន មែនគ្រេកអរ រីករាយ រតៈ ប្រាជ្ញ
ទូរខន្ធនោះ រើបកើតឡើង រោមមស្ស កើតឡើង ខន្ធចាំន្តឡាយ
ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារេ ប្រាជ្ញទូរខន្ធចាំន្តឡាយ ដែល
មិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារេផង វិចារេផង រើបកើតឡើង ។ បេ ។

[១២០] ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារេ ជាច្រើន ខែ
ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារេ ដោយការមូលាប្បច្ច័យ គឺ
ព្រះអរិយបុគ្គលចាំន្តឡាយ ចេញអំពីឈាន ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមាន
វិចារេ ... អំពីបុគ្គ ... អំពីផល ... ហើយវិចារេណាទូរផល
វិគត្តៈ ប្រាជ្ញទូរផលនោះ រើបកើតឡើង ព្រះអរិយបុគ្គលចាំន្តឡាយ
គឺចារណាទូរព្រះនិរ្វាន ព្រះនិរ្វាន ជាច្រើន ខែមគ្គនិវេសន ដែលមិនមាន
វិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារេផង វិគត្តៈផង ដោយការមូលាប្បច្ច័យ (បុគ្គល)
គឺចារណាឃើញច្បាស់ ទូរចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ...
ទូរវត្ថុ ... ទូរខន្ធចាំន្តឡាយ ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារេផង
វិចារេផង ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន មែនគ្រេកអរ រីករាយ
វិគត្តៈ ប្រាជ្ញទូរខន្ធនោះ រើបកើតឡើង វិគត្តៈ ប្រាជ្ញទូរខន្ធចាំន្ត-
ឡាយ ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារេផង វិចារេផង រើបកើតឡើង ។

(២២២) អវិទក្កុសវិចារក ធម្មា សវិទក្កុសវិ-
ចារកស្ស ច អវិទក្កុសវិចារកស្ស ច ធម្មស្ស អាម្ពលា-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិយា អវិទក្កុសវិចារក ឈានា
... មត្តា ... វេលា វុដ្ឋហិម្ហា វេលំ បច្ចវេត្តន្តំ
តំ អាវត្ត សវិទក្កុសវិចារក ទត្វា ច វិទក្កោ
ច ឧប្បជ្ឈន្តំ អវិយា វិញ្ញាណំ បច្ចវេត្តន្តំ វិញ្ញាណំ
គោត្រកុស្ស វេទានស្ស វិទក្កុស្ស ច សវិទក្កុសវិ-
ចារកស្ស ធម្មស្ស វិទក្កុស្ស ច សវិទក្កុសវិចារកស្ស
វេលកស្ស វិទក្កុស្ស ច អាវដ្ឋបាយ វិទក្កុស្ស ច
អាម្ពលាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្វំ អនិច្ចតា ទុក្ខតោ
អនន្តតោ វិបស្សនំ តំ អាវត្ត សវិទក្កុសវិចារក ទត្វា
... វិទក្កោ ... ឧបវេនំ វេទនំ ... ឧបេ ១

[១៤៤] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានស្រីមតិវិចារៈផង ដោយការម្នាលប្បច្ច័យ គឺ ព្រះ
 អរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ចេញអំពីឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈ . . . អំពីមគ្គ . . . ចេញអំពីផល ហើយពិចារណានូវផល
 ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី
 ប្រារព្ធនូវផលនោះ ទើបកើតឡើង ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ពិចារណា
 នូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ ពេទានៈ និងវិតក្កៈផង
 នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ និងវិតក្កៈផង នៃផល
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ និងវិតក្កៈផង នៃគោដ្ឋានៈ
 និងវិតក្កៈផង ដោយការម្នាលប្បច្ច័យ (បុគ្គល) ពិចារណាយឺញច្បាស់
 នូវចក្ខុ ថាមិនខ្សោយ ជាទុក្ខ មិនមានខ្លួន ខន្ធទាំងឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ប្រារព្ធ នូវចក្ខុនោះ
 ទើបកើតឡើង ពិចារណាយឺញច្បាស់ នូវសោតៈ . . . ។ លេ ១

ដោយដូច្នេះ វត្ថុ ... អវិភង្គិកអវិចារ ខន្ធ ច វិចារ
រក្សា អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សន៍ តំ អារត្ត
សវិភង្គិកសវិចារ ខន្ធ ច វិភង្គិក ច ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៤៣) អវិភង្គិកវិចារមត្តោ ច អវិភង្គិកអវិចារោ ច
ធម្មា សវិភង្គិកសវិចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អវិភង្គិកវិចារមត្តោ ខន្ធ ច វិចារក្សា អារត្ត
សវិភង្គិកសវិចារ ខន្ធ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៤៤) អវិភង្គិកវិចារមត្តោ ច អវិភង្គិកអវិចារោ
ច ធម្មា អវិភង្គិកវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភង្គិកវិចារមត្តោ ខន្ធ ច
វិចារក្សា អារត្ត វិភង្គិក ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៤៥) អវិភង្គិកវិចារមត្តោ ច អវិភង្គិកអវិចារោ ច
ធម្មា អវិភង្គិកអវិចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អវិភង្គិកវិចារមត្តោ ខន្ធ ច វិចារោ ច
នេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុរោងិវសាទុស្សតិញ្ញាណស្ស

ខន្ធឈោយ អវិភង្គិក ... បុរោងិវសាទុស្សតិញ្ញាណស្ស ដែលមិនមានវិភង្គៈមិន
មានវិចារផង វិចារផង ជៈមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ខ្លួនទាំង
ខ្លាយ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារក្តី វិភង្គៈក្តី ប្រាសាទ
ខ្លួនទាំងនោះ រើបកើតឡើង ។

(១៤៦) ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌ ដែល
មិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈ
ប្រកបដោយវិចារ ដោយការម្សឺណប្បច្ច័យ គឺ ខ្លួនទាំងខ្លាយ ប្រកប
ដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារ ប្រាសាទខ្លួនទាំងខ្លាយ ដែលមិនមាន
វិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារផង វិចារផង រើបកើតឡើង ។

(១៤៧) ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌ ដែល
មិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមាន
ត្រឹមតែវិចារ ដោយការម្សឺណប្បច្ច័យ គឺ វិភង្គៈ ប្រាសាទខ្លួនទាំងខ្លាយ
ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារផង វិចារផង រើបកើតឡើង ។

(១៤៨) ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌ ដែលមិនមាន
វិភង្គៈមិនមានវិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារ
ដោយការម្សឺណប្បច្ច័យ គឺ ខ្លួនទាំងខ្លាយ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិ-
ចារក្តី វិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃនេតោបរិយញ្ញាណ បុរោងិវសាទុស្សតិញ្ញាណ

យថាភូមិបុគ្គលាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អ-
រម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អវិភត្តាវិចារមត្តោ ខន្ធ ច
វិចារញ្ច អារត្ត អវិភត្តាអវិចារា ខន្ធ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

[១៤៦] អវិភត្តាវិចារមត្តោ ច អវិភត្តាអវិចារា
ច ធម្មា សវិភត្តាសវិចារស្ស ច អវិភត្តាវិចារមត្តស្ស
ច ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អវិភត្តាវិចារ-
មត្តោ ខន្ធ ច វិចារញ្ច អារត្ត សវិភត្តាសវិចារា ខន្ធ
ច វិភត្តោ ច ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

[១៤៧] សវិភត្តាសវិចារា ច អវិភត្តាវិចារមត្តោ
ច ធម្មា សវិភត្តាសវិចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្ប-
ច្ចយេន បច្ចុយោ សវិភត្តាសវិចារា ខន្ធ ច វិភត្តាញ្ច
អារត្ត សវិភត្តាសវិចារា ខន្ធ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

[១៤៨] សវិភត្តាសវិចារា ច អវិភត្តាវិចារមត្តោ
ច ធម្មា អវិភត្តាវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណា-
ប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សវិភត្តាសវិចារា ខន្ធ ច
វិភត្តាញ្ច អារត្ត វិភត្តោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

យថាភូមិបុគ្គលាណ នន្តរនាគតំសញ្ញាណ ដោយការម្មណាប្បច្ចយ
ខន្ធច្បា ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ប្រាជ្ញា ខន្ធច្បា
ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ទើបកើតឡើង ។

[១៤៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
មិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈ
ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
ដោយការម្មណាប្បច្ចយ គឺ ខន្ធច្បា ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈ
ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិភត្តៈក្តី ប្រាជ្ញា ខន្ធច្បា ដែលមិនមាន
វិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ទើបកើតឡើង ។

[១៤៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលប្រកប
ដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយការម្មណាប្បច្ចយ គឺ ខន្ធច្បា
ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ប្រាជ្ញា ខន្ធច្បា
ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិភត្តៈផង ទើបកើតឡើង ។

[១៤៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលមិនមាន
វិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយការម្មណាប្បច្ចយ គឺ វិភត្តៈ ប្រាជ្ញា
ខន្ធច្បា ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិភត្តៈ
ផង ទើបកើតឡើង ។

[១២៩] សវិតត្តសវិតារោ ច អវិតត្តវិចារមន្តោ
 ច ធម្មា អវិតត្តអវិចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សវិតត្តសវិតារោ ខន្ធ ច វិតត្តោ ច
 ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុរោចិត្តសាទុស្សតិញ្ញាណស្ស
 យថាកម្មបតញ្ញាណស្ស អនាគតិសញ្ញាណស្ស អា-
 រម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតត្តសវិតារោ ខន្ធ
 ច វិតត្តញ្ច អារត្ត អវិតត្តអវិចារោ ខន្ធ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

[១៣០] សវិតត្តសវិតារោ ច អវិតត្តវិចារមន្តោ ច
 ធម្មា សវិតត្តសវិចារស្ស ច អវិតត្តវិចារមត្តស្ស ច
 ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតត្តសវិ-
 ចារោ ខន្ធ ច វិតត្តញ្ច អារត្ត សវិតត្តសវិចារោ
 ខន្ធ ច វិតត្តោ ច ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

[១៣១] សវិតត្តសវិតារោ ធម្មា សវិតត្ត-
 សវិចារស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណាធិបតិ សមាជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ
 នាទំ ធម្មា សីលំ សមាទិយិត្វ ឧបាសថកម្ម

[១២៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តិ ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធចាំងឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តិ វិតក្កៈក្តិ ជាបច្ច័យ នៃចេតា-
 បរិយញ្ញាណ បុរោចិត្តសាទុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបតញ្ញាណ និងអនា-
 គតិសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ខន្ធចាំងឡាយ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ប្រាជ្ញា ខ្ញុំខន្ធចាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង វេចកើតឡើង ។

[១៣០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តិ ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធចាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តិ វិតក្កៈក្តិ ប្រាជ្ញា ខ្ញុំខន្ធចាំងឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង វេចកើតឡើង ។

[១៣១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការបុណ្យធិបតិ និងសមាជាតាធិបតិ ។
 អារម្មណធិបតិ គឺ (ពុទ្ធលោ) ឲ្យមាន សមាទានសីល ធ្វើឧបាសថកម្ម

កត្វា តំ កុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ ឬត្វេ សុចិណ្ឌានិ
 កុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ សវិតក្កសវិចារា ឈាបា
 វុដ្ឋហិត្វា . . . មត្តា . . . ដលា . . . ដលំ កុំ កត្វា
 បច្ចុវេក្ខតិ សវិតក្កសវិចារា ខន្ធេ កុំ កត្វា អស្សា-
 ទេតិ អភិទទ្គតិ តំ កុំ កត្វា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ សវិតក្កសវិចារា អធិ-
 បតិ សម្មយុត្តកាធំ ទទ្ធាធំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[១៥២] សវិតក្កសវិចារា ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
 ណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ នាធំ
 កត្វា សិលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ
 កុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ តំ កុំ កត្វា វិតក្កោ ឧប្បជ្ជតិ
 ឬត្វេ សុចិណ្ឌានិ កុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ សវិតក្កស-
 វិចារា ឈាបា វុដ្ឋហិត្វា . . . មត្តា វុដ្ឋហិត្វា . . .

ធ្វើកុសលនោះ ឲ្យជាវិគោត ហើយវិចារណា ធ្វើកុសលទាំងឡាយ
 ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាវិគោត ហើយវិចារណា
 ចេញហើយអំពីឈាន ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ . . .
 អំពីមគ្គ . . . អំពីផល . . . ធ្វើផល ឲ្យជាវិគោត ហើយវិចារណា
 ធ្វើទទួលទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ឲ្យជាវិ-
 គោត ហើយត្រេកអរ រីករាយ ព្រះ ធ្វើទទួលនោះ ឲ្យជាវិគោត រួចប-
 រើតឡើង ទិដ្ឋិ រើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ ជាអធិបតិ
 ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃសម្មយុត្តកក្នុង
 ទាំងឡាយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៥២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអធិបតិ-
 ប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ ទាំងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិ-
 បតិ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យបាន សមាទានសិល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើកុសល
 នោះ ឲ្យជាវិគោត ហើយវិចារណា វិគត្តៈ ធ្វើកុសលនោះ ឲ្យ
 ជាវិគោត រើបរើតឡើង ធ្វើកុសលទាំងឡាយ ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ
 ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាវិគោត ហើយវិចារណា ចេញហើយអំពីឈាន
 ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ . . . ចេញហើយអំពីមគ្គ . . .

ដលា វុដ្ឋហិត្វា ដល់ គុំ កត្វា បច្ចុវេន្តន្តំ តំ គុំ
 កត្វា វិតត្តោ ឧប្បជ្ជតំ សវិតត្តសវិហារេ ខន្ធេ គុំ
 កត្វា អស្សានេតិ អភិធម្មតំ តំ គុំ កត្វា វិតត្តោ
 ឧប្បជ្ជតំ ។ សហជាតាធិបតិ សវិតត្តសវិហារេ អធិ-
 បតិ វិតត្តស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[១៥៣] សវិតត្តសវិហារេ ធម្មោ អវិតត្តអវិហា-
 រស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជា-
 តាធិបតិ សវិតត្តសវិហារេ អធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
 វុចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[១៥៤] សវិតត្តសវិហារេ ធម្មោ សវិតត្តសវិ-
 ហារស្ស ច អវិតត្តអវិហារស្ស ច ធម្មស្ស អធិ-
 បតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតាធិបតិ សវិតត្ត-
 សវិហារេ អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខុចានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានានវុ វុចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

ចេត្យាវិជ្ជា ធ្វើដល់ ឲ្យជាវិគោត ហើយវិចារណា វិតត្តៈ ធ្វើ
 ដល់នោះ ឲ្យជាវិគោត វេបកេតឡើង (បុគ្គល) ធ្វើខន្ធចាំន្តឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិហារៈ ឲ្យជាវិគោត ហើយត្រក-
 អរ រីករាយ វិតត្តៈ ធ្វើខន្ធនោះ ឲ្យជាវិគោត វេបកេតឡើង ។
 ឯសហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ ជាអធិបតិ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកប
 ដោយវិហារៈ ជាច្រើន នៃវិតត្តៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៥៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិហារៈ ជា
 ច្រើន នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមិនមានវិហារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ ជាអធិបតិ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈ
 ប្រកបដោយវិហារៈ ជាច្រើន នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបចាំន្តឡាយ ដោយអធិ-
 បតិប្បច្ច័យ ។

[១៥៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិហារៈ ជា
 ច្រើន នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិហារៈផង ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតត្តៈមិនមានវិហារៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជា-
 តាធិបតិ គឺ ធម៌ ជាអធិបតិ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិហារៈ
 ជាច្រើន នៃសម្បយុត្តកន្ធចាំន្តឡាយផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូបចាំន្តឡាយ
 ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

វិទ្យុស្ថិតិ សិវិចារក ធម្មោ

(១៥៥) វិទ្យុស្ថិតិ សិវិចារក ធម្មោ អវិភង្គវិចារ
 មនុស្ស ច អវិភង្គវិចារមនុស្ស ច ធម្មស្ស អធៈ
 មតិប្បដូរយេន បដូរយោ សហជាតាធិបតិ សវិភង្គ-
 សិវិចារក អធៈមតិ វិភង្គស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានពន្យា
 រូបាធិ អធៈមតិប្បដូរយេន បដូរយោ ។

(១៥៦) សវិភង្គសិវិចារក ធម្មោ សវិភង្គសវិ-
 ចារស្ស ច អវិភង្គវិចារមនុស្ស ច ធម្មស្ស អធៈ
 មតិប្បដូរយេន បដូរយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតា-
 ធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ទានំ ឧត្វា សីលំ ស-
 មាធិយិត្វ ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ កុំ កត្វា
 បដូរេត្តតិ តំ កុំ កត្វា សវិភង្គសិវិចារក ឧត្វា ច
 វិភង្គោ ច ឧប្បជ្ឈិតំ បុរេ បុរិស្ថានិ កុំ កត្វា
 បដូរេត្តតិ សវិភង្គសិវិចារក ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ...

វិទ្យុស្ថិតិ សិវិចារក

(១៥៥) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គមានត្រឹមតែវិចារផង ធម៌ ដែល
 មិនមានវិភង្គមិនមានវិចារផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ បានដល់
 សហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ ជាអធិបតិ ដែលប្រកបដោយវិភង្គប្រកប
 ដោយវិចារ ជាបច្ច័យ នៃវិភង្គផង ចិត្តសមុដ្ឋានប្រព័ន្ធឡាយផង
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(១៥៦) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារផង ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិភង្គមានត្រឹមតែវិចារផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ
 និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យបាន សមា-
 ទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើកុសលនោះ ឲ្យជាវិគោត ហើយវិចារ-
 ណា ខន្ធហ័ន្ធឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារក្នុងវិភង្គក្នុង
 ធ្វើកុសលនោះ ឲ្យជាវិគោត វិចារក៏ឡើង (បុគ្គល) ធ្វើកុសលវាង-
 ឡាយ ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាវិគោត ហើយវិ-
 ចារណា ចេញអំពីឈាន ដែលប្រកបដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារ...

មត្តា . . . ដលា . . . ដល់ គុំ កត្វា បច្ចុប្បន្នតិ
 តំ គុំ កត្វា សវិតត្តសវិចារា ខន្ធ ច វិតត្តោ
 ច ឧប្បជ្ឈន្តិ សវិតត្តសវិចារា ខន្ធ គុំ កត្វា អស្សា
 ទេតំ អធិបតិ តំ គុំ កត្វា សវិតត្តសវិចារា ខន្ធ
 ច វិតត្តោ ច ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ សហជាតាធិបតិ
 សវិតត្តសវិចារា អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធជំ
 វិតត្តស្ស ច អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៥៧] សវិតត្តសវិចារា ឆន្ទា សវិតត្តសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតត្តវិចារបត្តស្ស ច អវិតត្តអវិចា-
 រស្ស ច ឆន្ទស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតាធិបតិ សវិតត្តសវិចារា អធិបតិ សម្ប-
 យុត្តកានំ ខន្ធជំ វិតត្តស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋាបាទកា
 រូបនំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អំបិល . . . អំបិល . . . ធ្វើដល់ ឲ្យជាទីគោរព ហើយ
 ពិចារណា ខន្ធជំឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តិ
 វិតក្កៈក្តិ ធ្វើដល់នោះ ឲ្យជាទីគោរព រើបកើតឡើង (បុគ្គល) ធ្វើ
 ខន្ធជំឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ឲ្យជា
 ទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ខន្ធជំឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តិ វិតក្កៈក្តិ ធ្វើខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព រើប
 កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ (ធម៌) ជាអធិបតិ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកន្ធជំឡាយ
 ផង វិតក្កៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៥៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ (ធម៌)
 ជាអធិបតិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 សម្បយុត្តកន្ធជំឡាយផង វិតក្កៈផង ចិត្តសមុដ្ឋាបាទកន្ធជំឡាយផង
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៩៥] អវិគត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិគត្តវិចារ-

មត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
ណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អវិ-
ត្តវិចារមត្តា ឈាទា . . . មត្តា . . . ដលា វុដ្ឋហិត្វា
ដលំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ តំ កុំ កត្វា វិចិត្តោ
ឧប្បជ្ឈតិ អវិគត្តវិចារមត្តោ ខន្ធ ច វិគត្តក្ស កុំ
កត្វា អស្សនេតិ អភិទទ្ទតិ តំ កុំ កត្វា វិចិត្តោ
ឧប្បជ្ឈតិ ។ សហជាតាធិបតិ អវិគត្តវិចារមត្តា
អធិបតិ សម្បយុត្តកាធំ ទទ្ធាធំ អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[១៩៦] អវិគត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិគត្ត-
សវិចារស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អារម្មណាធិបតិ អវិគត្តវិចារមត្តា ឈាទា វុដ្ឋហិត្វា
មត្តា . . . ដលា . . . ដលំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ

[១៩៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បាន
ដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ
(បុគ្គល) ចេញហើយអំពីឈាន ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . .
អំពីមគ្គ . . . អំពីផល ធ្វើផល ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា
វិគត្តៈ ធ្វើផលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង (បុគ្គល) ធ្វើខន្ធ
ទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិគត្តៈផង ឲ្យជាទី
គោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ វិគត្តៈ ធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទី
គោរព ទើបកើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ (ធម៌) ជាអធិបតិ
ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្នុងទាំង
ឡាយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៩៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) ចេញហើយ
អំពីឈាន ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អំពីមគ្គ . . .
អំពីផល . . . ធ្វើផល ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា

តំ កុំ កត្វា សវិតក្កវិចារា ខត្វា ឧប្បជ្ឈន្តិ អវិ-
តក្កវិចារមត្តា ខន្ធ ច វិតក្កញ្ច កុំ កត្វា អស្សា-
នេតិ អភិធម្មតំ តំ កុំ កត្វា វាតោ ឧប្បជ្ឈន្តិ
និដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

[១៦០] អវិតក្កវិចារមត្តា ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជា-
តាធិបតិ អវិតក្កវិចារមត្តា អធិបតិ វិចារស្ស ចិត្ត-
សមុដ្ឋាបាទញ្ច រូបាទំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៦១] អវិតក្កវិចារមត្តា ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ច អវិតក្កវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ អវិតក្កវិចារ-
មត្តា អធិបតិ សម្បយុត្តកាទំ ខត្វាទំ វិចារស្ស
ច ចិត្តសមុដ្ឋាបាទញ្ច រូបាទំ អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[១៦២] អវិតក្កវិចារមត្តា ធម្មោ សវិតក្ក-
សវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណា ធិបតិ

ខន្ធចង់ឡាយ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ធ្វើដល់នោះ
ឲ្យជាវិគារោ រើបកើតឡើង (បុគ្គល) ធ្វើខន្ធចង់ឡាយ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង ឲ្យជាវិគារោ ហើយត្រេកអរ រីក-
រាយ រាគៈ ធ្វើខន្ធនោះ ឲ្យជាវិគារោ រើបកើតឡើង ចំដុំ កើតឡើង ។

[១៦៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បាន
ដល់សហជាតាធិបតិ គឺ (ធម៌) ជាអធិបតិ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូបាទំឡាយផង ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៦៤] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ
គឺ (ធម៌) ជាអធិបតិ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃសម្បយុត្តកត្តាខន្ធចង់ឡាយផង វិចារៈផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូបាទំឡាយ
ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៦៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណាធិបតិ

អវិភក្កវិចារមត្តា ឈានា វុដ្ឋហិត្វា មត្តា ... ផល ...
 ដល់ កុំ កត្វា បច្ចុវេត្តនំ តំ កុំ កត្វា សវិភក្ក-
 សវិចារា ខន្ធ ច វិភក្កោ ច ឧប្បជ្ឈន្តំ អវិភក្ក-
 វិចារមត្តេ ខន្ធ ច វិភក្កញ្ច កុំ កត្វា អស្សាធនំ
 អភំនន្តនំ តំ កុំ កត្វា សវិភក្កសវិចារា ខន្ធ ច
 វិភក្កោ ច ឧប្បជ្ឈន្តំ ។

[១៦៣] អវិភក្កអវិចារា ធម្មោ អវិភក្កអវិចារស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណាធិបតិ
 សហជាតាធិបតិ ។ ការម្មណាធិបតិ ឯព្វានំ អវិភក្ក-
 អវិចារស្ស មគ្គស្ស ផលស្ស វិចារស្ស ច អធិបតិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហជាតាធិបតិ អវិភក្ក-
 អវិចារា អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានានញ្ច រូតានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៦៤] អវិភក្កអវិចារា ធម្មោ សវិភក្កសវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណា-
 ធិបតិ អវិចារា អវិភក្កអវិចារា ឈានា ... មត្តា ...

គី (បុគ្គល) ចេញហើយអំពីឈាន ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមវិចារៈ
 អំពីមគ្គ ... អំពីផល ... ធ្វើផល ឲ្យជាវិគោត ហើយ
 គិចារណា ខន្ធានំឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី
 វិភក្កៈក្តី ធ្វើឲ្យផលនោះ ឲ្យជាវិគោត ទើបកើតឡើង (បុគ្គល)ធ្វើ
 ខន្ធានំឡាយ ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមវិចារៈផង វិភក្កៈផង ឲ្យ
 ជាវិគោត ហើយធម្មតកអា រីករាយ ខន្ធានំឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិភក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិភក្កៈក្តី ធ្វើខន្ធនោះ ឲ្យជាវិគោត
 ទើបកើតឡើង ។

[១៦៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈមិនមានវិចារ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈមិនមានវិចារ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
 ការម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ ការម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះវិទ្យាន
 ជាបច្ច័យ នៃមគ្គនិងផល ដែលមិនមានវិភក្កៈមិនមានវិចារផង វិចារផង
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ (ធម៌) ជាអធិបតិ ដែល
 មិនមានវិភក្កៈមិនមានវិចារ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្នុងខន្ធានំឡាយផង
 ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ចខន្ធានំឡាយផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៦៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈមិនមានវិចារ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្កៈ ប្រកបដោយវិចារ ដោយអធិបតិ-
 ប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះអរិយបុគ្គលខន្ធានំឡាយ ចេញ
 ហើយអំពីឈាន ដែលមិនមានវិភក្កៈមិនមានវិចារ ... អំពីមគ្គ ...

ដលា វុដ្ឋហិត្វា ដល់ តុរុ កត្វា បច្ចុវេត្តន្តិ តំ តុរុ
 កត្វា សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា ឧប្បជ្ឈន្តិ អវិយា ធិញ្ចនំ
 តុរុ កត្វា បច្ចុវេត្តន្តិ ធិញ្ចនំ តោត្រកុស្ស ហេនានស្ស
 សវិតក្កសវិចារស្ស មត្តស្ស ដលស្ស អធិបតិប្ប
 ច្ចរយេន បច្ចុយោ ចត្តំ តុរុ កត្វា អស្សានេតិ
 អភិទទ្គតិ តំ តុរុ កត្វា រាតា ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋិ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ សោតំ ... យានំ ជ្ឈិកំ កាយំ រូបេ សន្នេ
 តន្ត រាសេ ដោដ្ឋតេ វត្ថុ ... អវិតក្កសវិចារា ខន្ធ
 ច វិចារញ្ច តុរុ កត្វា អស្សានេតិ អភិទទ្គតិ តំ
 តុរុ កត្វា រាតា ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៦៥) អវិតក្កសវិចារា ធិញ្ច អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចរយេន បច្ចុយោ អារម្ម-
 ណាធិបតិ អវិយា អវិតក្កសវិចារា ឈំ ចា វុដ្ឋហិត្វា ...
 មត្តា ... ដលា ... ដលំ តុរុ កត្វា បច្ចុវេត្តន្តិ តំ
 តុរុ កត្វា វិតក្កា ឧប្បជ្ឈតិ អវិយា ធិញ្ចនំ តុរុ កត្វា

ចេញហើយអំពីដល ធ្វើដល ឲ្យជាវិគោត ហើយធិចារណា ខន្ធចាំង-
 ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ធ្វើឲ្យដលនោះ ឲ្យជា
 វិគោត រើបកើតឡើង ព្រោះអវិយបុគ្គលទាំងឡាយ ធ្វើព្រះនិព្វាន ឲ្យជា
 វិគោត ហើយធិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ ខែតោត្រកុ ឆិន្ទវេទនៈ
 ខែមត្តនិងដល ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអធិប-
 តិប្បច្ច័យ (បុគ្គល) ធ្វើចត្ត ឲ្យជាវិគោត ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ
 ធ្វើចត្តនោះ ឲ្យជាវិគោត រើបកើតឡើង ធិដ្ឋិ កើតឡើង ធ្វើឲ្យ
 សោតៈ ... យានៈ ដ៏ក្តី កាយ ត្ថក្ខបេ ត្ថក្ខសំឡើង ត្ថក្ខន្ធន ត្ថក-
 រេស ត្ថក្ខដោដ្ឋតៈ វត្ថុ ... ឲ្យខន្ធចាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ឲ្យជាវិគោត ហើយត្រេកអរ រីករាយ
 រាគៈ ធ្វើខន្ធនោះ ឲ្យជាវិគោត រើបកើតឡើង ធិដ្ឋិ កើតឡើង ។

(១៦៥) ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ ខែធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
 អារម្មណាធិបតិ គឺ អវិយបុគ្គលទាំងឡាយ ចេញហើយអំពីឈាន ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ... អំពីមត្ត ... អំពីដល ... ធ្វើដលឲ្យ
 ជាវិទ្យវិគោត ហើយធិចារណា វិតក្កៈ ធ្វើដលនោះ ឲ្យជាវិទ្យវិគោត
 រើបកើតឡើង ព្រោះអវិយបុគ្គលទាំងឡាយ ធ្វើព្រះនិព្វាន ឲ្យជាវិគោត

បច្ចុប្បន្ន ជំនាញ អវិភង្គវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស
 ផលស្ស វិភង្គស្ស ច អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ចក្កំ ... វត្ថុ ... អវិភង្គវិចារ ទន្ធទ វិចារក្ខ
 កុំ កត្វា អស្សនេតិ អភិមន្តតិ តំ កុំ កត្វា
 វិភង្គោ ឧប្បជ្ជតិ ។

[១៦៦] អវិភង្គអវិចារោ ធម្មោ អវិភង្គវិចារ-
 មត្តស្ស ច អវិភង្គអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ជំនាញ អវិ-
 ភង្គវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស ផលស្ស វិចារស្ស ច
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៦៧] អវិភង្គអវិចារោ ធម្មោ សវិភង្គសវិ-
 ចារស្ស ច អវិភង្គវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អធិ-
 បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ អវិយា
 អវិភង្គអវិចារោ ឈាទា ... មត្តា ... ផលា វុដ្ឋហិត្វា
 ផលំ កុំ កត្វា បច្ចុប្បន្នំ តំ កុំ កត្វា សវិ-
 ភង្គសវិចារោ ទន្ធទ ច វិភង្គោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ អវិយា
 ជំនាញ កុំ កត្វា បច្ចុប្បន្នំ ជំនាញ កោត្រកុស្ស

ហើយពិចារណា ព្រះខន្ធនា ជាបច្ច័យ នៃមគ្គនិងផល ដែលមិនមានវិភង្គៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិភង្គៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ (បុគ្គល) ធ្វើ
 ឲ្យចក្ក ... វត្ថុ ... ឲ្យខ្វះខាតឡាយ ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមាន
 វិចារៈផង វិចារៈផង ឲ្យជាវិគោតោ ហើយត្រេកអរ រីករាយ វិភង្គៈ
 ធ្វើខ្លះនោះ ឲ្យជាវិគោតោ រើបកើតឡើង ។

[១៦៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមិន
 មានវិចារៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានផលអារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះ
 ខន្ធនា ជាបច្ច័យ នៃមគ្គនិងផល ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
 វិចារៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៦៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
 មិនមានវិភង្គៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានផល
 អារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះអរិយបុគ្គលខ្ពង់ខ្ពស់ ចេញហើយអំពីឈាន
 ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈ ... អំពីមគ្គ ... អំពីផល
 ធ្វើផល ឲ្យជាវិគោតោ ហើយពិចារណា ខ្លះខាតឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិភង្គៈផង ធ្វើផលនោះ ឲ្យជា
 វិគោតោ រើបកើតឡើង ព្រះអរិយបុគ្គលខ្ពង់ខ្ពស់ ធ្វើព្រះខន្ធនា
 ឲ្យជាវិគោតោ ហើយពិចារណា ព្រះខន្ធនា ជាបច្ច័យ បែកត្រកុស្ស

គេហស្ស វិគត្តស្ស ច សវិគត្តសវិហារស្ស មត្តស្ស
 វិគត្តស្ស ច សវិគត្តសវិហារស្ស ធលស្ស វិគត្តស្ស
 ច អធិបតីប្បជ្ឈយេន បច្ឆយោ មក្កំ ក្កំ កត្វា ។
 សង្ខត្តំ ។ វត្ថុ . . . អវិគត្តអវិហារ ខន្ធ ច វិហារញ្ច
 ក្កំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ ក្កំ កត្វា
 សវិគត្តសវិហារ ខន្ធ ច វិគត្តា ច ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

[១២៧] អវិភក្តិវិចារមន្តោ ប អវិភក្តិអវិចារោ
 ធម៌ ធម្មា សវិភក្តិសវិចារស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
 ធម្មយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតី អវិភក្តិវិចារមន្តោ
 ឧទ្ទេ ប វិចារក្ខ កុំ កត្វា សវិភក្តិសវិចារា ឧបា-
 ធិប្បជ្ឈន្តិ ។

១២៧) អវិភត្តវិចារមន្តោ ច អវិភត្តអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិភត្តវិចារមន្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្ប-
 ចូយេន បច្ចុយោ អារម្មណាធិបតី អវិភត្តវិចារមន្ត-
 ទានេ ច វិចារញ ឥន្ទំ កក្ខា វិភត្តោ ទុប្បជ្ជតិ ។

ពេទ្យា. ជំងឺវិក្កុ ផង មក ដែលប្រកបដោយវិក្កុប្រកបដោយវិហារ
និងវិក្កុផង ឥល ដែលប្រកបដោយវិក្កុប្រកបដោយវិហារ និងវិក្កុ
ផង ដោយរាងបំប្លែង ធ្វើចុក ឲ្យជាវិភាគ ។ សេចក្តីបំប្លែង ។
(បុគ្គល ធ្វើ) ម្នាក់ . . . ខ្លាចខ្លាចខ្លាច ដែលមិនមានវិក្កុ មិនមាន
វិហារផង វិហារផង ឲ្យជាវិភាគ ហើយត្រេកអរ រីករាយ ខ្លាចខ្លាច
ខ្លាច ដែលប្រកបដោយវិក្កុប្រកបដោយវិហារ វិក្កុក្តិ ធ្វើខ្លាច
នេះ ឲ្យជាវិភាគ ទើបកើតឡើង ។

(១៦៥) ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអធិបតិច្ច័យ បានដល់ការមូលភាគបតិ គឺ
ខន្ធានិច្ចាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ធ្វើខន្ធានិ-
ច្ចាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ឲ្យជាវិ
គោត រឿបកើតឡើង ។

(១៦៩) ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សោយធម៌ គឺ
វិតក្កៈ ធ្វើខ្លួនខាងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈ
ផង ឱ្យជាវិគោរោ ទើបតើតឡើង ។

(១៧០) អវិភង្គវិចារមត្តោ ច អវិភង្គអវិចារោ

ច ធម្មា សវិភង្គសវិចារស្ស ច អវិភង្គអវិចារមត្តស្ស

ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណា

ធិបតិ អវិភង្គវិចារមត្តោ ខន្ធ ច វិចារញ្ច កុំ កត្វា

សវិភង្គសវិចារា ខន្ធា ច វិភង្គោ ច ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៧១) សវិភង្គសវិចារោ ច អវិភង្គវិចារមត្តោ

ច ធម្មា សវិភង្គសវិចារស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្ប

ច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សវិភង្គសវិចារ

ខន្ធ ច វិភង្គញ្ច កុំ កត្វា សវិភង្គសវិចារា

ខន្ធា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៧២) សវិភង្គសវិចារោ ច អវិភង្គវិចារមត្តោ ច

ធម្មា អវិភង្គវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន

បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សវិភង្គសវិចារា ខន្ធ ច

វិភង្គញ្ច កុំ កត្វា វិភង្គោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៧៣) ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គមានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌ ដែល

មិនមានវិភង្គមិនមានវិចារក្តី ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គ

ប្រកបដោយវិចារផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គ មានត្រឹមតែវិចារផង

ដោយអធិបតិប្បច្ចយេន បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ខន្ធាន្តិឡាយ ដែល

ប្រកបដោយវិភង្គ ប្រកបដោយវិចារក្តី វិភង្គក្តី ធ្វើខន្ធាន្តិឡាយ

ដែលមិនមានវិភង្គ មានត្រឹមតែវិចារផង វិចារផង ឲ្យជាវិភង្គភាព

រើបកើតឡើង ។

(១៧៤) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារក្តី ធម៌

ដែលមិនមានវិភង្គមានត្រឹមតែវិចារក្តី ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលប្រកប

ដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារ ដោយអធិបតិប្បច្ចយេន បានដល់អារម្មណា

ធិបតិ គឺ ខន្ធាន្តិឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារ ធ្វើ

ខន្ធាន្តិឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារផង វិភង្គផង

ឲ្យជាវិភង្គភាព រើបកើតឡើង ។

(១៧៥) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារក្តី ធម៌

ដែលមិនមានវិភង្គមានត្រឹមតែវិចារក្តី ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលមិនមាន

វិភង្គមានត្រឹមតែវិចារ ដោយអធិបតិប្បច្ចយេន បានដល់អារម្មណាធិបតិ

គឺ វិភង្គក្តី ធ្វើខន្ធាន្តិឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារ

ផង វិភង្គផង ឲ្យជាវិភង្គភាព រើបកើតឡើង ។

[១៧៣] សវិតត្តសវិចារេ ច អវិតត្តវិចារមត្តោ

ច ធម្មា សវិតត្តសវិចារស្ស ច អវិតត្តវិចារមត្តស្ស
ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណា-
ធិបតិ សវិតត្តសវិចារេ ខន្ធ ច វិតត្តញ្ច កុំ កត្វា
សវិតត្តសវិចារា ខន្ធ ច វិតត្តោ ច ឧប្បដ្ឋន្តិ ។

[១៧៤] សវិតត្តសវិចារេ ធម្មោ សវិតត្តសវិចា-

រស្ស ធម្មស្ស អនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
សវិតត្តសវិចារា ខន្ធ បច្ចិមាធំ បច្ចិមាធំ សវិតត្តិ-
សវិចារាធំ ខន្ធនាធំ អនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចយោ
អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុលោមំ វេទានស្ស
តោត្រកុ សវិតត្តសវិចារស្ស មត្តស្ស វេទានធំ
សវិតត្តសវិចារស្ស មត្តស្ស សវិតត្តសវិចារោ
មត្តោ សវិតត្តសវិចារស្ស ផលស្ស សវិតត្តសវិចារំ
ផលំ សវិតត្តសវិចារស្ស ផលស្ស អនុលោមំ
សវិតត្តសវិចារាយ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរម្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[១៧៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌

ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
ដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ខន្ធនាំង
ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិត្តៈក្តី ធ្វើខន្ធនាំង
ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិត្តៈផង ឲ្យជាវិ
គោរព ទើបកើតឡើង ។

[១៧៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា

បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្ត-
រម្បច្ច័យ ខន្ធនាំងឡាយ មុខ ។ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយ
វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធនាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលប្រកបដោយ
វិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ)
នៃតោត្រកុ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវេទានៈ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) នៃ
មត្ត ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ វេទានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
មត្តដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ មត្ត ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ(ជាបច្ច័យ)នៃផល ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយ
វិចារៈ ផលដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ (ជាបច្ច័យ)នៃផល
ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ អនុលោម(ជាបច្ច័យ)នៃផល
សមាបត្តិ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ។

(១៧៥) សវិតក្កសវីចារា ធម្មោ អវិតក្កវិចារា

មត្តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ បុរិមា
បុរិមា សវិតក្កសវីចារា ឧត្តា បដិមស្ស បដិមស្ស
វិតក្កស្ស អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវី-
ចារា ចុតិចិត្តំ អវិតក្កវិចារាមត្តស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស
សវិតក្កសវីចារា ឧត្តា អវិតក្កវិចារាមត្តស្ស វិជ្ជានស្ស
វិតក្កស្ស ច អវិតក្កវិចារាមត្តស្ស ឈានស្ស បរិតត្ថំ
អវិតក្កវិចារាមត្តស្ស ឈានស្ស គោត្រកូ អវិតក្ក-
វិចារាមត្តស្ស មត្តស្ស វេទានំ អវិតក្កវិចារាមត្តស្ស
មត្តស្ស អនុលោមំ អវិតក្កវិចារាមត្តាយ ផលសមា-
បត្តិយា វិតក្កស្ស ច អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ ។

(១៧៦) សវិតក្កសវីចារា ធម្មោ អវិតក្កអវិ-

ចារស្ស ធម្មស្ស អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ អារដ្ឋនា
ចក្កន្តំ វិញ្ញាណានំ អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ

(១៧៥) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា

បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្ត-
រឫទ្ធិយ គឺ ខន្ធាងឡាយមុន ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយ ចុតិចិត្ត
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃឧបបត្តិចិត្ត
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ខន្ធាងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិជ្ជានៈ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង បរិតម្ម នៃឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈ គោត្រកូ (ជាបច្ច័យ) នៃមត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
វេទានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃមត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ
អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរឫទ្ធិយ ។

(១៧៦) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ

ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអនន្ត-
រឫទ្ធិយ អារដ្ឋនៈ ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណ ៥ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយ

សវិតក្កសវិចារំ ទុតិចិត្តំ អវិតក្កសវិចារស្ស ឧបបត្តិ-
 ចិត្តស្ស វិចារស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សវិតក្កសវិចារា ទុក្ខា អវិតក្កសវិចារស្ស វុដ្ឋានស្ស
 វិចារស្ស ច ទុតិយស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ ទុតិយេ
 ឈានេ វិចារស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ តតិ-
 យស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ . . . ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស
 បរិកម្មំ . . . អាគាសានញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មំ . . .
 វិញ្ញាណញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មំ . . . អាគិញ្ញាយត-
 នស្ស បរិកម្មំ . . . នេវសញ្ញាណសញ្ញាតនស្ស បរិ-
 កម្មំ . . . ទិព្វស្ស ចក្ខុស្ស បរិកម្មំ . . . ទិញ្ញាយ
 សោតនាតុយា បរិកម្មំ . . . វេទ្ធិវេទញ្ញាណស្ស
 បរិកម្មំ . . . ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បរិកម្មំ . . .
 បុរេនិវេសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មបតញ្ញា-
 ណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស បរិកម្មំ . . . គោត្រក្ខ
 អវិតក្កសវិចារស្ស មគ្គស្ស វិចារស្ស ច វេទានំ
 អវិតក្កសវិចារស្ស មគ្គស្ស វិចារស្ស ច អនុលោមំ
 អវិតក្កសវិចារាយ ផលសមាបត្តិយា វិចារស្ស ច
 អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ចុតិចិត្ត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃឧប-
 បត្តិចិត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរប្ប-
 ច័យ ខន្ធចាំនឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃវុដ្ឋានៈ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង បរិកម្ម នៃ
 ទុតិយជ្ឈាន ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ក្នុងទុតិយជ្ឈាន ដោយអនន្តរប្បច័យ
 បរិកម្ម នៃតតិយជ្ឈាន . . . បរិកម្ម នៃចតុត្ថជ្ឈាន បរិកម្ម នៃអាគា-
 សានញ្ញាយតនៈ . . . បរិកម្ម នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ . . . បរិកម្ម
 នៃអាគិញ្ញាយតនៈ . . . បរិកម្ម នៃនេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនៈ . . .
 បរិកម្ម នៃទិព្វចក្ខុ . . . បរិកម្ម នៃទិព្វសោតនាតុ . . . បរិកម្ម នៃវេទ្ធិ-
 វេទញ្ញាណ . . . បរិកម្ម នៃចេតោបរិយញ្ញាណ . . . បរិកម្ម នៃបុរេ-
 និវេសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបតញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ . . .
 គោត្រក្ខ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង
 វិចារៈផង វេទានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមាន
 វិចារៈផង វិចារៈផង អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរប្បច័យ ។

[១៧៧] សវិតត្តសវិតាហេ ធម្មោ អវិតត្តវិចារ-
 មត្តស្ស ច អវិតត្តវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតត្តសវិតាវ ចុតិចិត្តំ អវិ-
 តត្តវិចារមត្តស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស វិចារស្ស ច អនន្តរ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតត្តសវិតាហ ឧត្តា អវិតត្ត-
 វិចារមត្តស្ស វុដ្ឋានស្ស វិចារស្ស ច អនន្តរ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតត្តវិចារមត្តស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ
 អវិតត្តវិចារមត្តស្ស ឈានស្ស វិចារស្ស ច អនន្តរ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ កោត្រកុ អវិតត្តវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស
 វិចារស្ស ច ពេទានំ អវិតត្តវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស
 វិចារស្ស ច អនុលោមំ អវិតត្តវិចារមត្តស្ស ជល-
 សមាបត្តិយា វិចារស្ស ច អនន្តរ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧៨] សវិតត្តសវិតាហេ ធម្មោ សវិតត្តសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតត្តវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សវិតត្តសវិតាហ
 ឧត្តា បដិមា បដិមា សវិតត្តសវិតាហ ឧត្តា ។

[១៧៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌
 ដែលមិនមានវិគត្តៈ មិនមានវិចារៈផង ដោយអនន្តរ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ចុតិចិត្ត ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែល
 មិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរ-
 ប្បច្ច័យ ខ្លាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ
 ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរ-
 ប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃឈាន ដែលមិនមានវិគត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃឈាន ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយ
 អនន្តរ-
 ប្បច្ច័យ កោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) នៃមត្ត ដែលមិនមានវិគត្តៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ពេទានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃមត្ត ដែលមិន
 មានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃ
 ជលសមាបត្តិ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយ
 អនន្តរ-
 ប្បច្ច័យ ។

[១៨០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
 មានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអនន្តរ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ខ្លាំងឡាយ មុន ។ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខ្លាំង
 ឡាយ ព្រាយ ។ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង

វិតក្កស្ស ច អនន្តរវ្យាប្បយេន បច្ចយោ អនុលោមំ
 គោត្រកុស្ស វិតក្កស្ស ច អនុលោមំ វេទានស្ស
 វិតក្កស្ស ច គោត្រកុ សវិតក្កសវិចារស្ស មគ្គស្ស
 វិតក្កស្ស ច វេទានំ សវិតក្កសវិចារស្ស មគ្គស្ស
 វិតក្កស្ស ច សវិតក្កសវិចារោ មគ្គោ សវិតក្ក-
 សវិចារស្ស ផលស្ស វិតក្កស្ស ច សវិតក្កសវិចារំ
 ផលំ សវិតក្កសវិចារស្ស ផលស្ស វិតក្កស្ស ច
 អនុលោមំ សវិតក្កសវិចារាយ ផលសមាបត្តិយា
 វិតក្កស្ស ច អនន្តរវ្យាប្បយេន បច្ចយោ ។

[១៧៩] អវិតក្កវិចារមគ្គោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មគ្គស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យាប្បយេន បច្ចយោ បុរិមា
 បុរិមោ វិតក្កោ បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស វិតក្កស្ស អនន្ត-
 រវ្យាប្បយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អវិតក្កវិចារមគ្គោ
 ខន្ធោ បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ អវិតក្កវិចារមគ្គោធំ ខន្ធចំ
 អនន្តរវ្យាប្បយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមគ្គោ មគ្គោ
 អវិតក្កវិចារមគ្គស្ស ផលស្ស អវិតក្កវិចារមគ្គំ ផលំ
 អវិតក្កវិចារមគ្គស្ស ផលស្ស អនន្តរវ្យាប្បយេន
 បច្ចយោ ។

វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរវ្យាប្បយេន អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រកុផង
 វិតក្កៈផង អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវេទានៈផង វិតក្កៈផង គោត្រកុ
 (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈ
 ផង វេទានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈផង វិតក្កៈផង មគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
 ជាបច្ច័យ នៃផល ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង
 វិតក្កៈផង ផល ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ (ជាបច្ច័យ)
 នៃផល ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង អនុ-
 លោម ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរវ្យាប្បយេន ។

[១៨០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារ ដោយអនន្តរវ្យាប្បយេន គឺ
 វិតក្កៈ មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ក្រោយៗ ដោយអនន្តរវ្យាប្បយេន ខន្ធ
 ខាងឡាយ មុនៗ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធខាងឡាយ ក្រោយៗ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារ
 ដោយអនន្តរវ្យាប្បយេន មគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារ (ជា
 បច្ច័យ) នៃផល ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារ ផល ដែលមិន
 មានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារ ជាបច្ច័យ នៃផលដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារ ដោយអនន្តរវ្យាប្បយេន ។

[១៧០] អវិភត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិភត្តសវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ បុរិមា
 បុរិមា វិភត្តោ បច្ចិមា បច្ចិមា សវិភត្តសវិ-
 ចារា ឧបាសនា អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ អវិភត្ត-
 វិចារមត្ត ចុតិចិត្ត សវិភត្តសវិចារស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស
 អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ អវិភត្តវិចារមត្ត កវត្ត
 កវត្តនាយ អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ អវិភត្តវិចារ-
 មត្តា ឧបាសនា សវិភត្តសវិចារស្ស វុដ្ឋានស្ស អនន្ត-
 រឫទ្ធិយេន បច្ចយោ ។

[១៧១] អវិភត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិភត្តអវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ បុរិមា
 បុរិមា អវិភត្តវិចារមត្តា ឧបាសនា បច្ចិមស្ស បច្ចិមស្ស
 វិចារស្ស អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ អវិភត្តវិចារ-
 មត្ត ចុតិចិត្ត វិភត្តោ ច អវិភត្តអវិចារស្ស ឧប-
 បត្តិចិត្តស្ស វិចារស្ស ច អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ
 អវិភត្តវិចារមត្តា ឧបាសនា វិភត្តោ ច អវិភត្តអវិចា-
 រស្ស វុដ្ឋានស្ស វិចារស្ស ច អនន្តរឫទ្ធិយេន
 បច្ចយោ ។ បេ ។

[១៧០] ធម៌ ដែលមិនមានភិក្ខុមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយភិក្ខុប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន
 គឺ ភិក្ខុៈ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធភ័ន្តឡាយ គ្រោយ ។ ដែលប្រកប
 ដោយភិក្ខុប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន ចុតិចិត្ត ដែលមិន
 មានភិក្ខុមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលប្រកបដោយ
 ភិក្ខុប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន កវត្តៈ ដែលមិនមានភិក្ខុៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃកវត្តនៈ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន ខន្ធ
 ភ័ន្តឡាយ ដែលមិនមានភិក្ខុមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ
 ដែលប្រកបដោយភិក្ខុប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន ។

[១៧១] ធម៌ ដែលមិនមានភិក្ខុមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានភិក្ខុមិនមានវិចារៈ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន គឺ ពួក
 ខន្ធ មុន ។ ដែលមិនមានភិក្ខុមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ
 គ្រោយ ។ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន ចុតិចិត្ត ដែលមិនមានភិក្ខុមានត្រឹម
 តែវិចារៈភ្នំ ភិក្ខុភ្នំ ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលមិនមានភិក្ខុមិន
 មានវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន កវត្តខន្ធ ដែលមិនមាន
 ភិក្ខុមានត្រឹមតែវិចារៈភ្នំ ភិក្ខុភ្នំ ជាបច្ច័យ នៃកវត្តនៈ ដែលមិនមាន
 ភិក្ខុមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន ។ បេ ។

[១៧២] អវិភត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិភត្តវិចារ-

[១៧២] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ

មត្តស្ស ច អវិភត្តអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អវិភត្តវិចារ-
មត្តា ខន្ធា បដ្ឋិមាធំ បដ្ឋិមាធំ អវិភត្តវិចារមត្តាធំ
ខន្ធាធំ វិចារស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិ-
ភត្តវិចារមត្តា មត្តោ អវិភត្តវិចារមត្តស្ស ដលស្ស
វិចារស្ស ច អវិភត្តវិចារមត្តំ ដលំ អវិភត្តវិចារមត្តស្ស
ដលស្ស វិចារស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
វិភក្តៈមិនមានវិចារៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ តួកខន្ធ មុន ។ ដែល
មិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃតួកខន្ធ ក្រោយ ។ ដែល
មិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មគ្គ
ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃផល ដែលមិនមាន
វិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ផល ដែលមិនមានវិភក្តៈ មាន
ត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃផល ដែលមិនមានវិភក្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ
ផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[១៧៣] អវិភត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិភត្ត-

[១៧៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ

សវិចារស្ស ច អវិភត្តវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស
អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមោ បុរិមោ វិភត្តោ
បដ្ឋិមាធំ បដ្ឋិមាធំ សវិភត្តសវិចារធំ ខន្ធាធំ
វិភត្តស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភត្ត-
វិចារមត្តំ បុតិចិត្តំ សវិភត្តសវិចារស្ស ឧបបត្តិ-
ចិត្តស្ស វិភត្តស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ

នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
មានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ វិភក្តៈ មុន ។
ជាបច្ច័យ នៃតួកខន្ធ ក្រោយ ។ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ ប្រកប
ដោយវិចារៈផង វិភក្តៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ បុតិចិត្ត ដែលមិន
មានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលប្រកប
ដោយវិភក្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង វិភក្តៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ

អវិភង្គវិចារមត្តំ កវដ្តំ អារម្មណយ វិភង្គស្ស ច អនន្តរ-
 បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភង្គវិចារមត្តា ទន្ធា សវិ-
 ភង្គសវិចារស្ស វុដ្ឋានស្ស វិភង្គស្ស ច អនន្តរប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧២] អវិភង្គអវិចារោ នធម្មោ អវិភង្គអវិចារស្ស
 នធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមោ បុរិមោ
 វិចារោ បដិមស្ស បដិមស្ស វិចារស្ស អនន្តរប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ បុរិមោ បុរិមោ អវិភង្គ-
 អវិចារោ ទន្ធា បដិមាធំ បដិមាធំ អវិភង្គអវិចារាធំ
 ទន្ធាធំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភង្គអវិចារោ
 មត្តា អវិភង្គអវិចារស្ស ផលស្ស អវិភង្គអវិចារំ
 ផលំ អវិភង្គអវិចារស្ស ផលស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ និរោធា វុដ្ឋានស្ស លោកសញ្ញាវាសញ្ញា-
 យតធំ អវិភង្គអវិចារាយ ផលសមាមត្តិយា វិចារស្ស
 ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កវដ្តំ ដែលមិនមានវិភង្គមានត្រឹមតែវិចារ ជាបច្ច័យ នៃការដ្ឋានផល
 វិភង្គផល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកទទួ ដែលមិនមានវិភង្គមានត្រឹមតែ
 វិចារ ជាបច្ច័យ នៃផ្ទាំង ដែលប្រកបដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារ
 ផល វិភង្គផល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[១៧២] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គមិនមានវិចារ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនមានវិភង្គមិនមានវិចារ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ វិចារ មុន ។
 ជាបច្ច័យ នៃវិចារ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ពួកទទួ
 មុន ។ ដែលមិនមានវិភង្គមិនមានវិចារ ជាបច្ច័យ នៃពួកទទួ ក្រោយ ។
 ដែលមិនមានវិភង្គមិនមានវិចារ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មគ្គ ដែលមិនមាន
 វិភង្គមិនមានវិចារ (ជាបច្ច័យ) នៃផល ដែលមិនមានវិភង្គមិនមានវិចារ
 ផល ដែលមិនមានវិភង្គមិនមានវិចារ ជាបច្ច័យ នៃផល ដែលមិនមាន
 វិភង្គ មិនមានវិចារ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នៅសញ្ញាវាសញ្ញា
 (លវប្បត្តល) កាលរេញ កំភិទិរោធិ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាមត្តិ
 ដែលមិនមានវិភង្គមិនមានវិចារផល វិចារផល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

អតិប្បដិសេ អនុលោមត្ថិកប្បដិសេ

(១៧៥) អវិភត្តិអវិចារោ ធម្មោ សវិភត្តិស-
 វិចារស្ស ធម្មស្ស អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ អវិភត្តិ-
 អវិចារំ ចុតិចិត្តំ វិចារោ ច សវិភត្តិសវិចារស្ស
 ឧបបត្តិចិត្តស្ស អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ អវិភត្តិអ-
 វិចារំ កវត្តំ វិចារោ ក អាវដ្ឋនាយ អនន្តរឫទ្ធិយេន
 បច្ចយោ អវិភត្តិអវិចារា ចច្ចា វិចារោ ច សវិភត្តិស-
 វិចារស្ស វុដ្ឋានស្ស អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ និរោតា
 វុដ្ឋនាស្ស នេវបញ្ញាសញ្ញាយតនំ សវិភត្តិសវិចា-
 រាយ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ ។

(១៧៦) អវិភត្តិអវិចារោ ធម្មោ អវិភត្តិវិចា-
 រមត្តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ ឫកិមោ
 ឫកិមោ វិចារោ បដ្ឋមាដំ បដ្ឋមាដំ អវិភត្តិវិចារមត្តាដំ
 ចច្ចាដំ អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ អវិភត្តិអវិចារំ
 ចុតិចិត្តំ វិចារោ ច អវិភត្តិវិចារមត្តស្ស ឧបបត្តិ-
 ចិត្តស្ស វិភត្តិស្ស ច អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ
 អវិភត្តិអវិចារា ចច្ចា វិចារោ ច អវិភត្តិវិចារមត្តស្ស
 វុដ្ឋានស្ស វិភត្តិស្ស ច អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ

អតិប្បដិសេ អនុលោមត្ថិកប្បដិសេ

(១៧៥) ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយ៍ គឺ ចុតិ-
 ចិត្ត ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈក្តិ វិចារៈក្តិ ជាបច្ច័យ នៃឧប-
 បត្តិចិត្ត ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយ៍
 កវត្តៈ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈក្តិ វិចារៈក្តិ ជាបច្ច័យ នៃអាវដ្ឋនៈ
 ដោយអនន្តរឫទ្ធិយ៍ ពួកទទ្ធី ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈក្តិ វិចារៈក្តិ
 ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
 អនន្តរឫទ្ធិយ៍ នេវបញ្ញាសញ្ញាយតនៈ រស្ម័យត្ថល កាលបេញ
 អំពីខិរោធិ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយ៍ ។

(១៧៦) ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយ៍ គឺ
 វិចារៈមុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកទទ្ធី ក្រោយៗ ដែលមិនមានវិភក្តៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយ៍ ចុតិចិត្ត ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមាន
 វិចារៈក្តិ វិចារៈក្តិ ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលមិនមានវិភក្តៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈផង វិភក្តៈផង ដោយអនន្តរឫទ្ធិយ៍ ពួកទទ្ធី ដែល
 មិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈក្តិ វិចារៈក្តិ ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដែល
 មិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិភក្តៈផង ដោយអនន្តរឫទ្ធិយ៍

ព្រះត្រៃបិដក បញ្ចក្កវគ្គ

និកោតា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ អវិ-
តត្តវិចារមត្តាយ ផលសមាបត្តិយា វិតត្តស្ស ច
អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ ។

[១៨៧] អវិតត្តវិចារកេ នម្មោ អវិតត្តវិចារ-
មត្តស្ស ច អវិតត្តវិចារស្ស ច នម្មស្ស អនន្តរ-
ឫទ្ធិយេន បច្ចយោ អវិតត្តវិចារំ ចុតិចិត្តំ អវិតត្ត-
វិចារមត្តស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស វិចារស្ស ច អនន្តរឫ-
ទ្ធិយេន បច្ចយោ អវិតត្តវិចារក ទត្ថា អវិតត្តវិចារ-
មត្តស្ស វុដ្ឋានស្ស វិចារស្ស ច អនន្តរឫទ្ធិយេន
បច្ចយោ និកោតា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញានាសញ្ញា-
យតនំ អវិតត្តវិចារមត្តាយ ផលសមាបត្តិយា វិចា-
រស្ស ច អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ ។

[១៨៨] អវិតត្តវិចារកេ នម្មោ សវិតត្តសវិ-
ចារស្ស ច អវិតត្តវិចារមត្តស្ស ច នម្មស្ស អនន្តរ-
ឫទ្ធិយេន បច្ចយោ អវិតត្តវិចារំ ចុតិចិត្តំ វិចារក
ច សវិតត្តសវិចារស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស វិតត្តស្ស ច

ព្រះត្រៃបិដក បញ្ចក្កវគ្គ

នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល កាលចេញ អំពីនិកោត ជាបច្ច័យ
នៃផលសមាបត្តិ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង
ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន ។

[១៨៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
វិចារៈផង ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន គឺ ចុតិចិត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
វិចារៈផង ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង
ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល កាល
ចេញ អំពីនិកោត ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
ត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន ។

[១៩០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន គឺ
ចុតិចិត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ
នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង

អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតត្តុវិចារំ កវដ្ឋញ្ច
 វិចារោ ធម៌ អាវដ្ឋនាយ វិតត្តុស្ស ធម៌ អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អវិតត្តុអវិចារា ទទ្វា វិចារោ ធម៌ សវិតត្តុ-
 សវិចារស្ស វុដ្ឋានស្ស វិតត្តុស្ស ធម៌ អនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ និរោតា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញាតា-
 សញ្ញាយតនំ សវិតត្តុសវិចារាយ ផលសមាបត្តិយោ
 វិតត្តុស្ស ធម៌ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៧៩) អវិតត្តុវិចារមត្តោ ធម៌ អវិតត្តុអវិចារោ
 ធម៌ ធម្មា សវិតត្តុសវិចារស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អវិតត្តុវិចារមត្តំ ចុតិចិត្តញ្ច វិចារោ
 ធម៌ សវិតត្តុសវិចារស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស អនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អវិតត្តុវិចារមត្តំ កវដ្ឋញ្ច វិចារោ
 ធម៌ អាវដ្ឋនាយ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតត្តុ-
 វិចារមត្តោ ទទ្វា ធម៌ វិចារោ ធម៌ សវិតត្តុសវិចារស្ស
 វុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ដោយអនន្តរប្បច្ចយ កវដ្ឋៈ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី វិចារៈ
 ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអាវដ្ឋនៈផង វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ចយ ពួក
 ខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអនន្ត-
 រប្បច្ចយ នៅសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់ចុត្តល កាលចេញ អំពី
 និរោត ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ចយ ។

(១៨៩) ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរប្បច្ចយ គឺ ចុតិចិត្ត ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរប្បច្ចយ កវដ្ឋៈ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃអាវដ្ឋនៈ
 ដោយអនន្តរប្បច្ចយ ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
 វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈ ដោយអនន្តរប្បច្ចយ ។

[១៩០] អវិគត្តាវិចារមត្តោ ច អវិគត្តាវិចារោ
 ច ធម្មា អវិគត្តាវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អវិគត្តាវិចារមត្តា ខត្តា
 ច វិចារោ ច បច្ចិមាធំ បច្ចិមាធំ អវិគត្តាវិចារមត្តាធំ
 ខត្តាធំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិគត្តាវិចារមត្តោ
 មត្តោ ច វិចារោ ច អវិគត្តាវិចារមត្តស្ស ផលស្ស
 អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិគត្តាវិចារមត្តំ ផលក្ស
 វិចារោ ច អវិគត្តាវិចារមត្តស្ស ផលស្ស អនន្ត-
 រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៩១] អវិគត្តាវិចារមត្តោ ច អវិគត្តាវិចារោ
 ច ធម្មា អវិគត្តាវិចារស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អវិគត្តាវិចារមត្តា ខត្តា
 ច វិចារោ ច បច្ចិមស្ស បច្ចិមស្ស វិចារស្ស អនន្ត-
 រប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិគត្តាវិចារមត្តំ ចុត្តិចិត្តក្ស
 វិចារោ ច អវិគត្តាវិចារស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស អនន្ត-
 រប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិគត្តាវិចារមត្តា ខត្តា ច វិចារោ
 ច អវិគត្តាវិចារស្ស វុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[១៩០] ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ។ ដែលមិនមាន
 វិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ ។
 ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មត្តំ ដែល
 មិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃផល ដែល
 មិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ផល ដែលមិន
 មានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃផល ដែលមិន
 មានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[១៩១] ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមិន
 មានវិចារៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ។ ដែលមិនមាន
 វិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ក្រោយ ។
 ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ចុត្តិចិត្ត ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
 វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈ
 ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
 វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយ
 អនន្តរប្បច្ច័យ ។

[១៩២] អវិភត្តាវិចារមន្តោ ច អវិភត្តាអវិចារោ ច
 ធម្មា អវិភត្តាវិចារមន្តស្ស ច អវិភត្តាអវិចារស្ស ច
 ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
 អវិភត្តាវិចារមន្តា ទន្ធា ច វិចារោ ច បច្ចិមាធំ
 បច្ចិមាធំ អវិភត្តាវិចារមន្តាធំ ទន្ធាធំ វិចារស្ស ច
 អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភត្តាវិចារមន្តោ មន្តោ
 ច វិចារោ ច អវិភត្តាវិចារមន្តស្ស ផលស្ស វិចារស្ស
 ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភត្តាវិចារមន្ត
 ផលញ្ច វិចារោ ច អវិភត្តាវិចារមន្តស្ស ផលស្ស
 ច វិចារស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៩៣] អវិភត្តាវិចារមន្តោ ច អវិភត្តាអវិចារោ
 ច ធម្មា សវិភត្តាសវិចារស្ស ច អវិភត្តាវិចារមន្តស្ស
 ច ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភត្តាវិចារ
 មន្ត ចុត្តិចិត្តញ្ច វិចារោ ច សវិភត្តាសវិចារស្ស
 ឧបបត្តិចិត្តស្ស វិភត្តាស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អវិភត្តាវិចារមន្ត កវច្ឆិញ្ច វិចារោ ច

[១៩៤] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈផង ដោយ
 អនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកទទ្ធ មុនៗ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 ក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកទទ្ធ ក្រោយៗ ដែលមិនមានវិភក្តៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មគ្គ ដែលមិនមាន
 វិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃផល ដែលមិនមានវិភក្តៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ផល ដែល
 មិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃផល ដែល
 មិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[១៩៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 ផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ចុត្តិចិត្ត ដែលមិនមានវិភក្តៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលប្រកប
 ដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិភក្តៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
 កវច្ឆៈ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ

អាវុធជាមួយ វិញ្ញាបនបត្រ ច អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា បច្ចេកវិទ្យា
 អវិញ្ញាបនបត្រ ទូទៅ ច វិញ្ញាបនបត្រ សវិញ្ញាបនបត្រ
 វិញ្ញាបនបត្រ វិញ្ញាបនបត្រ ច អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា បច្ចេកវិទ្យា ។

[១៩៤] សវិញ្ញាបនបត្រ ច អវិញ្ញាបនបត្រ
 ច ធម្មា សវិញ្ញាបនបត្រ ធម្មា អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា
 យេន បច្ចេកវិទ្យា បុរិមា បុរិមា សវិញ្ញាបនបត្រ
 ទូទៅ ច វិញ្ញាបនបត្រ ច បច្ចេកវិទ្យា ច បច្ចេកវិទ្យា សវិញ្ញាបនបត្រ
 សវិញ្ញាបនបត្រ ទូទៅ អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា បច្ចេកវិទ្យា អនុ
 លោមញ្ញ វិញ្ញាបនបត្រ ច គោត្រកុស្ត អនុលោមញ្ញ
 វិញ្ញាបនបត្រ ច វេទានបត្រ គោត្រកុ ច វិញ្ញាបនបត្រ ច
 សវិញ្ញាបនបត្រ មគ្គស្ស វេទានបត្រ វិញ្ញាបនបត្រ ច
 សវិញ្ញាបនបត្រ មគ្គស្ស ។ បេ ។ សវិញ្ញាបនបត្រ
 បាវេ បត្រ ច វិញ្ញាបនបត្រ ច សវិញ្ញាបនបត្រ
 ផលស្ស សវិញ្ញាបនបត្រ ផលស្ស វិញ្ញាបនបត្រ ច សវិ
 ញ្ញាបនបត្រ ផលស្ស អនុលោមញ្ញ វិញ្ញាបនបត្រ ច
 សវិញ្ញាបនបត្រ ផលសមាបត្តិយា អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា
 យេន បច្ចេកវិទ្យា ។

បេអាវុធជាមួយ វិញ្ញាបនបត្រ ច អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា បច្ចេកវិទ្យា ដែលមិនមាន
 វិញ្ញាបនបត្រត្រឹមត្រូវតាមវិញ្ញាបនបត្រ ជាបច្ច័យ ខែវិច្ឆិកា ដែលប្រកប
 ដោយវិញ្ញាបនបត្រតាមវិញ្ញាបនបត្រ វិញ្ញាបនបត្រ ដោយអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា ។

[១៩៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាបនបត្រតាមវិញ្ញាបនបត្រ ធម៌
 ដែលមិនមានវិញ្ញាបនបត្រត្រឹមត្រូវតាមវិញ្ញាបនបត្រ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយវិញ្ញាបនបត្រតាមវិញ្ញាបនបត្រ ដោយអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា គឺ ពុទ្ធិ មុន ។
 ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាបនបត្រតាមវិញ្ញាបនបត្រ វិញ្ញាបនបត្រ ជាបច្ច័យ ខែ
 ពុទ្ធិ ក្រោយ ។ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាបនបត្រតាមវិញ្ញាបនបត្រ ដោយ
 អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា អនុលោមញ្ញ វិញ្ញាបនបត្រ (ជាបច្ច័យ) ខែគោត្រកុ អនុ
 លោមញ្ញ វិញ្ញាបនបត្រ (ជាបច្ច័យ) ខែរតនៈ គោត្រកុ វិញ្ញាបនបត្រ
 (ជាបច្ច័យ) ខែមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាបនបត្រតាមវិញ្ញាបនបត្រ រតនៈ
 គុំ វិញ្ញាបនបត្រ (ជាបច្ច័យ) ខែមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាបនបត្រតាមវិញ្ញាបនបត្រ
 វិញ្ញាបនបត្រ ។ បេ ។ មគ្គ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាបនបត្រតាមវិញ្ញាបនបត្រ
 វិញ្ញាបនបត្រ ជាបច្ច័យ ខែផល ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាបនបត្រតាមវិញ្ញាបនបត្រ
 វិញ្ញាបនបត្រ ផល ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាបនបត្រតាមវិញ្ញាបនបត្រ វិញ្ញាបនបត្រ ជា
 បច្ច័យ ខែផល ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាបនបត្រតាមវិញ្ញាបនបត្រ អនុលោមញ្ញ
 វិញ្ញាបនបត្រ ជាបច្ច័យ ខែផលសមាបត្តិ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាបនបត្រតាមវិញ្ញាបនបត្រ
 ដោយវិញ្ញាបនបត្រ ដោយអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា ។

(១៧៥) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តប្បច្ច័យ គឺ តួកខន្ធ មុន ។ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ ខ្មែរវិតក្កៈ
ក្រោយ ។ ដោយអនន្តប្បច្ច័យ ចុតិចិត្ត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តប្បច្ច័យ តួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃវេជ្ជានៈ ដែលមិន
មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃឈាន
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃឈាន
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តប្បច្ច័យ ភោគត្រកូតិ
វិតក្កៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
ពេទានៈក្តី វិតក្កៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈ អនុលាមក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធលសមាបត្តិ ដែលមិន
មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តប្បច្ច័យ ។

ព្រះពុទ្ធិព្រះ បញ្ចករ

[១៤៦] សវិតក្កសវិតាភោ ច អវិតក្កវិចារបត្តោ
 ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស អនន្តរឫទ្ធិយេន
 បច្ចយោ អាវុជ្ជនា ច វិតក្កោ ច បក្កន្តំ វិញ្ញាណាចំ
 អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិតាវ ទុតិចិត្តញ្ច
 វិតក្កោ ច អវិតក្កអវិចារស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស វិចារស្ស
 ច អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិតា ទត្ថា
 ច វិតក្កោ ច អវិតក្កអវិចារស្ស វុដ្ឋានស្ស ច វិចារស្ស
 ច អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ ទុតិយស្ស ឈានស្ស
 បរិកម្មញ្ច វិតក្កោ ច ទុតិយស្ស ឈានស្ស ច
 វិចារស្ស ច អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ តតិយស្ស
 ឈានស្ស បរិកម្មញ្ច វិតក្កោ ច ចតុត្ថស្ស ឈា-
 នស្ស បរិកម្មញ្ច វិតក្កោ ច អាគាសានន្តរាយត-
 នស្ស បរិកម្មញ្ច វិតក្កោ ច វិញ្ញាណញ្ចាយត-
 នស្ស បរិកម្មញ្ច វិតក្កោ ច អាត់ញ្ចាយតនស្ស
 បរិកម្មញ្ច វិតក្កោ ច លោក្ខណញ្ចាយតនស្ស

ព្រះពុទ្ធិព្រះ បញ្ចករ

[១៤៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារក្កៈ ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានគ្រឹមតែវិចារក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន គឺ អាវុជ្ជនក្កៈ វិតក្កក្កៈ
 ជាបច្ច័យ នៃបញ្ចវិញ្ញាណ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន ទុតិចិត្ត ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារក្កៈ វិតក្កក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារផង ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន
 ពួកទទួ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារក្កៈ វិតក្កក្កៈ ជាបច្ច័យ
 នៃវុដ្ឋានៈ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារផង វិចារផង ដោយ
 អនន្តរឫទ្ធិយេន បរិកម្ម នៃទុតិយដ្ឋានក្កៈ វិតក្កក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃទុតិ-
 យដ្ឋានផង វិចារផង ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន បរិកម្ម នៃតតិយដ្ឋានក្កៈ
 វិតក្កក្កៈ បរិកម្ម នៃចតុត្ថដ្ឋានក្កៈ វិតក្កក្កៈ បរិកម្ម នៃអាគាសានន្តរាយត-
 នក្កៈ វិតក្កក្កៈ បរិកម្ម នៃវិញ្ញាណញ្ចាយតនក្កៈ វិតក្កក្កៈ បរិកម្ម
 នៃអាត់ញ្ចាយតនក្កៈ វិតក្កក្កៈ បរិកម្ម នៃលោក្ខណញ្ចាយតនក្កៈ

បរិកម្មត្ថ វិនិច្ឆ័យ ច វិចារស្ស មត្តស្ស បរិកម្មត្ថ
 វិនិច្ឆ័យ ច ធិត្ថាយ សោភនាតុយា បរិកម្មត្ថ
 វិនិច្ឆ័យ ច ឥន្ទ្រិយញ្ញាណស្ស បរិកម្មត្ថ វិនិច្ឆ័យ ច
 ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បរិកម្មត្ថ វិនិច្ឆ័យ ច បុព្វ-
 ធិវាសាទុស្សន្តិញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ យថាភម្មបតញ្ញា-
 ណស្ស ។ បេ ។ អនាគតសញ្ញាណស្ស បរិកម្មត្ថ
 វិនិច្ឆ័យ ច តោត្រកុ ច វិនិច្ឆ័យ ច អវិគត្តអវិ-
 ចារស្ស មត្តស្ស ច វិចារស្ស ច កេតានត្ថ វិនិច្ឆ័យ
 ច អវិគត្តអវិចារស្ស មត្តស្ស វិចារស្ស ច អនុលា-
 មត្ថ វិនិច្ឆ័យ ច អវិគត្តអវិចារាយ ផលសមាបត្តិយា
 វិចារស្ស ច អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ ។

[១៩៧] សវិនិច្ឆ័យវិចារាយ ច អវិគត្តវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា អវិគត្តវិចារមត្តស្ស ច អវិគត្តអវិចារស្ស
 ច ធម្មស្ស អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ សវិនិច្ឆ័យ-
 សវិចារំ បុរិច្ឆេត្តញ្ញា វិនិច្ឆ័យ ច អវិគត្តវិចារមត្តស្ស
 ឧបបត្តិចិត្តស្ស ច វិចារស្ស ច អនន្តរឫទ្ធិយេន
 បច្ចយោ សវិនិច្ឆ័យសវិចារា ឧប្បា ច វិនិច្ឆ័យ ច
 អវិគត្តវិចារមត្តស្ស វិជ្ជាធម្មស្ស ច វិចារស្ស ច

វិត្តភក្តិ បរិកម្ម ឯវិចិត្តភក្តិ វិត្តភក្តិ បរិកម្ម នៃវិចិត្តសោភនាតុក្តិ វិត្តភក្តិ
 បរិកម្ម នៃឥន្ទ្រិយញ្ញាណក្តិ វិត្តភក្តិ បរិកម្ម នៃចេតោបរិយញ្ញាណក្តិ
 វិត្តភក្តិ នៃបុព្វធិវាសាទុស្សន្តិញ្ញាណ ។ បេ ។ នៃយថាភម្មបតញ្ញាណ
 ។ បេ ។ បរិកម្ម នៃអនាគតសញ្ញាណក្តិ វិត្តភក្តិ តោត្រកុក្តិ វិត្ត-
 ភក្តិ ជាបច្ច័យ នៃមត្ត ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង
 កេតានៈក្តិ វិត្តភក្តិ ជាបច្ច័យ នៃមត្ត ដែលមិនមានវិត្តៈ មិនមាន
 វិចារៈផង វិចារៈផង អនុលោមក្តិ វិត្តភក្តិ ជាបច្ច័យ នៃផល-
 សមាបត្តិ ដែលមិនមានវិត្តៈ មិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយ
 អនន្តរឫទ្ធិយេន ។

[១៩៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តិ ធម៌
 ដែលមិនមានវិត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិន
 មានវិត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈ មិនមាន
 វិចារៈផង ដោយអនុលោមក្តិ គឺ ចុតិចិត្ត ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈក្តិ វិត្តភក្តិ ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែល
 មិនមានវិត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនុលោមក្តិ
 ត្ថវាទ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តិ វិត្តភក្តិ ជា
 បច្ច័យ នៃវិជ្ជានៈ ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង

អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា បច្ចេកវិទ្យា អវិជ្ជាវិចារមត្តស្ស
 ឈានស្ស បរិកម្មញ្ញ វិនិច្ឆ័យ ច អវិជ្ជាវិចារមត្តស្ស
 ឈានស្ស ច វិចារស្ស ច អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា បច្ចេកវិទ្យា
 គោត្រកុ ច វិនិច្ឆ័យ ច អវិជ្ជាវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស
 ច វិចារស្ស ច អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា បច្ចេកវិទ្យា កេតានញ្ញ
 វិនិច្ឆ័យ ច អវិជ្ជាវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស ច វិចារស្ស
 ច អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា វិនិច្ឆ័យ ច អវិជ្ជាវិចារមត្តស្ស
 ជលសមាបត្តិយា ច វិចារស្ស ច អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា
 បច្ចេកវិទ្យា ។

(១៧៥) សវិជ្ជាវិចារមត្តស្ស ច អវិជ្ជាវិចារមត្តស្ស
 ច ធម្មា សវិជ្ជាវិចារស្ស ច អវិជ្ជាវិចារមត្តស្ស
 ច ធម្មស្ស អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា បច្ចេកវិទ្យា ឬរិមា ឬរិមា
 សវិជ្ជាវិចារមត្តស្ស ខន្ធ ច វិនិច្ឆ័យ ច បដិមា
 បដិមា សវិជ្ជាវិចារមត្តស្ស ខន្ធ ច វិនិច្ឆ័យ ច
 អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា បច្ចេកវិទ្យា អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា វិនិច្ឆ័យ ច
 គោត្រកុស្ស ច វិនិច្ឆ័យ ច អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា វិនិច្ឆ័យ
 ច កេតានញ្ញ ច វិនិច្ឆ័យ ច គោត្រកុ ច វិនិច្ឆ័យ
 ច សវិជ្ជាវិចារស្ស ច មត្តស្ស ច វិនិច្ឆ័យ ច

ដោយអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា បរិកម្ម នៃឈាន ដែលមិនមានវិគ្គហៈមានត្រឹមតែ
 វិចារក្ខី វិគ្គហៈ ជាបច្ច័យ នៃឈាន ដែលមិនមានវិគ្គហៈមានត្រឹម
 តែវិចារផង វិចារផង ដោយអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា គោត្រកុស្ស វិគ្គហៈ
 ជាបច្ច័យ នៃមត្ត ដែលមិនមានវិគ្គហៈមានត្រឹមតែវិចារផង វិចារផង
 ដោយអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា កេតានក្ខី វិគ្គហៈ ជាបច្ច័យ នៃមត្ត ដែល
 មិនមានវិគ្គហៈមានត្រឹមតែវិចារផង វិចារផង អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា វិគ្គហៈ
 ជាបច្ច័យ នៃជលសមាបត្តិ ដែលមិនមានវិគ្គហៈ មានត្រឹមតែវិចារផង
 វិចារផង ដោយអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា ។

(១៧៦) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគ្គហៈ ប្រកបដោយវិចារក្ខី ធម៌
 ដែលមិនមានវិគ្គហៈ មានត្រឹមតែវិចារក្ខី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយវិគ្គហៈ ប្រកបដោយវិចារផង ធម៌ ដែលមិនមានវិគ្គហៈមានត្រឹមតែ
 វិចារផង ដោយអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា គឺ ពួកខន្ធមុន ។ ដែលប្រកបដោយ
 វិគ្គហៈ ប្រកបដោយវិចារក្ខី វិគ្គហៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធគ្រាយ ។
 ដែលប្រកបដោយវិគ្គហៈ ប្រកបដោយវិចារផង វិគ្គហៈ ដោយ
 អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា វិគ្គហៈ ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកុ និងវិគ្គហៈ
 អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា វិគ្គហៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកេតានៈ និងវិគ្គហៈ គោត្រកុស្ស វិគ្គហៈ
 ជាបច្ច័យ នៃមត្ត ដែលប្រកបដោយវិគ្គហៈប្រកបដោយវិចារផង វិគ្គហៈ

រោទានត្ថា វិនិក្កោ ច សវិនិក្កសវិនិក្កាស្ស មត្តស្ស
 ច វិនិក្កស្ស ច អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ សវិនិក្កា
 សវិនិក្កា វិនិក្កោ ច វិនិក្កោ ច សវិនិក្កសវិនិក្កាស្ស
 ផលស្ស ច វិនិក្កស្ស ច សវិនិក្កសវិនិក្កា ផលត្ថា
 វិនិក្កោ ច សវិនិក្កសវិនិក្កាស្ស ផលស្ស ច វិនិក្កស្ស
 ច អនុលោមត្ថា វិនិក្កោ ច សវិនិក្កសវិនិក្កាយ
 ផលសមាបត្តិយោ ច វិនិក្កស្ស ច អនន្តរឫទ្ធិយេន
 បច្ចយោ ។

(១៩៩) សវិនិក្កសវិនិក្កា ធម្មោ សវិនិក្កសវិ
 កាស្ស ធម្មស្ស សមនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ ។
 អនន្តរឫទ្ធិយោមិ សមនន្តរឫទ្ធិយោមិ សនិសោ ។

(២០០) សវិនិក្កសវិនិក្កា ធម្មោ សវិនិក្កសវិ
 កាស្ស ធម្មស្ស សហជាតឫទ្ធិយេន បច្ចយោ សវិនិក្ក
 សវិនិក្កា ឯកោ ឧទ្ទោ តិណ្ឌង្គ ឧទ្ទានំ សហជា
 តឫទ្ធិយេន បច្ចយោ តាយោ ឧទ្ទា ឯកស្ស ឧទ្ធស្ស
 សហជាតឫទ្ធិយេន បច្ចយោ ទ្វេ ឧទ្ទា ទ្ធិង្គ ឧទ្ទានំ
 សហជាតឫទ្ធិយេន បច្ចយោ វជិសន្តិក្កុលោ សវិ
 ក្កសវិនិក្កា ឯកោ ឧទ្ទោ តិណ្ឌង្គ ឧទ្ទានំ ទ្វេ
 ឧទ្ទា ទ្ធិង្គ ឧទ្ទានំ ... ។

រោទានត្ថា វិនិក្កោ ជាបច្ច័យ ខែមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិនិក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈផង វិនិក្កៈផង ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន មគ្គ ដែលប្រកប
 ដោយវិនិក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិនិក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ ខែផល ដែល
 ប្រកបដោយវិនិក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង វិនិក្កៈផង ផល ដែល
 ប្រកបដោយវិនិក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិនិក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ ខែផល
 ដែលប្រកបដោយវិនិក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង វិនិក្កៈផង អនុលោមក្តី
 វិនិក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ ខែផលសមាបត្តិ ដែលប្រកបដោយវិនិក្កៈ ប្រកប
 ដោយវិចារៈផង វិនិក្កៈផង ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន ។

(១៩៩) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិនិក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ ខែធម៌ ដែលប្រកបដោយវិនិក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយសមនន្ត
 រឫទ្ធិយេន ។ អនន្តរឫទ្ធិយេនក្តី សមនន្តរឫទ្ធិយេនក្តី មានសេចក្តីដូចគ្នា ។

(២០០) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិនិក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ ខែធម៌ ដែលប្រកបដោយវិនិក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
 សហជាតឫទ្ធិយេន គឺ ខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិនិក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ
 ជាបច្ច័យ ខែខន្ធ ត ដោយសហជាតឫទ្ធិយេន ខន្ធ ត ជាបច្ច័យ
 ខែខន្ធ ១ ដោយសហជាតឫទ្ធិយេន ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ ខែខន្ធ ២
 ដោយសហជាតឫទ្ធិយេន ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិនិក្កៈ ប្រកប
 ដោយវិចារៈ (ជាបច្ច័យ) ខែខន្ធ ត ក្នុងខណៈវេលាវជិសន្តិ ខន្ធ ២
 (ជាបច្ច័យ) ខែខន្ធ ២ ... ។

(២០០) សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ អវិតត្តវិចារ-
មត្តស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិ-
តត្តសវិតារោ ខន្ធ វិតត្តស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កណោ ... ។

(២០២) សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ អវិតត្តអ-
វិចារស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សវិតត្តសវិតារោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កណោ
កដត្តារូចានំ ... ។

(២០៣) សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ សវិតត្តសវិ-
ចារស្ស ច អវិតត្តអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សហ-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតត្តសវិតារោ ឯកោ
ខន្ធ តិណ្ឌន្នំ ខន្ធនំ ចិត្តសមុដ្ឋានានោ រូចានំ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ន្ទេ ខន្ធ ទ្ធិន្នំ ខន្ធនំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានោ រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កណោ ... ។ សន្ធិត្ថំ ។

(២០១) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលបំណោទវិតត្តៈ មានត្រឹមវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
វិតត្តៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

(២០២) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈ មិនមានវិចារៈ ដោយសហជាត-
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

(២០៣) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌
ដែលមិនមានវិតត្តៈ មិនមានវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ខ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធ ព ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាត
ប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ សេចក្តីបំប្រែង ។

[២០៤] សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ អវិតត្តវិចារ-
មត្តស្ស ច អវិតត្តអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សហជាត-
ប្បទ្វយេន បទ្វយោ សវិតត្តសវិតារោ ទទ្វា វិតត្តស្ស
ច ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ស រូតានំ សហជាតប្បទ្វយេន
បទ្វយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[២០៥] សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ សវិតត្តសវិ-
ចារស្ស ច អវិតត្តវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស សហ-
ជាតប្បទ្វយេន បទ្វយោ សវិតត្តសវិតារោ ឯកោ
ទទ្វា តិណ្ឌន្នំ ទទ្វានំ វិតត្តស្ស ច សហជាតប្បទ្វ-
យេន បទ្វយោ ទ្វេ ទទ្វា ទ្ធិន្នំ ទទ្វានំ វិតត្តស្ស ច
សហជាតប្បទ្វយេន បទ្វយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[២០៦] សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ សវិតត្តសវិ-
ចារស្ស ច អវិតត្តវិចារមត្តស្ស ច អវិតត្តអវិចា-
រស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បទ្វយេន បទ្វយោ
សវិតត្តសវិតារោ ឯកោ ទទ្វា តិណ្ឌន្នំ ទទ្វានំ
វិតត្តស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ស រូតានំ សហជាត-
ប្បទ្វយេន បទ្វយោ ទ្វេ ទទ្វា ទ្ធិន្នំ ទទ្វានំ វិតត្តស្ស
ច ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ស រូតានំ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[២០៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈ
មិនមានវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បទ្វ័យ គឺ ទទ្ធទ ដែលប្រកប
ដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិត្តៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូបផង ដោយសហជាតប្បទ្វ័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២០៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
មិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បទ្វ័យ គឺ ទទ្ធទ
ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃទទ្ធទ ផង
វិត្តៈផង ដោយសហជាតប្បទ្វ័យ ទទ្ធល ជាបច្ច័យ នៃទទ្ធល ផង
វិត្តៈផង ដោយសហជាតប្បទ្វ័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២០៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
មានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈផង
ដោយសហជាតប្បទ្វ័យ គឺ ទទ្ធទ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយ
វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃទទ្ធទ ផង វិត្តៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
សហជាតប្បទ្វ័យ ទទ្ធល ជាបច្ច័យ នៃទទ្ធល ផង វិត្តៈផង ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូបផង (ដោយសហជាតប្បទ្វ័យ) ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២០៧] អវិភង្គវិចារមន្តោ ធម្មោ អវិភង្គវិ-
ចារមន្តស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អវិភង្គវិចារមន្តោ ឯកោ ខន្ធនិស្សាទ្ធំ ខន្ធជានំ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធនិស្សាទ្ធំ ខន្ធជានំ
បដិសន្ធិក្កណោ . . . ។

[២០៨] អវិភង្គវិចារមន្តោ ធម្មោ សវិភង្គសវិ-
ចារស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វិភង្គោ សវិភង្គសវិចារាឯ ខន្ធជានំ សហជាតប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កណោ . . . ។

[២០៩] អវិភង្គវិចារមន្តោ ធម្មោ អវិភង្គ-
អវិចារស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អវិភង្គវិចារមន្តោ ខន្ធនិស្សាទ្ធំ វិចារស្ស ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ក-
រូបាឯ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិភង្គោ ចិត្ត-
សមុដ្ឋាធានក្ក រូបាឯ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្កណោ . . . ។

[២០៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២) ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ . . . ។

[២០៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
គឺ វិត្តៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយ
វិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[២០៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈ មិនមានវិចារៈ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
វិត្តៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[២០០] អវិភង្គវិចារប.ត្តា ធម្មោ អវិភង្គសវិ-
ចារស្ស ច អវិភង្គអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សហ-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិភង្គោ សវិភង្គសវិចារាឯ
ទន្ធាឯ ចិត្តសមុដ្ឋាធានញ រូចាឯ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុលោ វិភង្គោ . . . ។

[២០១] អវិភង្គវិចារប.ត្តា ធម្មោ អវិភង្គវិចារ-
មត្តស្ស ច អវិភង្គអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សហ-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភង្គវិចារមត្តោ ឯកោ
ទន្ធា ទិណ្ឌាឯ ទន្ធាឯ វិចារស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋា-
ធានញ រូចាឯ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
ទន្ធា ទិណ្ឌាឯ ទន្ធាឯ វិចារស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋាធានញ
រូចាឯ បដិសន្ធិត្តុលោ . . . ។

[២០២] អវិភង្គអវិចារប.ត្តា ធម្មោ អវិភង្គអវិចា-
រស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភង្គ-
អវិចារា ឯកោ ទន្ធា ទិណ្ឌាឯ ទន្ធាឯ ចិត្តសមុដ្ឋាធា-
នញ រូចាឯ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា

[២០០] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
មានវិភង្គៈមិនមានវិចារ ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ វិភង្គៈ ជាបច្ច័យ
នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ វិភង្គៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[២០១] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
វិភង្គៈមិនមានវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល
មិនមានវិភង្គៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វិចារៈ
ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជា
បច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង វិចារៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ . . . ។

[២០២] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈ មិនមានវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិភង្គៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២

ធ្វើ ឡាន មិត្តសម្ព័ន្ធនានា រួច រួច សហជនរដ្ឋ
 ចូល មច្ឆយោ វិចារោ មិត្តសម្ព័ន្ធនានា រួច រួច
 បដិសន្ធិក្នុង អវិគត្តអវិចារោ ឯកោ ឡាន
 តិណ្ឌ ឡាន កដត្តា ច រួច រួច ឡាន
 ធ្វើ ឡាន កដត្តា ប រួច រួច វិចារោ កដត្តារួច
 ឡាន វត្ថុស្ស វត្ថុ ឡាន វិចារោ វត្ថុស្ស វត្ថុ
 វិចារស្ស ឯក មហាក្ខត្ត តិណ្ឌ មហាក្ខត្តានា
 មហាក្ខត្តា មិត្តសម្ព័ន្ធនានា រួច រួច កដត្តារួច
 ឧបាទានរួច តាហិរ . . . អាហារសម្ព័ន្ធនា . . .
 ឧត្តសម្ព័ន្ធនា . . . អសញ្ញាសត្តាន ឯក មហា
 ក្ខត្ត . . . មហាក្ខត្តា កដត្តារួច ឧបាទានរួច
 សហជនប្បច្ចយោ មច្ឆយោ ។

[២០៣] អវិគត្តអវិចារោ ឯកោ សវិគត្ត
 សវិចារស្ស ឯកោ សហជនប្បច្ចយោ មច្ឆយោ
 បដិសន្ធិក្នុង វត្ថុ សវិគត្តសវិចារាន ឡាន
 សហជនប្បច្ចយោ មច្ឆយោ ។

ជាបច្ច័យ នៃ ១១ ២ ៨៨ ត្រូវចិត្តសម្ព័ន្ធប្រដន ដោយសហជា-
 តប្បច្ច័យ វិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃត្រូវចិត្តសម្ព័ន្ធប្រ ១១ ដែលមិន
 មានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ១១ ៣ ៨៨ ត្រូវកដត្តាប្រដន
 កដត្តាណៈនៃបដិសន្ធិ ១១ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃ ១១ ២ ៨៨ ត្រូវកដត្តាប្រ
 ៨៨ វិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃត្រូវកដត្តាប្រ ត្រូវ ១១ (ជាបច្ច័យ) នៃ
 វត្ថុ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃត្រូវ ១១ វិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុ វត្ថុ (ជា
 បច្ច័យ) នៃវិចារៈ មហាក្ខត្ត ១ (ជាបច្ច័យ) នៃមហាក្ខត្ត ៣ ត្រូវមហា-
 ក្ខត្ត នៃត្រូវចិត្តសម្ព័ន្ធប្រ ត្រូវកដត្តាប្រ ត្រូវឧបាទានប្រ តាហិរ . . .
 អាហារសម្ព័ន្ធនា . . . ឧត្តសម្ព័ន្ធនា . . . មហាក្ខត្ត ១ . . .
 របស់ត្រូវអសញ្ញាសត្ត . . . ត្រូវមហាក្ខត្ត ជាបច្ច័យ នៃត្រូវកដត្តាប្រ
 នៃត្រូវឧបាទានប្រ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២០៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយសហជាត-
 ប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃត្រូវ ១១ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយ
 វិចារៈ កដត្តាណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

(២០២) អវិភត្តាអវិចារេ ធម្មោ អវិភត្តាវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចា-
 រោ អវិភត្តាវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុណោ វិចារោ អវិភត្តាវិចារមត្តានំ
 ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
 ត្តុណោ វត្ថុ អវិភត្តាវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ សហជាតប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុណោ វត្ថុ វិភត្តស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២០៣) អវិភត្តាអវិចារោ ធម្មោ អវិភត្តាវិចារ-
 មត្តស្ស ច អវិភត្តាអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សហជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារោ អវិភត្តាវិចារមត្តានំ
 ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានោ ច ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុណោ វិចារោ អវិភត្តាវិចារមត្តានំ
 ខន្ធានំ គរដត្តា ច ខន្ធានំ បដិសន្ធិត្តុណោ វត្ថុ
 អវិភត្តាវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ វិចារស្ស ច សហជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២០៤) ធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ វិចារមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
 គឺ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធានំ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ
 ដោយសហជាតប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធានំ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
 វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធានំ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

(២០៥) ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមិនមានវិចារផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃពួកខន្ធានំ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រ-
 ដង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ វិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធានំ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ពួកកដត្តុប្រដង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធានំ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង
 វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៤៦] អវិភង្គិកអវិចារក ធម្មា សវិភង្គិក-
សវិចារស្ស ច អវិភង្គិកវិចារមគ្គស្ស ច ធម្មស្ស
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ
សវិភង្គិកសវិចារកំ ទន្ធានំ វិភង្គិកស្ស ច សហជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៤៧] សវិភង្គិកសវិចារក ច អវិភង្គិកអវិចារក ក
ធម្មា សវិភង្គិកសវិចារស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិភង្គិកសវិចារក
ឯកោ ទន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ឌន្នំ ទន្ធានំ សហ-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្វិន្នំ
ទន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៤៨] សវិភង្គិកសវិចារក ច អវិភង្គិកអវិចារក
ច ធម្មា អវិភង្គិកវិចារមគ្គស្ស ធម្មស្ស សហជាត-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិភង្គិកសវិ-
ចារក ទន្ធា ច វត្ថុ ច វិភង្គិកស្ស សហជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៤៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
មានវិភង្គៈ មានគ្រឹមតែវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជា
បច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង
វិភង្គៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៤៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិភង្គៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ដែលប្រកបដោយ
វិភង្គៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល
ប្រកបដោយវិភង្គៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៤៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិភង្គៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិភង្គៈ មានគ្រឹមតែវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែល
ប្រកបដោយវិភង្គៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិភង្គៈ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

(២០៩) សវិតក្កសវិតារោ ច អវិតក្កអវិតារោ

ច ធម្មា អវិតក្កអវិតារស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិតារា ទន្ធា ច មហាក្ខតា
ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុណោ សវិតក្កសវិតារា ទន្ធា ច
មហាក្ខតា ច កេសន្តារូបំ ។

(២២០) សវិតក្កសវិតារោ ច អវិតក្កអវិតារោ

ច ធម្មា សវិតក្កសវិតារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
ត្តុណោ សវិតក្កសវិតារោ ឯតោ ទន្ធា ច វត្ថុ ច
តំណ្ហំ ទន្ធាំ វិតក្កស្ស ច ទ្វេ ទន្ធា ច វត្ថុ
ច ទ្ធិំ ទន្ធាំ វិតក្កស្ស ច សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(២២១) អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិតារោ

ច ធម្មា សវិតក្កសវិតារស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុណោ វិតក្កោ ច វត្ថុ
ច សវិតក្កសវិតារា ទន្ធាំ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(២១៩) ធមិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធមិ

ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មិនមានវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ពួកមហាក្ខត្តិ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិ-
ចារៈក្តី ពួកមហាក្ខត្តិ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

(២២០) ធមិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធមិ

ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធមិ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមវិចារៈ
ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកប
ដោយវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

(២២១) ធមិ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមវិចារៈក្តី ធមិ ដែល

មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ វិតក្កៈក្តី វត្ថុក្តី ជា
បច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

(២២២) អវិគត្តវិចារមត្តោ ច អវិគត្តអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិគត្តវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស សហជាត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិគត្តវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធោ
 ច វិចារោ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធនំ ទ្វេ ខន្ធោ ច
 វិចារោ ច ទ្ធិន្នំ ខន្ធនំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ បដិសន្ធិត្តុណោ អវិគត្តវិចារមត្តោ ឯកោ
 ខន្ធោ ច វិចារោ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធនំ ទ្វេ ខន្ធោ
 ច វិចារោ ច ទ្ធិន្នំ ខន្ធនំ បដិសន្ធិត្តុណោ អវិ-
 គត្តវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ
 ខន្ធនំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៣) អវិគត្តវិចារមត្តោ ច អវិគត្តអ-
 វិចារោ ច ធម្មា អវិគត្តអវិចារស្ស ធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិគត្តវិចារមត្តោ
 ខន្ធោ ច វិចារោ ច ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបាធានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិគត្តវិចារមត្តោ
 ខន្ធោ ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបាធានំ
 វិគត្តោ ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបាធានំ

(២២២) ធម៌ ដែលមិនមានវិគ្គហៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិគ្គហៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិគ្គហៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ខ ដែលមិនមានវិគ្គហៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈ
 ក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលមិនមាន
 វិគ្គហៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ខន្ធ ១
 ដែលមិនមានវិគ្គហៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

(២២៣) ធម៌ ដែលមិនមានវិគ្គហៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិគ្គហៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
 វិគ្គហៈមិនមានវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមិន
 មានវិគ្គហៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិគ្គហៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ពួកមហាក្ខត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប វិគ្គហៈក្តី ពួកមហាក្ខត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប

បដិសន្ធិត្ថុណា អវិគត្តវិចារមត្តា ខន្ធ ច វិចារោ ច
 កដត្តារូបាណំ បដិសន្ធិត្ថុណា អវិគត្តវិចារមត្តា
 ខន្ធ ច មហាក្ខតា ច កដត្តារូបាណំ បដិសន្ធិត្ថុណា
 វិគត្តោ ច មហាក្ខតា ច កដត្តារូបាណំ បដិសន្ធិ-
 ត្ថុណា អវិគត្តវិចារមត្តា ខន្ធ ច វត្ថុ ច វិចារស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយេ ។

[២២២] អវិគត្តវិចារមត្តោ ច អវិគត្តអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិគត្តវិចារមត្តស្ស ច អវិគត្តអវិចារ-
 ស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយេ
 អវិគត្តវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធ ច វិចារោ ច
 តិណ្ឌន្នំ ខន្ធាណំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ស រូបាណំ សហ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយេ តយោ ខន្ធ ច វិចារោ ច
 ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ស រូបាណំ សហ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយេ ទ្វេ ខន្ធ ច វិចារោ ច
 ទ្វិន្នំ ខន្ធាណំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ស រូបាណំ សហជាត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយេ បដិសន្ធិត្ថុណា អវិគត្តវិចារ-
 មត្តោ ឯកោ ខន្ធ ច វិចារោ ច តិណ្ឌន្នំ ខន្ធាណំ
 កដត្តា ច រូបាណំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយេ

ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិគត្តៈ មានគ្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ)
 នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិគត្តៈ
 មានគ្រឹមតែវិចារៈក្តី ពួកមហាក្ខត្តិ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកដត្តារូប ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ វិគត្តៈក្តី ពួកមហាក្ខត្តិ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកដត្តារូប
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិគត្តៈ មានគ្រឹមតែវិចារៈក្តី
 វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជា-
 តប្បច្ច័យ ។

[២២២] ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានគ្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិគត្តៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈ
 មានគ្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈ មិនមានវិចារៈផង
 ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានគ្រឹមតែវិចារៈក្តី
 វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រផង ដោយ
 សហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ ផង ពួក
 ចិត្តសមុដ្ឋានប្រផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈក្តី ជា
 បច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានគ្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈ
 ក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកកដត្តារូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ

ទ្វេ ទន្ធា . . . បដិសន្ធិត្ថុណោ អវិភក្កវិចារមត្តោ
ឯកោ ទន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ឌាន្នំ ទន្ធានំ វិចារ-
ស្ស ច សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា
ច វត្ថុ ច ទ្ធិន្នំ ទន្ធានំ វិចារស្ស ច សហជាត-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៥) សវិភក្កសវិចារោ ច អវិភក្កវិចារមត្តោ ច
ធម្មា សវិភក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សវិភក្កសវិចារោ ឯកោ ទន្ធា ច
វិភក្កោ ច តិណ្ឌាន្នំ ទន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ច វិភក្កោ ច ទ្ធិន្នំ ទន្ធានំ សហ-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថុណោ ។ បេ ។

(២២៦) សវិភក្កសវិចារោ ច អវិភក្កវិចារ-
មត្តោ ច ធម្មា អវិភក្កវិចារស្ស ធម្មស្ស សហ-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិភក្កសវិចារោ ទន្ធា ច
វិភក្កោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ សហជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថុណោ . . . ។

ខន្ធ ២ . . . ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិភក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វិចារៈផង ក្នុងឧទាហរណ៍បដិសន្ធិ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង វិចារៈផង
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

(២២៥) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិភក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
ដោយវិភក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១
ដែលប្រកបដោយវិភក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិភក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធ ៣ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិភក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងឧទាហរណ៍បដិសន្ធិ ។ បេ ។

(២២៦) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិភក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិន
មានវិភក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកប
ដោយវិភក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិភក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុ-
ដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងឧទាហរណ៍បដិសន្ធិ . . . ។

[២២៣] សរីរក្ខត្តសរិទ្ធារោ ច អរិក្ខត្តសរិទ្ធារោ
 ឧ ធម្មា សរិក្ខត្តសរិទ្ធារស្ស ច អរិក្ខត្តសរិទ្ធារស្ស
 ឧ ធម្មស្ស សហជាតប្បប្បយេន បប្បយោ សរិក្ខត្ត-
 សរិទ្ធារោ ឯកោ ទន្ធា ច រិក្ខត្តោ ច តិណ្ឌង្គ
 ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ខ រូនានំ សហជាតប្បប្បយេន
 បប្បយោ ទ្វេ ទន្ធា ច រិក្ខត្តោ ច ទ្វិទ្ធី ទន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ខ រូនានំ សហជាតប្បប្បយេន បប្ប-
 យោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[២២៤] សរិក្ខត្តសរិទ្ធារោ ច អរិក្ខត្តសរិទ្ធារោ
 ឧ អរិក្ខត្តសរិទ្ធារោ ឧ ធម្មា សរិក្ខត្តសរិទ្ធារស្ស
 ធម្មស្ស សហជាតប្បប្បយេន បប្បយោ បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ សរិក្ខត្តសរិទ្ធារោ ឯកោ ទន្ធា ច រិក្ខត្តោ
 ច រត្ត ច តិណ្ឌង្គ ទន្ធានំ សហជាតប្បប្បយេន
 បប្បយោ ទ្វេ ទន្ធា ច រិក្ខត្តោ ច រត្ត ច ទ្វិទ្ធី
 ទន្ធានំ សហជាតប្បប្បយេន បប្បយោ ។

[២២៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ ប្រកបដោយវិចារក្តៈ ធម៌
 ដែលមិនមានវិភក្តៈ មានគ្រឹមតែវិចារក្តៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយវិភក្តៈ ប្រកបដោយវិចារក្តៈ ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមាន
 វិចារក្តៈ ដោយសហជាតប្បប្បយេន គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ
 ប្រកបដោយវិចារក្តៈ វិភក្តៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
 ប្រផង ដោយសហជាតប្បប្បយេន ខន្ធ ២ ក្តី វិភក្តៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធ ២ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រផង ដោយសហជាតប្បប្បយេន ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ... ។

[២២៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ ប្រកបដោយវិចារក្តៈ ធម៌
 ដែលមិនមានវិភក្តៈ មានគ្រឹមតែវិចារក្តៈ ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមាន
 វិចារក្តៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ ប្រកបដោយវិចារក្តៈ
 ដោយសហជាតប្បប្បយេន គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ ប្រកប
 ដោយវិចារក្តៈ វិភក្តៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បប្បយេន ខន្ធ ២ ក្តី វិភក្តៈ រត្ត ជា
 បច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយសហជាតប្បប្បយេន ។

[២២៩] សវិតត្តសវិចារោ ឬ អវិតត្តសវិចារោ
 ឬ អវិតត្តអវិចារោ ឬ ធម្មា អវិតត្តអវិចារស្ស
 ធម្មស្ស សហជាតប្បប្បយេន បច្ចយោ សវិតត្តសវិ-
 ចារោ ខន្ធោ ឬ វិតត្តោ ឬ មហាភូតា ឬ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានានំ រូបានំ សហជាតប្បប្បយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិកូលោ សវិតត្តសវិចារោ ខន្ធោ ឬ វិតត្តោ
 ឬ មហាភូតា ឬ កេដត្តារូបានំ សហជាតប្បប្បយេន
 បច្ចយោ ។

[២៣០] សវិតត្តសវិចារោ ធម្មា សវិតត្តសវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បប្បយេន បច្ចយោ សវិ-
 តត្តសវិចារោ ឯកោ ខន្ធោ និល្លាន្នំ ខន្ធោនំ អញ្ញ-
 មញ្ញប្បប្បយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ សវិតត្ត-
 សវិចារោ ឯកោ ខន្ធោ និល្លាន្នំ ខន្ធោនំ អញ្ញមញ្ញ-
 ប្បប្បយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធោ ទ្វិន្នំ ខន្ធោនំ អញ្ញ-
 មញ្ញប្បប្បយេន បច្ចយោ ។

[២៣១] សវិតត្តសវិចារោ ធម្មា អវិតត្តសវិ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បប្បយេន បច្ចយោ សវិ-
 តត្តសវិចារោ ខន្ធោ វិតត្តស្ស អញ្ញមញ្ញប្បប្បយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ ... ។

[២២៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ធម៌
 ដែលមិនមានវិត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមាន
 វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈ មិនមានវិចារៈ ដោយ
 សហជាតប្បប្បយ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយ
 វិចារៈ វិត្តៈ ពួកមហាភូតត្ថី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រ-
 ដោយសហជាតប្បប្បយ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយ
 វិចារៈ វិត្តៈ ពួកមហាភូតត្ថី ជាបច្ច័យ នៃពួកកេដត្តាប្រ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បប្បយ ។

[២៣០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអញ្ញ-
 មញ្ញប្បប្បយ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បប្បយ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយ
 វិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយអញ្ញមញ្ញប្បប្បយ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអញ្ញមញ្ញ-
 ប្បប្បយ ។

[២៣១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអញ្ញមញ្ញ-
 ប្បប្បយ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃវិត្តៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បប្បយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

(២៣២) សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ អវិតត្តអវិ-

ចារស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិត្តុណោ សវិតត្តសវិតារោ ខន្ធ វត្ថុស្ស
អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៣៣) សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ សវិតត្តសវិ-

ចារស្ស ច អវិតត្តអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អញ្ញ-
មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុណោ សវិតត្ត-
សវិតារោ ឯតោ ខន្ធោ តិណ្ឌន្នំ ខន្ធនំ វត្ថុស្ស
ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធោ ទ្វិន្នំ
ខន្ធនំ វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៣៤) សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ អវិតត្តវិ-

ចារមត្តស្ស ច អវិតត្តអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អញ្ញ-
មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុណោ សវិតត្ត-
សវិតារោ ខន្ធោ វិតត្តស្ស ច វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៣៥) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា

បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអត្តាមតាប្បច្ច័យ
គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
វត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្តាមតាប្បច្ច័យ ។

(២៣៦) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា

បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយអត្តាមតាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វត្ថុ
ផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្តាមតាប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ដោយអត្តាមតាប្បច្ច័យ ។

(២៣៧) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា

បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយអត្តាមតាប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈផង វត្ថុផង
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្តាមតាប្បច្ច័យ ។

[២៣៥] សវិតត្តសវិតាហេ ធម្មោ សវិតត្តសវិ-
 ចារស្ស ឬ អវិតត្តវិចារមត្តស្ស ឬ ធម្មស្ស អញ្ញា-
 មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតត្តសវិតាហេ ឯកោ
 ខន្ធា តិណ្ឌិន្ទ ខន្ធានំ វិតត្តស្ស ឬ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្ទ ខន្ធានំ វិតត្តស្ស ឬ
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្វលោ ... ។

[២៣៦] សវិតត្តសវិតាហេ ធម្មោ សវិតត្តសវិ-
 ចារស្ស ឬ អវិតត្តវិចារមត្តស្ស ឬ អវិតត្តអវិចារស្ស
 ឬ ធម្មស្ស អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
 ត្វលោ សវិតត្តសវិតាហេ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ឌិន្ទ
 ខន្ធានំ វិតត្តស្ស ឬ វត្ថុស្ស ឬ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្ទ ខន្ធានំ វិតត្តស្ស
 ឬ វត្ថុស្ស ឬ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៣៧] អវិតត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតត្ត-
 វិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អវិតត្តវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ឌិន្ទ ខន្ធានំ
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្ទ ខន្ធានំ
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្វលោ ... ។

[២៣៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
 មិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១
 ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង
 វិត្តៈផង ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង
 វិត្តៈផង ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២៣៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌
 ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមាន
 វិចារៈផង ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វិត្តៈផង វត្ថុផង ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
 ផង វិត្តៈផង វត្ថុផង ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២៤០] ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ
 ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
 ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្តាមញ្ញ-
 ប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២៣៨] អវិភត្តាវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិភត្តា-
 សវិចារស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិភត្តោ សវិភត្តសវិចារាឯ ខន្ធាឯ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។ មេ ។ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[២៣៩] អវិភត្តាវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិភត្តាអវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិ-
 ភត្តាវិចារមត្តោ ខន្ធា វិចារស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិភត្តាវិចារមត្តោ ខន្ធា
 វិចារស្ស ច វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ វិភត្តោ វត្ថុស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៤០] អវិភត្តាវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិភត្តាស-
 វិចារស្ស ច អវិភត្តាអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិភត្តោ
 សវិភត្តសវិចារាឯ ខន្ធាឯ វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៣៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអត្តាមតាប្បច្ច័យ
 គឺ វិភត្តៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធា ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយ
 វិចារៈ ដោយអត្តាមតាប្បច្ច័យ ។ មេ ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២៤០] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយអត្តាមតាប្បច្ច័យ គឺ
 ពួកខន្ធា ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ
 ដោយអត្តាមតាប្បច្ច័យ ពួកខន្ធា ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្តា-
 មតាប្បច្ច័យ វិភត្តៈ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្តា-
 មតាប្បច្ច័យ ។

[២៤០] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
 មានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈផង ដោយអត្តាមតាប្បច្ច័យ គឺ វិភត្តៈ ជាបច្ច័យ
 នៃពួកខន្ធា ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្តាមតាប្បច្ច័យ ។

[២៤០] អវិភត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិភត្តវិចារ-
 មត្តស្ស ច អវិភត្តអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភត្តវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធទ្វា
 តិណ្ឌន្នំ ខន្ធទ្វា វិចារស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធទ្វា ទ្វិន្នំ ខន្ធទ្វា វិចារស្ស ច អញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកូណោ អវិភត្ត-
 វិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធទ្វា តិណ្ឌន្នំ ខន្ធទ្វា វិចារស្ស
 ច វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 ខន្ធទ្វា ទ្វិន្នំ ខន្ធទ្វា វិចារស្ស ច វត្ថុស្ស ច អញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៤២] អវិភត្តអវិចារោ ធម្មោ អវិភត្តអវិចារស្ស
 ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភត្តអវិចារោ
 ឯកោ ខន្ធទ្វា តិណ្ឌន្នំ ខន្ធទ្វា អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធទ្វា ទ្វិន្នំ ខន្ធទ្វា អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិកូណោ អវិភត្តអវិចារោ ឯកោ
 ខន្ធទ្វា តិណ្ឌន្នំ ខន្ធទ្វា វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធទ្វា ទ្វិន្នំ ខន្ធទ្វា វត្ថុស្ស ច

[២៤១] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែល
 មិនមានវិភត្តៈ មិនមានវិចារៈផង ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១
 ដែលមិនមានវិភត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង
 វិចារៈផង ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
 ផង វិចារៈផង ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិភត្តៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធ ២ ផង វិចារៈផង វត្ថុផង ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២៤២] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល
 មិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ
 ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលមិនមាន
 វិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង

អវិជ្ជាបដិកា អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

អត្តាមត្តាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ខន្ធ វត្ថុស្ស វត្ថុ ខន្ធនំ
វិចារេ វត្ថុស្ស វត្ថុ វិចារស្ស ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ឌន្តំ
មហាក្ខតានំ តាហិវ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្ថុស-
មុដ្ឋានំ ... អសត្តាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ... ។

[២២៣] អវិគត្តាអវិចារេ ធម្មោ សវិគត្តាសវិ-
ចារស្ស ធម្មស្ស អត្តាមត្តាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិត្តុណោ វត្ថុ សវិគត្តាសវិចារានំ ខន្ធនំ
អត្តាមត្តាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៤] អវិគត្តាអវិចារេ ធម្មោ អវិគត្តាវិចារ-
មត្ថស្ស ធម្មស្ស អត្តាមត្តាប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារេ
អវិគត្តាវិចារមត្តានំ ខន្ធនំ អត្តាមត្តាប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ បដិសន្ធិត្តុណោ វិចារេ អវិគត្តាវិចារមត្តានំ
ខន្ធនំ អត្តាមត្តាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុណោ
វត្ថុ អវិគត្តាវិចារមត្តានំ ខន្ធនំ អត្តាមត្តាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុណោ វត្ថុ វិគត្តាស្ស អត្តាមត្តា-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

តេជប្បដិកា អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

ដោយអត្តាមត្តាប្បច្ចយេ ភូតខន្ធ (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
នៃភូតខន្ធ វិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃវិចារៈ មហាក្ខត ១
(ជាបច្ច័យ) នៃមហាក្ខត ៣ តាហិវ ... អាហារសមុដ្ឋាន ...
ឧត្ថុសមុដ្ឋាន ... មហាក្ខត ១ របស់ភូតអសត្តាសត្ត ... ។

[២២៥] ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលប្រកបដោយវត្ថុៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអត្តាមត្តាប្បច្ច័យ គឺ
វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃភូតខន្ធ ដែលប្រកបដោយវត្ថុៈប្រកបដោយវិចារៈ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្តាមត្តាប្បច្ច័យ ។

[២២៦] ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនមានវត្ថុៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអត្តាមត្តាប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃភូតខន្ធ ដែលមិនមានវត្ថុៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអត្តា-
មត្តាប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតខន្ធ ដែលមិនមានវត្ថុៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្តាមត្តាប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
នៃភូតខន្ធ ដែលមិនមានវត្ថុៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ដោយអត្តាមត្តាប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ដោយអត្តាមត្តាប្បច្ច័យ ។

(២២៥) អវិភង្គករវិចារោ ធម្មោ អវិភង្គករវិចារមត្តស្ស ច អវិភង្គករវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ វិចារោ អវិភង្គករវិចារមត្តានំ ទដ្ឋានំ វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ វត្ថុ អវិភង្គករវិចារមត្តានំ ទដ្ឋានំ វិចារស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៦) អវិភង្គករវិចារោ ធម្មោ សវិភង្គករវិចារស្ស ច អវិភង្គករវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ វត្ថុ សវិភង្គករវិចារានំ ទដ្ឋានំ វិភង្គករវិចារស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៧) សវិភង្គករវិចារោ ច អវិភង្គករវិចារោ ច ធម្មោ សវិភង្គករវិចារស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ សវិភង្គករវិចារោ ឯកោ ទដ្ឋោ ច វត្ថុ ច តណ្ហានំ ទដ្ឋានំ ទដ្ឋោ ច វត្ថុ ច ទីនំ ទដ្ឋានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៨) ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈមិនមានវិចារៈផង ដោយអនាមតាប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលមិនមានវត្ថុៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអនាមតាប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលមិនមានវត្ថុៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអនាមតាប្បច្ច័យ ។

(២២៩) ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវត្ថុៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអនាមតាប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវត្ថុៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអនាមតាប្បច្ច័យ ។

(២៣០) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវត្ថុៈប្រកបដោយវិចារៈគឺ ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈមិនមានវិចារៈ គឺ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវត្ថុៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនាមតាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវត្ថុៈប្រកបដោយវិចារៈគឺ វត្ថុគឺ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ គឺ វត្ថុគឺ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអនាមតាប្បច្ច័យ ។

[២២៨] សវិតត្ថសវិតារោ ច អវិតត្ថអវិតារោ
ច ធម្មា អវិតត្ថវិចារមត្ថស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថលោ សវិតត្ថសវិ-
ចារា ខន្ធ ច វត្ថុ ច វិតត្ថស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២២៩] សវិតត្ថសវិតារោ ច អវិតត្ថអវិតារោ ច
ធម្មា សវិតត្ថសវិតារស្ស ច អវិតត្ថវិចារមត្ថស្ស ច
ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថលោ
សវិតត្ថសវិតារោ ឯកោ ខន្ធ ច វត្ថុ ច តិណ្ឌន្ធ
ខន្ធជំ វិតត្ថស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទ្វេ ខន្ធ ច វត្ថុ ច ទ្វិន្ធ ខន្ធជំ វិតត្ថស្ស ច
អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៣០] អវិតត្ថវិចារមត្ថោ ច អវិតត្ថអវិតារោ
ច ធម្មា សវិតត្ថសវិតារស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថលោ វិតត្ថោ ច
វត្ថុ ច សវិតត្ថសវិតារាជំ ខន្ធជំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

[២២៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្ថៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតត្ថៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតត្ថៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកប
ដោយវិតត្ថៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិតត្ថៈ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២២៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្ថៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតត្ថៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ
វិតត្ថៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្ថៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទ ដែលប្រកបដោយវិតត្ថៈប្រកបដោយ
វិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ពុផ្សំ វិតត្ថៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិ-
សន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
ផង វិតត្ថៈផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២៣០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្ថៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
មិនមានវិតត្ថៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ
វិតត្ថៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ វិតត្ថៈក្តី វត្ថុក្តី
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធជំខ្សោយ ដែលប្រកបដោយវិតត្ថៈប្រកបដោយវិចារៈ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

(២៥៦) អវិគត្តវិចារមន្តោ ច អវិគត្តអវិចារោ

ឧ ធម្មា អវិគត្តវិចារមន្តស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អវិគត្តវិចារមន្តោ ឯកោ ខន្ធា
ច វិចារោ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទេ ខន្ធា ច វិចារោ ច ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ
អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិគត្ត-
វិចារមន្តោ ឯកោ ខន្ធា ច វិចារោ ច វត្ថុ ច
តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ទេ ខន្ធា ច វិចារោ ច វត្ថុ ច
ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៥៧) អវិគត្តវិចារមន្តោ ច អវិគត្តអវិចារោ

ឧ ធម្មា អវិគត្តវិចារស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិគត្តវិចារមន្តោ
ខន្ធា ច វិចារោ ច វត្ថុស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិគត្តវិចារមន្តោ ខន្ធា ច
វត្ថុ ច វិចារស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៥៨) ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌ ដែល

មិនមានវិគត្តៈ មិនមានវិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទ ដែលមិនមាន
វិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី វិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្តា-
មញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្តា-
មញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី វិចារក្តី
វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈវេលាបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារក្តី
វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ ។

(២៥៩) ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌

ដែលមិនមានវិគត្តៈ មិនមានវិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិគត្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធកំណែន ដែល
មិនមានវិគត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារក្តី វិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ក្នុង
ខណៈវេលាបដិសន្ធិ ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធកំណែន ដែលមិន
មានវិគត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិចារ ក្នុងខណៈវេលា
បដិសន្ធិ ដោយអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២៥៣] អវិភត្តវិចារមត្តោ ច អវិភត្តអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិភត្តវិចារមត្តស្ស ច អវិភត្តអវិចារស្ស
 ច ធម្មស្ស អត្ថាមត្ថាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
 ត្វាលោ អវិភត្តវិចារមត្តោ ឯកោ ទន្ធា ច វិចារោ
 ច តិណ្ណាន្តំ ទន្ធានំ វត្ថុស្ស ច អត្ថាមត្ថាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ច វិចារោ ច ទ្ធិន្តំ ទន្ធានំ
 វត្ថុស្ស ច អត្ថាមត្ថាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
 ត្វាលោ អវិភត្តវិចារមត្តោ ឯកោ ទន្ធា ច វត្ថុ ច
 តិណ្ណាន្តំ ទន្ធានំ វិចារស្ស ច អត្ថាមត្ថាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្ធិន្តំ ទន្ធានំ វិចា-
 រស្ស ច អត្ថាមត្ថាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥៤] សវិភត្តសវិចារោ ច អវិភត្តវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិភត្តសវិចារស្ស ធម្មស្ស អត្ថាមត្ថាប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ សវិភត្តសវិចារោ ឯកោ ទន្ធា
 ច វិភត្តោ ច តិណ្ណាន្តំ ទន្ធានំ អត្ថាមត្ថាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ច វិភត្តោ ច ទ្ធិន្តំ ទន្ធានំ
 អត្ថាមត្ថាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្វាលោ ។

[២៥៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈ មានត្រឹមតែវិចារភ្នំ ធម៌
 ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារភ្នំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈ
 មានត្រឹមតែវិចារផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារផង ដោយ
 អត្ថាមត្ថាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិភក្តៈ មានត្រឹមតែវិចារភ្នំ
 វិចារភ្នំ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយអត្ថាមត្ថាប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ភ្នំ វិចារភ្នំ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង
 វត្ថុផង ដោយអត្ថាមត្ថាប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែ
 វិចារភ្នំ វត្ថុភ្នំ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វិចារផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយអត្ថាមត្ថាប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ភ្នំ វត្ថុភ្នំ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង
 វិចារផង ដោយអត្ថាមត្ថាប្បច្ច័យ ។

[២៥៦] ធម៌ ដែលប្រកបពោធិវិភក្តៈ ប្រកបដោយវិចារភ្នំ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈ មានត្រឹមតែវិចារភ្នំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារ ដោយអត្ថាមត្ថាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល
 ប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារភ្នំ វត្ថុភ្នំ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
 ដោយអត្ថាមត្ថាប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ភ្នំ វត្ថុភ្នំ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយ
 អត្ថាមត្ថាប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

(២៥៥) សវិតត្តសវិចារោ ច អវិតត្តវិចារមន្តោ
 ច ធម្មា អវិតត្តអវិចារស្ស ធម្មស្ស អនាមញ្ញប្បដូ-
 យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ សវិតត្តសវិចារ
 ទទ្ធា ច វិតត្តោ ច វត្ថុស្ស អនាមញ្ញប្បដូយេន
 បច្ចយោ ។

(២៥៦) សវិតត្តសវិចារោ ច អវិតត្តវិចារមន្តោ
 ច ធម្មា សវិតត្តសវិចារស្ស ច អវិតត្តអវិចារស្ស
 ច ធម្មស្ស អនាមញ្ញប្បដូយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
 កូលោ សវិតត្តសវិចារោ ឋានោ ទទ្ធា ច វិតត្តោ
 ច តិណ្ឌន្នំ ទទ្ធានំ វត្ថុស្ស ច អនាមញ្ញប្បដូយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ទទ្ធា ច វិតត្តោ ច ទ្ធិន្នំ ទទ្ធានំ
 វត្ថុស្ស ច អនាមញ្ញប្បដូយេន បច្ចយោ ។

(២៥៧) សវិតត្តសវិចារោ ច អវិតត្តវិចារ-
 មន្តោ ច អវិតត្តអវិចារោ ច ធម្មា សវិតត្តសវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អនាមញ្ញប្បដូយេន បច្ចយោ បដិ-
 សន្ធិកូលោ សវិតត្តសវិចារោ ឋានោ ទទ្ធា ច
 វិតត្តោ ច វត្ថុ ច តិណ្ឌន្នំ ទទ្ធានំ អនាមញ្ញប្បដូ-
 យេន បច្ចយោ ទ្វេ ទទ្ធា ច វិតត្តោ ច វត្ថុ ច
 ទ្ធិន្នំ ទទ្ធានំ អនាមញ្ញប្បដូយេន បច្ចយោ ។

(២៥៨) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
 វិត្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយអនាមញ្ញប្បដូយ គឺ ខន្ធាន្តឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិត្តៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអនាមញ្ញប្បដូយ ។

(២៥៩) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈ
 ផង ដោយអនាមញ្ញប្បដូយ គឺ ខន្ធទ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកប
 ដោយវិចារៈក្តី វិត្តៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ដោយអនាមញ្ញប្បដូយ ខន្ធ ២ ក្តី វិត្តៈក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ដោយអនាមញ្ញប្បដូយ ។

(២៦០) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមាន
 វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ
 ដោយអនាមញ្ញប្បដូយ គឺ ខន្ធទ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយ
 វិចារៈក្តី វិត្តៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយអនាមញ្ញប្បដូយ ខន្ធ ២ ក្តី វិត្តៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
 ដោយអនាមញ្ញប្បដូយ ។

(២៥៨) សវិត្តសវិតារោ ធម្មោ សវិត្តសវិ-
 ការស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិ-
 ត្តសវិតារោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ឌន្ធិ ខន្ធានំ ។
 សង្ខតំ ។ សត្តំ ។ អវិត្តវិចារមន្តោ ធម្មោ អវិត្ត-
 វិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 សង្ខតំ ។ បញ្ច ។

(២៥៩) អវិត្តសវិតារោ ធម្មោ អវិត្តសវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិត្ត-
 អវិចារោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ឌន្ធិ ខន្ធានំ ចិត្តសមុ-
 ដ្ឋាទានញ្ច រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ-
 ខន្ធា ទ្ធិន្ធិ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាទានញ្ច រូចានំ និស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារោ ចិត្តសមុដ្ឋាទានំ រូចានំ
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសង្ខតុណោ អវិ-
 ត្តសវិតារោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ឌន្ធិ ខន្ធានំ តត្ថត្ថា
 ច រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា
 ទ្ធិន្ធិ ខន្ធានំ ។ សង្ខតំ ។ អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ
 មហាក្ខតំ . . . ចត្តាយតនំ ចត្តាវិញ្ញាណស្ស កា-
 យាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ អវិត្តសវិចារោនំ
 ខន្ធានំ វិចារស្ស ច និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៥៨) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ គឺខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ (ជា
 បច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ មានបញ្ញាវារៈ ៧ ។ ធម៌
 ដែលមិនមានវិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
 វិត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។
 មានបញ្ញាវារៈ ៥ ។

(២៥៩) ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈ មិនមានវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ
 ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួក
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
 ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិត្តៈ
 មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកកង្ការូបផង ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ។ សេចក្តី
 បំប្រួញ ។ មហាក្ខត ១ របស់ពួកអនាសគ្គ . . . ចត្តាយតនៈ (ជា
 បច្ច័យ) នៃចត្តវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ
 វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធចាំងឡាយ ដែលមិនមានវិត្តៈមិនមានវិចារៈផង
 វិចារៈផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២២០] អវិភត្តអវិចារេ ធម្មោ សវិភត្ត
សវិភារស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វត្ថុ សវិភត្តសវិចារេនំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តលោ វត្ថុ ... ។

[២២១] អវិភត្តអវិចារេ ធម្មោ អវិភត្តវិចារ
មត្តស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារេ
អវិភត្តវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វត្ថុ អវិភត្តវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ វិភត្តស្ស ច និស្ស
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តលោ ។ សន្ធិត្តំ ។

[២២២] អវិភត្តអវិចារេ ធម្មោ អវិភត្តវិចារ
មត្តស្ស ច អវិភត្តអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស និស្សយ
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារេ អវិភត្តវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានាទក្ខ រូកានំ វត្ថុ អវិភត្តវិចារមត្តានំ
ខន្ធានំ វិចារស្ស ច និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិត្តលោ វិចារេ ... ។

[២២០] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ
ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ វត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២២១] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ
វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំឡាយ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំឡាយ ដែល
មិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិភក្តៈផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ សេចក្តីបំប្រុង ។

[២២២] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
វិភក្តៈមិនមានវិចារៈផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ (ជាបច្ច័យ)
នៃខន្ធានំឡាយ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ពួកចិត្តស
មុដ្ឋានរូបផង វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំឡាយ ដែលមិនមានវិភក្តៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ វិចារៈ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមវគ្គកប្បដ្ឋាន

[២២៣] អវិភត្តាអវិចារោ ធម្មា សវិភត្តាសវិ-
 ចារស្ស ច អវិភត្តាវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស និស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ សវិភត្តាសវិចារានិ
 ទុក្ខានំ វិភត្តាស្ស ច និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ថុ ... ។

[២២៤] សវិភត្តាសវិចារោ ច អវិភត្តាអវិចារោ
 ច ធម្មា សវិភត្តាសវិចារស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ សវិភត្តាសវិចារោ ឯតោ ទេវោ ច
 វត្ថុ ច តិណ្ណានំ ទុក្ខានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បវត្ថុបិ បដិសន្ធិបិ ធិបេតព្វា ។

[២២៥] សវិភត្តាសវិចារោ ច អវិភត្តាអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិភត្តាវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សវិភត្តាសវិចារោ ទុក្ខា ច វត្ថុ
 ច វិភត្តាស្ស បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមវគ្គកប្បដ្ឋាន

[២២៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធាន័ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិភក្តៈផង
 ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ វត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២២៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិភក្តៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយវិភក្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទ
 ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធព
 ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បវត្ថុក្តី បដិសន្ធិក្តី បណ្ឌិត គប្បីសំ-
 ដែងគេទៅចុះ ។

[២២៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
 វិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាន័ឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃវិភក្តៈ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

វិញ្ញាណ បញ្ចករ

(២២៦) សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ

ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធ ច មហា-
ក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ និស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

(២២៧) សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច

ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
ច ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្ក-
សវិចារោ វិកោ ខន្ធ ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ
វិតក្កស្ស ច និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

(២២៨) អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ

ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ វិតក្កោ ច វត្ថុ ច សវិតក្កសវិចារានំ
ខន្ធានំ បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

វិញ្ញាណ បញ្ចករ

(២២៦) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌

ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មិនមានវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធានំឡាយ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី មហាក្ខតានំឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
តួតចិត្តសមុដ្ឋានប្រ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

(២២៧) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី

ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានគ្រឹម
តែវិចារៈផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធខ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ពា ផង វិតក្កផង
ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

(២២៨) ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានគ្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌

ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ វិតក្កក្តី
វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
វិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២៦៩] អវិភត្តាវិចារមត្តោ ៥ អវិភត្តាអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិភត្តាវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស ធិស្សយប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អវិភត្តាវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធា
 ច វិចារោ ៥ តិណ្ឌង្គំ ខន្ធានំ អវិភត្តាវិចារមត្តោ
 ឯកោ ខន្ធា ៥ វត្ថុ ៥ តិណ្ឌង្គំ ខន្ធានំ បដិ-
 សន្ធិត្ថានោ ... ។

[២៧០] អវិភត្តាវិចារមត្តោ ៧ អវិភត្តាអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិភត្តាអវិចារស្ស ធម្មស្ស ធិស្សយប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អវិភត្តាវិចារមត្តោ ខន្ធា ៥ វិចារោ
 ៥ ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបាធានំ ធិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អវិភត្តាវិចារមត្តោ ខន្ធា ៥ មហាក្ខតា
 ៥ ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបាធានំ វិភត្តោ ៥ មហាក្ខតា
 ៥ ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបាធានំ អវិភត្តាវិចារមត្តោ ខន្ធា
 ៥ វត្ថុ វិចារស្ស ធិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិត្ថានំ ចត្តារិ ។ សន្ធិត្ថំ ។

[២៦៩] ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវត្ថុៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវត្ថុៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ១ ដែល
 មិនមានវត្ថុៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២៧០] ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
 ធម៌ ដែលមិនមានវត្ថុៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 មិនមានវត្ថុៈមិនមានវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាន័ឡាយ
 ដែលមិនមានវត្ថុៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូគចិត្ត
 សមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធាន័ឡាយ ដែលមិនមានវត្ថុៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី មហាក្ខតាធាន័ឡាយក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃភូគចិត្តស-
 មុដ្ឋានរូប វត្ថុក្តី មហាក្ខតាធាន័ឡាយក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃភូគចិត្តស-
 មុដ្ឋានរូប ខន្ធាន័ឡាយ ដែលមិនមានវត្ថុៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ បដិសន្ធិមាន ៤ ។ សេចក្តី
 បំប្រញ ។

[២៧១] អវិភង្គវិចារមត្តោ ច អវិភង្គវិចារកេ ច
 ធម្មា អវិភង្គវិចារមត្តស្ស ច អវិភង្គវិចារស្ស ច
 ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភង្គវិចារ-
 មត្តោ ឯកោ ខន្ធោ ច វិចារកេ ច វិញ្ញាណំ ខន្ធជានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ស រូបាណំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ខន្ធជានំ វិចារកេ ច វិញ្ញាណំ ខន្ធជានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ស
 រូបាណំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភង្គវិចារមត្តោ
 ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច វិញ្ញាណំ ខន្ធជានំ វិចារស្ស ច
 ទ្វេ ខន្ធជានំ វត្ថុ ច វិញ្ញាណំ ខន្ធជានំ វិចារស្ស ច និស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុរណា . . . ។

[២៧២] សវិភង្គសវិចារកេ ច អវិភង្គវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិភង្គសវិចារស្ស ធម្មស្ស . . . អវិភង្គ-
 អវិចារស្ស ធម្មស្ស . . . សវិភង្គសវិចារស្ស ច អវិ-
 ភង្គអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស . . . វិញ្ញាណំ ។

[២៧១] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌ដែល
 មិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈផង ដោយ
 និស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី វិចារ-
 ក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង ពួក
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិភង្គៈ
 មានត្រឹមតែវិចារក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ផង វិចារៈផង
 ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង វិចារៈផង ដោយនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ ក្នុងឈ្មោះនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[២៧២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារ . . . នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមាន
 វិចារ . . . នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌
 ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈផង . . . មានចញ្ចាវរៈ ៣ ។

(២៧៣) សវិតត្តសវិចារោ ច អវិតត្តសវិចារោ ឆោ
 ច អវិតត្តសវិចារោ ច ធម្មា សវិតត្តសវិចារស្ស
 ធម្មស្ស ... អវិតត្តសវិចារស្ស ធម្មស្ស ធិស្សយៈ
 ច្បទ្ធយេន បទ្ធយោ ។ ទ្វេ វាវ វិត្តាវេត្តា ។

(២៧៤) សវិតត្តសវិចារោ ធម្មា សវិតត្តសវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស ឧបធិស្សយប្បទ្ធយេន បទ្ធយោ អារម្ម-
 ណ្ឌបធិស្សយោ អនន្តរូបធិស្សយោ បកត្ថបធិស្ស-
 យោ ។ បកត្ថបធិស្សយោ សវិតត្តសវិចារំ សន្ធិ ឧប-
 ធិស្សយ នាង ទេតិ សីលំ សមាធិយតិ ឧបោសថ-
 កម្មំ ករោតិ សវិតត្តសវិចារំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិ-
 បស្សនំ ឧប្បាទេតិ មត្តំ ។ បេ ។ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 មាង ជយេតិ ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ សវិតត្តសវិចារំ សីលំ ...
 សុតំ ចាតំ បញ្ញំ ភគំ ទោសំ មោហំ មាង ទិដ្ឋិ ...
 បន្តំ ឧបធិស្សយ នាង ទេតិ សីលំ សមាធិយតិ
 ឧបោសថកម្មំ ករោតិ សវិតត្តសវិចារំ ឈានំ ឧប្បា-
 ទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ មត្តំ ... សមាបត្តិ ...

(២៧៥) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈ
 មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកប
 ដោយវិចារៈ ... ខែធម៌ ដែលមិនមានវិត្តៈ មិនមានវិចារៈ ដោយ
 ទិស្សយប្បទ្ធាយ ។ វាវ ២ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យវិស្វាច្ឆៈ ។

(២៧៦) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ ខែធម៌ ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បទ្ធាយ បានដល់ការម្សាន្តបទិស្សយ អនន្តរូបទិស្សយ និង
 បកត្ថបទិស្សយ ។ បកត្ថបទិស្សយ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសភា ដែល
 ប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ហើយឲ្យបាន សមាទានសីល
 ធ្វើឧបោសថកម្ម ញ៉ាំងឈាន ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយ
 វិចារៈ ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងមគ្គ ។ បេ ។
 ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដំឡើងមានៈ ប្រការទិដ្ឋិ (បុគ្គល)
 អាស្រ័យសីល ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ...
 សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា ភគៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ
 ... សេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យបាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម
 ញ៉ាំងឈាន ដែលប្រកបដោយវិត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ឲ្យកើតឡើង
 ញ៉ាំងវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងមគ្គ ... ញ៉ាំងសមាបត្តិ ...

ចាណំ ហនទិ សង្ឃំ កិណ្ឌតិ សវិតត្តសវិចារា សង្ឃា
... សីលំ សុតំ ចាតោ បញ្ញា វាតោ វោសោ
មោហោ មាតោ ទិដ្ឋិ ... បត្តនា សវិតត្តសវិចារាយ
សទ្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស ចាតស្ស បញ្ញាយ
វាតស្ស វោសស្ស មោហស្ស មាតស្ស ទិដ្ឋិយា
បត្តនាយ ឧបទិស្សយប្បទ្វយេន បទ្វយោ ។

[២៧៩] សវិតត្តសវិចារា ធម្មោ អវិតត្តវិចារ-
មត្តស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បទ្វយេន បទ្វយោ
អារម្មណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្វបទិ-
ស្សយោ ។ បកត្វបទិស្សយោ សវិតត្តសវិចារំ សទ្ធា
ឧបទិស្សយោ អវិតត្តវិចារមត្តំ ឈានំ ឧប្បទេតិ
មត្តំ ... សមាបត្តិ ... សវិតត្តសវិចារំ សីលំ ។
សទ្ធាត្ថំ ។ បត្តនំ ឧបទិស្សយោ អវិតត្តវិចារមត្តំ
ឈានំ ឧប្បទេតិ មត្តំ ... សមាបត្តិ ... សវិ-
តត្តសវិចារា សទ្ធា ... បត្តនា អវិតត្តវិចារមត្តាយ
សទ្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស ចាតស្ស បញ្ញាយ
វាតស្ស ។ ឧបទិស្សយប្បទ្វយេន បទ្វយោ ។

សម្លាបសត្វ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយ
វិចារៈ ... សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា វាតៈ វោសៈ មោហៈ
មាតៈ ទិដ្ឋិ ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាច្រើន ខែសទ្ធា ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា វាតៈ វោសៈ
មោហៈ មាតៈ ទិដ្ឋិ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបទិស្សយប្បទ្វយេន ។

[២៨០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
ច្រើន ខែធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយឧប-
ទិស្សយប្បទ្វយេន បានដល់អារម្មណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ និង
បកត្វបទិស្សយោ ។ បកត្វបទិស្សយោ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ហើយញាតិឈាន ដែល
មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ឲ្យកើតឡើង ញាតិមត្ត ... ញាតិ
សមាបត្តិ ... សីល ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ។
សេចក្តីបំប្រាញ ។ (បុគ្គល) អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយញាតិឈាន
ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ឲ្យកើតឡើង ញាតិមត្ត ...
ញាតិសមាបត្តិ ... សទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយ
វិចារៈ ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាច្រើន ខែសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញាផង វិតក្កៈផង ដោយ
ឧបទិស្សយប្បទ្វយេន ។

(២៧២) សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ អវិតត្តអវិតារស្ស
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូប-
 និស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ
 សវិតត្តសវិតារំ សន្ធិំ ឧបនិស្សយ អវិតត្តអវិតារំ
 ឈានំ ឧប្បាទេតិ មគ្គំ ... អភិញ្ញា ... សមាបត្តិ
 ឧប្បាទេតិ សវិតត្តសវិតារំ សីលំ ... បត្ថនំ ឧបនិ-
 ស្សយ អវិតត្តអវិតារំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ មគ្គំ ...
 អភិញ្ញា ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ សវិតត្តសវិតារា
 សទ្ធា ។ សន្ធិត្ថំ ។ បត្ថនា អវិតត្តអវិតារាយ សទ្ធាយ
 សីលស្ស សុតស្ស ចាគស្ស បញ្ញាយ វិចារស្ស ច
 កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៣) សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ អវិតត្តវិចារ-
 មគ្គស្ស ច អវិតត្តអវិតារស្ស ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថបនិស្ស-
 យោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ សវិតត្តសវិតារា សទ្ធា ...

(២៧៤) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ វិចារ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។ បកត្ថប-
 និស្សយ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ ហើយញ្ចាងឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ឲ្យ
 កើតឡើង ញ្ចាងមគ្គ ... ញ្ចាងអភិញ្ញា ... ញ្ចាងសមាបត្តិ ឲ្យ
 កើតឡើង សីល ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ...
 អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយញ្ចាងឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈ ឲ្យកើតឡើង ញ្ចាងមគ្គ ... ញ្ចាងអភិញ្ញា ... ញ្ចាងសមាបត្តិ
 ឲ្យកើតឡើង សទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ។
 សេចក្តីបំប្រួញ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញាផង វិចារៈ កាយិក-
 សុខ និងកាយិកទុក្ខផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៧៥) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ
 ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បាន
 ដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។ បកត្ថបនិស្សយ
 គឺ សទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ...

បត្តនា អវិគត្តវិចារមត្តាយ សទ្ធាយ សីលស្ស
សុតស្ស ចាកស្ស បញ្ញាយ វិចារស្ស ច ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៨] សវិគត្តសវិចារោ ធម្មោ សវិគត្ត-
សវិចារស្ស ច អវិគត្តវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ
អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថូបនិស្សយោ ។ បកត្ថូប-
និស្សយោ សវិគត្តសវិចារា សទ្ធា . . . បត្តនា
សវិគត្តសវិចារាយ សទ្ធាយ បត្តនាយ វិគត្តស្ស ច
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៩] អវិគត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិគត្តវិចារ-
មត្តស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អា-
រម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថូបនិស្ស-
យោ ។ បកត្ថូបនិស្សយោ អវិគត្តវិចារមត្តំ សន្ធុ
ឧបនិស្សយ អវិគត្តវិចារមត្តំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ មក្កំ
. . . សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អវិគត្តវិចារមត្តំ សីលំ
. . . សុតំ ចាតំ បញ្ញា . . . វិគត្តំ ឧបនិស្សយ
អវិគត្តវិចារមត្តំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ មក្កំ . . .
សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អវិគត្តវិចារមត្តា សទ្ធា . . .

សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
និងសីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញាផង វិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៧៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
មានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អា-
រម្មណ្ឌូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថូបនិស្សយ ។ បកត្ថូប-
និស្សយ គឺ សទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ . . .
សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយ
វិចារៈ និងសេចក្តីប្រាថ្នាផង វិគត្តៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៧៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
បានដល់អាម្មណ្ឌូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថូបនិស្សយ ។
បកត្ថូបនិស្សយ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា ដែលមិនមានវិគត្តៈមាន
ត្រឹមតែវិចារៈ ហើយញ្ញាណន ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
ឲ្យកើតឡើង ញ្ញាណមគ្គ . . . ញ្ញាណសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង អាស្រ័យ
សីល ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . សុតៈ ចាតៈ
បញ្ញា . . . អាស្រ័យវិគត្តៈ ហើយញ្ញាណន ដែលមិនមានវិគត្តៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈ ឲ្យកើតឡើង ញ្ញាណមគ្គ . . . ញ្ញាណសមាបត្តិ
ឲ្យកើតឡើង សទ្ធា ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . .

សីលំ សុតំ ចាតោ បញ្ញា . . . វិតត្ថោ ច អវិតត្ថិ-
វិចារមត្តាយ សទ្ទាយ សីលស្ស សុតស្ស ចាតស្ស
បញ្ញាយ វិតត្ថស្ស ច ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨០] អវិតត្ថវិចារមត្តា ធម្មោ សវិតត្ថសវិ-
ចារស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អារម្មណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តបទិស្សយោ បកត្ថប-
ទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ អវិតត្ថវិចារមត្ត
សទ្ធិ ឧបទិស្សយោ ឆានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ
ឧបោសថកម្មំ កកោតិ សវិតត្ថសវិចារំ ឈានំ
ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ . . . មត្តំ . . . សមាបត្តិ ឧប្បា-
ទេតិ មាណំ ជេយ្យតិ ទិដ្ឋិ កណ្ហាតិ អវិតត្ថវិចារមត្ត
សីលំ . . . សុតំ ចាតំ បញ្ញា . . . វិតត្ថំ ឧបទិ-
ស្សយោ ឆានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧបោសថ-
កម្មំ កកោតិ សវិតត្ថសវិចារំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ
វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ មត្តំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ
ឧប្បាទេតិ ចាលំ ហានតិ សង្ឃំ កិណ្ឌតិ អវិតត្ថ-
វិចារមត្តា សទ្ធា . . . សីលំ សុតំ ចាតោ បញ្ញា . . .
វិតត្ថោ ច សវិតត្ថសវិចារាយ សទ្ទាយ បត្តនាយ
ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សីល: សុត: ចាត: បញ្ញា . . . វិតត្ថ: ច អវិតត្ថិ-
វិចារមត្តាយ សទ្ទាយ សីលស្ស សុតស្ស ចាតស្ស
បញ្ញាយ វិតត្ថស្ស ច ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្ថៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្ថៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយឧបទិស្សយ-
ប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបទិស្សយ អនន្តបទិស្សយ និងបកត្ថប-
ទិស្សយ ។ បកត្ថបទិស្សយ គឺ (បុត្តល) អាស្រ័យសត្វ ដែលមិន
មានវិតត្ថៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ហើយឲ្យបាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោ-
សថកម្ម ញ៉ាំងឈាន ដែលប្រកបដោយវិតត្ថៈប្រកបដោយវិចារៈ ឲ្យ
កើតឡើង ញ៉ាំងវិបស្សនា . . . ញ៉ាំងមត្ត . . . ញ៉ាំងសមាបត្តិ
ឲ្យកើតឡើង ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ខ្ជិល អាស្រ័យសីល ដែលមិនមាន
វិតត្ថៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា . . . អាស្រ័យ
វិតត្ថៈ ហើយឲ្យបាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ញ៉ាំងឈាន
ដែលប្រកបដោយវិតត្ថៈប្រកបដោយវិចារៈ ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងវិបស្សនា
ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងមត្ត ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង
សម្លាប់សត្វ ចំបែកសង្ឃ សត្វ ដែលមិនមានវិតត្ថៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
. . . សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា . . . វិតត្ថៈ ជាបច្ច័យ
នៃសត្វ ដែលប្រកបដោយវិតត្ថៈប្រកបដោយវិចារៈ និងសេចក្តីច្របូក
ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៨១) អវិភង្គវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិភង្គអវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនន្តរូបនិស្សយោ បកក្ខបនិស្សយោ ។ បកក្ខប-
 និស្សយោ អវិភង្គវិចារមត្តំ សន្ធិំ ឧបនិស្សយ អវិ-
 ភង្គអវិចារំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ មក្កំ ... អភិញ្ញំ ...
 សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតិ អវិភង្គវិចារមត្តំ សីលំ ...
 សុតំ ចាតំ បញ្ញា ... វិភង្គំ ឧបនិស្សយ អវិ-
 ភង្គអវិចារំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ មក្កំ ... អភិញ្ញំ
 ... សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតិ អវិភង្គវិចារមត្តា សន្ធា
 ... សីលំ សុតំ ចាតោ បញ្ញា ... វិភង្គោ ច
 អវិភង្គអវិចារាយ សន្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស
 ចាតស្ស បញ្ញាយ វិចារស្ស ច កាយិកស្ស សុខស្ស
 កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(២៨២) អវិភង្គវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិភង្គវិចា-
 រមត្តស្ស ច អវិភង្គអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បក-
 ក្ខបនិស្សយោ ។ បកក្ខបនិស្សយោ អវិភង្គវិចារ-
 មត្តា សន្ធា ... សីលំ សុតំ ចាតោ បញ្ញា ...

(២៨១) ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកក្ខបនិស្សយ ។ បកក្ខបនិស្សយ គឺ
 (បុគ្គល) អាស្រ័យសព្វា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ញ៉ាំង
 ឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងមក្ក ...
 ញ៉ាំងអភិញ្ញា ... ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង (អាស្រ័យ)សីល
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ... សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា ...
 អាស្រ័យវិតក្កៈ ហើយញ៉ាំងឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
 ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងមក្ក ... ញ៉ាំងអភិញ្ញា ... ញ៉ាំងសមាបត្តិ
 ឲ្យកើតឡើង សព្វា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ... សីលៈ
 សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា ... វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសព្វា ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញាផង វិចារៈ
 កាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៨២) ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ
 និងបកក្ខបនិស្សយ ។ បកក្ខបនិស្សយ គឺ សព្វា ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ... សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា ...

វិតត្តោ ច អវិតត្តវិចារមត្តាយ សទ្ទាយ សីលស្ស
សុតស្ស ចាតស្ស បញ្ញាយ វិចារស្ស ច ឧបដិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៣] អវិតត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតត្ត-
សវិចារស្ស ច អវិតត្តវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស ឧប-
ដិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ្ឌបដិស្សយោ
អនន្តរុបដិស្សយោ បកត្ថុបដិស្សយោ ។ បកត្ថុ-
បដិស្សយោ អវិតត្តវិចារមត្តា សទ្ទា ... សីល
សុតំ ចាតោ បញ្ញា ... វិតត្តោ ច សវិតត្ត-
សវិចារយេ សទ្ទាយ បត្តនាយ វិតត្តស្ស ច
ឧបដិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៤] អវិតត្តអវិចារោ ធម្មោ អវិតត្តអវិចារស្ស
ធម្មស្ស ឧបដិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ្ឌ-
បដិស្សយោ អនន្តរុបដិស្សយោ បកត្ថុបដិស្សយោ ។
បកត្ថុបដិស្សយោ អវិតត្តអវិចារំ សទ្ធិ ឧបដិស្សយ
អវិតត្តអវិចារំ ឈានំ ឧប្បាទេតំ មត្តំ ... អភិញ្ញា
... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតំ អវិតត្តអវិចារំ សីលំ ...

វិតត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ និង
សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញាផង វិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨៥] អវិ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
វិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្ម-
ណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរុបនិស្ស័យ និងបកត្ថុបនិស្ស័យ ។ បកត្ថុបនិស្ស័យ
គឺ សទ្ធា ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ... សីល សុតៈ
ចាតៈ បញ្ញា ... វិតត្តៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលប្រកបដោយ
វិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ និងសេចក្តីប្រាថ្នាផង វិតត្តៈផង ដោយឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បាន
ដល់ការម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរុបនិស្ស័យ និងបកត្ថុបនិស្ស័យ ។
បកត្ថុបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា ដែលមិនមានវិតត្តៈមិន
មានវិចារៈ ហើយញ៉ាំងឈាន ដែលមិនមានវិតត្តៈមិនមានវិចារៈ ឲ្យ
កើតឡើង ញ៉ាំងមគ្គ ... ញ៉ាំងអភិញ្ញា ... ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យ
កើតឡើង អាស្រ័យសីល ដែលមិនមានវិតត្តៈមិនមានវិចារៈ ...

សុត្តំ ចាតំ បញ្ញា វិចារំ កាយិកសុខំ កាយិកសុខំ
 ធុត្តំ ធុត្តំ កោដនំ . . . សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ
 អវិគត្តអវិចារំ ឈានំ ឧប្បនេតិ មត្តំ . . .
 អភិញ្ញា . . . សមាបត្តិ ឧប្បនេតិ អវិគត្តអវិចារា
 សទ្ធា . . . សីលំ សុតំ ចាតោ បញ្ញា វិចារោ
 កាយិកសុខំ កាយិកសុខំ ធុត្តំ ធុត្តំ កោដនំ . . .
 សេនាសនំ អវិគត្តអវិចារាយ សទ្ធាយ សីលស្ស
 សុតស្ស ចាតស្ស បញ្ញាយ វិចារស្ស កាយិកស្ស
 សុខស្ស កាយិកស្ស ធុត្តស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[២៨៥] អវិគត្តអវិចារោ នម្មោ សវិគត្តសវិចា-
 រស្ស នម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អា-
 រម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្ស-
 យោ ។ បកតូបនិស្សយោ អវិគត្តអវិចារំ សទ្ធា
 ឧបនិស្សាយ នានំ នេតិ សីលំ សមាធិយតិ ឧចោ-
 សឧកម្មំ ករោតិ សវិគត្តសវិចារំ ឈានំ ឧប្បនេតិ
 វិបស្សនំ . . . មត្តំ . . . សមាបត្តិ ឧប្បនេតិ
 មាទំ ជប្បតិ និដ្ឋិ កល្យាតិ អវិគត្តអវិចារំ សីលំ . . .

សុត្តំ ចាតំ បញ្ញា វិចារំ កាយិកសុខំ កាយិកសុខំ ផ្សំ កោដនំ
 . . . អាស្រ័យសេនាសនំ ហើយញ្ញាវន្តឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
 មានវិចារ ឲ្យកើតឡើង ញ្ញាវន្តមត្ត . . . ញ្ញាវន្តអភិញ្ញា . . . ញ្ញាវន្ត
 សមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារ . . .
 សីលំ សុត្តំ ចាតំ បញ្ញា វិចារំ កាយិកសុខំ កាយិកសុខំ ផ្សំ
 កោដនំ . . . សេនាសនំ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារ ទិវសីលំ សុត្តំ ចាតំ បញ្ញា វិចារំ កាយិកសុខំ
 កាយិកសុខំ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់អាម្មណ្ឌបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ ទិវបកតូបនិស្សយ ។
 បកតូបនិស្សយ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារ ហើយឲ្យបាន សមាធិសីល ធ្វើឲ្យបានសឧកម្ម ញ្ញាវន្តឈាន
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារ ឲ្យកើតឡើង ញ្ញាវន្តវិបស្សនា
 . . . ញ្ញាវន្តមត្ត . . . ញ្ញាវន្តសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដំឡើងមានៈ
 ប្រកាន់ទិដ្ឋិ (អាស្រ័យ)សីល ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារ . . .

សុតំ ធាតុំ បញ្ញា វិចារំ កាយិកសុខំ កាយិកសុខំ
 ទុក្ខំ ទុក្ខំ កោដលំ . . . សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ
 ធានំ ទេតិ សីលំ សមាធិយតិ ឧបោសថកម្មំ
 ករោតិ សវិតក្កសវិចារំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ
 . . . មត្តំ . . . សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ពាលំ បាទតិ
 សង្ឃំ កិច្ចតិ អវិតក្កអវិចារក សទ្ធា ។ សង្ឃតំ ។
 សេនាសនំ សវិតក្កសវិចារកយ សទ្ធាយ សីលស្ស
 ។ បេ ។ បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៨៦) អវិតក្កអវិចារក ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តសង្ឃ ធម្មសង្ឃ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ៍ឧបនិស្សយោ អនន្តរឧបនិស្សយោ បកត្វប-
 និស្សយោ ។ បកត្វបនិស្សយោ អវិតក្កអវិចារំ សង្ឃ
 ឧបនិស្សាយ អវិតក្កវិចារមត្តំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ
 វិបស្សនំ . . . មត្តំ . . . សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 អវិតក្កអវិចារំ សីលំ . . . សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ
 អវិតក្កវិចារមត្តំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ . . . មត្តំ
 . . . សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អវិតក្កអវិចារក សទ្ធា . . .

សុតៈ ធាតុំ បញ្ញា វិចារំ កាយិកសុខំ កាយិកសុខំ ផ្សំ
 កោដល . . . អាស្រ័យសេនាសនៈ ហើយវិទាន សមាទានសីល
 ធ្វើឧបោសថកម្ម ញ្ញាតិឈាន ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
 ឲ្យកើតឡើង ញ្ញាតិវិបស្សនា . . . ញ្ញាតិមត្ត . . . ញ្ញាតិសមាបត្តិ
 ឲ្យកើតឡើង សម្លាប់សត្វ ចំបែកសង្ឃ សទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 សទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ នឹងសីល ។ បេ ។
 សេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៨៦) ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់ការម្សាន្តចន្លើស្បែក អនន្តរចន្លើស្បែក នឹងបកត្វចន្លើស្បែក ។
 បកត្វចន្លើស្បែក គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
 មានវិចារៈ ហើយញ្ញាតិឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ឲ្យ
 កើតឡើង ញ្ញាតិវិបស្សនា . . . ញ្ញាតិមត្ត . . . ញ្ញាតិសមាបត្តិ ឲ្យ
 កើតឡើង (អាស្រ័យ)សីល ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . .
 អាស្រ័យសេនាសនៈ ហើយញ្ញាតិឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹម
 តែវិចារៈ ឲ្យកើតឡើង ញ្ញាតិវិបស្សនា . . . ញ្ញាតិមត្ត . . . ញ្ញាតិ
 សមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . .

សេនាសនៈ អវិភង្គិកវិចារមត្តាយ សទ្ធាយ សីលស្ស
សុតស្ស ចាគស្ស បញ្ញាយ វិភង្គស្ស ច ឧបទិស្ស
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៤៧] អវិភង្គិកវិចារោ ធម្មោ អវិភង្គិកវិចារ-
មត្តស្ស ច អវិភង្គិកវិចារស្ស ច ធម្មស្ស ឧបទិស្ស
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តរ-
បទិស្សយោ បកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្ស-
យោ អវិភង្គិកវិចារោ សទ្ធា . . . សេនាសនៈ
អវិភង្គិកវិចារមត្តាយ សទ្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស
ចាគស្ស បញ្ញាយ វិចារស្ស ច ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២៤៨] អវិភង្គិកវិចារោ ធម្មោ សវិភង្គិកសវិ-
ចារស្ស ច អវិភង្គិកវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស ឧបទិស្ស
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តរ-
បទិស្សយោ បកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ
អវិភង្គិកវិចារោ សទ្ធា . . . សេនាសនៈ សវិភង្គិ-
កសវិចារាយ សទ្ធាយ សីលស្ស បត្តនាយ វិភង្គស្ស ច
ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិនមានវិភង្គៈមានគ្រឹមតែវិចារៈ
និងសីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញាផង វិភង្គផង ដោយឧបទិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។

[២៤៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ដែលមិនមានវិភង្គៈមានគ្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមិន
មានវិចារៈផង ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ្ឌបទិស្សយោ
អនន្តរៈបទិស្សយោ និងបកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ គឺ សទ្ធា
ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈ . . . សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
សទ្ធា ដែលមិនមានវិភង្គៈមានគ្រឹមតែវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ ចាគៈ
បញ្ញាផង វិចារៈផង ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៤៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
វិភង្គៈមានគ្រឹមតែវិចារៈផង ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្ម-
ណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តរៈបទិស្សយោ និងបកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថប-
ទិស្សយោ គឺ សទ្ធា ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈ . . . សេនាសនៈ
ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារៈ នៃសីល
និងសេចក្តីប្រាថ្នាផង វិភង្គៈផង ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨៩] អវិភង្គវិចារមន្តោ ច អវិភង្គអវិចារោ
 ត ធម្មា សវិភង្គសវិចារស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរ-
 បនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្ស-
 យោ អវិភង្គវិចារមន្តា សទ្ធា . . . សីលំ សុតំ
 ចារោ បញ្ញា . . . វិចារោ ច សវិភង្គស-
 វិចារាយ សទ្ធាយ . . . បញ្ញាយ ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[២៩០] អវិភង្គវិចារមន្តោ ច អវិភង្គអវិចារោ
 ត ធម្មា អវិភង្គវិចារមន្តស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរ-
 បនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ
 អវិភង្គវិចារមន្តា សទ្ធា . . . សីលំ សុតំ ចារោ
 បញ្ញា . . . វិចារោ ច អវិភង្គវិចារមន្តាយ សទ្ធាយ
 សីលស្ស សុតស្ស ចាកស្ស បញ្ញាយ វិភង្គស្ស ច
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិភង្គៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វិភង្គៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌ-
 បនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។ បកត្ថបនិស្សយ
 គឺ សទ្ធា ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . សីលៈ សុតៈ
 ចាតៈ បញ្ញា . . . វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលប្រកបដោយ
 វិភង្គៈប្រកបដោយវិចារៈ . . . នៃបញ្ញា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៩០] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្សយ
 អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។ បកត្ថបនិស្សយ គឺ សទ្ធា
 ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា
 . . . វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹម
 តែវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញាផង វិភង្គៈផង ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៧១] អវិភង្គវិចារមត្តោ ច អវិភង្គអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិភង្គអវិចារស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថប-
 និស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ អវិភង្គវិចារមត្តា
 សទ្ធា ... សីលំ សុតំ ចាតោ បញ្ញា ... វិចារោ
 ច អវិភង្គអវិចារាយ សទ្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស
 ចាតស្ស បញ្ញាយ វិចារស្ស ច កាយិកស្ស
 សុខស្ស កាយិក្កស្ស ធុត្ថស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៧២] អវិភង្គវិចារមត្តោ ច អវិភង្គអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិភង្គវិចារមត្តស្ស ច អវិភង្គអវិចារស្ស ច
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូប-
 និស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ
 អវិភង្គវិចារមត្តា សទ្ធា ... សីលំ សុតំ ចាតោ
 បញ្ញា ... វិចារោ ច អវិភង្គវិចារមត្តាយ សទ្ធាយ
 សីលស្ស សុតស្ស ចាតស្ស បញ្ញាយ វិចារស្ស ច
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមិន
 មានវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និង
 បកត្ថបនិស្សយ ។ បកត្ថបនិស្សយ គឺ សុត្វា ដែលមិនមានវិភង្គៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ... សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា ... វិចារៈក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃសុត្វា ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ
 ចាតៈ បញ្ញាផង វិចារៈ កាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខផង ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៧៤] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈផង ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។
 បកត្ថបនិស្សយ គឺ សុត្វា ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ...
 សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា ... វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសុត្វា
 ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា
 ផង វិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៧៣) អវិភក្កវិចារមត្តោ ច អវិភក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា សវិភក្កសវិចារស្ស ច អវិភក្កវិចារមត្តស្ស ច
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌប-
 និស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកក្ខបនិស្សយោ ។
 បកក្ខបនិស្សយោ អវិភក្កវិចារមត្តា សទ្ធា ...
 សីលំ សុតំ ចាតោ បញ្ញា ... វិចារោ ច សវិ-
 ភក្កសវិចារាយ សទ្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស ចាតស្ស
 បញ្ញាយ ភកស្ស ធាសស្ស មោហស្ស មានស្ស
 ទិដ្ឋិយា បត្តនាយ វិភក្កស្ស ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(២៧៤) សវិភក្កសវិចារោ ច អវិភក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិភក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្ត-
 រូបនិស្សយោ បកក្ខបនិស្សយោ ។ បកក្ខបនិស្ស-
 យោ សវិភក្កសវិចារា សទ្ធា ... សីលំ សុតំ
 ចាតោ បញ្ញា ភកោ ធាសោ មោហោ មានោ ទិដ្ឋិ
 បត្តនា ... វិភក្កោ ច សវិភក្កសវិចារាយ សទ្ធាយ
 សីលស្ស ។ បេ ។ បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(២៧៥) ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិភក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្ក
 ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ
 និងបកក្ខបនិស្សយ ។ បកក្ខបនិស្សយ គឺ សទ្ធា ដែលមិនមានវិភក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ... សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា ... វិចារៈ
 ក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិភក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ និង
 សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា ភកៈ ធាសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ
 សេចក្តីប្រាថ្នាផង វិភក្កៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៧៦) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយវិភក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់
 អារម្មណ្ឌបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកក្ខបនិស្សយ ។ បកក្ខប-
 និស្សយ គឺ សទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិភក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ...
 សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា ភកៈ ធាសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ
 សេចក្តីប្រាថ្នា ... វិភក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលប្រកបដោយ
 វិភក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ និងសីល ។ បេ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៩៥] សវិតក្កសវិតារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយ
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្ត
 បនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ
 សវិតក្កសវិតារោ សទ្ធា ... សីលំ ។ បេ ។ បត្ថ
 ថា ... វិតក្កោ ច អវិតក្កវិចារមត្តាយ សទ្ធាយ
 សីលស្ស សុតស្ស ចាតស្ស បញ្ញាយ វិតក្កស្ស ច
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩៦] សវិតក្កសវិតារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច
 ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនន្តបនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។
 បកត្ថបនិស្សយោ សវិតក្កសវិតារោ សទ្ធា ...
 សីលំ សុតំ ចាតោ បញ្ញា ។ បេ ។ បត្ថថា ...
 វិតក្កោ ច អវិតក្កអវិចារយ សទ្ធាយ សីលស្ស
 សុតស្ស ចាតស្ស បញ្ញាយ វិតក្កស្ស ច កាយិ
 កស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧបនិស្ស
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារក្ក ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារក្ក ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារក្ក ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អាម្ម
 ណ្ឌបនិស្សយ អនន្តបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។ បកត្ថប
 និស្សយ គឺ សទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារក្ក ...
 សីលៈ ។ បេ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា ... វិតក្កក្ក ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារក្ក និងសីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា
 ផង វិតក្កៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៩៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារក្ក ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារក្ក ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារក្ក ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តប
 និស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។ បកត្ថបនិស្សយ គឺ សទ្ធា ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារក្ក ... សីលៈ សុតៈ ចាតៈ
 បញ្ញា ។ បេ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា ... វិតក្កក្ក ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារក្ក និងសីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញាផង
 វិតក្កៈ កាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៩៧] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស
 ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូប-
 និស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ
 សវិតក្កសវិចារោ សទ្ធា ... សីលំ សុតំ ចាតោ
 ចញ្ញា ។ បេ ។ បត្តនា ... វិតក្កោ ច អវិតក្ក-
 វិចារមត្តាយ សទ្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស ចាតស្ស
 ចញ្ញាយ វិចារស្ស ច-ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩៨] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
 ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
 ណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថបនិស្ស-
 យោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ សវិតក្កសវិចារោ សទ្ធា
 ... សីលំ សុតំ ចាតោ ចញ្ញា កតោ គោសោ
 មោហោ មាណោ និដ្ឋិ បត្តនា ... វិតក្កោ ច សវិ-
 តក្កសវិចារោយ សទ្ធាយ ។ បេ ។ បត្តនាយ វិតក្កស្ស
 ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្ថប-
 និស្ស័យ ។ បកត្ថបនិស្ស័យ គឺ សទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ ... សីលៈ សុតៈ ចាតៈ ចញ្ញា ។ បេ ។ សេចក្តី
 ប្រាថ្នា ... វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ ចាតៈ ចញ្ញាផង វិចារៈផង ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៩៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្ត-
 រូបនិស្ស័យ និងបកត្ថបនិស្ស័យ ។ បកត្ថបនិស្ស័យ គឺ សទ្ធា
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ... សីលៈ សុតៈ ចាតៈ
 ចញ្ញា កតៈ គោសៈ មោហៈ មាណៈ ជិដ្ឋិ សេចក្តីប្រាថ្នា ... វិតក្កៈ
 ក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
 ។ បេ ។ នៃសេចក្តីប្រាថ្នាផង វិតក្កៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៩៧] អវិភត្តាអវិចារោ ធម្មោ អវិភត្តាអវិចារស្ស

ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេ-
ជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ធិត្វេន ធឪត្ថ-
ោ រូបំ បស្សតិ ធិត្វាយ សោតតាតុយា សន្និ-
សុណាតំ រូបាយតនំ ធឪត្ថវិញ្ញាណស្ស ដោជ្ជត្វាយ-
តនំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខុយតនំ ធឪត្ថវិញ្ញាណស្ស កាយា-
យតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ អវិភត្តាអវិចារំ
ឧទ្ធានំ វិចារស្ស ច បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០០] អវិភត្តាអវិចារោ ធម្មោ សវិភត្តាសវិចា-
រស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
ណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ធឪត្ថ-
អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ ។ បេ ។
ដោជ្ជត្វេ ... វត្ថុ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
វិបស្សតិ អស្សាទេតិ អភិទន្ធិតំ តំ អារក្ខ ពតោ
ឧប្បជ្ឈតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ សវិ-
ភត្តាសវិចារំ ឧទ្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧៧] អំ វិចារំ ធម្មោ អវិភត្តាអវិចារស្ស ធម្មស្ស

ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេ-
ជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ធឪត្ថេន ធឪត្ថ-
ោ រូបំ បស្សតិ ធឪត្ថាយ សោតតាតុយា សន្និ-
សុណាតំ រូបាយតនំ ធឪត្ថវិញ្ញាណស្ស ដោជ្ជត្វាយ-
តនំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខុយតនំ ធឪត្ថវិញ្ញាណស្ស កាយា-
យតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ អវិភត្តាអវិចារំ
ឧទ្ធានំ វិចារស្ស ច បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០០] ធម្មិ ដែលមិនមានតែក្នុងមិនមានវិចារ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម្មិ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ
(បុគ្គល) ឃើញច្បាស់នូវចក្ខុ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ។ បេ ។
(បុគ្គល) ឃើញច្បាស់ នូវដោជ្ជត្វៈខាងឡាយ ... នូវវត្ថុ ជាមិន
ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ហើយត្រេកអរ កែវាយ ពនៈ ប្រាជ្ញា
នូវវត្ថុនោះ រើបកើតឡើង រោមនស្ស ក៏កើតឡើង ។ ធម្មបុរេ-
ជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធខាងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈ
ប្រកបដោយវិចារ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៣០១] អវិភត្តិអវិចារោ ធម្មោ អវិភត្តិវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្ម-
 ណាបុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ ។ អាម្មណាបុរេជានំ ចត្តំ
 អធិច្ចតោ ធុត្តតោ អធិត្តតោ វិបស្សនំ អស្សាទេតិ
 អភិធម្មនំ តំ អារក្ខំ វិភត្តោ ឧប្បជ្ជនំ ។ សង្ខតំ ។
 វត្ថុ អធិច្ចតោ ធុត្តតោ អធិត្តតោ វិបស្សនំ អស្សា-
 ទេតិ អភិធម្មនំ តំ អារក្ខំ វិភត្តោ ឧប្បជ្ជនំ ។
 វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ អវិភត្តិវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ វិភត្តស្ស
 ច បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០២] អវិភត្តិអវិចារោ ធម្មោ អវិភត្តិវិចារ-
 មត្តស្ស ច អវិភត្តិអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស បុរេជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ អវិភត្តិវិចារ-
 មត្តានំ ខន្ធានំ វិចារស្ស ច បុរេជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៣០១] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
 បានដល់ការម្សណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អាម្មណាបុរេជាត គឺ
 (បុគ្គល) ឃើញច្បាស់ ទូរចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ហើយ
 ត្រេកអរ រីករាយ វិភក្តៈ ប្រាជ្ញា ទូរចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង ។
 សេចក្តីបំប្រញ ។ (បុគ្គល) ឃើញច្បាស់ ទូរវត្ថុ ថាមិនទៀង ជា
 ទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ហើយត្រេកអរ រីករាយ វិភក្តៈ ប្រាជ្ញា ទូរវត្ថុ
 នោះ ទើបកើតឡើង ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ
 រាំងឡាយ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិភក្តៈផង ដោយ
 បុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៣០២] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈ
 មិនមានវិចារៈផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់វត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធរាំងឡាយ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
 វិចារៈផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(៣០៣) អវិគត្តាអវិចារោ ធម្មោ សវិគត្តាសវិចា-

រស្ស ច អវិគត្តាវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស បុរេជាត-
ប្បវត្តយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។
អារម្មណបុរេជាតំ ចត្តំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
វិបស្សតិ អស្សាទេតិ អភិទន្ធនិ តំ អារត្ត សវិគត្តា-
សវិចារា ខន្ធោ ច វិគត្តោ ច ឧប្បជ្ឈន្តិ សោតំ ...
យាធំ ជ្ឈីវំ កាយំ រូបេ សន្នេ គន្ធន្នេ រសេ ដោជ្ឈន្តេ
... វត្ថុ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ
អស្សាទេតិ អភិទន្ធនិ តំ អារត្ត សវិគត្តាសវិចារា
ខន្ធោ ច វិគត្តោ ច ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ
វត្ថុ សវិគត្តាសវិចារាធំ ខន្ធចំ វិគត្តាស្ស ច បុរេ-
ជាតប្បវត្តយេន បច្ចយោ ។

(៣០៤) សវិគត្តាសវិចារោ ធម្មោ អវិគត្តាអវិចា-
រស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បវត្តយេន បច្ចយោ បច្ឆា-
ជាតា សវិគត្តាសវិចារា ខន្ធោ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បវត្តយេន បច្ចយោ ។

(៣០៥) ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយបុរេជាតប្បវត្តយេន បានដល់អារម្មណបុរេ-
ជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) ឃើញច្បាស់
នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ហើយត្រេកអរ រីករាយ
ខ្លួនទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិគត្តៈក្តី
ប្រាជ្ញា នូវចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង (បុគ្គល) ឃើញច្បាស់ នូវសោតៈ
... យានៈ ដំរី កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួក
ដោដ្ឋង្គៈ ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ហើយត្រេកអរ
រីករាយ ខ្លួនទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី
វិគត្តៈក្តី ប្រាជ្ញា នូវសោតៈ(ជាដើម)នោះ ទើបកើតឡើង ។ ឯវត្ថុបុរេ-
ជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខ្លួនទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកប
ដោយវិចារៈផង វិគត្តៈផង ដោយបុរេជាតប្បវត្តយេន ។

(៣០៦) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយបច្ឆាជាតប្បវត្តយេន
បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ខ្លួនទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកប
ដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជា-
តប្បវត្តយេន ។

[៣០៥] អវិភត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិភត្តអវិចារស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អវិភត្តវិចារមត្តា ខត្វា ច វិភត្តោ ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៦] អវិភត្តអវិចារោ ធម្មោ អវិភត្តអវិចារស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អវិភត្តអវិចារោ ខត្វា ច វិចារោ ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៧] អវិភត្តវិចារមត្តោ ច អវិភត្តអវិចារោ ច ធម្មោ អវិភត្តអវិចារស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អវិភត្តវិចារមត្តា ខត្វា ច វិចារោ ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៨] សវិភត្តសវិចារោ ច អវិភត្តវិចារមត្តោ ច ធម្មោ អវិភត្តអវិចារស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា សវិភត្តសវិចារោ ខត្វា ច វិភត្តោ ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់ បច្ឆាជាត គឺ ខន្ធាងឡាយ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិភក្តៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[៣១០] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ខន្ធាងឡាយ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[៣១១] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ខន្ធាងឡាយ ដែលមិនមានវិភក្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[៣១២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ខន្ធាងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិភក្តៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[៣០៩] សវិតត្តសវិតាភោ ធម្មោ សវិតត្តសវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
 បុរិមា សវិតត្តសវិតាភោ ទដ្ឋា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ
 សវិតត្តសវិតាភោ ទដ្ឋាធំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុលោមំ វេទានស្ស
 តោត្រកុ សវិតត្តសវិតាភោស្ស មគ្គស្ស វេទានំ
 សវិតត្តសវិតាភោស្ស មគ្គស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៣១០] សវិតត្តសវិតាភោ ធម្មោ អវិតត្តវិចារ-
 មគ្គស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
 បុរិមា សវិតត្តសវិតាភោ ទដ្ឋា បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស
 វិតត្តស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតត្តវិ-
 ចារមគ្គស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ អវិតត្តវិចារមគ្គស្ស
 ឈានស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ តោត្រកុ
 អវិតត្តវិចារមគ្គស្ស មគ្គស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វេទានំ អវិតត្តវិចារមគ្គស្ស មគ្គស្ស
 អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអា-
 សេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាន្តិក្ខាយ មុន ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាន្តិក្ខាយ ក្រោយ ។ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ អនុលោម (ជា
 បច្ច័យ) នៃតោត្រកុ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវេទានៈ តោត្រកុ
 (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ វេទានៈ
 ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
 អាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣១២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអាសេវនប្ប-
 ច្ច័យ គឺ ខន្ធាន្តិក្ខាយ មុន ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ បរិកម្ម
 នៃឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃឈាន
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ តោត្រកុ
 ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអាសេវ-
 នប្បច្ច័យ វេទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣១០] អភិធម្មបិដក អប្បធម្មបិដក

ចារស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធុតិ-
 យស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ ធុតិយេ ឈានេ វិចារស្ស
 អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ តតិយស្ស ឈានស្ស
 បរិកម្មំ តតិយស្ស ឈានស្ស ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស
 បរិកម្មំ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស អាគាសានន្ទាយ-
 តនស្ស បរិកម្មំ អាគាសានន្ទាយតនស្ស វិញ្ញា-
 ណន្ទាយតនស្ស បរិកម្មំ វិញ្ញាណន្ទាយតនស្ស
 អាគិញ្ញន្ទាយតនស្ស បរិកម្មំ អាគិញ្ញន្ទាយតនស្ស
 ទេវសញ្ញាន្ទាយតនស្ស បរិកម្មំ ទេវសញ្ញា-
 ន្ទាយតនស្ស ទិព្វស្ស ចតុត្ថស្ស បរិកម្មំ ទិព្វស្ស
 ចតុត្ថស្ស ទិព្វាយ សោតទាតុយា បរិកម្មំ ទិព្វាយ
 សោតទាតុយា ឥន្ទ្រិវិញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញា-
 ណស្ស បរិកម្មំ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស ។ បេ ។
 យេថាកម្មបកញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ អនាគតសញ្ញា-
 ណស្ស បរិកម្មំ ។ បេ ។ គោត្រកុ អភិធម្មបិដក
 មត្តស្ស វិចារស្ស ច រោជានំ អភិធម្មបិដក
 មត្តស្ស វិចារស្ស ច អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណប្រកបដោយវិចារ ជា

បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិញ្ញាណមិនមានវិចារ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ
 បរិកម្ម នៃទុក្ខយជ្ឈាន ជាបច្ច័យ នៃវិចារ ក្នុងទុក្ខយជ្ឈាន ដោយ
 អាសេវនប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃតតិយជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ) នៃតតិយជ្ឈាន
 បរិកម្ម នៃចតុត្ថជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ) នៃចតុត្ថជ្ឈាន បរិកម្ម នៃអាគាសា-
 នន្ទាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃអាគាសានន្ទាយតនៈ បរិកម្ម នៃវិញ្ញាណ-
 ន្ទាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណន្ទាយតនៈ បរិកម្ម នៃអាគិញ្ញន្ទាយ-
 តនៈ (ជាបច្ច័យ) អាគិញ្ញន្ទាយតនៈ បរិកម្ម នៃទេវសញ្ញាន្ទាយតនៈ
 (ជាបច្ច័យ) នៃទេវសញ្ញាន្ទាយតនៈ បរិកម្ម នៃទិព្វចក្ខុ
 (ជាបច្ច័យ) នៃទិព្វចក្ខុ បរិកម្ម នៃទិព្វសោតទាតុ (ជាបច្ច័យ) នៃទិព្វ-
 សោតទាតុ នៃឥន្ទ្រិវិញ្ញាណ ។ បេ ។ នៃចេតោបរិយញ្ញាណ ។ បេ ។
 បរិកម្ម នៃបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ (ជាបច្ច័យ) នៃបុព្វេនិវាសានុស្ស-
 តិញ្ញាណ ។ បេ ។ នៃយថាកម្មបកញ្ញាណ ។ បេ ។ បរិកម្ម នៃ
 អនាគតសញ្ញាណ ។ បេ ។ គោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែល
 មិនមានវិញ្ញាណមិនមានវិចារផង វិចារផង រោជានៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ
 ដែលមិនមានវិញ្ញាណមិនមានវិចារផង វិចារផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣០២] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស
 អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
 ឈានស្ស បរិកម្មំ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ឈានស្ស
 វិចារស្ស ច អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ គោត្រកុ
 អវិតក្កវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស វិចារស្ស ច វេទានំ
 អវិតក្កវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស វិចារស្ស ច អាសវ-
 នប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៣] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អាស-
 វនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សវិតក្កសវិ-
 ចារោ ទន្ធា បដ្ឋមា បដ្ឋមា សវិតក្កសវិចារោ
 ទន្ធានំ វិតក្កស្ស ច អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនុលាមំ គោត្រកុស្ស វិតក្កស្ស ច អនុលាមំ
 វេទានស្ស វិតក្កស្ស ច គោត្រកុ សវិតក្កសវិចារស្ស
 មត្តស្ស វិតក្កស្ស ច វេទានំ សវិតក្កសវិចារស្ស
 មត្តស្ស វិតក្កស្ស ច អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយការសន្យាបច្ច័យ គឺ បរិកម្ម នៃ
 ឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃឈាន ដែល
 មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយការសន្យាបច្ច័យ
 គោត្រកូ (ជាបច្ច័យ) នៃមត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
 វិចារៈផង វេទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈផង វិចារៈផង ដោយការសន្យាបច្ច័យ ។

[៣០៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយការសន្យាបច្ច័យ គឺ ខន្ធ
 ទាំងឡាយ មុន ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកប
 ដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយការសន្យាបច្ច័យ អនុលាម (ជាបច្ច័យ)
 នៃគោត្រកូផង វិតក្កៈផង អនុលាម (ជាបច្ច័យ) នៃវេទានៈផង វិតក្កៈ
 ផង គោត្រកូ (ជាបច្ច័យ) នៃមត្ត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈផង វិតក្កៈផង វេទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមត្ត ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយការសន្យាបច្ច័យ ។

(៣០៤) អវិភត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិភត្តវិចា-

រមត្តស្ស ធម្មស្ស អាសវវេទប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិ-
មោ បុរិមោ វិភត្តោ បដិមស្ស បដិមស្ស វិភត្តស្ស
អាសវវេទប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អវិភត្ត-
វិចារមត្តា ទន្ធា បដិមាធំ បដិមាធំ អវិភត្តវិចារ-
មត្តាធំ ទន្ធាធំ អាសវវេទប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣០៥) អវិភត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិភត្ត-

សវិចារស្ស ធម្មស្ស អាសវវេទប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរិមោ បុរិមោ វិភត្តោ បដិមាធំ បដិមាធំ សវិភត្ត-
សវិចារាធំ ទន្ធាធំ អាសវវេទប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣០៦) អវិភត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិភត្ត-

អវិចារស្ស ធម្មស្ស អាសវវេទប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរិមា បុរិមា អវិភត្តវិចារមត្តា ទន្ធា បដិមស្ស
បដិមស្ស វិចារស្ស អាសវវេទប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣០៧) ធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ

នៃធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអាសវវេទប្បច្ច័យ
គឺ វិភត្តៈ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃវិភត្តៈ ក្រោយ ។ ដោយអាសវ-
វេទប្បច្ច័យ ខន្ធចាំនឡាយ មុន ។ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធចាំនឡាយ ក្រោយ ។ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹម
តែវិចារៈ ដោយអាសវវេទប្បច្ច័យ ។

(៣០៨) ធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ

ធមិ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអាសវវេទប្បច្ច័យ
គឺ វិភត្តៈ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធចាំនឡាយ ក្រោយ ។ ដែល
ប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអាសវវេទប្បច្ច័យ ។

(៣០៩) ធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ

នៃធមិ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយអាសវវេទប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធចាំនឡាយ មុន ។ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃវិចារៈ ក្រោយ ។ ដោយអាសវវេទប្បច្ច័យ ។

(៣០៧) អវិគត្តាវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិគត្តាវិចារ-
មត្តស្ស ច អវិគត្តាអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អាសេវ-
នប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អវិគត្តាវិចារមត្តា
ទទ្ធា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ អវិគត្តាវិចារមត្តាទំ ទទ្ធាទំ
វិចារស្ស ច អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣០៨) អវិគត្តាវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិគត្ត-
សវិចារស្ស ច អវិគត្តាវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស
អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា វិគត្តោ
បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ សវិគត្តសវិចារទំ ទទ្ធាទំ
វិគត្តស្ស ច អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣០៩) អវិគត្តាអវិចារោ ធម្មោ អវិគត្តាអវិចា-
រស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
បុរិមា វិចារោ បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស វិចារស្ស អា-
សេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អវិគត្ត-
អវិចារោ ទទ្ធា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ អវិគត្តអវិចារទំ
ទទ្ធាទំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣១៧) ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
វិគត្តៈ មិនមានវិចារៈផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាន្តឡាយ
មុន ។ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាន្ត-
ឡាយ ក្រោយ ។ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

(៣១៨) ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
វិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ វិគត្តៈ មុន ។
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាន្តឡាយ ក្រោយ ។ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកប
ដោយវិចារៈផង វិគត្តៈផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

(៣១៩) ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ
វិចារៈ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ
ខន្ធាន្តឡាយ មុន ។ ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធាន្តឡាយ ក្រោយ ។ ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយ
អាសេវនប្បច្ច័យ ។

(៣២០) អវិភក្កិអវិចារោ ធម្មោ អវិភក្កិវិចារ-
មត្តស្ស ធម្មស្ស អារសវនប្បទូយេន បទូយោ បុរិ-
មោ បុរិមោ វិចារោ បដ្ឋមា បដ្ឋមា អវិភក្កិវិ-
ចារមត្តានំ ទទ្ធានំ អារសវនប្បទូយេន បទូយោ ។

(៣២១) អវិភក្កិអវិចារោ ធម្មោ អវិភក្កិវិចារ-
មត្តស្ស ច អវិភក្កិអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អារសវនប្ប-
ទូយេន បទូយោ បុរិមោ បុរិមោ វិចារោ បដ្ឋមា
បដ្ឋមា អវិភក្កិវិចារមត្តានំ ទទ្ធានំ វិចារស្ស ច
អារសវនប្បទូយេន បទូយោ ។

(៣២២) អវិភក្កិវិចារមត្តោ ច អវិភក្កិអវិចារោ
ច ធម្មោ អវិភក្កិវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អារសវនប្ប-
ទូយេន បទូយោ បុរិមោ បុរិមោ អវិភក្កិវិចារមត្តា
ទទ្ធា ច វិចារោ ច បដ្ឋមា បដ្ឋមា អវិភក្កិវិចារ-
មត្តានំ ទទ្ធានំ អារសវនប្បទូយេន បទូយោ ។

(៣២៣) អវិភក្កិវិចារមត្តោ ច អវិភក្កិ-
អវិចារោ ច ធម្មោ អវិភក្កិអវិចារស្ស ធម្មស្ស
អារសវនប្បទូយេន បទូយោ បុរិមោ បុរិមោ

(៣២០) ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយការសន្សំប្បច្ច័យ គឺ
វិចារៈ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធចាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលមិនមាន
វិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយការសន្សំប្បច្ច័យ ។

(៣២១) ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈ
មិនមានវិចារៈផង ដោយការសន្សំប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ មុន ។ ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធចាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
វិចារៈផង ដោយការសន្សំប្បច្ច័យ ។

(៣២២) ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិភក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយការសន្សំប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធចាំងឡាយ
មុន ។ ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធចាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយ
ការសន្សំប្បច្ច័យ ។

(៣២៣) ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិភក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិភក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយការសន្សំប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធចាំងឡាយ

អវិភត្តវិចារមត្តា ខន្ធ ច វិចារោ ច បដិមស្ស
បដិមស្ស វិចារស្ស អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២២] អវិភត្តវិចារមត្តា ច អវិភត្តអវិចារោ
ច ធម្មា អវិភត្តវិចារមត្តស្ស ច អវិភត្តអវិចារស្ស
ច ធម្មស្ស អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឬរិមា
ឬរិមា អវិភត្តវិចារមត្តា ខន្ធ ច វិចារោ ច បដិមា
បដិមា អវិភត្តវិចារមត្តា ខន្ធ ច វិចារស្ស ច
អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២៣] សវិភត្តសវិចារោ ច អវិភត្តវិចារមត្តា
ច ធម្មា សវិភត្តសវិចារស្ស ធម្មស្ស អាសវន-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឬរិមា ឬរិមា សវិភត្តសវិចារោ
ខន្ធ ច វិភត្តោ ច បដិមា បដិមា សវិភត្ត-
សវិចារោ ខន្ធ ច អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អនុលោមក្ខ វិភត្តោ ច វេទាត្រកុស្ស អនុលោមក្ខ
វិភត្តោ ច វេទានស្ស វេទាត្រកុ ច វិភត្តោ ច
សវិភត្តសវិចារស្ស មគ្គស្ស វេទានក្ខ វិភត្តោ ច
សវិភត្តសវិចារស្ស មគ្គស្ស អាសវនប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

មុន ។ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ
នៃវិចារៈ ក្រោយ ។ ដោយអាសវនប្បច្ច័យ ។

[៣២៤] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈផង
ដោយអាសវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធចាំន៍ឡាយ មុន ។ ដែលមិនមានវិភត្តៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធចាំន៍ឡាយ ក្រោយ ។
ដែលមិនមានវិភត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអាសវ-
នប្បច្ច័យ ។

[៣២៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ
វិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអាសវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធចាំន៍ឡាយ
មុន ។ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិភត្តៈក្តី ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធចាំន៍ឡាយ ក្រោយ ។ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ
ដោយអាសវនប្បច្ច័យ អនុលោមក្តី វិភត្តៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃវេទាត្រកុ
អនុលោមក្តី វិភត្តៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃវេទានៈ វេទាត្រកុ វិភត្តៈក្តី
(ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ វេទានៈ
ក្តី វិភត្តៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយ
វិចារៈ ដោយអាសវនប្បច្ច័យ ។

(៣២៦) សវិតត្តសវិតារោ ច អវិតត្តវិចារ-

មន្តោ ច ធម្មា អវិតត្តវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស
អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សវិតត្ត-
សវិតារា ខន្ធ ច វិតត្តោ ច បច្ចិមស្ស បច្ចិមស្ស
វិតត្តស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតត្តវិចារ-
មត្តស្ស ឈានស្ស បរិកម្មញ្ច វិតត្តោ ច អវិ-
តត្តវិចារមត្តស្ស ឈានស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តោត្រកុំ ច វិតត្តោ ច អវិតត្តវិចារ-
មត្តស្ស មត្តស្ស វេទានញ្ច វិតត្តោ ច អវិតត្តវិ-
ចារមត្តស្ស មត្តស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣២៧) សវិតត្តសវិតារោ ច អវិតត្តវិចារមន្តោ ច

ធម្មា អវិតត្តអវិចារស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទុតិយស្ស ឈានស្ស បរិកម្មញ្ច វិតត្តោ ច
ទុតិយេ ឈានេ វិចារស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មញ្ច វិតត្តោ ច ...

(៣២៦) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌

ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធចង្សាយ
មុន ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ
នៃវិតក្កៈ ក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃឈាន ដែល
មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃឈាន ដែល
មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ តោត្រកុំ វិតក្កៈ
ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃមត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ វេទានៈ
ក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃមត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

(៣២៧) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌

ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ បរិកម្ម នៃទុតិយ-
ជ្ឈានក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ក្នុងទុតិយជ្ឈាន ដោយអាសេវ-
នប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈក្តី វិតក្កៈក្តី ...

ធិត្ថស្ស ធិត្ថស្ស បរិកម្មញ្ញ វិនិច្ឆ័យ ច . . . អនា-
 គត្តសញ្ញាណស្ស បរិកម្មញ្ញ វិនិច្ឆ័យ ច អនាគ-
 ត្តសញ្ញាណស្ស អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ គោត្រកុ
 ច វិនិច្ឆ័យ ច អវិនិច្ឆ័យវិចារស្ស មគ្គស្ស វិចារស្ស
 ច អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ វេទានញ្ញ វិនិច្ឆ័យ
 ច អវិនិច្ឆ័យវិចារស្ស មគ្គស្ស វិចារស្ស ច អាសវ-
 នប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣២៨) សវិនិច្ឆ័យវិចារោ ច អវិនិច្ឆ័យវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា អវិនិច្ឆ័យវិចារមត្តស្ស ច អវិនិច្ឆ័យវិចារស្ស ច
 ធម្មស្ស អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិនិច្ឆ័យវិចារ-
 មត្តស្ស ឈានស្ស បរិកម្មញ្ញ វិនិច្ឆ័យ ច អវិនិច្ឆ័យ-
 វិចារមត្តស្ស ឈានស្ស វិចារស្ស ច គោត្រកុ ច
 វិនិច្ឆ័យ ច អវិនិច្ឆ័យវិចារមត្តស្ស មគ្គស្ស វិចារស្ស
 ច វេទានញ្ញ វិនិច្ឆ័យ ច អវិនិច្ឆ័យវិចារមត្តស្ស
 មគ្គស្ស វិចារស្ស ច អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បរិកម្ម នៃទិព្វចក្ខុ វិនិច្ឆ័យ . . . បរិកម្ម នៃអនាគតសញ្ញាណក្ខ័
 វិនិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតសញ្ញាណ ដោយអាសវនប្បច្ច័យ គោត្រ-
 ក្ខ័ វិនិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិនិច្ឆ័យមិនមានវិចារផង
 វិចារផង ដោយអាសវនប្បច្ច័យ វេទានក្ខ័ វិនិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ
 ដែលមិនមានវិនិច្ឆ័យមិនមានវិចារផង វិចារផង ដោយអាសវនប្បច្ច័យ ។

(៣២៩) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិនិច្ឆ័យប្រកបដោយវិចារក្ខ័ ធម៌
 ដែលមិនមានវិនិច្ឆ័យមានត្រឹមតែវិចារក្ខ័ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
 វិនិច្ឆ័យមានត្រឹមតែវិចារផង ធម៌ ដែលមិនមានវិនិច្ឆ័យមិនមានវិចារផង
 ដោយអាសវនប្បច្ច័យ គឺ បរិកម្ម នៃឈាន ដែលមិនមានវិនិច្ឆ័យ
 ត្រឹមតែវិចារក្ខ័ វិនិច្ឆ័យ (ជាបច្ច័យ) នៃឈាន ដែលមិនមានវិនិច្ឆ័យ
 មានត្រឹមតែវិចារផង វិចារផង គោត្រក្ខ័ វិនិច្ឆ័យ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ
 ដែលមិនមានវិនិច្ឆ័យមានត្រឹមតែវិចារផង វិចារផង វេទានក្ខ័ វិនិច្ឆ័យ
 ក្ខ័ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិនិច្ឆ័យមានត្រឹមតែវិចារផង វិចារផង
 ដោយអាសវនប្បច្ច័យ ។

(៣២៩) សវិតត្តសវិចារោ ច អវិតត្តវិចារមត្តោ

(៣២៩) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌

ច ធម្មា សវិតត្តសវិចារស្ស ច អវិតត្តវិចារមត្តស្ស
ច ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
សវិតត្តសវិចារា ខន្ធា ច វិតត្តោ ច បច្ចិមាធំ
បច្ចិមាធំ សវិតត្តសវិចារាធំ ខន្ធាធំ វិតត្តស្ស ច
អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលាមញ្ច វិតត្តោ
ច តោត្រកូស្ស វិតត្តស្ស ច អនុលាមញ្ច វិតត្តោ
ច វេទានស្ស វិតត្តស្ស ច តោត្រកូ ច វិតត្តោ
ច សវិតត្តសវិចារស្ស មត្តស្ស វិតត្តស្ស ច
វេទានញ្ច វិតត្តោ ច សវិតត្តសវិចារស្ស មត្តស្ស
វិតត្តស្ស ច អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធានិច្ចាយ មុន ។ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានិច្ចាយ
ក្រោយ ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈ
ផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ អនុលាមក្តី វិតក្កៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃ
តោត្រកូផង វិតក្កៈផង អនុលាមក្តី វិតក្កៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃវេទានៈ
ផង វិតក្កៈផង តោត្រកូក្តី វិតក្កៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃមត្ត ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង វេទានៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជា
បច្ច័យ នៃមត្ត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈ
ផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

(៣៣០) សវិតត្តសវិចារោ ធម្មា សវិតត្តស

(៣៣០) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ

វិចារស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា
បាតាខណិកា ។ សហជាតា សវិតត្តសវិចារា
ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធាធំ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តលោ សវិតត្តសវិចារា ចេតនា
សម្បយុត្តកានំ ខន្ធាធំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត និងនាខណិកា ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

នាមាខណិកា សវិតក្កសវិចារា ចេតនា វិចារា វិចារា
សវិតក្កសវិចារា ខណ្ឌំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣១] សវិតក្កសវិចារា ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
ជាតា នាមាខណិកា ។ សហជាតា សវិតក្កសវិ-
ចារា ចេតនា វិតក្កស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារា ចេតនា វិតក្កស្ស
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នាមាខណិកា សវិ-
តក្កសវិចារា ចេតនា វិចារាស្ស វិតក្កស្ស កម្ម-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣២] សវិតក្កសវិចារា ធម្មោ អវិតក្កអវិ-
ចារស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
ជាតា នាមាខណិកា ។ សហជាតា សវិតក្កសវិ-
ចារា ចេតនា វិតក្កសមុដ្ឋានំ រូបំ កម្មប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារា
ចេតនា កដត្តារូបំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯនាមាខណិកា គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារា
ជាបច្ច័យ នៃភូតវិចារក្ខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារា
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៣៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារា ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កមានត្រឹមតែវិចារា ដោយកម្មប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត នឹងនាមាខណិកា ។ សហជាត គឺ ចេតនា
ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារា ជាបច្ច័យ នៃវិតក្ក ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារា ជា
បច្ច័យ នៃវិតក្ក ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនា-
មាខណិកា គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារា ជា
បច្ច័យ នៃវិតក្ក ដែលជាវិចារា ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៣៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារា ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កមិនមានវិចារា ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត នឹងនាមាខណិកា ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារា ជាបច្ច័យ នៃភូតវិតក្កសមុដ្ឋានរូប
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារា
ជាបច្ច័យ នៃភូតកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

នាធានាណិកា សវិតត្តសវិចារា ចេតនា វិចារកាណំ
 អវិតត្តអវិចារាណំ ទទ្ធាណំ កាដត្តា ច រូចាណំ កម្មប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣៣] សវិតត្តសវិចារា ធម្មោ សវិតត្តសវិ-
 ចារស្ស ក អវិតត្តអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នាធានាណិកា ។ សហ-
 ជាតា សវិតត្តសវិចារា ចេតនា សម្បយុត្តកាណំ
 ទទ្ធាណំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចាណំ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថលោ សវិតត្តសវិចារា ចេតនា
 សម្បយុត្តកាណំ ទទ្ធាណំ កាដត្តា ច រូចាណំ កម្ម-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នាធានាណិកា សវិតត្តសវិ-
 ចារា ចេតនា វិចារកាណំ សវិតត្តសវិចារាណំ ទទ្ធាណំ
 កាដត្តា ច រូចាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ធានាណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
 ជាបច្ច័យ នៃពួកវិចារក្ខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ពួក
 កាដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៣៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហ-
 ជាត នឹងនាធានាណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង ពួក
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង ពួក-
 កាដត្តារូបផង ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ធានាណិកៈ
 គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកវិចារក្ខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ពួកកាដត្តា-
 រូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៣៣២) សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កសវិចារោ

មត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ជាតាខណិកា ។ សហជាតា សវិតក្កសវិចារោ ចេតនា វិតក្កស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបាធិ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ករណា សវិតក្កសវិចារោ ចេតនា វិតក្កស្ស ច កាដត្តា ច រូបាធិ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ជាតាខណិកា សវិតក្កសវិចារោ ចេតនា វិចារកស្ស វិតក្កស្ស ច កាដត្តា ច រូបាធិ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៣៣) សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិចារ

មស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ជាតាខណិកា ។ សហជាតា សវិតក្កសវិចារោ ចេតនា សម្បយុត្តកាធិ ខម្វាធិ វិតក្កស្ស ច កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ករណា សវិតក្កសវិចារោ ចេតនា សម្បយុត្តកាធិ ខម្វាធិ វិតក្កស្ស ច កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៣៤) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា

បច្ច័យ ខែធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ ខែវិតក្កៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ ខែវិតក្កៈផង ពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈវេទនាសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ និងនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ ខែវិតក្កៈ ដែលជាវិចារផង ពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៣៣៥) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ

ខែធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ ខែពួកសម្បយុត្តកត្តផង វិតក្កៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ ខែពួកសម្បយុត្តកត្តផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈវេទនាសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

នាធាឧណិកា សវិតត្តសវិចារា ចេតនា វិចារកានំ
សវិតត្តសវិចារកំ ខន្ធានំ វិតត្តស្ស ច កម្ម-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣៦] សវិតត្តសវិចារា ធម្មោ សវិតត្តសវិ-
ចារស្ស ច អវិតត្តវិចារបន្តស្ស ច អវិតត្តអវិចា-
រស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
ជាតា នាធាឧណិកា ។ សហជាតា សវិតត្តសវិ-
ចារា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ វិតត្តស្ស ច
ចិត្តសមុប្បាទោ រូបាទំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិត្វលោ សវិតត្តសវិចារា ចេតនា សម្បយុត្ត-
កានំ ខន្ធានំ វិតត្តស្ស ច កដត្តា ច រូបាទំ កម្ម-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នាធាឧណិកា សវិតត្តសវិ-
ចារា ចេតនា វិចារកានំ សវិតត្តសវិចារកំ ខន្ធានំ
វិតត្តស្ស ច កដត្តា ច រូបាទំ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

ឯនាធាឧណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃពួកវិចារក្នុង ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង
វិតក្កៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៣៦] ធមិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធមិ
ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមវិចារៈផង ធមិ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
មានវិចារៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត នឹងនាធាឧណិកៈ ។
សហជាត គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្នុងផង វិតក្កៈផង ពួកចិត្តសមុប្បាទរូបផង
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្នុងផង វិតក្កៈផង ពួកកដត្តារូបផង ក្នុង
ខណៈវិចារបដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនាធាឧណិកៈ គឺ ចេតនា
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិចារក្នុង
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ពួកកដត្តារូបផង
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៣៧] អវិភត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិភត្តវិចារ-

មត្តស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា
ជាតាខណ៌កា ។ សហជាតា អវិភត្តវិចារមត្តា
ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ ... ។ ជាតាខណ៌កា
អវិភត្តវិចារមត្តា ចេតនា វិចារកានំ អវិភត្តវិចារ-
មត្តានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣៨] អវិភត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិភត្តអវិ-
ចារស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
ជាតា ជាតាខណ៌កា ។ សហជាតា អវិភត្តវិចារ-
មត្តា ចេតនា វិចារស្ស ចិត្តសមុដ្ឋាបាទកា រូបានំ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ អវិភត្តវិចារ-
មត្តា ចេតនា វិចារកស្ស វិចារស្ស ច កដត្តា ច
រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ជាតាខណ៌កា
អវិភត្តវិចារមត្តា ចេតនា វិចារកស្ស វិចារស្ស ច
កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បាន
ដល់សហជាត ឯន៍នាទានិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែល
មិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ឯនាទានិកៈ គឺ ចេតនា
ដែលមិនមានវិភត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកកក្ខន្ធ ដែល
មិនមានវិភត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៣៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈ មិនមានវិចារៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត ឯន៍នាទានិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមិន
មានវិភត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
ប្រផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃវិបាកផង វិចារៈផង ពួកកដត្តាប្រផង ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនាទានិកៈ គឺ ចេតនា ដែល
មិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកផង វិចារៈផង ពួក
កដត្តាប្រផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៣៩] អវិភត្តាវិចារមត្តា ធម្មោ អវិភត្តាវិចារមត្តស្ស ច អវិភត្តាវិចារស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ជាតាខណ៌កា ។ សហជាតា អវិភត្តាវិចារមត្តា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទន្ធានំ វិចារស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋាបាទេវ រូបាទំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិភត្តាវិចារមត្តា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទន្ធានំ វិចារស្ស ច កដត្តា ច រូបាទំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ជាតាខណ៌កា អវិភត្តាវិចារមត្តា ចេតនា វិចារកានំ អវិភត្តាវិចារមត្តានំ ទន្ធានំ វិចារស្ស ច កដត្តា ច រូបាទំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤០] អវិភត្តាអវិចារោ ធម្មោ អវិភត្តាអវិចារស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ជាតាខណ៌កា ។ សហជាតា អវិភត្តាអវិចារោ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទេវ រូបាទំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិភត្តាអវិចារោ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទន្ធានំ កដត្តា ច រូបាទំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និង នានាខណ៌កៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង វិចារៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង វិចារៈផង ពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ នានាខណ៌កៈ គឺ ចេតនា ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្នុង ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៤០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណ៌កៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

នាមាទណ្ឌកា អវិភត្តាអវិចារា ចេតនា វិចារានំ
 អវិភត្តាអវិចារានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ កម្ម-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤០] សវិភត្តាសវិចារោ ធម្មោ សវិភត្តា-
 សវិចារាស្ស ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិចារកោ សវិភត្តាសវិចារោ ឯកោ ខន្ធានំ តិស្តានំ
 ខន្ធានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ
 សវិភត្តាសវិចារោ ឯកោ ខន្ធានំ តិស្តានំ ខន្ធានំ
 វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤២] សវិភត្តាសវិចារោ ធម្មោ អវិភត្តាវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកា
 សវិភត្តាសវិចារា ខន្ធានំ វិភត្តាស្ស វិចារកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។ សវិភត្តាសវិចារ-
 មូលកា សត្តបំ បញ្ញា បរិបុណ្ណា ។

ឯនាមាទណ្ឌកា គឺ ចេតនា ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃពួកវិចារកក្នុង ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ពួកកដត្តាប្រដង
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៤១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយវិចារ-
 កប្បច្ច័យ គឺ វិចារកក្នុង ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំ ៣ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ ខន្ធានំ ១ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយវិចារកប្បច្ច័យ ។

[៣៤២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ
 គឺ វិចារកក្នុងទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ
 ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។
 បញ្ញា ៧ ដែលមានធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាមូល
 (ចប់)បរិបូណ៌ ។

[៣៤៣] អវិភង្គវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិភង្គវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ
 អវិភង្គវិចារមត្តោ ឯកោ ខត្តោ តិណ្ឌន្នំ ខត្តានំ
 វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខត្តា ... បដិ-
 សន្និក្ខុលោ វិចារកោ អវិភង្គវិចារមត្តោ ឯកោ
 ខត្តោ ... ។ អវិភង្គវិចារមត្តមូលកា បញ្ច បញ្ញា
 កាតញ្ច ។ វិចារក្កន្នំ និយាមេតញ្ច ។

[៣៤៤] អវិភង្គអវិចារោ ធម្មោ អវិភង្គអវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ
 អវិភង្គអវិចារោ ឯកោ ខត្តោ តិណ្ឌន្នំ ខត្តានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋាធានញ្ច រូបានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ខត្តា ។ បេ ។ វិចារកោ វិចារោ ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ
 រូបានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្និក្ខុលោ
 ខត្តា វត្ថុស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារោ
 វត្ថុស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ
 វិបាកក្នុង ១ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
 ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ... វិបាកក្នុង ១ ដែលមិនមានវិភង្គៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ បញ្ញា ៥ ដែលមានធម៌
 មិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាមូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។ បណ្ឌិត
 គប្បីកំណត់ថា ជាវិបាក ។

[៣៤៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈ មិនមានវិចារៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាក-
 ក្នុង ១ ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង
 ត្រួតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ។ បេ ។ វិចារៈ
 ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃត្រួតចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ
 ទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ
 វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣៤៥] អវិភត្តិអវិចារេ ធម្មោ អវិភត្តិវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារោ
 វិចារេ អវិភត្តិវិចារមត្តានំ ទដ្ឋានំ វិចារកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិកុណោ វិចារោ វិចារេ អវិភត្តិ-
 វិចារមត្តានំ ទដ្ឋានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤៦] អវិភត្តិអវិចារេ ធម្មោ អវិភត្តិវិចារ-
 មត្តស្ស ច អវិភត្តិអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស វិចារកប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ វិចារោ វិចារេ អវិភត្តិវិចារមត្តានំ
 ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋានោ វិចារកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិកុណោ វិចារោ វិចារេ អវិភត្តិ-
 វិចារមត្តានំ ទដ្ឋានំ កដន្តា ច វិចារកប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៣៤៧] អវិភត្តិវិចារមត្តោ ច អវិភត្តិអវិចារេ
 ច ធម្មោ អវិភត្តិវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស វិចា-
 កប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារោ អវិភត្តិវិចារមត្តោ
 ឯកោ ទដ្ឋោ ច វិចារេ ច វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទដ្ឋោ
 បដិសន្ធិកុណោ ។

[៣៤៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ
 ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធចាំងឡាយ ដែលមិនមានវិភត្តៈ មានត្រឹម
 តែវិចារៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធចាំង-
 ឡាយ ដែលមិនមានវិភត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣៤៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈ
 មិនមានវិចារៈផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធចាំងឡាយ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ក្នុងចិត្តសមុ-
 ដ្ឋានប្រផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធចាំង-
 ឡាយ ដែលមិនមានវិភត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ក្នុងកដន្តាប្រផង
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣៥០] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុងខន្ធនៃ ដែលមិនមានវិភត្តៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធនៃ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ
 ខន្ធនៃ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៣២៨] អវិភត្តវិចារមន្តោ ច អវិភត្តអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិភត្តអវិចារស្ស ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ វិចាកោ អវិភត្តវិចារមន្តា ខន្ធោ ច
 វិចារោ ច ចិត្តសមុដ្ឋាបាទំ រូបាទំ វិចាកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ អវិភត្តវិចារមន្តា ខន្ធោ
 ច វិចារោ ច កដត្តារូបាទំ វិចាកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៣២៩] អវិភត្តវិចារមន្តោ ច អវិភត្តអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិភត្តវិចារមន្តស្ស ច អវិភត្តអវិចារស្ស ច
 ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកោ អវិភត្ត-
 វិចារមន្តោ ឯកោ ខន្ធោ ច វិចារោ ច តិណ្ឌទ្ធំ
 ខន្ធោ ច ចិត្តសមុដ្ឋាបាទំ រូបាទំ វិចាកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ វិចាកោ អវិភត្តវិចារ-
 មន្តោ ឯកោ ខន្ធោ ច វិចារោ ច តិណ្ឌទ្ធំ ខន្ធោ
 កដត្តា ច រូបាទំ វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣០] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិភក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
 វិភក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ
 ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្ត-
 សមុដ្ឋានប្រ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិភក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តាប្រ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣៣១] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិភក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយ
 វិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុង ១ ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
 វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រផង ដោយ
 វិបាកប្បច្ច័យ វិបាកក្នុង ១ ដែលមិនមានវិភក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
 វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកកដត្តាប្រផង ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣៥០] សវិតត្តសវិចារោ ច អវិតត្តវិចារមត្តោ ច ធម្មា សវិតត្តសវិចារស្ស ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ សវិតត្តសវិចារោ ឯកោ ទន្ធា ច វិតត្តោ ច តិណ្ឌន្នំ ទន្ធានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទេ ទន្ធា . . . បដិសន្ធិត្ថុណោ . . . ។

[៣៥១] សវិតត្តសវិចារោ ច អវិតត្តវិចារមត្តោ ច ធម្មា អវិតត្តអវិចារស្ស ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ សវិតត្តសវិចារោ ទន្ធា ច វិតត្តោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថុណោ . . . ។

[៣៥២] សវិតត្តសវិចារោ ច អវិតត្តវិចារមត្តោ ច ធម្មា សវិតត្តសវិចារស្ស ច អវិតត្តអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ សវិតត្តសវិចារោ ឯកោ ទន្ធា ច វិតត្តោ ច តិណ្ឌន្នំ ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថុណោ . . . ។

[៣៥០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្ខន្ធទ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតត្តៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធល ។ . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[៣៥១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្ខន្ធាន្តិយាយ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតត្តៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[៣៥២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមិនមានវិចារៈផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្ខន្ធទ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតត្តៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[៣៥៣] សវិតក្កសវិតារា ធម្មោ សវិតក្ក-

សវិតារស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សវិតក្កសវិតារា អាហារា សម្បយុត្តកាធំ ទទ្ធាធំ
អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

[៣៥៤] សវិតក្កសវិតារា ធម្មោ អវិតក្ក-

វិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សវិតក្កសវិតារា អាហារា វិតក្កស្ស អាហារប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ សវិតក្ក-
សវិតារមូលកា ឥមនា កាវណោន សត្ត បញ្ញា
វិតជិតតា ។

[៣៥៥] អវិតក្កវិចារមត្តា ធម្មោ អវិតក្ក-

វិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អវិតក្កវិចារមត្តា អាហារា សម្បយុត្តកាធំ ទទ្ធាធំ
អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

[៣៥៦] អវិតក្កវិចារមត្តា ធម្មោ អវិតក្ក-

អវិចារស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អវិតក្កវិចារមត្តា អាហារា វិចារស្ស ច ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានតា រូចាធំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

[៣៥៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារ ជា

បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ គឺ តួកអាហារ ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយ
វិចារ ជាបច្ច័យ នៃតួកសម្បយុត្តកក្នុង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[៣៥៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារ ជា

បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កមានត្រឹមតែវិចារ ដោយអាហារ-
ប្បច្ច័យ គឺ តួកអាហារ ដែលប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារ ជា
បច្ច័យ នៃវិតក្ក ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

បញ្ញា ៧ ដែលមានធម៌ប្រកបដោយវិតក្កប្រកបដោយវិចារ ជាទូល
បណ្ឌិត ធម្មវិចិត ដោយហេតុនេះចុះ ។

[៣៥៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កមានត្រឹមតែវិចារ ជាបច្ច័យ

នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កមានត្រឹមតែវិចារ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ
តួកអាហារ ដែលមិនមានវិតក្កមានត្រឹមតែវិចារ ជាបច្ច័យ នៃតួក
សម្បយុត្តកក្នុង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[៣៦០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កមានត្រឹមតែវិចារ ជាបច្ច័យ នៃធម៌

ដែលមិនមានវិតក្កមិនមានវិចារ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ តួកអាហារ
ដែលមិនមានវិតក្កមានត្រឹមតែវិចារ ជាបច្ច័យ នៃវិចារផង តួកចិត្ត-
សមុដ្ឋានប្រដង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[៣៥៧] អវិភត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិភត្ត-
 វិចារមត្តស្ស ច អវិភត្តអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភត្តវិចារមត្តា អា-
 ហារា សម្បយុត្តកាធំ ទព្វាធំ វិចារស្ស ច ចិត្ត-
 សុដ្ឋានានញ្ច រូបាធំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិត្តុណោ . . . ។

[៣៥៨] អវិភត្តអវិចារោ ធម្មោ អវិភត្តអវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភត្ត-
 អវិចារោ អាហារា សម្បយុត្តកាធំ ទព្វាធំ ចិត្ត-
 សុដ្ឋានានញ្ច រូបាធំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិត្តុណោ កតទ្បីកាហោ អាហារោ ឥមស្ស
 កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៥៩] សវិភត្តសវិចារោ ធម្មោ សវិភត្ត-
 សវិចារស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សវិភត្តសវិចារោ ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកាធំ ទព្វាធំ
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុណោ . . . ។

[៣៥៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិភត្តៈមិនមានវិចារៈផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ដែល
 មិនមានវិភត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង
 វិចារៈផង ពួកពិត្តសម្បជានុប្បដង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ . . . ។

[៣៥៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួក
 អាហារ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្ត-
 កក្នុងផង ពួកចិត្តសម្បជានុប្បដង ដោយអាហារប្បច្ច័យ កតទ្បីកាហារ
 ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣៥៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយ
 វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[៣៦០] សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ អវិតត្ត-
 វិតារមត្តស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សវិតត្តសវិតារោ ឥន្ទ្រិយា វិតត្តស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។ សវិតត្ត-
 សវិតារមូលកា សត្ត បញ្ញា ឥមិណ កកាណោ
 វិកដិតញា ។

[៣៦១] អវិតត្តវិតារមត្តោ ធម្មោ អវិតត្ត-
 វិតារមត្តស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អវិតត្តវិតារមត្តោ ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកាធំ ទន្ធាធំ
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

[៣៦២] អវិតត្តវិតារមត្តោ ធម្មោ អវិតត្តអវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតត្តវិចា-
 រមត្តោ ឥន្ទ្រិយា វិចារស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋាទានញា រូបាធំ
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

[៣៦០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយឥន្ទ្រិយ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
 ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។
 បញ្ហា ៧ ដែលមានធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាមូល
 បណ្ឌិត គប្បីចែក ដោយហេតុនេះចុះ ។

[៣៦១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ
 ពួកឥន្ទ្រិយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៦២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ
 ពួកឥន្ទ្រិយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ
 ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ... ។

(៣៦៣) អវិភង្គវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិភង្គ-
 វិចារមត្តស្ស ច អវិភង្គអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស
 វិន្ទិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភង្គវិចារមត្តា
 វិន្ទិយា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ វិចារស្ស ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានានញ្ច រូបាទំ វិន្ទិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

(៣៦៤) អវិភង្គអវិចារោ ធម្មោ អវិភង្គអវិចារស្ស
 ធម្មស្ស វិន្ទិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភង្គអវិចារា
 វិន្ទិយា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច
 រូបាទំ វិន្ទិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុណោ
 ពក្កុន្ទិយំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស កាយិន្ទិយំ កាយវិញ្ញា-
 ណស្ស វិន្ទិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបដិវិន្ទិយំ
 កដត្តារូបាទំ វិន្ទិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៦៥) សវិភង្គសវិចារោ ធម្មោ សវិភង្គ-
 សវិចារស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សវិភង្គសវិចារាទំ ឈានដ្ឋានំ សម្មយុត្តកានំ
 ខន្ធានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុណោ
 ... ។ សវិភង្គសវិចារមូលកា សត្ត បញ្ញា វិនិច្ឆ័យ
 ការណេន វិភង្គកា ។

(៣៦៦) ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈ
 មិនមានវិចារៈផង ដោយវិន្ទិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកវិន្ទិយ ដែលមិនមាន
 វិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្នុងផង វិចារៈ
 ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិន្ទិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ... ។

(៣៦៧) ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយវិន្ទិយប្បច្ច័យ គឺ
 ពួកវិន្ទិយ ដែលមិនមានវិភក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្ម-
 យុត្តកក្នុងផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិន្ទិយប្បច្ច័យ ចក្កុន្ទិយ
 (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កុវិញ្ញាណ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កាយិន្ទិយ ជា
 បច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយវិន្ទិយប្បច្ច័យ រូបដិវិន្ទិយ ជា
 បច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយវិន្ទិយប្បច្ច័យ ។

(៣៦៨) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
 ឈានប្បច្ច័យ គឺ ឥន្ទ្រឈានខាងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្នុង ដោយឈានប្បច្ច័យ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ បញ្ញា៧ ដែលមានធម៌ប្រកបដោយវិភក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ជាមូល បណ្ឌិត គប្បីចែក ដោយហេតុនេះចុះ ។

[៣៦៦] អវិភក្តិវិចារមត្តា ធម្មោ អវិភក្តិ-
 វិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិ-
 ភក្តិវិចារមត្តានំ ឈានដ្ឋានំ សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ
 ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុណោ . . . ។
 អវិភក្តិវិចារមត្តបូលកា បញ្ច បញ្ចា ឥមំនា ការ-
 ណោន វិភង្គិតា ។

[៣៦៧] អវិភក្តិអវិចារោ ធម្មោ អវិភក្តិ-
 អវិចារស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អវិភក្តិអវិចារានំ ឈានដ្ឋានំ សម្បយុត្តកានំ
 ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានត្វ រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វិចារោ ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបានំ ឈានប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុណោ វិចារោ កដត្តា-
 រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារោ វត្ថុស្ស
 ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៦៨] អវិភក្តិអវិចារោ ធម្មោ អវិភក្តិ-
 វិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិចារោ អវិភក្តិវិចារមត្តានំ ទដ្ឋានំ ឈានប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុណោ វិចារោ អវិភក្តិវិចារមត្តានំ
 ទដ្ឋានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៦៩] ឈំ ដែលបំបែកហេតុក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលបំបែកហេតុក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គ
 ឈានទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកសម្បយុត្តកក្កន្ធ ដោយឈានប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។
 បញ្ច ៥ ដែលមានធម៌មិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាមូល ចណ្ឌិត
 គប្បីចែក ដោយហេតុនេះចុះ ។

[៣៧០] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គ
 ឈានទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្បយុត្តកក្កន្ធន៍ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រធាន ដោយឈានប្បច្ច័យ វិចារៈ
 ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រ ដោយឈានប្បច្ច័យ វិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃពួកកដត្តាប្រ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយឈានប្បច្ច័យ
 វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៣៧១] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 ដោយឈានប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមាន
 វិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៣៦៩] អវិភត្តាវិចារោ ធម្មោ អវិភត្តាវិចារ-
 មត្តស្ស ច អវិភត្តាវិចារស្ស ច ធម្មស្ស ឈានប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ វិចារោ អវិភត្តាវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ខ រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារោ អវិភត្តាវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ
 កដត្តា ច រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧០] អវិភត្តាវិចារមត្តោ ច អវិភត្តាវិចារោ
 ច ធម្មា អវិភត្តាវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អវិភត្តាវិចារមត្តានំ ឈានន្តានំ វិចារោ ច
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

[៣៧១] អវិភត្តាវិចារមត្តោ ច អវិភត្តាវិចារោ
 ច ធម្មា អវិភត្តាវិចារស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អវិភត្តាវិចារមត្តានំ ឈានន្តានំ វិចារោ
 ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

[៣៦៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិភត្តៈមិនមានវិចារៈផង ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធានំឡាយ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ពួកចិត្តសមុ-
 ដ្ឋានប្រផង ដោយឈានប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំឡាយ
 ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ពួកកដត្តាប្រផង ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៣៧០] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានខន្ធានំឡាយ ដែល
 មិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្ត-
 កក្ខន្ធ ដោយឈានប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[៣៧១] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិន
 មានវិចារៈ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានខន្ធានំឡាយ ដែលមិន
 មានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
 ប្រ ដោយឈានប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[៣៧៦] អវិភត្តវិចារមត្តោ ច អវិភត្តអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិភត្តវិចារមត្តស្ស ច អវិភត្តអវិចារស្ស ច
 ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភត្តវិចារមត្តានិ
 ឈានម្តានិ វិចារោ ច សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 វិភត្តសមុដ្ឋានានកា រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិកូលោ អវិភត្តវិចារមត្តានិ ឈានម្តានិ
 វិចារោ ច សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ តត្ថានិ ច
 រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៧] សវិភត្តសវិចារោ ច អវិភត្តវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិភត្តសវិចារស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សវិភត្តសវិចារានិ ឈានម្តានិ វិភត្តោ ច
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិកូលោ ... ។

[៣៧៨] សវិភត្តសវិចារោ ច អវិភត្តវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា អវិភត្តអវិចារស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សវិភត្តសវិចារានិ ឈានម្តានិ វិភត្តោ ច
 វិភត្តសមុដ្ឋានានកា រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិកូលោ ... ។

[៣៧៩] ធម៌ ដែលបំប៉នដោយវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិភត្តៈបំប៉នដោយវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ ឆែធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈផង ដោយ
 ឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូគសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
 ប្បផង ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ដែលមិនមាន
 វិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូគសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
 ពួកកដ្ឋតាប្បផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៣៨០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំង
 ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិភត្តៈក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃភូគសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយឈានប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៨១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
 វិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិភត្តៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូគ
 ចិត្តសមុដ្ឋានប្ប ដោយឈានប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

(៣៧៥) សវិតក្កសវិតារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិតារស្ស ច អវិតក្កអវិតារស្ស ច
 ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិតារាជិ
 ឈានដ្ឋានំ វិតក្កោ ច សម្មយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ
 ចត្តសមុដ្ឋានានា រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិត្តណោ . . . ។

(៣៧៦) សវិតក្កសវិតារោ ធម្មា សវិតក្ក-
 សវិតារស្ស ធម្មស្ស មត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សវិតក្កសវិតារាជិ មត្តដ្ឋានំ សម្មយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ
 មត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តណោ . . . ។
 សវិតក្កសវិតារមូលកា សត្ត បញ្ញា ឥមំជា
 ការណេន វិភជិតញា ។

(៣៧៧) អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មា អវិតក្ក-
 វិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស មត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អវិតក្កវិចារមត្តានំ មត្តដ្ឋានំ សម្មយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ
 មត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តណោ . . . ។
 អវិតក្កវិចារមត្តមូលកា បញ្ញា បញ្ញា ឥមំជា
 ការណេន វិភជិតញា ។

(៣៧៨) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
 ផង ដោយធម៌ប្បច្ច័យ គឺ អង្គមគ្គតាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកត្ត៥
 ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រវេណី ដោយធម៌ប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

(៣៧៩) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយមត្ត-
 ប្បច្ច័យ គឺ អង្គមគ្គតាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកត្ត៥ ដោយមត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ . . . ។ បញ្ញា ៧ ដែលមានធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ ជាមូល បណ្ឌិត គប្បីថែរក្សា ដោយហេតុនេះចុះ ។

(៣៨០) ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយមត្តប្បច្ច័យ គឺ
 អង្គមគ្គតាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកសម្មយុត្តកត្ត៥ ដោយមត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។
 បញ្ញា ៨ ដែលមានធម៌មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាមូល បណ្ឌិត
 គប្បីថែរក្សា ដោយហេតុនេះចុះ ។

[៣៧៧] អវិភត្តាអវិចារោ ធម្មោ អវិភត្តាអវិចារស្ស ធម្មស្ស មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភត្តាអវិចារោនិ មគ្គផ្កានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានត្ថា រូបានំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថុណា ... ។

[៣៧៨] សវិភត្តាសវិចារោ ច អវិភត្តាវិចារមត្តោ ច ធម្មា សវិភត្តាសវិចារស្ស ធម្មស្ស មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិភត្តាសវិចារោនិ មគ្គផ្កានិ វិភត្តោ ច សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថុណា ... ។

[៣៧៩] សវិភត្តាសវិចារោ ច អវិភត្តាវិចារមត្តោ ច ធម្មា អវិភត្តាអវិចារស្ស ធម្មស្ស មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិភត្តាសវិចារោនិ មគ្គផ្កានិ វិភត្តោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថុណា ... ។

[៣៧៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អង្គមគ្គតាំងឡាយ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៧៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អង្គមគ្គតាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិភត្តៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៨០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អង្គមគ្គតាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិភត្តៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

(៣៨១) សវិតក្កសវិតារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
ច ធម្មា សវិតក្កសវិតារស្ស ច អវិតក្កអវិតារស្ស
ច ធម្មស្ស មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិតា-
រាជំ មគ្គដ្ឋានំ វិតក្កោ ច សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានា ទ្វារានំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិត្វាលោ . . . ។

(៣៨២) សវិតក្កសវិតារោ ធម្មា សវិតក្កសវិ-
ចារស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិ-
តក្កសវិតារោ ឯកោ ទេវា ទិស្តានំ ទទ្ធានំ សម្ប-
យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទទ្ធា ទ្វិនំ ទទ្ធានំ
បដិសន្ធិត្វាលោ . . . ។

(៣៨៣) សវិតក្កសវិតារោ ធម្មា អវិតក្កវិ-
ចារមគ្គស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សវិតក្កសវិតារោ ទទ្ធា វិតក្កស្ស សម្បយុត្តប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្វាលោ . . . ។

| ៣៨១ | ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
ផង ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អគ្គមគ្គទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានបួនផង ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

(៣៨២) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
សម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជា
បច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

(៣៨៣) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយសម្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

(៣៧៤) សវិតក្កសវិតារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 តារស្ស ធម្មតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស សម្ម-
 យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិតារោ ឯកោ
 ខន្ធោ តិណ្ឌង្គំ ខន្ធានំ វិតក្កស្ស ធម្ម សម្មយុត្តប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិដ្ឋំ ខន្ធានំ វិតក្កស្ស ធម្ម
 បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

(៣៧៥) អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស សម្មយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ឌង្គំ ខន្ធានំ
 សម្មយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិដ្ឋំ ខន្ធានំ
 បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

(៣៧៦) អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 តារស្ស ធម្មស្ស សម្មយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិតក្កោ សវិតក្កសវិតារាជំ ខន្ធានំ សម្មយុត្តប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

(៣៧៧) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៧ ផង
 វិតក្កៈផង ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ផង
 វិតក្កៈផង ក្នុងឧទាហរណ៍នៃបដិសន្ធិ ... ។

(៣៧៨) ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៧
 ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ក្នុងឧទាហរណ៍នៃ
 បដិសន្ធិ ... ។

(៣៧៩) ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
 គឺ វិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំខ្សោយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងឧទាហរណ៍នៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៨៩] អវិភត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិភត្តអវិចា-
រស្ស ធម្មស្ស សម្មយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិ-
ត្តវិចារមត្តា ឧប្បា វិចារស្ស សម្មយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុណោ . . . ។

(៣៨៨) អវិភត្តវិចារមត្តា ធម្មោ អវិភត្តវិចារមត្តស្ស ច អវិភត្តអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សម្មយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភត្តវិចារមត្តា ឯកោ ទេវោ តិណ្ណង្គំ ទទ្ធានំ វិចារស្ស ច សម្មយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទទ្ធា ទ្ធិង្គំ ទទ្ធានំ វិចារស្ស ច បដិសន្ធិក្ខណោ ។ ។ ។

[៣៨៩] អវិភង្គិកអវិចារោ ធម្មោ អវិភង្គិកអវិចារស្ស
 ធម្មស្ស សម្មយុត្តប្បច្ចាយេន បច្ចុយោ អវិភង្គិកអវិចារោ
 ឯកោ ខន្ធោ និល្លាដ្ឋំ ខន្ធជំ សម្មយុត្តប្បច្ចាយេន
 បច្ចុយោ ទ្វេ ខន្ធា . . . បដិសន្ធិត្ថុលោ . . . ។

(៣៩០) អវិគត្តាអវិចារោ ធម្មោ អវិគត្តាវិចារមត្តស្ស
 ធម្មស្ស សម្មយុត្តិប្បក្កយេន បច្ចយោ វិចារោ អវិ-
 គត្តាវិចារមត្តានំ ទន្ធានំ សម្មយុត្តិប្បក្កយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្កលោ . . . ។

(ហេតុ) ប៉ុន្តែ វិវត្តន៍នៃការកើនឡើងនៃការប្រើប្រាស់ ជាប្រចាំ
នៃធម៌ វិវត្តន៍នៃការកើនឡើងនៃការប្រើប្រាស់ ដោយសម្បជញ្ញត្តិ គឺ
ខ្លះទាំងឡាយ វិវត្តន៍នៃការកើនឡើងនៃការប្រើប្រាស់ ជាប្រចាំ នៃវិវត្តន៍
ដោយសម្បជញ្ញត្តិ ក្នុងការកើនឡើងនៃការប្រើប្រាស់ . . . ។

(ព្យាដេវ) ធម៌ ដែលមិនមានវិន័យមានគ្រឹះតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិន័យមានគ្រឹះតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិន័យ
មិនមានវិចារៈផង ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមាន
វិន័យមានគ្រឹះតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ព្យា ដេវ វិចារៈផង ដោយ
សម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ផង វិចារៈផង ៥
ខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

(ព្រះធម៌) ធម៌ ដែលមិនមានវត្តភ្លុះមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមិនមានវត្តភ្លុះមិនមានវិចារៈ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ១ ដែលមិនមានវត្តភ្លុះមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយ
សម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ក្នុងឈ្មោះនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[៣៩០] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ
វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធខាងឡាយ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងឯណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[៣៩០] អវិភង្គវិចារមត្តោ ច អវិភង្គវិចារមត្តោ ច
 ធម្មា អវិភង្គវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស សម្មយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អវិភង្គវិចារមត្តោ ឯកោ ទន្ធា ច វិចារោ ច
 តិណ្ឌង្គំ ទន្ធានំ សម្មយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 ទន្ធា ច វិចារោ ច ទ្ធិង្គំ ទន្ធានំ បដិសន្ធិក្កណោ ... ។

[៣៩២] សវិភង្គសវិចារោ ច អវិភង្គវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិភង្គសវិចារស្ស ធម្មស្ស សម្មយុត្តប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សវិភង្គសវិចារោ ឯកោ ទន្ធា
 ច វិភង្គោ ច តិណ្ឌង្គំ ទន្ធានំ សម្មយុត្តប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ច វិភង្គោ ច ...
 បដិសន្ធិក្កណោ ... ។

[៣៩៣] សវិភង្គសវិចារោ ធម្មា អវិភង្គអវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតំ បញ្ចាជាតំ ។ សហជាតា សវិភង្គសវិ-
 ចារោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាទានំ រូទានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កណោ សវិភង្គសវិចារោ ទន្ធា
 កដត្តារូទានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បញ្ចា-
 ជាតា សវិភង្គសវិចារោ ទន្ធា បុរេជាតស្ស វិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៩១] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គមានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌ ដែលមិន
 មានវិភង្គមានត្រឹមតែវិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គមានត្រឹម
 តែវិចារ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិភង្គមាន
 ត្រឹមតែវិចារក្តី វិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
 ខន្ធ ២ ក្តី វិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៩២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិភង្គមានត្រឹមតែវិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល
 ប្រកបដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារក្តី វិភង្គក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយ
 សម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិភង្គក្តី ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៩៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គមិនមានវិចារ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 ពុទ្ធសហជាតំ និងបញ្ចាជាតំ ។ សហជាតំ គឺ ខន្ធភិវិជ្ជាយ
 ដែលប្រកបដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារ ជាបច្ច័យ នៃពុទ្ធភិវិជ្ជាយ
 ដ្ឋានប្រ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធភិវិជ្ជាយ ដែលប្រកបដោយវិភង្គ
 ប្រកបដោយវិចារ ជាបច្ច័យ នៃពុទ្ធភិវិជ្ជាយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បញ្ចាជាតំ គឺ ខន្ធភិវិជ្ជាយ ដែលប្រកប
 ដោយវិភង្គប្រកបដោយវិចារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលតែមុន
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៩៤] អវិភក្តវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិភក្តអវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជាតំ បញ្ញាជាតំ ។ សហជាតា អវិភក្តវិចារមត្តា
 ទទ្ធា ច វិភក្តោ ច ចិត្តសមុដ្ឋាបាធំ រូបាធំ វិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កណោ អវិភក្តវិចា-
 រមត្តា ទទ្ធា ច វិភក្តោ ច កដត្តារូបាធំ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បញ្ញាជាតា អវិភក្តវិចារមត្តា
 ទទ្ធា ច វិភក្តោ ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៩៥] អវិភក្តអវិចារោ ធម្មោ អវិភក្តអវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បុរេជាតំ បញ្ញាជាតំ ។ សហជាតា អវិភក្តអវិចារា
 ទទ្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាបាធំ រូបាធំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ វិចារោ ចិត្តសមុដ្ឋាបាធំ រូបាធំ វិប្បយុត្តប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កណោ អវិភក្តអវិចារា
 ទទ្ធា កដត្តារូបាធំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិចារោ កដត្តារូបាធំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ

[៣៩៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បាន
 ដល់សហជាត ឯងបញ្ញាជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធាន្តឡាយ
 ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិភក្តៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូត
 ចិត្តសមុដ្ឋាន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធាន្តឡាយ ដែលមិនមាន
 វិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិភក្តៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូតកដត្តារូប ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបញ្ញាជាត គឺ ខន្ធាន្តឡាយ
 ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិភក្តៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ
 ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៩៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បាន
 ដល់សហជាត បុរេជាត និងបញ្ញាជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធាន្តឡាយ
 ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុ-
 ដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធាន្តឡាយ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមាន
 វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតកដត្តារូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ

ខន្ធនា វត្ថុស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ វត្ថុ ខន្ធនា
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ វិចារោ វត្ថុស្ស វិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ វត្ថុ វិចារស្ស វិប្បយុត្តប្ប-
 ដ្ឋានយេន បច្ចយោ ។ បុរេជានំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុ-
 វិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ កាយាយ-
 តនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ
 វត្ថុ អវិភត្តិអវិចារា ខន្ធនា វិចារស្ស ច វិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ ។ បន្ទាជាតា អវិភត្តិអវិចារា
 ខន្ធនា វិចារា ច បុរេជានស្ស វិចារស្ស កាយស្ស
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ ។

(៣៩៦) អវិភត្តិអវិចារោ នម្មោ សវិភត្តិសវិចា-
 រស្ស នម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ សហ-
 ជានំ បុរេជានំ ។ សហជានំ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ
 សវិភត្តិសវិចារា ខន្ធនា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេន បច្ច-
 យោ ។ បុរេជានំ វត្ថុ សវិភត្តិសវិចារា ខន្ធនា
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ ។

ខន្ធនា វត្ថុស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ វត្ថុ ខន្ធនា
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ វិចារោ វត្ថុស្ស វិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ វត្ថុ វិចារស្ស វិប្បយុត្តប្ប-
 ដ្ឋានយេន បច្ចយោ ។ បុរេជានំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុ-
 វិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ កាយាយ-
 តនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ
 វត្ថុ អវិភត្តិអវិចារា ខន្ធនា វិចារស្ស ច វិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ ។ បន្ទាជាតា អវិភត្តិអវិចារា
 ខន្ធនា វិចារា ច បុរេជានស្ស វិចារស្ស កាយស្ស
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេន បច្ចយោ ។

(៣៩៦) ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តិមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តិប្រកបដោយវិចារៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន
 បានដល់សហជាត នឹងបុរេជាន ។ សហជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធនា ដែលប្រកបដោយវិភត្តិប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន ។ ឯបុរេជាន គឺ វត្ថុ
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធនា ដែលប្រកបដោយវិភត្តិប្រកបដោយវិចារៈ
 ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន ។

[៣៩៧] អវិភង្គិកវិចារោ ធម្មោ អវិភង្គិកវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ថុ អវិភង្គិកវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ វិភង្គិកស្ស ច វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ វត្ថុ សវិភង្គិកសវិចារានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៩៨] អវិភង្គិកវិចារោ ធម្មោ អវិភង្គិកវិចារមត្តស្ស ច អវិភង្គិកវិចារស្ស ច ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ថុ អវិភង្គិកវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ វិចារស្ស ច វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ វត្ថុ អវិភង្គិកវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ វិចារស្ស ច វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៩៩] អវិភង្គិកវិចារោ ធម្មោ សវិភង្គិកសវិចារស្ស ច អវិភង្គិកវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។

[៣៩៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតិ និងបុរេជាតិ ។ សហជាតិ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃ ខន្ធានំខ្សោយ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិភង្គៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាតិ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំខ្ពស់ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៩៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈមិនមានវិចារៈផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតិ និង បុរេជាតិ ។ សហជាតិ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំខ្សោយ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាតិ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំខ្ពស់ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៩៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈ មិនមានវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភង្គៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតិ និងបុរេជាតិ ។

សហជាតំ បដិសន្ធិត្ថុណោ វត្ថុ សវិតក្កសវិចារោ
 ទន្ធានំ វិតក្កស្ស ច វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 ឬរេជាតំ វត្ថុ សវិតក្កសវិចារោ ទន្ធានំ វិតក្កស្ស
 ច វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤០០] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អវិ-
 តក្កវិចារមត្តា ទន្ធា ច វិចារោ ច ចិត្តសមុត្តាធានំ
 រូបាធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថុណោ
 អវិតក្កវិចារមត្តា ទន្ធា ច វិចារោ ច កដត្តារូបាធានំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អវិតក្ក-
 វិចារមត្តា ទន្ធា ច វិចារោ ច ឬរេជាតស្ស ឥមស្ស
 កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤០១] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។

សហជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯឬរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ ។

[៤០០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
 មានវិចារៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។
 សហជាត គឺ ខន្ធានំឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
 វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានប្រេ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធា
 នំឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃភូតកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆា-
 ជាត គឺ ខន្ធានំឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈ
 ក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៤០១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។

សហជាតា វិញ្ញាណសិវិចារា ខន្ធ ច វិនិច្ឆ័យ ច
 ចិត្តសមុដ្ឋាបាធំ រូបាធំ វិប្បយុត្តប្បដូរយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិគូរណោ សវិតក្កសិវិចារា ខន្ធ ច វិនិច្ឆ័យ
 ច កាដត្តារូបាធំ វិប្បយុត្តប្បដូរយេន បច្ចយោ ។
 បញ្ញាជាតា សវិតក្កសិវិចារា ខន្ធ ច វិនិច្ឆ័យ ច
 បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បដូរយេន
 បច្ចយោ ។

[២០២] សវិតក្កសិវិចារា ធម្មោ សវិតក្កសិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បដូរយេន បច្ចយោ សវិតក្កសិ-
 វិចារា ឯកោ ខន្ធ វិញ្ញាណ ខន្ធ អត្ថិប្បដូរយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធ ... បដិសន្ធិគូរណោ ... ។

[២០៣] សវិតក្កសិវិចារា ធម្មោ អវិតក្កវិចារា-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បដូរយេន បច្ចយោ សវិតក្ក-
 សិវិចារា ខន្ធ វិតក្កស្ស អត្ថិប្បដូរយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិគូរណោ ... ។

សហជាត គឺ ខន្ធចាំន៍ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្ត-
 ប្បដូរយេន ខន្ធចាំន៍ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី
 វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូតកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បដូរយេន ។ ឯបញ្ញាជាត គឺ ខន្ធចាំន៍ឡាយ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ
 ដែលកើតមាន ដោយវិប្បយុត្តប្បដូរយេន ។

[២០២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអត្ថិ-
 ប្បដូរយេន គឺ ខន្ធទ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយអត្ថិប្បដូរយេន ខន្ធទ ... ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ... ។

[២០៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអត្ថិប្បដូរយេន
 គឺ ខន្ធចាំន៍ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃវិតក្កៈ ដោយអត្ថិប្បដូរយេន ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២០៤] សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ អវិតត្តអវិតា-
 រស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បដ្ឋាជាតំ ។ សហជាតា សវិតត្តសវិតារោ ទទ្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-
 សន្និក្ខណោ សវិតត្តសវិតារោ ទទ្ធា កដត្តារូបំ
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បដ្ឋាជាតា សវិតត្តសវិ-
 តារោ ទទ្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សវិតត្តសវិតារមូលកេ អវ-
 សេសា បញ្ញា សហជាតប្បច្ចយសនិសា ។

[២០៥] អវិតត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតត្តអវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតត្ត-
 វិចារមត្តោ ឯកោ ទទ្ធា តិណ្ឌំ ទទ្ធានំ អត្ថ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទទ្ធា ទ្វិន្ទំ ទទ្ធានំ បដិ-
 សន្និក្ខណោ . . . ។

[២០៦] អវិតត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតត្តសវិតា-
 រស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិតត្តោ សវិ-
 តត្តសវិតារា ទទ្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្និក្ខណោ . . . ។

[២០៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 ចច្ច័យ ខែធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត និងបដ្ឋាជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធានំឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាចច្ច័យ ខែត្ថកចិត្តស-
 មុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធានំឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ជាចច្ច័យ ខែត្ថកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ ឯបដ្ឋាជាត គឺ ខន្ធានំឡាយ ដែលប្រកប
 ដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាចច្ច័យ ខែកាយនេះ ដែលកើតមុន
 ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ បញ្ញា ដ៏សេស (ក្នុងធម៌) ដែលប្រកបដោយ
 វិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈជាមូល ប្រហែលគ្នានឹងសហជាតច្បាស់ដែរ ។

[២០៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាចច្ច័យ
 ខែធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ គឺ
 ខន្ធទ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាចច្ច័យ ខែខន្ធត
 ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធល (ជាចច្ច័យ) ខែខន្ធល ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ . . . ។

[២០៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាចច្ច័យ
 ខែធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ
 គឺ វិតត្តៈ ជាចច្ច័យ ខែខន្ធានំឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

(២០៧) អវិភត្តវិចារមត្តា ធម្មោ អវិភត្តអវិចារ

រស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
បច្ចាជាតំ ។ សហជាតា អវិភត្តវិចារមត្តា ខន្ធ ច
វិភត្តោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាណំ អត្ថប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថាលោ អវិភត្តវិចារមត្តា ខន្ធ ច
វិភត្តោ ច កដត្តារូបាណំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បច្ចាជាតា អវិភត្តវិចារមត្តា ខន្ធ ច វិភត្តោ ច
ចុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ អវិភត្តវិចារមត្តមូលកា បញ្ច បច្ចា អវិ-
សេសា សហជាតប្បច្ចយសនិសា ។

(២០៨) អវិភត្តអវិចារោ ធម្មោ អវិភត្តអវិចារស្ស

ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ ចុរេជាតំ
បច្ចាជាតំ អាមារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ អវិភត្ត-
អវិចារោ ឯកោ ខន្ធ តិណ្ឌន្នំ ខន្ធ ច ចិត្តសមុដ្ឋាន-
ំ រូបាណំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទេ ខន្ធ ។ . .

(២០៧) ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ

នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត និងបច្ចាជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធចាំងឡាយ ដែល
មិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិភក្តៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋា-
នរូប ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធចាំងឡាយ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈក្តី វិភក្តៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាត គឺ ខន្ធចាំងឡាយ ដែលមិនមាន
វិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិភក្តៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើត
មុន ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ បញ្ចា ៥ ដ៏សេស ដែលមានធម៌មិនមាន
វិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាមូល ប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។

(២០៨) ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ

ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត ចុរេជាត បច្ចាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហ-
ជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . .

វិចារោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ វុចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិត្តលោ អវិគត្តអវិចារោ ឯកោ ទព្វោ
 តិណ្ឌន្នំ ទន្ធានំ កដត្តា ច វុចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទព្វោ វត្ថុស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វត្ថុ ទន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារោ វត្ថុស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ វិចារស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ឌន្នំ មហាក្ខតានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាក្ខតា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 វុចានំ កដត្តាវុចានំ ឧបាទាន្ធវុចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ តាហិវិ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុស្ថ
 មុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ឌន្នំ
 មហាក្ខតានំ មហាក្ខតា កដត្តាវុចានំ ឧបាទាន្ធវុចានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជានំ និព្វេន ចក្កុនា
 វុចំ បស្សតិ និព្វាយ សោតនាតុយា សន្នំ សុ-
 ណាតិ វុចាយតំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស ដោជ្ឈាយតំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កា-
 យតំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតំ កាយវិញ្ញា-
 ណស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ អវិគត្តអវិចារានំ
 ទន្ធានំ វិចារស្ស ច អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ១
 ដែលមិនមានវត្ថុៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកកដត្តា-
 រូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធាងឡាយ ជា
 បច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាងឡាយ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វត្ថុ
 ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ជាបច្ច័យ នៃ
 មហាក្ខត ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពួកកដត្តារូប និងពួកឧបាទារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 តាហិវិ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . មហា-
 ក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ (ជាបច្ច័យ) នៃមហាក្ខត ៣ មហាក្ខត
 ៣ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប និងពួកឧបាទារូប ដោយអត្ថិ-
 ប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាន គឺ (បុគ្គល) ឃើញរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ
 សំឡេង ដោយទិព្វសោតនាតុ វុចាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កុវិញ្ញាណ
 ដោជ្ឈាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ចក្កា-
 យតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 កាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាងឡាយ
 ដែលមិនមានវត្ថុៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

បង្ហាតា អវិទ្យា អវិចារ ខត្តា ច វិចារោ ច បុរេ-
 ជាតស្ស ឥសស្ស កាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 កតជ្ឈីការោ អាហារោ ឥសស្ស កាយស្ស អត្ថ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ រូបជីវិត្រ្យំ កតត្តារូបាធំ
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២០៩) អវិភត្តាអវិចារោ ធម្មោ សវិភត្តាសវិចារ-
 វស្ស ធម្មស្ស អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បុរេជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្កុលោ វត្ថុ សវិ-
 ភត្តាសវិចារាវំ ខន្ធាវំ អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បុរេជាតំ ចត្តំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ
 អស្សាទេតិ អភិទន្ធិតិ តំ អារត្ត រាតា ឧប្បជ្ជតិ
 ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ រូបេ ... សន្នេ កន្នេ រសេ
 ដោជ្ជត្វេ ... វត្ថុំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សនិ ... ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ វត្ថុ សវិភត្តា-
 សវិចារាវំ ខន្ធាវំ អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯបច្ចុប្បន្ន គឺ ទង្វាវនិទ្យាយ ដែលមិនមានវិញ្ញាណ មិនមានវិចារក្ខី
វិចារក្ខី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថបច្ច័យ ។
កត្តាទិដ្ឋភាពហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអត្ថបច្ច័យ ។ រូប-
ជីវិត្រ័យ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដក្ការូប ដោយអត្ថបច្ច័យ ។

[២០៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត នឹងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធខាន់-
ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) ឃើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថា
មិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ក៏ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធចក្ខុនោះ
ទើបកើតឡើង រោមនស្ស កើតឡើង នូវត្បកប្ប ... ត្បកសំឡេង
ត្បកភ្លឺន ត្បកសេ ត្បកដោង្គព្វៈ ... ឃើញច្បាស់ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជា
ទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ... រោមនស្ស កើតឡើង វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធខាន់-
ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[២០០] អវិភត្តាអវិចារោ ធម្មោ អវិភត្តាវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បុរេជាតំ ។ សហជាតោ វិចារោ អវិភត្តាវិចារមត្តានំ
 ខន្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ
 វិចារោ អវិភត្តាវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ អវិភត្តាវិចារមត្តានំ
 ខន្ធានំ វិភត្តស្ស ច អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បុរេជាតំ ចត្តុំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ
 អស្សាទេតិ អភិទទ្គតិ តំ អារត្ត វិភត្តោ ឧប្បជ្ជតិ
 សោតំ ... យានំ ជីវ្ហំ កាយំ រូបេ សន្តេ កន្ធូ
 រសេ ដោជ្ជត្វ ... វត្ថុ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សនិ អស្សាទេតិ អភិទទ្គតិ តំ អារត្ត វិភត្តោ
 ឧប្បជ្ជតិ វត្ថុ អវិភត្តាវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ វិភត្តស្ស
 ច អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០០] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់
 សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធានំឡាយ ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ
 វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំឡាយ ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំឡាយ
 ដែលមិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិភក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) ឃើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថា
 មិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន មែនត្រេកអរ រីករាយ វិភក្កៈ ប្រាជ្ញ
 ចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង នូវសោត ... ឃាតៈ ដំក្អំ កាយ ពួក
 រូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកជាដើម ... ឃើញច្បាស់
 នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ក៏ត្រេកអរ រីករាយ វិភក្កៈ
 ប្រាជ្ញវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំឡាយ ដែល
 មិនមានវិភក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិភក្កៈផង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

(២២២) ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ ដែលមិន
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរាណ
ជាត ។ សហជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាន្តន្តរៈ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ ឯបុរាណ គឺ (បុគ្គល) ចំពោះឈាមឃ័ញ្ញឡាស់
នូវចក្ខុ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន គឺក្រេតករ រីករាយ ខន្ធាន្តរៈ
ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ប្រាសន្តរៈ
ចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង នូវសោតៈ . . . ឃានៈ ធិត្តំ កាយ . . .

យើងប្រាប់ កុំវត្ត ឯណោះ) ជាទុក្ខ បិទបែបទ្វារ ក៏ត្រូវការ រឹត-
 រាយ ខ្លះៗឯង ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិភក្តៈក្តី
 ប្រាស្ត្រឲ្យអស់ រើបើកឡើង វត្ត ជាច្រើន ខែខ្លះៗឯង ដែល
 ប្រកបដោយវិភក្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិភក្តៈផង ដោយអត្ថិយ្យច្រើន ។

(២១៣) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត នឹងបុរេ-
ជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជា
បច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយ
អត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

(២១២) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារក្កៈ ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារក្កៈ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ឆ័ន្ទ
បុរេជាន ។ សហជាត គឺ ខន្ធាន្ទឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារក្កៈ វត្ថុក្កៈ ជាបច្ច័យ ខែវិតក្កៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ
ខន្ធាន្ទឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារក្កៈ វត្ថុក្កៈ ជា
បច្ច័យ ខែវិតក្កៈ គង្គខណៈខែបដិសន្ធិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[២០៥] សវិតក្កសវិតារោ ច អវិតក្កសវិតារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កសវិតារស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បច្ចាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។
 សហជាតា សវិតក្កសវិតារោ ខន្ធា ច មហាកូតា ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូពំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-
 សន្និក្ខុណោ សវិតក្កសវិតារោ ខន្ធា ច មហាកូតា ច
 កដត្តារូពំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចាជាតា
 សវិតក្កសវិតារោ ខន្ធា ច កតាឡិកា អាហារោ
 ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ បច្ចាជាតា សវិតក្កសវិតារោ ខន្ធា ច រូប-
 ជីវិត្រិយញ្ច កដត្តារូពំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៦] សវិតក្កសវិតារោ ច អវិតក្កសវិតារោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិតារស្ស ច អវិតក្កសវិតារមត្តស្ស
 ច ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេ-
 ជាតំ ។ សហជាតា សវិតក្កសវិតារោ ឯកោ
 ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ វិតក្កស្ស ច
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្វិន្នំ
 ខន្ធានំ វិតក្កស្ស ច អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-
 សន្និក្ខុណោ . . . ។

[២០៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារក្កៈ ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារក្កៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ចាជាត អាហារ
 និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ខន្ធានំឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារក្កៈ មហាកូតាឡាយក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្ត-
 សមុដ្ឋារូប ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធានំឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារក្កៈ មហាកូតាឡាយក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តា-
 រូប ក្នុងឈ្មោះវិចេដសន្និ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ បច្ចាជាត គឺ ខន្ធ
 ចំណាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារក្កៈ កតាឡិកា-
 រូបក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។
 បច្ចាជាត គឺ ខន្ធានំឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារក្កៈ
 ក្នុងវិចិត្រិយក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[២០៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារក្កៈ ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារក្កៈ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមវិចារក្កៈ
 ផង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត
 គឺ ខន្ធ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារក្កៈ វត្ថុក្កៈ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធ ៣ ផង វិតក្កៈផង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្កៈ វត្ថុក្កៈ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ក្នុងឈ្មោះវិចេដសន្និ . . . ។

[៤០៧] អវិភត្តវិចារមន្តោ ច អវិភត្តអវិចារោ
ច ធម្មា សវិភត្តសវិចារស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ វិភត្តោ
ច វត្ថុ ច សវិភត្តសវិចារា ទទ្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិភត្តោ ច វត្ថុ ច សវិ-
ភត្តសវិចារា ទទ្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤០៨] អវិភត្តវិចារមន្តោ ច អវិភត្តអវិចារោ
ច ធម្មា អវិភត្តវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ អវិភត្ត-
វិចារមន្តោ ឯកោ ទទ្ធា ច វិចារោ ច តិណ្ឌន្នំ
ទទ្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទទ្ធា ច វិចារោ
ច ទ្វិន្នំ ។ បេ ។ អវិភត្តវិចារមន្តោ ឯកោ ទទ្ធា
ច វត្ថុ ច តិណ្ឌន្នំ ទទ្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទ្វេ ទទ្ធា ច វត្ថុ ច ទ្វិន្នំ ទទ្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិភត្តវិចារមន្តោ ឯកោ
ទទ្ធា ច វិចារោ ច តិណ្ឌន្នំ ទទ្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទ្វេ ទទ្ធា ច វិចារោ ច ទ្វិន្នំ ទទ្ធានំ

[៤០៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌ ដែល
មិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ
វិភក្តៈប្រកបដោយវិចារ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និង
បុរេជាត ។ សហជាត គឺ វិភក្តក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាន្ន-
ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ ប្រកបដោយវិចារ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ
វិភក្តក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាន្នឡាយ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ
ប្រកបដោយវិចារ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៤០៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌ ដែល
មិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈ
មានត្រឹមតែវិចារ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។
សហជាត គឺ ខន្ធទ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី វិចារក្តី
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធលក្ខី វិចារក្តី (ជាបច្ច័យ)
នៃខន្ធល ។ បេ ។ ខន្ធទ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី
វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធលក្ខី វត្ថុក្តី ជា
បច្ច័យ នៃខន្ធល ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធទ ដែលមិនមានវិភក្តៈមាន
ត្រឹមតែវិចារក្តី វិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ក្នុងខណៈនៃបដិ-
សន្ធិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធលក្ខី វិចារក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធល

បដិសន្ធិគូណោ អវិភង្គវិចារមត្តោ ឯតោ ខន្ធោ ច
វត្ថុ ច វិញ្ញាណំ ខន្ធានំ ទេ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច វិញ្ញាណំ
ខន្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤១៩] អវិភង្គវិចារមត្តោ ច អវិភង្គអវិចារោ ច
ធម្មា អវិភង្គអវិចារស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ វត្ថុយំ ។
សហជាតា អវិភង្គវិចារមត្តោ ខន្ធោ ច វិចារោ ច
ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបាធានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
សហជាតា អវិភង្គវិចារមត្តោ ខន្ធោ ច មហាកូតា ច
ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបាធានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
សហជាតា វិភង្គោ ច មហាកូតា ច ចិត្តសមុដ្ឋា-
ធានំ រូបាធានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហជាតា
អវិភង្គវិចារមត្តោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច វិចារស្ស អត្ថប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិគូណោ អវិភង្គវិចារមត្តោ
ខន្ធោ ច វិចារោ ច កាដត្តារូបាធានំ អត្ថប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិគូណោ អវិភង្គវិចារមត្តោ ខន្ធោ
ច មហាកូតា ច កាដត្តារូបាធានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ បដិសន្ធិគូណោ វិភង្គោ ច មហាកូតា ច

ខន្ធ ខ ដែលបំបែកវិញ្ញាណ មានត្រឹមតែវិចារក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃ
ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ៤ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៤
ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៤២០] ធម៌ ដែលមិនមានវិភង្គៈ មានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិភង្គៈ មិនមានវិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិភង្គៈមិនមានវិចារៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត
បច្ឆាជាត អាហារ និងវត្ថុយំ ។ សហជាត គឺ ខន្ធានំឡាយ
ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី វិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ សហជាត គឺ ខន្ធានំឡាយ ដែល
មិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី មហាកូតាធានំឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ សហជាត គឺ វិភង្គក្តី មហា-
កូតាធានំឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។
សហជាត គឺ ខន្ធានំឡាយ ដែលមិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី
វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធានំឡាយ ដែល
មិនមានវិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី វិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធានំឡាយ ដែលមិនមាន
វិភង្គៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី មហាកូតាធានំឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ វិភង្គក្តី មហាកូតាធានំឡាយក្តី

កដត្ថារូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថុ-
 ណោ អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធោ ច វត្ថុ ច វិចារស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចាជាតា អវិតក្កវិចា-
 រមត្តា ខន្ធោ ច វិចារោ ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
 កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចាជាតា
 អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធោ ច វិតក្កោ ច កកាឡិកាភោ
 អាហារោ ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចាជាតា អវិតក្កវិចារ-
 មត្តា ខន្ធោ ច វិតក្កោ ច រូបជីវិត្រ្មិយក្ខ កដ-
 ត្ថារូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២០] អវិតក្កវិចារមត្តា ច អវិតក្កវិចារោ ច
 ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។
 សហជាតោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធោ ច វិចារោ
 ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធោណំ ចិត្តសមុដ្ឋានោនក្ខ រូបាណំ អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធោ ច វិចារោ ច ...
 អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ
 ខន្ធោណំ វិចារស្ស ច អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 ខន្ធោ ច វត្ថុ ច ... បដិសន្ធិត្ថុណោ ។ បេ ។

ជាបច្ច័យ វិទូកកដត្ថារូប ក្នុងខណៈវេទនាសន្ធិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ
 ខាងឡាយ ដែលបរិមមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ វៃ
 វិចារៈ ក្នុងខណៈវេទនាសន្ធិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ចាជាត គឺ ខន្ធ
 ខាងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ
 វៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ចាជាត គឺ ខន្ធ
 ខាងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី កកាឡិកា-
 ភហារក្តី ជាបច្ច័យ វៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
 បច្ចាជាត គឺ ខន្ធខាងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
 វិតក្កៈក្តី រូបជីវិត្រ្មិយក្តី ជាបច្ច័យ វៃកកដត្ថារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[២២១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ វៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ វៃខន្ធ ៣
 ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈក្តី
 ... ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ
 វៃខន្ធ ៣ ផង វិចារៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ...
 ក្នុងខណៈវេទនាសន្ធិ ។ បេ ។

(២២១) សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ

ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស អន្តិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ធា ច វិតក្កោ
ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេ
ខន្ធា ច វិតក្កោ ច ... បដិសន្ធិត្ថុណោ ... ។

(២២២) សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ

ច ធម្មា អវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស អន្តិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា សវិ-
តក្កសវិចារោ ខន្ធា ច វិតក្កោ ច ចិត្តសមុដ្ឋាទានំ
រូបានំ អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថុណោ សវិ-
តក្កសវិចារោ ខន្ធា ច វិតក្កោ ច កដត្តារូបានំ
អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា សវិតក្កស-
វិចារោ ខន្ធា ច វិតក្កោ ច ឧរេជាតស្ស ឥមស្ស
កាយស្ស អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២១) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌

ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

(២២២) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌

ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បាទដល់សហជាត នឹងបច្ឆា-
ជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធានំឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិ-
ប្បច្ច័យ ខន្ធានំឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី
វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថិ-
ប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធានំឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[២២៣] សវិតត្តសវិតាភេ ច អវិតត្តវិចារមន្តោ
 ប ធម្មា សវិតត្តសវិតាវស្ស ច អវិតត្តអវិតា-
 វស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតត្ត-
 សវិតាភេ ឯកោ ទន្ធា ប វិតត្តោ ច តិណ្ឌង្គ
 ទន្ធានំ កិត្តសមុដ្ឋានានា រូបាណំ អត្ថប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វេ ទន្ធា ប វិតត្តោ ច ទ្ធិន្ទំ ទន្ធានំ
 បដិសន្ធិត្តរណា . . . ។

[២២៤] សវិតត្តសវិតាភេ ច អវិតត្តវិចារមន្តោ
 ច អវិតត្តអវិតាភេ ច ធម្មា សវិតត្តសវិតាវស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរ-
 ជាតំ ។ សហជាតា សវិតត្តសវិតាភេ ឯកោ
 ទន្ធា ច វិតត្តោ ច វត្ថុ ច តិណ្ឌង្គ ទន្ធានំ
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តរណា . . . ។

[២២៥] សវិតត្តសវិតាភេ ច អវិតត្តវិចារមន្តោ ច
 អវិតត្តអវិតាភេ ប ធម្មា អវិតត្តអវិតាវស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បដិសន្ធិត្តរណា អាហារ
 វត្ថុនិយម ។ សហជាតា សវិតត្តសវិតាភេ ទន្ធា ច

[២២៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តិ ធម៌
 ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមិនមានវិចារៈ
 ផង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយ
 វិចារៈក្តិ វិតត្តៈក្តិ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកវិតត្តសមុដ្ឋានប្រផង
 ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តិ វិតត្តៈក្តិ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ក្តិ
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[២២៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តិ ធម៌
 ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តិ ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមិនមាន
 វិចារៈក្តិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ
 ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត វិចារៈក្តិ ។ សហជាត គឺ
 ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តិ វិតត្តៈក្តិ វត្ថុក្តិ ជា
 បច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[២២៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តិ ធម៌
 ដែលមិនមានវិតត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តិ ធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមិនមាន
 វិចារៈក្តិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតត្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយអត្ថ-
 ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បដិសន្ធិត្តរណា អាហារ វត្ថុនិយម ។ សហ-
 ជាត គឺ ខន្ធវិនិច្ឆ័យ ដែលប្រកបដោយវិតត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តិ

វិភក្តា ច មហាភូតា ច មិត្តសមុដ្ឋានាមំ រូបាមំ
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុណោ . . . ។
 បច្ឆាជាតា សវិតក្កសវិចារា ទន្ធា ច វិភក្តា ច
 តតធីត្ថាការោ អាហារោ ច បុរេជាតស្ស វេសស្ស
 កាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា សវិ-
 តក្កសវិចារា ទន្ធា ច វិភក្តា ច រូបដីវិត្ត្រិយញ្ច
 កដត្តារូបាមំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២២] សវិតក្កសវិចារោ នម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស នម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិតតប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

នត្ថប្បច្ចយញ្ច វិតតប្បច្ចយញ្ច អនន្តរសទិសំ ។
 អវិតតំ អត្ថសទិសំ ។

[២២៣] ហេតុយា ឯកាទិស អរហន្តណ
 ឯកវិស អធិបតិយា តេវិស អនន្តរេ បញ្ចវិស
 សមនន្តរេ បញ្ចវិស សហជាតេ តិស អញ្ញាមញ្ញោ
 អដ្ឋវិស ជិស្សុយេ តិស ឧបជិស្សុយេ បញ្ចវិស
 បុរេជាតេ បញ្ច បច្ឆាជាតេ បញ្ច អាសេវនេ

វិតក្កក្តី បបទត្ថទាំងឡាយក្តី ជាច្រើន ខែត្ថកិក្កសមុដ្ឋានរូប
 ដោយអត្ថប្បច្ចយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ
 ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារក្តី វិតក្កក្តី
 កតធីត្ថាការក្តី ជាច្រើន ខែត្ថកៈនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថ-
 ប្បច្ចយ ។ បច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារក្តី វិតក្កក្តី រូបដីវិត្ត្រិយក្តី ជាច្រើន ខែត្ថកដត្តា-
 រូប ដោយអត្ថប្បច្ចយ ។

[២២៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ
 ជាច្រើន នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
 អត្ថប្បច្ចយ ជាច្រើន ដោយវិតតប្បច្ចយ ។

នត្ថប្បច្ចយក្តី វិតតប្បច្ចយក្តី ប្រវាលគ្នានឹងអនន្តរច្ប័យវិវេរ ។
 អវិតតប្បច្ចយ ប្រវាលគ្នានឹងអត្ថប្បច្ចយវិវេរ ។

[២២៥] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវេរៈ ១១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ
 មានវេរៈ ២១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានវេរៈ ២៣ ក្នុងអនន្តរច្ប័យ
 មានវេរៈ ២៥ ក្នុងសមនន្តរច្ប័យ មានវេរៈ ២៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ
 មានវេរៈ ៣០ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ មានវេរៈ ២៨ ក្នុងនិម្មយប្បច្ចយ
 មានវេរៈ ៣០ ក្នុងឧបជិស្សប្បច្ចយ មានវេរៈ ២៥ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ
 មានវេរៈ ៥ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានវេរៈ ៥ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយ

ឯកវិស កម្មេ ឯកាធិស វិភាកេ ឯកវិស
 អាហារេ ឯកាធិស វិទ្យុយេ ឯកាធិស ឈានេ
 ឯកវិស មក្កេ សោឡស សម្បយុត្តេ ឯកាធិស
 វិប្បយុត្តេ ធរ អត្ថិយា តិស ធន្តិយា បញ្ចវិស វិភាកេ
 បញ្ចវិស អវិភាកេ តិស ។ យដថា កុសលត្ថិ-
 តសធិសាយេវ ។ បញ្ញាវរគណនំ ឯវំ អសម្មា-
 ហន្តេន កណោតត្ថំ ។

អនុលោម ។

[២២៥] សវិតត្តុសវិចារោ ធម្មោ សវិតត្តុ-
 សវិចារស្ម ធម្មស្ម អារម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
 សចារិកប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន
 បច្ចយោ កេម្មប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

មានវារៈ ២១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១១ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយ មានវារៈ
 ២១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១១ ក្នុងវិទ្យុយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១១
 ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ក្នុងមក្កប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៦ ក្នុង
 សម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩
 ក្នុងអត្ថប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣០ ក្នុងធន្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២៥ ក្នុង
 វិភាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២៥ ក្នុងអវិភាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣០ ។ ការក
 ប្រហែលគ្នា នឹងកុសលត្ថិកវិដេវ ។ ការរាប់បញ្ជាក់វារៈ បណ្ឌិត កាល
 មិនភាន់ច្រឡំ តប្បវាយិកនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[២២៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ វិនិច្ឆ័យ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
 អារម្មណប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយសចារិកប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយកេម្មប្បដ្ឋយ ។

[២២៩] សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ អវិតត្តសវិ-

មត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៣០] សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ អវិតត្តសវិ-

ចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បន្ទាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

[២៣១] សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ សវិតត្តសវិ-

ចារស្ស ច អវិតត្តសវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សហ-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៣២] សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ អវិតត្តវិចារ-

មត្តស្ស ច អវិតត្តសវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សហជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា

បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយការម្ម-
ណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៣០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា

បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយបន្ទាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៣១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា

បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌
ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៣២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈ

ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែល
មិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៣៣] សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ សវិតត្តសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតត្តវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៣៤] សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ សវិតត្តសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតត្តវិចារមត្តស្ស ច អវិតត្តអវិ-
 ចារស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៣៥] អវិតត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតត្តវិចា-
 រមត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៣៦] អវិតត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតត្ត-
 សវិចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៣៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
 សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៣៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៣៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ជា
 បច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៣៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្ម-
 ណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៣៧) អវិភត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិភត្តអវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដ្ឋាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(២៣៨) អវិភត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិភត្តសវិ-
 ចារស្ស ច អវិភត្តអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សហ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៣៩) អវិភត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិភត្តវិចារ-
 មត្តស្ស ច អវិភត្តអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សហជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៤០) អវិភត្តវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិភត្តសវិចា-
 រស្ស ច អវិភត្តវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៣៧) ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជា
 បច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយបដ្ឋាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(២៣៨) ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
 មានវិភត្តៈមិនមានវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

(២៣៩) ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិភត្តៈមិនមានវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(២៤០) ធម៌ ដែលមិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
 មិនមានវិភត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២២០) អវិភត្តាអវិចារោ ធម្មោ អវិភត្តាអវិចារស្ស
 ធម្មស្ស អាវុត្តណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សងាជាតប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បុរាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ កក្ខប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ភីន្ត្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[illegible]

(២២៣) អវិគត្តាអវិចារោ ធម្មោ អវិគត្តាវិចា-
រមត្តស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ប្បវេជាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[illegible]

(២២១) ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយការមូលាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយសេដ្ឋានជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយចុរេជានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ចាជានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយភាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

(៤៤៤) ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយការម្មណ្ឌប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយបុរាជាតប្បច្ច័យ ។

(២២៣) ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយការទ្វេណប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយសហជានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។

(២២២) ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
វិចារៈផង ដោយការម្តងទៀត ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយឧបន័ស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរាណប្បច្ច័យ ។

[២២៥] អវិភង្គិកអវិចារោ ធម្មា សវិភង្គិកសវិ-

ចារស្ស ច អវិភង្គិកវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អារម្ម-
ណប្បន្ទយេន បន្ទយោ សហជាតប្បន្ទយេន បន្ទយោ
ឧបទិស្សយប្បន្ទយេន បន្ទយោ បុរេជាតប្បន្ទយេន
បន្ទយោ ។

[២២៦] សវិភង្គិកសវិចារោ ច អវិភង្គិកអវិចារោ
ច ធម្មា សវិភង្គិកសវិចារស្ស ធម្មស្ស ... សហជាតំ
បុរេជាតំ ។

[២២៧] សវិភង្គិកសវិចារោ ច អវិភង្គិកអវិចារោ
ច ធម្មា អវិភង្គិកវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស ... សហ-
ជាតំ បុរេជាតំ ។

[២២៨] សវិភង្គិកសវិចារោ ច អវិភង្គិកអវិចារោ ច
ធម្មា អវិភង្គិកអវិចារស្ស ធម្មស្ស ... សហជាតំ
បច្ឆាជាតំ អាហារំ វេទ្រិយំ ។

[២២៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ

ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
មានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអារម្មណប្បន្ទ័យ ជាបច្ច័យ
ដោយសហជាតប្បន្ទ័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បន្ទ័យ ជាបច្ច័យ
ដោយបុរេជាតប្បន្ទ័យ ។

[២២៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ... បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

[២២៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ... បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

[២២៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ... បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ
និងវេទ្រិយ ។

[២២៩] សវិតក្កសវិតារោ ច អវិតក្កអវិតារោ

ច ធម្មា សវិតក្កសវិតារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
ច ធម្មស្ស . . . សហជាតំ បុរេជាតំ ។

[២៣០] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិតារោ

ច ធម្មា សវិតក្កសវិតារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២៣១] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិតារោ ច

ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌

ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈផង . . . បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

[២៣០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល

មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
បុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[២៣១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល

មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
ត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
បុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(២៥២) អវិគត្តាវិចារមន្តោ ១ អវិគត្តាអវិចារោ ៣
ធម្មា អវិគត្តាអវិចារស្ស ធម្មស្ស ការម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បច្ឆាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៥៣) អវិគត្តាវិចារមន្តោ ៣ អវិគត្តាអវិ-
ចារោ ១ ធម្មា អវិគត្តាវិចារមន្តស្ស ១ អវិគត្តា-
អវិចារស្ស ៣ ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(២៥៤) អវិគត្តាវិចារមន្តោ ២ អវិគត្តាអវិចារោ
៣ ធម្មា សវិគត្តាសវិចារស្ស ៣ អវិគត្តាវិចារមន្តស្ស ៣
ធម្មស្ស ការម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៥៥) ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌ ដែល
មិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈ
មិនមានវិចារ ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
បុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

(២៥៦) ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារផង
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(២៥៧) ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារក្តី ធម៌ ដែល
មិនមានវិភក្តៈមិនមានវិចារក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិភក្តៈ
ប្រកបដោយវិចារផង ធម៌ ដែលមិនមានវិភក្តៈមានត្រឹមតែវិចារផង
ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៥៦) សវិតក្កសវិតារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
ច ធម្មា សវិតក្កសវិតារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណា-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៥៦) សវិតក្កសវិតារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៥៧) សវិតក្កសវិតារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
ច ធម្មា អវិតក្កសវិតារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ញាជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(២៥៨) សវិតក្កសវិតារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
ច ធម្មា សវិតក្កសវិតារស្ស ច អវិតក្កសវិតារស្ស
ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៥៩) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តិ ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៥៦) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តិ ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៥៧) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តិ ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហ-
ជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
បញ្ញាជាតប្បច្ច័យ ។

(២៥៨) ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តិ ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៥៨] សវិតត្តសវិចារោ ច អវិតត្តវិចារមន្តោ

ច ធម្មា អវិតត្តវិចារមន្តស្ស ព អវិតត្តអវិចារស្ស ច
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បដូយេន បច្ចយោ ។

[២៥៩] សវិតត្តសវិចារោ ច អវិតត្តវិចារមន្តោ

ច ធម្មា សវិតត្តសវិចារស្ស ធម្ម អវិតត្តវិចារមន្តស្ស
ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បដូយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស-
យប្បដូយេន បច្ចយោ ។

[២៦០] សវិតត្តសវិចារោ ច អវិតត្តវិចារមន្តោ

ច អវិតត្តអវិចារោ ច ធម្មា សវិតត្តសវិចារស្ស
ធម្មស្ស ... សហជាតំ បុរេជាតំ ។

[២៦១] សវិតត្តសវិចារោ ច អវិតត្តវិចារមន្តោ

ច អវិតត្តអវិចារោ ច ធម្មា អវិតត្តអវិចារស្ស ធម្មស្ស
... សហជាតំ បុរេជាតំ អាហារំ វេទ្ទិយំ ។

[២៥៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តិ ធម៌

ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិគត្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈ មិនមានវិចារៈផង
ដោយឧបនិស្សយប្បដូយ ។

[២៥៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តិ

ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ប្រកបដោយវិគត្តៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអារម្មណប្បដូយ ជាបច្ច័យ ដោយឧប-
និស្សយប្បដូយ ។

[២៦០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តិ ធម៌

ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តិ ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមាន
វិចារៈក្តិ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈ
... បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

[២៦១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិគត្តៈប្រកបដោយវិចារៈក្តិ ធម៌

ដែលមិនមានវិគត្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តិ ធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមាន
វិចារៈក្តិ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមិនមានវិគត្តៈមិនមានវិចារៈ ...
បានដល់សហជាត បុរេជាត អាហារ និងវេទ្ទិយ ។

នប្បដាតេ នប្បដាតេ នអាសវំនេ នកម្មេ នវិ-
 ចាតេ នរាហារេ នឥន្ទ្រិយេ នឈានេ នមត្តេ
 សាធូ ឯកានិស ។ នសម្បយុត្តេ តីណំ នវិប្ប-
 យុត្តេ សត្តំ នោនត្តិយា ឯកានិស ចោវិកតេ
 ឯកានិស ។ អនុលោមប្បច្ចនិយកណាធា ឥមិចា
 តារណេន កណោតញា ។

អនុលោមប្បច្ចនិយ ។

(២២៥) នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ឯកវីស
 ... អធិបតិយា តេវីស អនន្តរេ បញ្ចវីស សមនន្តរេ
 បញ្ចវីស សហជាតេ តីស អញ្ញាមញ្ញា អដ្ឋវីស
 ធិស្សយេ តីស ឧបធិស្សយេ បញ្ចវីស បុរេជាតេ
 បញ្ច បច្ឆាជាតេ បញ្ច អាសវំនេ ឯកវីស កម្មេ
 ឯកានិស វិចាតេ ឯកវីស អាហារេ ឯកានិស
 ឥន្ទ្រិយេ ឯកានិស ឈានេ ឯកវីស មត្តេ
 សោឡស សម្បយុត្តេ ឯកានិស វិប្បយុត្តេ នវ

ក្នុងបុរេជាតិប្បច្ចយ ក្នុងបច្ឆាជាតិប្បច្ចយ ក្នុងអាសវំនេប្បច្ចយ ក្នុង
 នកម្មប្បច្ចយ ក្នុងវិបាកប្បច្ចយ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ
 ក្នុងឈានប្បច្ចយ ក្នុងមត្តប្បច្ចយ មានករៈ ១១ ទាំងអស់ ។
 ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានករៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានករៈ ៧
 ក្នុងនោនត្តិប្បច្ចយ មានករៈ ១១ ក្នុងចោវិកតប្បច្ចយ មានករៈ ១១ ។
 ការពប់ នូវអនុលោមប្បច្ចនិយៈ បណ្ឌិត គប្បីពប់ ដោយហេតុនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនិយៈ ។

(២២៥) ក្នុងការម្សោយប្បច្ចយ មានករៈ ២១ ព្រោះនេះហេតុប្បច្ចយ
 ... ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានករៈ ២៣ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយ មានករៈ
 ២៥ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ចយ មានករៈ ២៥ ក្នុងសហជាតិប្បច្ចយ មាន
 ករៈ ៣០ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ មានករៈ ២៥ ក្នុងធិស្សយេប្បច្ចយ
 មានករៈ ៣០ ក្នុងឧបធិស្សយេប្បច្ចយ មានករៈ ២៥ ក្នុងបុរេជាតិប្បច្ចយ
 មានករៈ ៥ ក្នុងបច្ឆាជាតិប្បច្ចយ មានករៈ ៥ ក្នុងអាសវំនេប្បច្ចយ
 មានករៈ ២១ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ មានករៈ ១១ ក្នុងវិបាកប្បច្ចយ មាន
 ករៈ ២១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ មានករៈ ១១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ មាន
 ករៈ ១១ ក្នុងឈានប្បច្ចយ មានករៈ ២១ ក្នុងមត្តប្បច្ចយ មានករៈ ១៦
 ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានករៈ ១១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានករៈ ៧

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋាន

អត្ថិយា វិស ធម្មិយា បញ្ចវិស វិគតេ បញ្ចវិស

អវិគតេ វិស ។ បច្ចនីយានុលោម ឥមំនា ការណេន

វិភជិតំ ។

បច្ចនីយានុលោម ។

វិភក្តិកំ ធម្មំ និដ្ឋិតំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋាន

កង្កតិប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៣០ កង្កតិប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២៥ កង្ក

វិតតប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២៥ កង្កវិតតប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៣០ ។

បណ្ឌិត តប្បវិចកបច្ចនីយានុលោម ដោយហេតុនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ វិភក្តិកៈ ទី ៦

បង្កើតភាព

ព័ត៌មានៈ
បណ្ណាៈ

(២២២) ឈ ដែលច្រឡំដោយប័តិ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំ
ដោយប័តិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ
ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយប័តិ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ
ខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយប័តិ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ
អាស្រ័យ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយប័តិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធ ៣ ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយប័តិ
ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យ
ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយប័តិ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ
ខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយប័តិក្តី ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលច្រឡំដោយប័តិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ៣ ដែលច្រឡំដោយប័តិក្តី ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១
ដែលច្រឡំដោយប័តិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ដែលច្រឡំដោយ
ប័តិក្តី ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយប័តិ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

11000

11110815:

(៤២៧) សុខសហគមន៍ ធម្ម៌ បដិច្ច សុខសហគមន៍ ធម្ម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សុខសហគមន៍ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ បដិសន្ធិត្តណោ សុខសហគមន៍ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ។ សុខសហគមន៍ ធម្ម៌ បដិច្ច មិត្តសហគមន៍ ធម្ម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សុខសហគមន៍ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច មិត្តសហគមន៍ តាយោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ បដិសន្ធិត្តណោ សុខសហគមន៍ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច មិត្តសហគមន៍ តាយោ ខន្ធ ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ។ សុខសហគមន៍ ធម្ម៌ បដិច្ច មិត្តសហគមន៍ ច សុខសហគមន៍ ច ធម្ម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សុខសហគមន៍ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច មិត្តសហគមន៍ ច សុខសហគមន៍ ច ទ្វេ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ បដិសន្ធិត្តណោ សុខសហគមន៍ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច មិត្តសហគមន៍ ច សុខសហគមន៍ ច ទ្វេ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ។

(៤២៧) ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ កាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ រើបតីតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ២ កាស្រ័យ ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយសុខ ខន្ធ ១ កាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ២ កាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយសុខ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ កាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត កាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ រើបតីតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត កាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយសុខ ខន្ធ ២ កាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត កាស្រ័យ ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយសុខ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ កាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ កាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ រើបតីតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ២ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ កាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយសុខ ខន្ធ ១ កាស្រ័យខន្ធ ២ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ កាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយសុខ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ កាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៤២៦] ឧបេក្ខាសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបេក្ខា-
 សហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឧបេក្ខា-
 សហគតំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធិ
 បដិច្ច ឯកោ ទន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

[៤២៧] បីតិសហគតញ្ច សុខសហគតញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច បីតិសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា បីតិសហគតញ្ច សុខសហគតញ្ច ឯកំ ទន្ធិ
 បដិច្ច បីតិសហគតោ តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធិ បដិច្ច
 ទ្វេ ទន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ បីតិសហគតញ្ច សុខ-
 សហគតញ្ច ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច បីតិសហគតោ
 តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ។
 បីតិសហគតញ្ច សុខសហគតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សុខ-
 សហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បីតិសហ-
 គតញ្ច សុខសហគតញ្ច ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច សុខស-
 ហគតោ ទ្វេ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធិ បដិច្ច ឯកោ ទន្ធា បដិ-
 សន្ធិក្ខណោ បីតិសហគតញ្ច សុខសហគតញ្ច ឯកំ
 ទន្ធិ បដិច្ច សុខសហគតោ ទ្វេ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធិ បដិច្ច
 ឯកោ ទន្ធា ។ បីតិសហគតញ្ច សុខសហគតញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហគតោ ច សុខសហគតោ ច

[៤២៨] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២
 អាស្រ័យ ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ២
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[៤២៩] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ
 ៣ ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
 ដែលច្រឡំដោយសុខផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
 បីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធ ២ ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយ
 បីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ២
 ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
 ដែលច្រឡំដោយសុខផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី
 អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង

ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បក្កយា បីតិសហគតញ្ច សុខ-
 សហគតញ្ច ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច បីតិសហគតា ច
 សុខសហគតា ច ទ្វេ ខត្តា ទ្វេ ខទ្វេ បដិច្ច ឯកោ
 ខត្តោ បដិសន្ធិក្ករណា បីតិសហគតញ្ច សុខសហ-
 គតញ្ច ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច បីតិសហគតា ច សុខសហ-
 គតា ច ទ្វេ ខត្តា ទ្វេ ខទ្វេ បដិច្ច ឯកោ ខត្តោ ។

ហេតុប្បច្ចយំ ។

[៤៧០] បីតិសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហគតា
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ អារម្មណប្បក្កយា អធិបតីប្បក្កយា
 បដិសន្ធិក្ករណា នត្ថិ ។ អនន្តរាប្បក្កយា សម-
 នន្តរាប្បក្កយា សហជាតប្បក្កយា អត្រាមត្រាប្បក្កយា
 ជិស្សយប្បក្កយា ឧបជិស្សយប្បក្កយា បុរេជា-
 តប្បក្កយា ។ បុរេជានេ បដិសន្ធិក្ករណា នត្ថិ ។
 អារម្មណប្បក្កយា អារម្មណ វិភាគំ នត្ថិ ។

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយំ អី ខន្ធ ២ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កំ
 ដែលច្រឡំដោយសុខក្កំ កាស្រីយខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែល
 ច្រឡំដោយសុខផង ខន្ធ ១ កាស្រីយខន្ធ ២ ខន្ធ ២ ដែលច្រឡំដោយ
 បីតិក្កំ ច្រឡំដោយសុខក្កំ កាស្រីយខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
 ច្រឡំដោយសុខផង ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ កាស្រីយខន្ធ ២ ។

ចប់ ហេតុប្បច្ចយំ ។

[៤៧០] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ កាស្រីយធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
 បីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ចយំ និងអធិបតីប្បច្ចយំ គឺ (ធម៌
 ដែលច្រឡំដោយបីតិ) មិនមាន ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ។ (ធម៌ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិ កាស្រីយធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ទើបកើតឡើង) ព្រោះ
 អនន្តរាប្បច្ចយំ សមនន្តរាប្បច្ចយំ សហជាតាប្បច្ចយំ អត្រាមត្រាប្បច្ចយំ
 និស្សយប្បច្ចយំ ឧបនិស្សយប្បច្ចយំ និងបុរេជាតប្បច្ចយំ ។ (ធម៌
 ដែលច្រឡំដោយបីតិ) មិនមានក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ជាបុរេជាតប្បច្ចយំ ។
 វិបាកប្បច្ចយំ មិនមានក្នុងកាលេសវេទប្បច្ចយំ ព្រោះកាលេសវេទប្បច្ចយំ ។

កម្មប្បដូច្នេះ វិហាកម្មប្បដូច្នេះ អាហារប្បដូច្នេះ ។ បេ ។
 វត្ថុប្បដូច្នេះ ឈានប្បដូច្នេះ មគ្គប្បដូច្នេះ សម្ម-
 យុត្តប្បដូច្នេះ វិប្បយុត្តប្បដូច្នេះ អត្ថិប្បដូច្នេះ នត្ថិប្ប-
 ដូច្នេះ វិនតប្បដូច្នេះ អវិនតប្បដូច្នេះ ។

មាតិកា ។

[២៧១] ហេតុយា នស អារម្មណេ នស អធិប-
 តិយា នស អនន្តរេ សមនន្តរេ សហជាតេ អត្តាមត្តោ
 និស្សយេ ឧបនិស្សយេ បុរេជាតេ បច្ឆាជាតេ អាសេ-
 វនេ កក្កេ វិហាកេ អាហារេ វត្ថុយេ ឈានេ មគ្គេ
 សម្មយុត្តេ វិប្បយុត្តេ អត្ថិយា នត្ថិយា វិនតេ អវិនតេ
 សត្វត្ថ ធនេ ។ វរំ អនុលោមតណាថា កលោតត្វា ។

អនុលោម ។

[២៧២] បីតិសហកតំ ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហ-
 កតា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដូច្នេះ អហេតុកំ
 បីតិសហកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ
 ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ បីតិសហកតំ ធម្មំ បដិច្ច
 សុខសហកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដូច្នេះ អ-
 ហេតុកំ បីតិសហកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច សុខ-
 សហកតា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

ព្រោះកម្មប្បដូច្នេះ វិហាកប្បដូច្នេះ អាហារប្បដូច្នេះ ។ បេ ។ វត្ថុប្បដូច្នេះ
 ឈានប្បដូច្នេះ មគ្គប្បដូច្នេះ សម្មយុត្តប្បដូច្នេះ វិប្បយុត្តប្បដូច្នេះ អត្ថិប្បដូច្នេះ
 នត្ថិប្បដូច្នេះ វិនតប្បដូច្នេះ និងអវិនតប្បដូច្នេះ ។

ចប់ មាតិកា ។

[២៧១] ក្នុងហេតុប្បដូច្នេះ មានវារៈ ១០ ក្នុងការមូលប្បដូច្នេះ
 មានវារៈ ១០ ក្នុងអធិបតិប្បដូច្នេះ មានវារៈ ១០ ក្នុងប្បដូច្នេះទាំងអស់ គឺ
 អនន្តរេប្បដូច្នេះ សមនន្តរេប្បដូច្នេះ សហជាតប្បដូច្នេះ អត្តាមត្តោប្បដូច្នេះ
 និស្សយប្បដូច្នេះ ឧបនិស្សយប្បដូច្នេះ បុរេជាតប្បដូច្នេះ បច្ឆាជាតប្បដូច្នេះ
 អាសវនេប្បដូច្នេះ កម្មប្បដូច្នេះ វិហាកប្បដូច្នេះ អាហារប្បដូច្នេះ វត្ថុ-
 ប្បដូច្នេះ ឈានប្បដូច្នេះ មគ្គប្បដូច្នេះ សម្មយុត្តប្បដូច្នេះ វិប្បយុត្ត-
 ប្បដូច្នេះ អត្ថិប្បដូច្នេះ នត្ថិប្បដូច្នេះ វិនតប្បដូច្នេះ និងអវិនតប្បដូច្នេះ មាន
 វារៈ ១០ ។ ការរាប់ នូវអនុលោម ចណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[២៧២] នមិ ដែលច្រឡំដោយបីតិ កាស្រ័យធមិ ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដូច្នេះ គឺ ខន្ធ ៣ កាស្រ័យ
 ខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ខន្ធ ២ កាស្រ័យខន្ធ ២ ។
 ធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខ កាស្រ័យធមិ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះនហេតុប្បដូច្នេះ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលច្រឡំដោយសុខ កាស្រ័យ
 ខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ខន្ធ ២ កាស្រ័យខន្ធ ២ ។

បិតិសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច បិតិសហគតោ ច សុខ-
សហគតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នហេតុប្បដ្ឋយា
អហេតុកំ បិតិសហគតំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច បិតិ-
សហគតោ ច សុខសហគតោ ច តយោ ខន្ធ ទន្ធ
ខន្ធ បដិច្ច ទន្ធ ខន្ធ ។

[៤៧៣] សុខសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច សុខសហ-
គតោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នហេតុប្បដ្ឋយា អហេតុកំ
សុខសហគតំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច ទន្ធ ខន្ធ ទន្ធ ខន្ធ
បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ។ សុខសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច
បិតិសហគតោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នហេតុប្បដ្ឋយា
អហេតុកំ សុខសហគតំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច បិតិស-
ហគតោ តយោ ខន្ធ ទន្ធ ខន្ធ បដិច្ច ទន្ធ ខន្ធ ។
សុខសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច បិតិសហគតោ ច សុខ-
សហគតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នហេតុប្បដ្ឋយា អ-
ហេតុកំ សុខសហគតំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច បិតិស-
ហគតោ ច សុខសហគតោ ច ទន្ធ ខន្ធ ទន្ធ ខន្ធ
បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ។

ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបិតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី អាស្រ័យធម៌
ដែលច្រឡំដោយបិតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣
ដែលច្រឡំដោយបិតិក្តី ច្រឡំដោយសុខក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ជា
អហេតុកៈ ដែលច្រឡំដោយបិតិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៤៧៤] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រ-
ឡំដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ២
អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលច្រឡំដោយសុខ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ
ខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបិតិ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
សុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលច្រឡំ
ដោយបិតិ អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលច្រឡំដោយសុខ ខន្ធ
២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបិតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំ
ដោយសុខក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ២ ដែលច្រឡំដោយបិតិក្តី ច្រឡំដោយ
សុខក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលច្រឡំដោយសុខ ខន្ធ ១
អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[២៧២] ឧបេក្ខាសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបេក្ខា-
 សហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេ-
 តុកំ ឧបេក្ខាសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា
 ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា អហេតុកប្បដិ-
 សន្និក្ខណោ ឧបេក្ខាសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ
 ទន្ធា ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា វិចីក្ខិត្តាសហ-
 គតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធ បដិច្ច វិចីក្ខិត្តាសហគ-
 តោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហា ។

[២៧៥] បីតិសហគតញ្ច សុខសហគតញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច បីតិសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ច-
 យា អហេតុកំ បីតិសហគតញ្ច សុខសហគតញ្ច
 ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច បីតិសហគតោ តយោ ទន្ធា ទ្វេ
 ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ។ បីតិសហគតញ្ច សុខស-
 ហគតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សុខសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ បីតិសហគតញ្ច សុខស-
 ហគតញ្ច ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច សុខសហគតោ ទ្វេ ទន្ធា
 ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ។ បីតិសហគតញ្ច
 សុខសហគតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហគតោ ច
 សុខសហគតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា

[២៧៦] ធមិ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យធមិ ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ២
 អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ខន្ធ ១ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ២ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ក្នុងខណៈ
 នៃអហេតុកប្បដិសន្និ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ២ មោហា ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចីក្ខិត្តា ច្រឡំដោយខន្ធច្បះ អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចីក្ខិត្តា ច្រឡំដោយខន្ធច្បះ ។

[២៧៧] ធមិ ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យធមិ ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យខន្ធ ១
 ជាអហេតុកៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ខន្ធ ២
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យ
 ធមិ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ២ ដែលច្រឡំដោយសុខ
 អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយ
 សុខផង ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធមិ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី
 ធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី អាស្រ័យធមិ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
 ធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ

អហេតុកំ មីតិសហគតត្បា សុខសហគតត្បា ឯតំ
 ខន្ធំ បដិច្ច មីតិសហគតា ធិ សុខសហគតា ធិ ទ្វេ
 ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ឯតោ ខន្ធោ ។

[៤៧៦] មីតិសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច មីតិសហគ-
 តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា ។ នអធិបតិ
 បដិសន្ធិត្តុណោ បរិបុណ្ណំ ។ នបុរោភប្បច្ចយា អរូ-
 បេតិ និយាមេតត្ថំ បដិសន្ធិត្តុណោតិ ប ។ ...
 នបច្ឆាដាតប្បច្ចយា នអាសេវនប្បច្ចយា ។ មីតិសហ-
 គតំ ធម្មំ បដិច្ច មីតិសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 នកម្មប្បច្ចយា មីតិសហគតោ ខន្ធេ បដិច្ច មីតិ-
 សហគតា ចេតនា ។ មីតិសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច
 សុខសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មប្បច្ចយា មីតិ-
 សហគតោ ខន្ធេ បដិច្ច សុខសហគតា ចេតនា ។
 ឥមិនា កា វណ្ណន នសំ បញ្ញា វិជ្ជា វេតនា ។
 មីតិសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច មីតិសហគតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នវិចារកប្បច្ចយា ។ បេ ។ បរិបុណ្ណំ ។
 បដិសន្ធិ នត្ថិ ។

គី ខន្ធ ២ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កិ ច្រឡំដោយសុខក្កិ កាស្រ័យខន្ធ ១
 ជាអហេតុកៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ខន្ធ ១
 កាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៤៧៦] ធមិ ដែលច្រឡំដោយបីតិ កាស្រ័យធមិ ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ ។ នកម្មប្បច្ចិ បរិបុណ្ណ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បណ្ឌិត គប្បីកំណត់ថា (នកម្មប្បច្ចិ) មានក្នុង
 អរូបេ និងក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ព្រោះនបុរោភប្បច្ចយ ។ ...
 ព្រោះនបច្ឆាដាតប្បច្ចយ និងនកាសេវនប្បច្ចយ ។ ធមិ ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិ កាស្រ័យធមិ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយបីតិ កាស្រ័យខន្ធចាំង
 ឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ។ ធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខ កាស្រ័យ
 ធមិ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ
 ចេតនា ដែលច្រឡំដោយសុខ កាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិ ។ បញ្ញា ១០ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដោយហេតុនេះ
 ចុះ ។ ធមិ ដែលច្រឡំដោយបីតិ កាស្រ័យធមិ ដែលច្រឡំដោយ
 បីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិចារកប្បច្ចយ ។ បេ ។ បរិបុណ្ណំ ។
 បដិសន្ធិ មិនមានទេ ។

[២៧៧] សុខសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច សុខសហ-
 គតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នឈានប្បច្ចយា សុខសហ-
 គតំ កាយវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ។

[២៧៨] ឧបេក្ខាសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបេ-
 ក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នឈានប្បច្ចយា
 ចក្កវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ
 ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ។ នមត្ថប្បច្ចយា
 នហេតុប្បច្ចយសទិសំ ។ មោហោ នត្ថិ ។ នវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយា បរិបុណ្ណំ អរូបបញ្ញាមេវ ។

[២៧៩] នហេតុយា នស នអធិបតិយា នស
 នបុរេជាតេ នបន្តាជាតេ នអាសវនេ នកម្មេ ន-
 វិចារកេ នស នឈានេ ទ្វេ នមត្ថេ នស នវិប្បយុត្តេ
 នស ។ បច្ចុន័យំ បរិបុណ្ណំ កាតតំ ។

[២៧៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំ
 ដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយសុខ ច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ខន្ធ ១
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[២៧៨] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ
 ២ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយចក្កវិញ្ញាណ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ២ ។ នមត្ថប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងនហេតុប្បច្ច័យដែរ ។ មោហាៈ
 មិនមានទេ ។ អរូបបញ្ញា បរិបុណ្ណំ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[២៧៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១០ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ ក្នុងនបន្តាជាតប្បច្ច័យ ក្នុងនអា-
 សវនប្បច្ច័យ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងនវិចារកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុង
 នឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនមត្ថប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុង
 នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ។ បច្ចុន័យៈ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ
 ឲ្យគ្រប់គ្រាន់ផងចុះ ។

សហជាតវារោមិ បច្ចុប្បន្នវារោមិ និស្សយវារោមិ
សំសង្ករោមិ សម្បយុត្តវារោមិ បដិច្ចវារោមិ ។

បញ្ញាវិញ្ញាណ

[៤៨២] ប៊ីតីសហគតោ ធម្មោ ប៊ីតីសហគតស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុប្បន្នវារោមិ ប៊ីតីសហគតា ហេតុ
សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុប្បន្នវារោមិ
បដិសន្ធិត្តរោ ប៊ីតីសហគតា ហេតុ សម្បយុត្ត-
កានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុប្បន្នវារោមិ ។

[៤៨៣] ប៊ីតីសហគតោ ធម្មោ សុខសហគ-
តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុប្បន្នវារោមិ ប៊ីតីសហ-
គតា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ សុខសហគតានំ ខន្ធានំ
ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុប្បន្នវារោមិ បដិសន្ធិត្តរោ ... ។

[៤៨៤] ប៊ីតីសហគតោ ធម្មោ ប៊ីតីសហគតស្ស
ច សុខសហគតស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន
បច្ចុប្បន្នវារោមិ ប៊ីតីសហគតា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ប៊ីតី-
សហគតានំ ធម្មោ សុខសហគតានំ ខន្ធានំ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយេន បច្ចុប្បន្នវារោមិ បដិសន្ធិត្តរោ ... ។

សហជាតវារោមិ បច្ចុប្បន្នវារោមិ និស្សយវារោមិ សំសង្ករោមិ
សម្បយុត្តវារោមិ ប្រហែលឆ្នាំនៃបដិច្ចវារោមិ ។

បញ្ញាវិញ្ញាណ

[៤៨២] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយប៊ីតី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំ
ដោយប៊ីតី ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន គឺ ហេតុតាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយ
ប៊ីតី ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកត្តន្ត ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន ហេតុតាំង-
ឡាយ ដែលច្រឡំដោយប៊ីតី ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកត្តន្ត ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន ។

[៤៨៣] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយប៊ីតី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយសុខ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន គឺ ហេតុតាំងឡាយ ដែលច្រឡំ
ដោយប៊ីតី ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកត្តន្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ
ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៤៨៤] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយប៊ីតី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយប៊ីតីនិង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខនិង ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន
គឺ ហេតុតាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយប៊ីតី ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្ត-
កត្តន្ត ដែលច្រឡំដោយប៊ីតីនិង ដែលច្រឡំដោយសុខនិង ដោយហេ-
តុប្បដ្ឋយេន ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

អភិជ្ជប្រឹក្សា អនុលោមត្រួតពិនិត្យ

(៤៥៨) ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ (ជាច្រើន) នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយសុខ . . . ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីកិ . . . ធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយបីកិណ្ឌ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង . . . (ក្នុងធម៌)
ដែលមានសុខជាមូល មានការ: ៣ ។

(២៨៦) ឆមា ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃឆមា ដែល
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ហេតុពុទ្ធាយ ដែល
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

(២៨៧) ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កិ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
សុខក្កិ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ . . . ធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយសុខ . . . ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ហេតុនាំផ-
ល្ហោយ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កិ ដែលច្រឡំដោយសុខក្កិ ជាបច្ច័យ
នៃភូតសឡយុត្តកក្កួន ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខ
ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ . . . ។

(៤៨៩) បិតិសហគតោ ធម្មោ សុខសហគតស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ បិតិសហគតេន
 ចិត្តេន ធានំ ធាតុ សីលំ សមាធិយិត្វា ឧបោសថ-
 កម្មំ កត្វា តំ សុខសហគតេន ចិត្តេន បច្ចុវេក្ខតិ
 បិតិសហគតា ឈាតា វុដ្ឋហិត្វា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា
 វេលា វុដ្ឋហិត្វា តំ សុខសហគតេន ចិត្តេន បច្ចុ-
 វេក្ខតិ អរិយា សុខសហគតេន ចិត្តេន បិតិស-
 ហគតេ បហំនេ កំលេសេ បច្ចុវេក្ខន្តិ វិក្ខត្តិតេ
 កំលេសេ បច្ចុវេក្ខន្តិ បុរេ សមុបាចិណ្ណោ កំលេសេ
 ជាទន្តិ បិតិសហគតេ ទន្ធនេ សុខសហគតេន
 ចិត្តេន អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ
 អស្សាទេន្តិ អភិទេន្តិ តំ អារត្តំ សុខសហគតោ
 កតោ ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ បិតិសហគតេ ទន្ធនេ
 អារត្តំ សុខសហគតោ ទន្ធនា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(៤៩០) បិតិសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខាស-
 ហគតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ

(៤៨៩) ពេល ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាច្រើន ខែធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ដោយការប្បណប្បច្ចយ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យខាន សមាធន
 សីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ហើយពិចារណា
 ឲ្យកុសលនោះ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ ចេញអំពីឈាន
 ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ចេញអំពីមគ្គ ចេញអំពីផល ហើយពិចារណា
 ឲ្យកុសលនោះ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ
 ពិចារណា ឲ្យពួកកំលេស ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ដែលលះចង់ហើយ
 ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ ពិចារណា ឲ្យពួកកំលេស ដែល
 សង្កត់សង្កិនហើយ ដឹងឲ្យពួកកំលេស ដែលសន្សំមកហើយ ក្នុងកាល
 មុន ឃើញច្បាស់ ឲ្យខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ថាមិនទៀង
 ជាទុក្ខ មិនមែនខន្ធ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ ហើយត្រេកអរ
 រីករាយ រកៈ ដែលច្រឡំដោយសុខ ប្រាជ្ញ ឲ្យខន្ធនោះ ទើបកើត
 ឡើង ខំដឹង ក៏កើតឡើង ខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយសុខ ប្រាជ្ញ
 ឲ្យខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ។

(៤៩០) ធម៌ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាច្រើន ខែ
 ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអារម្មណប្បច្ចយ គឺ

ប័ត្រសហគមន៍ ចិត្ត ឆាន់ ឆាន់ ស៊ីល សមាជិ-
 យ៍ត្រា ឧបាសថកម្ម តត្រា តំ ឧបេក្ខាសហគមន៍
 ចិត្ត បច្ចុវេក្ខតិ ប័ត្រសហគមន៍ ឈាជា វុដ្ឋហ៍ត្រា
 មត្តា វុដ្ឋហ៍ត្រា ដលា វុដ្ឋហ៍ត្រា តំ ឧបេក្ខាសហគមន៍
 ចិត្ត បច្ចុវេក្ខតិ អរិយា ឧបេក្ខាសហគមន៍ ចិត្ត
 ប័ត្រសហគមន៍ បរិយោ កំលេសេ បច្ចុវេក្ខតិ វិក្ខត្តិ
 កំលេសេ បច្ចុវេក្ខតិ បុព្វេ សមុទាចិណ្ឌ កំលេ-
 សេ ជាងន្តិ ប័ត្រសហគមន៍ ខន្ធ ឧបេក្ខាសហគមន៍
 ចិត្ត អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនិច្ចតោ វិបស្សន្តិ អស្សា-
 នន្តិ អនិច្ចតោ តំ អារត្ត ឧបេក្ខាសហគមន៍ រាតោ
 ឧប្បជ្ឈតិ និដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ វិចិត្តា ឧប្បជ្ឈតិ ឧប្បជ្ឈ-
 ឧប្បជ្ឈតិ ចេតោបរិយញ្ញាណោ ប័ត្រសហគមន៍
 សមន្តិស្ស ចិត្ត ជាងន្តិ ប័ត្រសហគមន៍ ខន្ធ ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេវិភាសាធុត្តតោ ឈាស្ស យ-
 វាតម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អាវុដ្ឋ-
 ឈាយ អាវុដ្ឋឈាប្បដូយេន បច្ចុយោ ប័ត្រសហគមន៍
 ខន្ធ អារត្ត ឧបេក្ខាសហគមន៍ ខន្ធ ឧប្បជ្ឈតិ ។

(បុគ្គល) ឲ្យបាន អារាហសេវីល ធ្វើឧបាសថកម្ម ដោយចិត្ត ដែល
 ច្រឡំដោយប័តិ ហើយពិចារណា ឲ្យកុសលនោះ ដោយចិត្ត ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ចេញអំពីឈាន ដែលច្រឡំដោយប័តិ ចេញ
 អំពីមគ្គ ចេញអំពីផល ហើយពិចារណា ឲ្យកុសលនោះ ដោយចិត្ត
 ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ពិចារណា ឲ្យភ្នែក
 កំលេស ដែលច្រឡំដោយប័តិ ដែលលោកលះចង់ហើយ ដោយចិត្ត
 ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ហើយពិចារណា ឲ្យភ្នែកកំលេស ដែលសន្តិក
 សន្តិកហើយ ដឹងឲ្យភ្នែកកំលេស ដែលធ្លាប់ស្រឡាញ់ហើយ ក្នុងកាលមុន
 ឃើញច្បាស់ ឲ្យខ្លួនទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយប័តិ ជាប់ទៀង
 ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ហើយ
 គ្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ប្រាជ្ញា ឲ្យខ្លួននោះ
 ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង វិចិត្តិយា ក៏កើតឡើង ឧប្បច្ចៈ ក៏កើត
 ឡើង (ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ) ដឹងឲ្យចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយ
 ចិត្ត ដែលច្រឡំដោយប័តិ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ខ្លួនទាំងឡាយ
 ដែលច្រឡំដោយប័តិ ជាប់ច្រើន នៃការពិចារណា ឲ្យចេតោបរិយញ្ញាណ
 បុព្វេវិភាសាធុត្តតោ យថាភូមិបកញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ
 ដោយការម្ស្នកច្រើន ខ្លួនទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ប្រាជ្ញា
 ឲ្យខ្លួនទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយប័តិ ទើបកើតឡើង ។

(២៩០) បិតិសហគតោ ធម្មោ បិតិសហគតស្ស

ច សុខសហគតស្ស ច ធម្មស្ស ការម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បិតិសហគតេន ចិត្តេន ធានំ ធនា សីលំ
... ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ បិតិសហគតេន ច
សុខសហគតេន ច ចិត្តេន បច្ចវេក្ខតិ បិតិសហគតា
ណាធា វុដ្ឋហិត្វា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា ដលា វុដ្ឋហិត្វា
តំ បិតិសហគតេន ច សុខសហគតេន ច ចិត្តេន
បច្ចវេក្ខតិ អរិយា បិតិសហគតេន ច សុខសហ
គតេន ច ចិត្តេន បិតិសហគតំ បរិវាទំ កិលេសំ
បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ពំ កិលេសំ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វេ សម្ម
នាចិណ្ឌោ កិលេសេ ជាទន្តិ បិតិសហគតេ ខន្ធទ្វេ
បិតិសហគតេន ច សុខសហគតេន ច ចិត្តេន
អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សនេន្តិ
អភិទន្ធគំ តំ អារត្តំ បិតិសហគតោ ច សុខសហ
គតោ ច វាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ បិតិសហ
គតេ ខន្ធទ្វេ អារត្តំ បិតិសហគតា ច សុខសហគតា
ច ខន្ធទ្វា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(២៩១) ឈំ វេលាប្រឡង្គោយចិត្ត ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដែលច្រឡំ

ដោយចិត្តផង ឈំ វេលាប្រឡង្គោយសុខផង ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ
គឺ (បុគ្គល) ឬទេវា ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ខ្ញុំសីល ...
ធ្វើឧបោសថកម្ម ហើយពិចារណា ខ្ញុំកុសលនោះ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំ
ដោយចិត្តផង វេលាប្រឡង្គោយសុខផង ចេញអំពីឈាន ដែលច្រឡំ
ដោយចិត្ត ចេញអំពីមគ្គ ចេញអំពីផល ហើយពិចារណា ខ្ញុំកុសល
នោះ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយចិត្តផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង
ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ពិចារណា ខ្ញុំកិលេស ដែលច្រឡំដោយចិត្ត
ដែលលោកលះបង់ហើយ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយចិត្តផង ដែល
ច្រឡំដោយសុខផង ពិចារណា ខ្ញុំកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ
ដឹងខ្ញុំកិលេស ដែលធ្លាប់សន្សំមកហើយ ក្នុងកាលមុន ឃើញច្បាស់
ខ្ញុំទទួលទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាមិនឡើង ជាទុក្ខ មិន
មែនខ្លួន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយចិត្តផង ដែលច្រឡំដោយសុខ
ផង ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពន្លឺ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ដែល
ច្រឡំដោយសុខក្តី ប្រាជ្ញា ខ្ញុំខន្ធនោះ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើត
ឡើង ខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី
ប្រាជ្ញា ខ្ញុំខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ។

[២៩២] សុខសហគតោ ធម្មា សុខសហគតស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សុខសហ-
 គតោ ធម្មា បីតិសហគតស្ស ធម្មស្ស ... ឧបេក្ខា-
 សហគតស្ស ធម្មស្ស ... បីតិសហគតស្ស ច
 សុខសហគតស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សុខសហគតោ ទន្ធិ អារក្ខ បីតិសហគតា
 ច សុខសហគតា ច ទន្ធិ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

[២៩៣] ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មា ឧបេក្ខា-
 សហគតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបេក្ខាសហគតោ ចិត្តេន នាមំ ទន្ធិ សីលំ សមា-
 ទិយិត្តា ឧបាសថកម្មំ កត្វា តំ ឧបេក្ខាសហ-
 គតោ ចិត្តេន បច្ចវេក្ខន្តិ ឧបេក្ខាសហគតោ ឈាថា
 ... មត្តា ... ដលា វុដ្ឋហិត្តា តំ ឧបេក្ខាសហគតោ
 ចិត្តេន បច្ចវេក្ខន្តិ អរិយោ ឧបេក្ខាសហគតោ ចិត្តេន
 ឧបេក្ខាសហគតំ បហំនំ កិលេសំ បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខប្បិតំ
 កិលេសំ បច្ចវេក្ខន្តិ ឬទ្ធិ សមុបាចិណ្ឌា កិលេសេ
 ធានន្តិ ឧបេក្ខាសហគតោ ទន្ធិ ឧបេក្ខាសហគតោ
 ចិត្តេន អនិច្ចតា ទុក្ខតោ អនិច្ចតា វិបស្សន្តិ

[២៩៤] ធម៌ ដែលប្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ប្រឡំដោយសុខ ដោយការម្នាប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រឡំដោយ
 សុខ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលប្រឡំដោយបីតិ ... ធម៌ ដែល
 ប្រឡំដោយឧបេក្ខា ... ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រឡំដោយបីតិផង
 ធម៌ ដែលប្រឡំដោយសុខផង ដោយការម្នាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាង-
 ឡាយ ដែលប្រឡំដោយបីតិក្តី ប្រឡំដោយសុខក្តី ប្រាជ្ញា ខ្យល់
 តាំងឡាយ ដែលប្រឡំដោយសុខ រើបើតឡើង ។

[២៩៥] ធម៌ ដែលប្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលប្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយការម្នាប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យបាន
 សមាធិសីល ធ្វើទោសថកម្ម ដោយចិត្ត ដែលប្រឡំដោយឧបេក្ខា
 ហើយពិចារណា ខ្យល់សលនោះ ដោយចិត្ត ដែលប្រឡំដោយឧបេក្ខា
 បញ្ចករិយោន ដែលប្រឡំដោយឧបេក្ខា ... អតីតក្តី ...
 បញ្ចករិយោន ហើយពិចារណា ខ្យល់សលនោះ ដោយចិត្ត ដែល
 ប្រឡំដោយឧបេក្ខា ត្រូវអរិយៈតាំងឡាយ ពិចារណា ខ្យល់សល
 ដែលប្រឡំដោយឧបេក្ខា ដែលលោកលះបង្គំហើយ ដោយចិត្ត ដែល
 ប្រឡំដោយឧបេក្ខា ពិចារណា ខ្យល់សល ដែលសង្កត់សង្កិន
 ហើយ ដឹងខ្យល់សល ដែលស្ងប់សន្សំហើយ ក្នុងការបុន
 ឃើញឫស ខ្យល់តាំងឡាយ ដែលប្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាមិន
 រៀង ជាខ្ពស់ ប៉ងបែនប្លែង ដោយចិត្ត ដែលប្រឡំដោយឧបេក្ខា

អស្មាទេន្តិ អភិទេន្តិ តំ អាវុត្ត ឧបេក្ខាសហគតោ
 វាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ វិចិត្តិ ឧប្បជ្ឈតិ
 ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ចេតោបរិយញ្ញាណោ ឧបេក្ខាស-
 ហគតចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាតាតិ អាគាសានញ្ញាយ-
 តនំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ អាគិញ្ញញ្ញាយតនំ នេវសញ្ញាសញ្ញាយ-
 តនស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបេក្ខាសហ-
 គតា ទុក្ខា ឥន្ទ្រិយញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស
 បុត្រេនិវសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យវាកម្មបកញ្ញាណ-
 ស្ស អហគតិសញ្ញាណស្ស អាវុដ្ឋនាយ អាម្មណប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបេក្ខាសហគតោ ទន្ធិ អាវុត្ត
 ឧបេក្ខាសហគតា ទុក្ខា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(៤៧៤) ឧបេក្ខាសហគតោ ធាត្វា បីតិសហ-
 គតស្ស ធម្មស្ស . . . សុខសហគតស្ស ធម្មស្ស . . .
 បីតិសហគតស្ស ច សុខសហគតស្ស ច ធម្មស្ស
 អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ឧបេក្ខាសហគតន
 បិវត្តន ទានំ ទុក្ខា សិលំ សមាទិវេត្តា ឧបេក្ខាស-
 គតំ កត្តា តំ បីតិសហគតន ច សុខសហគតន ច

ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពតៈ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ប្រាជ្ញា ខ្សែខន្ធ-
 ទោះ រើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង វិចិត្តិ ក៏កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ ក៏
 កើតឡើង ដឹងខ្ញុំចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយ
 ឧបេក្ខា ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាគាសានញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 វិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ ដោយអាម្មណប្បច្ច័យ អាគិញ្ញញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ
 នៃខេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ដោយអាម្មណប្បច្ច័យ ខន្ធាន្តិយ
 ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃការវិចារណា ខ្ញុំត្រូវវិចារណា
 ចេតោបរិយញ្ញាណ បុរេនិវសានុស្សតិញ្ញាណ យវាកម្មបកញ្ញាណ
 និងអហគតិសញ្ញាណ ដោយអាម្មណប្បច្ច័យ ខន្ធាន្តិយ ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ប្រាជ្ញា ខ្សែខន្ធាន្តិយ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា
 រើបកើតឡើង ។

(៤៧៥) ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយចិត្ត . . . នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ . . . ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយចិត្តផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយ
 អាម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យខាង សមាទានសីល ធ្វើឱ្យចុះស-
 ហេតុ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ហើយវិចារណា ខ្ញុំតុសល
 ទោះ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខផង

ចិត្តោ ឧបេក្ខាសហគតា ឈានា វុដ្ឋ-
 ហិត្វា ឧក្កា វុដ្ឋហិត្វា ដលា វុដ្ឋហិត្វា តំ បិទិ-
 សហគតោ ច សុខសហគតោ ច ចិត្តោ បច្ច-
 វេក្ខតិ អរិយា បិទិសហគតោ ច សុខសហគតោ
 ច ចិត្តោ ឧបេក្ខាសហគតំ បរិវិទំ កិលេសំ បច្ច-
 វេក្ខន្តិ វិក្ខម្ពំ កិលេសំ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វេ សមុ-
 ទាហិណ្ឌិ កិលេសេ ជាទន្ធិ ឧបេក្ខាសហគតោ
 ឧទ្ធ បិទិសហគតោ ច សុខសហគតោ ច ចិត្តោ
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អសង្ករេន្តិ
 អភិទន្ធិ តំ អារត្ត បិទិសហគតោ ច សុខសហ-
 គតោ ច ភកោ ឧប្បជ្ឈតិ និដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ឧបេក្ខា-
 សហគតោ ឧទ្ធ អារត្ត បិទិសហគតោ ច សុខ-
 សហគតោ ច ឧទ្ធ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(២៧២) បិទិសហគតោ ច សុខសហគតោ
 ច ឧទ្ធ បិទិសហគតស្ស ឧទ្ធស្ស ... សុខ-
 សហគតស្ស ឧទ្ធស្ស ... ឧបេក្ខាសហគតស្ស
 ឧទ្ធស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយេន បិទិសហ-
 គតោ ច សុខសហគតោ ច ចិត្តោ ធានំ
 ឧទ្ធ សិវំ ករមាទិយិក្ខា ឧបេក្ខាសហគតំ កត្វា

ចេញអំពីឈាន ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ចេញអំពីមគ្គ ចេញអំពីល-
 ហើយតិចារណា នូវកុសលនោះ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
 ដែលច្រឡំដោយសុខផង ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ តិចារណា នូវកិលេស
 ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដែលលោកលះចង់ហើយ ដោយចិត្ត ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង តិចារណា នូវកិលេស
 ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹងនូវកុកកិលេស ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុង
 កាលមុន ឃើញច្បាស់ នូវទទ្ធិទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា
 ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនទទ្ធិ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
 ដែលច្រឡំដោយសុខផង ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពនៈ ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិក្កី ដែលច្រឡំដោយសុខក្កី ប្រាព្វ នូវទទ្ធិនោះ ទើប
 កើតឡើង ចំដួ ក៏កើតឡើង ទទ្ធិទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កី
 ដែលច្រឡំដោយសុខក្កី ប្រាព្វ នូវទទ្ធិទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយ
 ឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ។

(២៧៣) ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
 សុខក្កី (ជាច្រើន) នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ... ធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ... ជាច្រើន នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា
 ដោយការម្សោយប្រុង គឺ (បុគ្គល) ឲ្យខាន សមាធិសិល ធ្វើឧបា-
 សហកម្ម ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង

មីតិសហគតេ ច សុខសហគតេ ច ខន្ធ ឧបេក្ខាស-
 ហគតេ ច ចិត្តេ អនិច្ចរតា មុត្តតោ អនត្តតោ វិ-
 បស្សតិ អស្សានេតិ អភិទទ្ទតិ តំ អារត្ត ឧបេក្ខាស-
 ហគតោ វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទីដ្ឋំ ... វិចិត្តិច្ឆា ... ឧទ្ធច្ចំ
 ឧប្បជ្ជតិ ចេតោបរិយញ្ញាណោ មីតិសហគតសុខស-
 ហគតចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាតាតិ មីតិសហគតា ច
 សុខសហគតា ច ខន្ធ ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស មុត្ត-
 ទិវាសា មុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មបតញ្ញាណស្ស
 អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជោយ អាម្ពរណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ មីតិសហគតេ ច សុខសហគតេ
 ច ខន្ធ អារត្ត ឧបេក្ខាសហគតា ខន្ធ ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៧៦) មីតិសហគតោ ច សុខសហគតោ ច
 ឧច្ឆា មីតិសហគតស្ស ច សុខសហគតស្ស ច
 ឧច្ឆស្ស អាម្ពរណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សម្ពិវត្តំ ។

ឃើញច្បាស់ ខ្លាចខ្លាត់ខ្លាយ ដែលច្រឡំដោយបីគំផង ដែលច្រឡំ
 ដោយសុខផង ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដោយចិត្ត
 ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ហើយគ្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ដែលច្រឡំ
 ដោយឧបេក្ខា ប្រាជ្ញា ខ្លាចខ្លាត់ខ្លាយ ទើបកើតឡើង ទីដ្ឋំ ... វិចិត្ត-
 កិច្ចា ... ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ដឹងខ្លាចចិត្ត របស់បុគ្គល អ្នកប្រកប
 ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីគំ និងច្រឡំដោយសុខ ដោយចេតោបរិ-
 យញ្ញាណ ខ្លាចខ្លាត់ខ្លាយ ដែលច្រឡំដោយបីគំផង ដែលច្រឡំដោយ
 សុខផង ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្លាចចេតោបរិយញ្ញាណ បុរាណិ-
 វាសាទុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបតញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយ
 ការម្មណាប្បច្ច័យ ខ្លាចខ្លាត់ខ្លាយ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ប្រាជ្ញា ខ្លាច
 ខ្លាចខ្លាត់ខ្លាយ ដែលច្រឡំដោយបីគំផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង
 ទើបកើតឡើង ។

(២៧៦) រិចិ ដែលច្រឡំដោយបីគំក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
 សុខក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីគំផង ធម៌ ដែលច្រឡំ
 ដោយសុខផង ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីចម្រើន ។

[២៩៧] ប៊ីតិសហគតោ ធម្មោ ប៊ីតិសហគតស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណាធិបតិ
 សហជាតាធិបតិ ។ ការម្មណាធិបតិ ប៊ីតិសហគ-
 តេន ចិត្តេន ធានំ នត្តា សីលំ សមាធិយិត្តា ឧបោ-
 សថកម្មំ កត្តា ប៊ីតិសហគតេន ចិត្តេន តំ កុំ
 កត្តា បច្ចវេក្ខតិ ប៊ីតិសហគតា ណា វុដ្ឋហិត្តា
 មក្កា វុដ្ឋហិត្តា ផលា វុដ្ឋហិត្តា ប៊ីតិសហគតេន
 ចិត្តេន តំ កុំ កត្តា បច្ចវេក្ខតិ ប៊ីតិសហគតេ ឧន្ទេ
 ប៊ីតិសហគតេន ចិត្តេន កុំ កត្តា អស្សនេតិ អភិ-
 ធន្នតិ តំ កុំ កត្តា ប៊ីតិសហគតោ រតោ ឧប្បជ្ជតិ
 ជំដ្ឋំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ ប៊ីតិសហគតា-
 ធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ទន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៩៨] ប៊ីតិសហគតោ ធម្មោ សុខសហគតស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណាធិបតិ
 សហជាតាធិបតិ ។ ការម្មណាធិបតិ ប៊ីតិសហគតេន
 ។ បេ ។ សហជាតាធិបតិ ប៊ីតិសហគតាធិបតិ កម្ម-
 យុត្តកានំ សុខសហគតានំ ទន្ធានំ អធិបតិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[២៩៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយប៊ីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយប៊ីតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណាធិបតិ និង
 សហជាតាធិបតិ ។ ការម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យទាន សមាទាន
 សីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយប៊ីតិ ហើយធ្វើ
 ខ្ញុំកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយប៊ីតិ ហើយ
 ពិចារណា ចេញអំពីឈាន ដែលច្រឡំដោយប៊ីតិ ចេញអំពីមគ្គ ចេញ
 អំពីផល ធ្វើខ្ញុំកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំ
 ដោយប៊ីតិ ហើយពិចារណា ធ្វើខ្ញុំទន្ធានំឡាយ ដែលច្រឡំដោយប៊ីតិ
 ឲ្យជាទីគោរព ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយប៊ីតិ ហើយត្រេកអរ រីករាយ
 រតៈ ដែលច្រឡំដោយប៊ីតិ ធ្វើខ្ញុំទន្ធានោះ ឲ្យជាទីគោរព រើបកេតឡើង
 ជំដ្ឋំ ក៏កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលច្រឡំ
 ដោយប៊ីតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២៩៨] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយប៊ីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណាធិបតិ និង
 សហជាតាធិបតិ ។ ការម្មណាធិបតិ គឺ (ដោយចិត្ត) ដែលច្រឡំ
 ដោយប៊ីតិ ។ បេ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
 ប៊ីតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៤៩៩] បីតិសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខាសហគតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណាធិបតិ បីតិសហគតេន ចិត្តេន ធានំ នត្វា ឧបេក្ខាសហគតេន ចិត្តេន ។ សង្ខតំ ។

[៥០០] បីតិសហគតោ ធម្មោ បីតិសហគតស្ស ច សុខសហគតស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ បីតិសហគតេន ។ បេ ។ សហជាតាធិបតិ បីតិសហគតាធិបតិ ករម្បយុត្តកានំ បីតិសហគតានត្វា សុខសហគតានត្វា ទដ្ឋានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៥០១] សុខសហគតោ ធម្មោ សុខសហគតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ សុខសហគតេន ។ បេ ។ សង្ខតំ ។ សហជាតាធិបតិ សុខសហគតាធិបតិ ករម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៤៩៩] ធមិ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាច្ច័យ នៃធមិ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យបាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[៥០០] ធមិ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាច្ច័យ នៃធមិ ដែលច្រឡំដោយចិត្តផង ធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ (ដោយចិត្ត) ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ។ បេ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធមិ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយចិត្តផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០១] ធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាច្ច័យ នៃធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ (ដោយចិត្ត) ដែលច្រឡំដោយសុខ ។ បេ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០២] សុខសហគតោ ធម្មោ បីតិសហគតស្ស
ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ
សហជាតាធិបតិ ។ សង្ខតំ ។ សហជាតាធិបតិ
សុខសហគតាធិបតិ សម្បយុត្តកាធំ បីតិសហគតាធំ
ទទ្ធាធំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៣] សុខសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខាសហ-
គតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
ណាធិបតិ ។ សង្ខតំ ។

[៥០៤] សុខសហគតោ ធម្មោ បីតិសហគតស្ស
ន សុខសហគតស្ស ចំ ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ សង្ខតំ ។
សហជាតាធិបតិ សុខសហគតាធិបតិ សម្បយុត្ត-
កាធំ បីតិសហគតាធាន្យ សុខសហគតាធាន្យ ទទ្ធាធំ
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៥] ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខា-
សហគតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ សង្ខតំ ។ សហ-
ជាតាធិបតិ ឧបេក្ខាសហគតាធិបតិ សម្បយុត្តកាធំ
ទទ្ធាធំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៦] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង
សហជាតាធិបតិ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ-
ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៥០៨] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។
សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ
នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខ
ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០៩] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិ-
បតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ សហជាតាធិបតិ
គឺ អធិបតិធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្ប-
យុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(៥០៦) ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មា មីតិសហ-

គតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អា-
រម្មណាធិបតិ ។ សន្និគ្គំ ។ ឧបេក្ខាសហគតោ
ធម្មា សុខសហគតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អាម្មណាធិបតិ ។ សន្និគ្គំ ។

(៥០៧) ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មា មីតិសហ-
គតស្ស ច សុខសហគតស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្មណាធិបតិ ។ សន្និគ្គំ ។

(៥០៨) មីតិសហគតោ ច សុខសហគតោ ច
ធម្មា មីតិសហគតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អាម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ បេ ។
សហជាតាធិបតិ មីតិសហគតោ ច សុខសហគតោ
ច អធិបតិ សម្បយុត្តកាធំ មីតិសហគតាធំ ទព្វាធំ
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥០៩) មីតិសហគតោ ច សុខសហគតោ ច
ធម្មា សុខសហគតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អាម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ សន្និគ្គំ ។

(៥០៦) ធមិ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
ច្រឡំដោយមីតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សណាធិបតិ ។
សេចក្តីបំប្រញ ។ ធមិ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធមិ
ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សណាធិបតិ ។
សេចក្តីបំប្រញ ។

(៥០៧) ធមិ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធមិ
ដែលច្រឡំដោយមីតិផង ធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអធិ-
បតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សណាធិបតិ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

(៥០៨) ធមិ ដែលច្រឡំដោយមីតិក្តី ធមិ ដែលច្រឡំដោយ
សុខក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលច្រឡំដោយមីតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់ការម្សណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ បេ ។ និសហជាតា-
ធិបតិ គឺ អធិបតិធមិ ដែលច្រឡំដោយមីតិក្តី ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង ដែលច្រឡំដោយមីតិ ដោយអធិប-
តិប្បច្ច័យ ។

(៥០៩) ធមិ ដែលច្រឡំដោយមីតិក្តី ធមិ ដែលច្រឡំដោយ
សុខក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់ការម្សណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

សហជាតាធិបតិ បីតិសហគតា ច សុខសហគតា
 ច អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ សុខសហគតានំ ខន្ទានំ
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០០] បីតិសហគតោ ច សុខសហគតោ
 ច ធម្មា ឧបេក្ខាសហគតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ។ សង្ខតំ ។

[៥០១] បីតិសហគតោ ច សុខសហគតោ ច
 ធម្មា បីតិសហគតស្ស ច សុខសហគតស្ស ច
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិ-
 បតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ។ បេ ។
 សហជាតាធិបតិ បីតិសហគតា ច សុខសហគតា ច
 អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ បីតិសហគតានក្ខា សុខ-
 សហគតានក្ខា ខន្ទានំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥០២] បីតិសហគតោ ធម្មា បីតិសហគតស្ស
 ធម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា

ឯសហជាតាធិបតិ គី អធិបតិធមិ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កិ ច្រឡំ
 ដោយសុខក្កិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយសុខ-
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០០] ធមិ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កិ ធមិ ដែលច្រឡំដោយ
 សុខក្កិ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណាធិបតិ ។ សេចក្តីបំប្រញា ។

[៥០១] ធមិ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កិ ធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខក្កិ
 ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ធមិ ដែលច្រឡំដោយ
 សុខផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជា-
 តាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ។ បេ ។ សហជាតាធិបតិ គី អធិ-
 បតិធមិ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កិ អធិបតិធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខក្កិ
 ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំ
 ដោយសុខផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០២] ធមិ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធមិដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ គី ខន្ធខំន់ឡាយ មុខ ។

(៥០២) ប្រតិសមាគមនា ធម្មោ ឧបេក្ខាសហគតស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ប្រតិសមាគតំ ចុតិចិត្តំ ឧបេក្ខាសហគតស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ប្រតិសមាគតំ កវដ្តំ អាវជ្ជនាយ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ប្រតិសមាគតាវិហាកមនោវិញ្ញាណធាតុ កវិយាមនោវិញ្ញាណធាតុយោ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ប្រតិសមាគតំ កវដ្តំ ឧបេក្ខាសហគតស្ស កវដ្តស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ប្រតិសមាគតំ កុសលាកុសលំ ឧបេក្ខាសហគតស្ស វដ្ឋានស្ស កវិយំ វដ្ឋានស្ស ផលំ វដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥០៣) ប្រតិសមាគមនា ធម្មោ ប្រតិសមាគតស្ស ច សុខសហគតស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ប្រតិសមាគតា ទន្ធា បច្ឆិមា បច្ឆិមា ប្រតិសមាគតានត្ថា សុខសហគតានត្ថា ទន្ធា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ប្រតិសមាគតំ អនុលាមំ ប្រតិសមាគតស្ស ច សុខសហគតស្ស ច គោត្រកុស្ត អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥០៤) ធម៌ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ កវដ្តៈ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃកវដ្តៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ វិបាកមនោវិញ្ញាណធាតុ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃកវិយាមនោវិញ្ញាណធាតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ កវដ្តៈ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃកវដ្តៈ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ កុសលនិងអកុសល ដែលច្រឡំដោយចិត្ត (ជាបច្ច័យ) នៃវដ្ឋានៈ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា កវិយា (ជាបច្ច័យ) នៃវដ្ឋានៈ ផល (ជាបច្ច័យ) នៃវដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(៥០៥) ធម៌ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយចិត្តផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធានិច្ឆាយ មុនៗ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានិច្ឆាយ ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំដោយចិត្តផង ច្រឡំដោយសុខផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលាម ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកុស្ត ដែលច្រឡំដោយចិត្តផង ច្រឡំដោយសុខផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

សុទ្ធិត្ថំ ។ បីតិសហគតំ អនុលោមំ បីតិសហគតាយ
 ច សុខសហគតាយ ច ផលសមាបត្តិយា អនន្ត-
 រវដ្តច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៦] សុខសហគតោ ធម្មោ សុខសហគ-
 តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវដ្តច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
 បុរិមា សុខសហគតា ខន្ធា បដ្ឋិមាធំ បដ្ឋិមាធំ
 សុខសហគតាធំ ខន្ធចំ អនន្តរវដ្តច្ចយេន បច្ចយោ
 សុខសហគតំ អនុលោមំ សុខសហគតស្ស តោត្រ-
 កុស្ស អនន្តរវដ្តច្ចយេន បច្ចយោ ។ សុទ្ធិត្ថំ ។
 សុខសហគតំ អនុលោមំ សុខសហគតាយ ផលស-
 មាបត្តិយា អនន្តរវដ្តច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៧] សុខសហគតោ ធម្មោ បីតិសហគតស្ស
 ធម្មស្ស អនន្តរវដ្តច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
 សុខសហគតា ខន្ធា បដ្ឋិមាធំ បដ្ឋិមាធំ បីតិសហ-
 គតាធំ ខន្ធចំ ។ សុទ្ធិត្ថំ ។ សុខសហគតំ អនុ-
 លោមំ បីតិសហគតាយ ផលសមាបត្តិយា អនន្ត-
 រវដ្តច្ចយេន បច្ចយោ ។

សេចក្តីបំប្រញ ។ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃ
 ផលសមាបត្តិ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ដោយ
 អនន្តរវដ្តច្ចយេន ។

[៥០៦] ធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ដោយអនន្តរវដ្តច្ចយេន គឺ ខន្ធាន្តិកាយ មុន ។
 ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាន្តិកាយ ក្រោយ ។ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ដោយអនន្តរវដ្តច្ចយេន អនុលោម ដែលច្រឡំដោយ
 សុខ ជាបច្ច័យ នៃតាត្រកុ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយអនន្ត-
 រវដ្តច្ចយេន ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយសុខ
 ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយអនន្ត-
 រវដ្តច្ចយេន ។

[៥០៧] ធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអនន្តរវដ្តច្ចយេន គឺ ខន្ធាន្តិកាយ មុន ។ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធាន្តិកាយ ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយសុខ
 ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ដោយអនន្តរវដ្តច្ចយេន ។

(២០៦) សុខសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខាសហគ.

តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សុខសហ.
គតំ ចុតិចិត្តំ ឧបេក្ខាសហគតស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស
អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សុខសហគតំ កវុដ្ឋំ អាវុដ្ឋ.
ដាយ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សុខសហគតំ
កាយវិញ្ញាណំ វិចារកមនោជាតុយា អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សុខសហគតា វិចារកមនោវិញ្ញាណជាតុ កិ.
រិយាមនោវិញ្ញាណជាតុយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សុខសហគតំ កវុដ្ឋំ ឧបេក្ខាសហគតស្ស កវុដ្ឋស្ស
អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សុខសហគតំ កុសលា.
កុសលំ ឧបេក្ខាសហគតស្ស វុដ្ឋានស្ស តិរិយំ
វុដ្ឋានស្ស ផលំ វុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២០៧) សុខសហគតោ ធម្មោ បីតិសហគ.

តស្ស ច សុខសហគតស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ច.
យេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សុខសហគតា ទន្ធា
បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ បីតិសហគតានត្ថា សុខសហគ.
តានត្ថា ទន្ធាធំ ។ សង្ខតំ ។ សុខសហគតំ អនុ.
លោមំ បីតិសហគតាយ ច សុខសហគតាយ ច
ឧបេក្ខាសហគតាយ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២០៨) ចំ វិសេស្យោដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល

ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយឧបេក្ខាប្បច្ច័យ គឺ ចុតិចិត្ត ដែលច្រឡំដោយ
សុខ ជាបច្ច័យ វិសេស្យោដោយសុខ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអនន្ត.
រប្បច្ច័យ កវុដ្ឋៈ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃអាវុដ្ឋៈ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ កាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃ
វិចារកមនោជាតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ វិចារកមនោវិញ្ញាណជាតុ ដែល
ច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃកិរិយាមនោវិញ្ញាណជាតុ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ កវុដ្ឋៈ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃកវុដ្ឋៈ ដែល
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ កុសលនិងអកុសល ដែល
ច្រឡំដោយសុខ (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា
កិរិយា (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ ផល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ ។

(២០៩) ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល

ច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធាន្តខ្យល មុន ។ ដែលច្រឡំដោយសុខ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធា
ន្តខ្យល ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ។
សេចក្តីបំភ្លឺ ។ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃ
ផលសមាបត្តិ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ ។

(៤២១) ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខា-
 កហគតស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អាវជ្ជោ បញ្ចន្ធំ វិញ្ញាណានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ បុរិមា បុរិមា ឧបេក្ខាសហគតា ទដ្ឋានំ បច្ច័មានំ
 បច្ច័មានំ ឧបេក្ខាសហគតានំ ទដ្ឋានំ ។ សន្តិភ័ក្តំ ។
 ឧបេក្ខាសហគតំ អនុលោមំ ឧបេក្ខាសហគតាយ
 ផលសមាបត្តិយា និរោធា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយតនំ ឧបេក្ខាសហគតាយ ផលសមា-
 បត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៤២២) ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ បីតិសហ-
 គតស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប-
 ក្ខាសហគតំ ចុតិចិត្តំ បីតិសហគតស្ស ឧបបត្តិ-
 ចិត្តស្ស អាវជ្ជោ បីតិសហគតានំ ទដ្ឋានំ វិចាក-
 មនោធាតុ បីតិសហគតាយ វិចាកមនោវិញ្ញាណ-
 ធាតុយា ឧបេក្ខាសហគតំ កវដ្តំ បីតិសហគតស្ស
 កវដ្តស្ស ឧបេក្ខាសហគតំ កុសលាកុសលំ បីតិ-
 សហគតស្ស វុដ្ឋានស្ស កិរិយំ វុដ្ឋានស្ស ផលំ វុដ្ឋា-
 នស្ស និរោធា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញាសញ្ញាយតនំ

(៤២១) ឯ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ អាវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ
 នៃបញ្ចវិញ្ញាណ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ខន្ធាវជ្ជឡាយ មុន ។ ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធាវជ្ជឡាយ ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំ
 ដោយឧបេក្ខា ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយ
 ឧបេក្ខា (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា នេវ-
 សញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល កាលចេញ អំពីនិរោធិ ជាបច្ច័យ
 នៃផលសមាបត្តិ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(៤២២) ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ចុតិចិត្ត ដែលច្រឡំដោយ
 ឧបេក្ខា (ជាបច្ច័យ) នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាវជ្ជនៈ
 (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធាវជ្ជឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិ វិចាកមនោធាតុ
 (ជាបច្ច័យ) នៃវិចាកមនោវិញ្ញាណធាតុ ដែលច្រឡំដោយបីតិ កវដ្តៈ
 ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា (ជាបច្ច័យ) នៃកវដ្តៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិ
 កុសលនិវេសកុសល ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ
 ដែលច្រឡំដោយបីតិ កិរិយា (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ ផល (ជាបច្ច័យ)
 នៃវុដ្ឋានៈ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល កាលចេញអំពីនិរោធិ

ប័ត្តិសហគតាយ ដលសហបត្តិយា អនន្តរឫទ្ធិយេន
បច្ចុយោ ។

[២២២] ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ សុខស-
ហគតស្ស ធម្មស្ស . . . ប័ត្តិសហគតស្ស ច សុខ-
សហគតស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចុយោ ។
តានិយេ ច កមនានិ និយាមេតញ្ចនិ ។

[២២៣] ប័ត្តិសហគតោ ច សុខសហគតោ ច
ធម្មោ ប័ត្តិសហគតស្ស ធម្មស្ស . . . សុខសហគ-
តស្ស ធម្មស្ស . . . ឧបេក្ខាសហគតស្ស ធម្មស្ស
អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចុយោ ប័ត្តិសហគតញ្ច សុខស-
ហគតញ្ច ចុត្តិចិត្តំ ឧបេក្ខាសហគតស្ស ឧបបត្តិ-
ចិត្តស្ស ប័ត្តិសហគតញ្ច សុខសហគតញ្ច កវដ្តំ
កវដ្តនាយ ប័ត្តិសហគតោ ច សុខសហគតោ ច
វិហាកមនោវិញ្ញាណធាតុ កវិយាមនោវិញ្ញាណធាតុ-
យា ប័ត្តិសហគតញ្ច សុខសហគតញ្ច កវដ្តំ ឧ-
បេក្ខាសហគតស្ស កវដ្តស្ស ប័ត្តិសហគតញ្ច សុខ-
សហគតញ្ច កុសលាកុសលំ ឧបេក្ខាសហគតស្ស
វុដ្ឋានស្ស កវិយំ វុដ្ឋានស្ស ដលំ វុដ្ឋានស្ស អនន្ត-
រឫទ្ធិយេន បច្ចុយោ ។

ជាបច្ច័យ វិសេសសេសបត្តិ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ដោយអនន្ត-
រឫទ្ធិយេន ។

[២២៤] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌
ដែលច្រឡំដោយសុខ . . . ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
ចិត្តផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន ។
ឯដំណើរការនោះ បណ្ឌិត គប្បីកំណត់ចុះ ។

[២២៥] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
សុខក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត . . . នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយសុខ . . . ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា
ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន គឺ ចុត្តិចិត្ត ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ច្រឡំដោយ
សុខក្តី ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា កវដ្តៈ
ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ច្រឡំដោយសុខក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃការដួនៈ
វិបាកមនោវិញ្ញាណធាតុ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ច្រឡំដោយសុខក្តី
(ជាបច្ច័យ) នៃកវិយាមនោវិញ្ញាណធាតុ កវដ្តៈ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត
ក្តី ច្រឡំដោយសុខក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃកវដ្តៈ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា
កុសលនិវេទកុសល ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ច្រឡំដោយសុខក្តី (ជា
បច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា កវិយា (ជាបច្ច័យ) នៃ
វុដ្ឋានៈ ដល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន ។

[៥២៤] បីតិសហគតោ ច សុខសហគតោ ច
 ធម្មា បីតិសហគតស្ស ច សុខសហគតស្ស ច
 ធម្មស្ស អនន្តរវ្យាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
 បីតិសហគតា ច សុខសហគតា ច ទន្ធា បដ្ឋិមាធំ
 បដ្ឋិមាធំ បីតិសហគតានក្ខ ក្ខ សុខសហគតានក្ខ
 ទន្ធាធំ ។ សង្ខតំ ។ បីតិសហគតក្ខ សុខសហ-
 គតក្ខ អនុលោមំ បីតិសហគតាយ ច សុខស-
 ហគតាយ ច ផលសមាបត្តិយា អនន្តរវ្យាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥២៥] បីតិសហគតោ ធម្មា បីតិសហគ-
 តស្ស ធម្មស្ស សមអនន្តរវ្យាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 អនន្តរវ្យាប្បច្ចយសទិសំ ។

[៥២៦] បីតិសហគតោ ធម្មា បីតិសហគ-
 តស្ស ធម្មស្ស សហជាតវ្យាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បីតិ-
 សហគតោ ឯកោ ទន្ធា តិណ្ណាធំ ទន្ធាធំ សហ-
 ជាតវ្យាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ទ្វិធំ ទន្ធាធំ
 សហជាតវ្យាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បដិច្ចសទិសំ ។
 សហជាតេ ធន បញ្ញា ។

[៥២៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កិ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ-
 ក្កិ ជាបច្ច័យ ឯធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
 សុខផង ដោយអនន្តរវ្យាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាន្តវ្យាប្ប មុន ។ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិក្កិ ច្រឡំដោយសុខក្កិ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធាន្តវ្យាប្ប
 ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ។ សេច-
 ក្កិបំប្រញ ។ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កិ ច្រឡំដោយសុខក្កិ
 ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខ
 ផង ដោយអនន្តរវ្យាប្បច្ច័យ ។

[៥២៨] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ ដោយសមអនន្តរវ្យាប្បច្ច័យ ។ ប្រហែលគ្នានឹងអនន្ត-
 រវ្យាប្បច្ច័យដែរ ។

[៥២៩] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ ដោយសហជាតវ្យាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយសហជាតវ្យាប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជា
 បច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយសហជាតវ្យាប្បច្ច័យ ។ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវា-
 ដែរ ។ បញ្ញា ១០ ក្នុងសហជាតវ្យាប្បច្ច័យ ។

បិទិសហកតោ ធម្មោ បិទិសហកតស្ស
ធម្មស្ស បិទិសហកតស្ស ធម្មស្ស បិទិសហកតស្ស
ធម្មស្ស បិទិសហកតស្ស ធម្មស្ស បិទិសហកតស្ស
ធម្មស្ស បិទិសហកតស្ស ធម្មស្ស បិទិសហកតស្ស

[៥២៨] បិទិសហកតោ ធម្មោ បិទិសហកតស្ស
ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្ពណ្ឌ-
ចទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកក្ខបទិស្សយោ ។
បកក្ខបទិស្សយោ បិទិសហកតំ សង្ខំ ឧបទិស្សយ
បិទិសហកតេន ចិត្តេន ធានំ ទេតិ សីលំ សមាទិ-
យតិ ឧបោសថកម្មំ ករោតិ បិទិសហកតំ ឈានំ
ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ... មត្តំ ... សមាបត្តិ ឧប្បា-
ទេតិ មាទំ ជម្លេតិ ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ បិទិសហកតំ
សីលំ ... សុតំ ... ចាតំ ... បញ្ញា ឧបទិ-
ស្សយ បិទិសហកតេន ចិត្តេន ធានំ ទេតិ សីលំ
សមាទិយតិ មាទំ ជម្លេតិ ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ បិទិ-
សហកតំ រាតំ ... មោហំ មាទំ ទិដ្ឋិ ... បត្តនំ
ឧបទិស្សយ បិទិសហកតេន ចិត្តេន ធានំ ទេតិ
សីលំ សមាទិយតិ ឧបោសថកម្មំ ករោតិ បិទិ-
សហកតំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ

[៥២៩] ធម៌ វេលាប្រឡង់ដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ វេលា វេលា
ប្រឡង់ដោយចិត្ត ដោយអត្តាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ ។ បញ្ញា ១០ យ៉ាង បណ្ឌិត គប្បីធ្វើផងចុះ ។

[៥៣០] ធម៌ វេលាប្រឡង់ដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ វេលា វេលា
ប្រឡង់ដោយចិត្ត ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្នាក់ចិន្តាស្សីយ
អនន្តរូបទិស្សយ និងបកក្ខបទិស្សយ ។ បកក្ខបទិស្សយ គឺ
(បុគ្គល) អាស្រ័យសត្វ ដែលប្រឡង់ដោយចិត្ត ហើយឲ្យបាន សមា-
ទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ញាតិឈាន ដែលប្រឡង់ដោយចិត្ត ឲ្យ
កើតឡើង ដោយចិត្ត ដែលប្រឡង់ដោយចិត្ត ញាតិវិបស្សនា ...
ញាតិមត្ត ញាតិសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដំឡើងមានៈ
ប្រកាន់ទិដ្ឋិ (អាស្រ័យ)សីល ដែលប្រឡង់ដោយចិត្ត ... សុតៈ ...
ចាតៈ ... អាស្រ័យបញ្ញា ហើយឲ្យបាន សមាទានសីល
ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ ដោយចិត្ត ដែលប្រឡង់ដោយចិត្ត
(អាស្រ័យ)រាតៈ ដែលប្រឡង់ដោយចិត្ត ... មោហា មានៈ ទិដ្ឋិ
... អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យបាន សមាទានសីល
ធ្វើឧបោសថកម្ម ញាតិឈាន ដែលប្រឡង់ដោយចិត្ត ឲ្យកើតឡើង
ញាតិសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដោយចិត្ត ដែលប្រឡង់ដោយចិត្ត

ប័តិសហគតា វេទ វេទ្យន អធិដ្ឋ អាជ្ជាយតិ មុសា
 គណនិ បិស្សលំ គណនិ ស្ស្នំ បលបតិ ស្ស្នំ ធិត្ថតិ
 ធិល្លោបំ ហរតិ ឧត្តារាតំ ករោតិ បរិបទ្ទេ តិដ្ឋតិ
 បរណំ ក្ន្នតិ តាមយាតំ ករោតិ ធិតមយាតំ ក.
 រោតិ ប័តិសហគតា សទ្ធា ... សីលំ សុតំ ចារោ
 បញ្ញា រាគោ មោហោ មាធា ធិដ្ឋី ... បត្តនា
 ប័តិសហគតាយ សទ្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស
 ចាកស្ស បញ្ញាយ រាគស្ស មោហស្ស មាធស្ស
 ធិដ្ឋីយា បត្តនាយ ឧបធិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៩) បីតិសហគតោ ធម្មោ សុខសហគ.
 តស្ស ធម្មស្ស ខុបដិស្សយប្បត្តយេន បប្បយោ
 អាម្ពឈ្លបដិស្សយោ អនន្តរុបដិស្សយោ បកតូប
 ដិស្សយោ ។ បកតូបដិស្សយោ បីតិសហគតំ
 សន្ធិំ ខុបដិស្សយ សុខសហគតេន ចិត្តេន ធានំ
 ទេតិ ។ បេ ។ សមាបត្តិំ ឧប្បទេតិ មាធំ ជប្បតិ
 ទិដ្ឋិំ កស្ម្មាតិ បីតិសហគតំ សិលំ . . . សុតំ ចាតំ
 បញ្ញំ ភកំ មោហំ មាធំ ទិដ្ឋិំ . . . បត្តនំ ខុប
 ដិស្សយ សុខសហគតេន ចិត្តេន ធានំ ទេតិ ។ បេ ។

យកទ្រព្យដែលនៅមុខបាឡង់ និងយាយនាករកុហក និយាយនាករកុហក
និយាយនាករកុហកប្រយោជន៍ ការចិត្ត លបផក់យកទ្រព្យគេ ឬនិយក
ផ្ទះមួយ ឈរចាំស្ដាប់កណ្តាលផ្លូវ គប់ក្រប្បដានបុគ្គលដទៃ សម្លាប់អ្នក
ស្រុក សម្លាប់អ្នកខិតម ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ សុភា
ដែលច្រឡំដោយបីតិ . . . សីល សុភ័ក្ត្រ ចាតៈ បញ្ញា វិន័យ
មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសក្ខី
ដែលច្រឡំដោយបីតិ នៃសីល សុភ័ក្ត្រ ចាតៈ បញ្ញា វិន័យ មោហៈ
មានៈ ទិដ្ឋិ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយន្តបច្ច័យ ។

(៥២៩) ធម៌ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយសុខ ដោយឧបនិស្សយបច្ច័យ បានដល់ការឈប់និស្សយ
អនន្តរូបនិស្សយ និងបកក្ខន្ធជនិស្សយ ។ បកក្ខន្ធជនិស្សយ គឺ (បុគ្គល)
អាស្រ័យសត្វា ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ហើយឲ្យបាន ដោយចិត្ត ដែល
ច្រឡំដោយសុខ ។ បេ ។ ញ៉ាំងសមាចត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដំឡើងមានៈ
ប្រកាន់វិជ្ជា (អាស្រ័យ)សីល ដែលច្រឡំដោយចិត្ត . . . សុគៈ
ចាតៈ បញ្ញា ភក្កៈ មោហៈ មានៈ វិជ្ជា . . . អាស្រ័យសេចក្តី
ប្រាថ្នា ហើយឲ្យបាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ ។ បេ ។

សមាបត្តិ ... សុខសមាគមន ចិត្តន អធិដ្ឋ
 អាទិយតិ ... ធិកមយាតំ កកោតិ បីតិសមាគតា
 សទ្ធា ... បត្តនា សុខសមាគតាយ សទ្ធាយ
 បត្តនាយ សុខសមាគតស្ស កាយវិញ្ញាណស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយន បច្ចយោ ។

[៥៣០] បីតិសមាគតា ធម្មោ ឧបេក្ខាសមា-
 គតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយន បច្ចយោ
 អាម្ពឈ្លាបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្វប-
 និស្សយោ ។ បកត្វបនិស្សយោ បីតិសមាគតំ សទ្ធិ
 ឧបនិស្សយ ឧបេក្ខាសមាគតន ចិត្តន បាជំ
 ទេតិ ... អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 ... ធិដ្ឋ កណ្ហាតិ បីតិសមាគតំ សីលំ ... បត្តនំ
 ឧបនិស្សយ ឧបេក្ខាសមាគតន ចិត្តន បាជំ
 ទេតិ ... ធិកមយាតំ កកោតិ បីតិសមាគតា សទ្ធា
 ... បត្តនា ឧបេក្ខាសមាគតាយ សទ្ធាយ បត្ត-
 នាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយន បច្ចយោ ។

ញ្ញំនិសមាបត្តិ ឧបេក្ខាឡើង យកប្រាសាទនៃសមាគមន ដោយបីគំ
 ដែលច្រឡំដោយសុខ ... សម្លាប់អ្នកនិគម សទ្ធា ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិ ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលច្រឡំ
 ដោយសុខ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា និងកាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយសុខ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣០] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អាម្ពឈ្លា-
 បនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្វបនិស្សយ ។ បកត្វបនិស្សយ
 គឺ បុគ្គល អាស្រ័យសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយបីតិ ហើយវិវាទ ដោយ
 ចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ... ញ្ញំនិសមាបត្តិ ឧបេក្ខាឡើង ញ្ញំនិ
 សមាបត្តិ ឧបេក្ខាឡើង ... ប្រភានិដ្ឋ (អាស្រ័យ)សីល ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិ ... អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយវិវាទ ដោយបីគំ
 ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ... សម្លាប់អ្នកនិគម សទ្ធា ដែលច្រ-
 ឡំដោយបីតិ ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលច្រឡំ
 ដោយឧបេក្ខា និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣១] បីតិសហគតោ ធម្មោ បីតិសហគ-
 តកស្ស ច សុខសហគតកស្ស ច ធម្មស្ស ឧបនិស្ស-
 យេប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្ត-
 រូបនិស្សយោ មកក្ខបនិស្សយោ ។ មកក្ខបនិស្ស-
 យោ បីតិសហគតំ សង្ខំ ឧបនិស្សយេ បីតិស-
 ហគតេន ច សុខសហគតេន ច ចិត្តេន នាមំ
 ទេតិ ... ធិដ្ឋី កណ្ហាតិ បីតិសហគតំ សុខស-
 ហគតំ សីលំ ... បត្តនំ ឧបនិស្សយេ បីតិស-
 ហគតេន ច សុខសហគតេន ច ចិត្តេន នាមំ
 ទេតិ ... ធិកថយាតំ ករោតិ បីតិសហគតា
 សត្វា ... បត្តនា បីតិសហគតាយ ច សុខ-
 សហគតាយ ច សត្វាយ បត្តនាយ ឧបនិស្ស-
 យេប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣២] សុខសហគតោ ធម្មោ សុខសហ-
 គតកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ មកក្ខ-
 បនិស្សយោ ។ មកក្ខបនិស្សយោ សុខសហគតំ
 សង្ខំ ឧបនិស្សយេ សុខសហគតេន ចិត្តេន នាមំ
 ទេតិ ... ធិដ្ឋី កណ្ហាតិ សុខសហគតំ សីលំ ...

[៥៣៣] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយចិត៌ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយចិត៌ផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយឧបនិស្ស-
 យេប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សត្តបនិស្សយេ អនន្តរូបនិស្សយេ នឹងមកក្ខប-
 និស្សយេ ។ មកក្ខបនិស្សយេ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យខ្ញុំសត្វា ដែល
 ច្រឡំដោយចិត៌ ហើយឱ្យបាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយចិត៌ផង
 ច្រឡំដោយសុខផង ... ប្រការទំនៀង ខ្ញុំសីល ដែលច្រឡំដោយ
 ចិត៌ ច្រឡំដោយសុខ ... អាស្រ័យខ្ញុំសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឱ្យបាន
 ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយចិត៌ផង ច្រឡំដោយសុខផង ...
 សម្លាប់អ្នកនិគម សត្វា ដែលច្រឡំដោយចិត៌ ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជា
 បច្ច័យ នៃសត្វា ដែលច្រឡំដោយចិត៌ផង ច្រឡំដោយសុខផង នៃ
 សេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយេប្បច្ច័យ ។

[៥៣៤] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ដោយឧបនិស្សយេប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សត្តបនិស្សយេ
 អនន្តរូបនិស្សយេ នឹងមកក្ខបនិស្សយេ ។ មកក្ខបនិស្សយេ គឺ បុគ្គលអា-
 ស្រ័យខ្ញុំសត្វា ដែលច្រឡំដោយសុខ ហើយឱ្យបាន ដោយចិត្ត ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ... ប្រការទំនៀង ខ្ញុំសីល ដែលច្រឡំដោយសុខ ...

បន្តិច . . . សុខសហគតំ កាយវិញ្ញាណំ ឧប-
 ទិស្សាយ សុខសហគតំ ចិត្តំ ឆានំ ទេតិ
 . . . ធិរមយាតំ ករោតិ សុខសហគតា សទ្ធា
 . . . បត្តថា . . . សុខសហគតំ កាយវិញ្ញាណំ
 សុខសហគតាយ សទ្ធាយ បត្តនាយ សុខសហ-
 គតស្ស កាយវិញ្ញាណស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយេ ។

[៥៣៣] សុខសហគតា ធម្មា បីតិសហ-
 គតស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយេ
 អាម្ពឈ្លបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្ថប-
 ទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ សុខសហគតំ សទ្ធា
 ឧបទិស្សាយ បីតិសហគតំ ចិត្តំ ឆានំ ទេតិ
 . . . ធិដ្ឋី ករោតិ សុខសហគតំ សីលំ . . . បន្តិច
 . . . សុខសហគតំ កាយវិញ្ញាណំ ឧបទិស្សាយ
 បីតិសហគតំ ចិត្តំ ឆានំ ទេតិ . . . ធិរមយាតំ
 ករោតិ សុខសហគតា សទ្ធា . . . បត្តថា . . . សុខ-
 សហគតំ កាយវិញ្ញាណំ បីតិសហគតាយ សទ្ធាយ
 បត្តនាយ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយេ ។

នូវសេចក្តីប្រាថ្នា . . . អាស្រ័យនូវកាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយ
 សុខ ហើយឲ្យបាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ . . . សម្លាប់
 អ្នកនិគម សទ្ធា ដែលច្រឡំដោយសុខ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា . . .
 កាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលច្រឡំ
 ដោយសុខ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា នៃកាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយសុខ
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេ ។

[៥៣៣] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយចិត្ត ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេ មុនដល់អាម្ពឈ្លបទិស្សយោ
 អនន្តរូបទិស្សយោ ធិបកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ គឺ បុគ្គល
 អាស្រ័យនូវសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយសុខ ហើយឲ្យបាន ដោយចិត្ត
 ដែលច្រឡំដោយចិត្ត . . . ប្រភាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល ដែលច្រឡំដោយ
 សុខ . . . នូវសេចក្តីប្រាថ្នា . . . អាស្រ័យនូវកាយវិញ្ញាណ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ហើយឲ្យបាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយចិត្ត . . .
 សម្លាប់អ្នកនិគម សទ្ធា ដែលច្រឡំដោយសុខ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា
 . . . កាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែល
 ច្រឡំដោយចិត្ត នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេ ។

[៥៣៤] សុខសហគតោ ធម្មា ឧបេក្ខាសហ-
 គតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកក្ខប-
 និស្សយោ ។ បកក្ខបនិស្សយោ សុខសហគតំ សន្ធិ
 ឧបនិស្សយ ឧបេក្ខាសហគតេន ចិត្តេន ធានំ
 ទេតិ ... អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ ... ទិដ្ឋិ កណ្ហាតិ
 សុខសហគតំ សីលំ ... បត្ថនំ ... សុខសហគតំ
 កាយវិញ្ញាណំ ឧបនិស្សយ ឧបេក្ខាសហគតេន
 ចិត្តេន ធានំ ទេតិ ... និកមយានំ ករោតិ សុខ-
 សហគតា សទ្ធា ... បត្ថនា ... សុខសហគតំ
 កាយវិញ្ញាណំ ឧបេក្ខាសហគតាយ សទ្ធាយ បត្ថ-
 នាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៥] សុខសហគតោ ធម្មា មីតិសហគតស្ស
 ច សុខសហគតស្ស ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្ស-
 យោ បកក្ខបនិស្សយោ ។ បកក្ខបនិស្សយោ សុខ-
 សហគតំ សន្ធិ ឧបនិស្សយ មីតិសហគតេន ច
 សុខសហគតេន ច ចិត្តេន ធានំ ទេតិ ... ទិដ្ឋិ
 កណ្ហាតិ សុខសហគតំ សីលំ ... បត្ថនំ ...

[៥៣៦] ធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាច្រើន ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេ បានដល់ការម្សាន្តប-
 និស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកក្ខបនិស្សយ ។ បកក្ខបនិស្សយ
 គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ ខ្លួនសព្វ ដែលច្រឡំដោយសុខ ហើយឲ្យមាន
 ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ... ញ្ញាតិអភិញ្ញា ឲ្យកើត
 ឡើង ... ប្រការទំនិដ្ឋ ខ្លួនសីល ដែលច្រឡំដោយសុខ ...
 ខ្លួនសេចក្តីប្រាថ្នា ... អាស្រ័យខ្លួនកាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយ
 សុខ ហើយឲ្យមាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ... សម្លាប់
 អ្នកនិគម សព្វ ដែលច្រឡំដោយសុខ ... សេចក្តីប្រាថ្នា ...
 កាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាច្រើន នៃសព្វ ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេ ។

[៥៣៧] ធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាច្រើន នៃ
 ធមិ ដែលច្រឡំដោយបិគិវេន ធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខផង
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេ បានដល់ការម្សាន្តបនិស្សយ អនន្តរូប-
 និស្សយ និងបកក្ខបនិស្សយ ។ បកក្ខបនិស្សយ គឺ បុគ្គល
 អាស្រ័យខ្លួនសព្វ ដែលច្រឡំដោយសុខ ហើយឲ្យមាន ដោយចិត្ត
 ដែលច្រឡំដោយបិគិវេន ច្រឡំដោយសុខផង ... ប្រការទំនិដ្ឋ
 ខ្លួនសីល ដែលច្រឡំដោយសុខ ... ខ្លួនសេចក្តីប្រាថ្នា ...

សុខសហគតំ កាយវិញ្ញាណំ ឧបនិស្សាយ មីតិ-
 សហគតេន ច សុខសហគតេន ច ចិត្តេន ធានំ
 ទេតិ ... និកមយាតំ ករោតិ ។ បេ ។ សុខសហ-
 គតា សទ្ធា ... បត្តនា ... សុខសហគតំ កាយ-
 វិញ្ញាណំ មីតិសហគតាយ ច សុខសហគតាយ ច
 សទ្ធាយ បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៦] ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខា-
 សហគតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ការម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកក្ខបនិ-
 ស្សយោ ។ បកក្ខបនិស្សយោ ឧបេក្ខាសហគតំ
 សទ្ធិំ ឧបនិស្សាយ ឧបេក្ខាសហគតេន ចិត្តេន ធានំ
 ទេតិ ... អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ ... ធិដ្ឋំ កស្ថាតិ
 ឧបេក្ខាសហគតំ សីលំ ... បត្តនំ ឧបនិស្សាយ
 ឧបេក្ខាសហគតេន ចិត្តេន ធានំ ទេតិ ... និ-
 កមយាតំ ករោតិ ឧបេក្ខាសហគតា សទ្ធា ...
 បត្តនា ឧបេក្ខាសហគតាយ សទ្ធាយ បត្តនាយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អាស្រ័យទ្វិកាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយសុខ ហើយឲ្យបាន ដោយ
 ចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិវង្គ ច្រឡំដោយសុខវង្គ ... សម្លាប់
 អ្នកខិតម ។ បេ ។ សទ្ធា ដែលច្រឡំដោយសុខ ... សេចក្តី
 ប្រាថ្នា ... កាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ
 នៃសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយបីតិវង្គ ច្រឡំដោយសុខវង្គ នៃសេចក្តី
 ប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៦] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ្ឌ-
 បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកក្ខបនិស្ស័យ ។ បកក្ខបនិស្ស័យ
 គឺ បុគ្គល អាស្រ័យទ្វិសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ហើយឲ្យបាន
 ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ... ញ៉ាំងអភិញ្ញា ឲ្យកើតឡើង
 ... ប្រការនៃធិដ្ឋំ ទ្វិសីល ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ... អាស្រ័យ
 ទ្វិសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យបាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា
 ... សម្លាប់អ្នកខិតម សទ្ធា ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ... សេចក្តី
 ប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា នៃសេចក្តី
 ប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៩] ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ មីតិសហ-
 គតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ការម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថប-
 និស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ ឧបេក្ខាសហគតំ
 សន្ធិំ ឧបនិស្សយេ មីតិសហគតេន ចិត្តេន ធានំ
 ទេតិ ... ទិដ្ឋិ កណ្ហាតិ ឧបេក្ខាសហគតំ សីលំ
 ... បត្ថនំ ឧបនិស្សយេ មីតិសហគតេន ចិត្តេន
 ធានំ ទេតិ ... ជិកមយាតំ កកោតិ ឧបេក្ខា-
 សហគតា សន្ធិា ... បត្ថនា មីតិសហគតាយ
 សន្ធិាយ បត្ថនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៩] ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ សុខសហ-
 គតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ការម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថប-
 និស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ ឧបេក្ខាសហគតំ
 សន្ធិំ ឧបនិស្សយេ សុខសហគតេន ចិត្តេន
 ធានំ ទេតិ ... ទិដ្ឋិ កណ្ហាតិ ឧបេក្ខា-
 សហគតំ សីលំ ... បត្ថនំ ឧបនិស្សយេ
 សុខសហគតេន ចិត្តេន ធានំ ទេតិ ...

[៥៣៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលច្រឡំដោយបីតិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ្ឌប-
 និស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។ បកត្ថបនិស្សយ
 គឺ បុគ្គល កាស្រ័យទូរស្ថាន ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ហើយឱ្យបាន
 ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ ... ប្រការទី៦៦ ទូរសីល ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ... កាស្រ័យ ទូរសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឱ្យបាន
 ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ ... សម្លាប់អ្នកនិគម ស្ថាន ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃស្ថាន ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៨] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ្ឌប-
 បនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។ បកត្ថបនិស្សយ
 គឺ បុគ្គល កាស្រ័យទូរស្ថាន ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ហើយឱ្យ
 បាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ ... ប្រការទី៦៦ ទូរសីល ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ... កាស្រ័យ ទូរសេចក្តី
 ប្រាថ្នា ហើយឱ្យបាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ ...

និកមយាតំ កកោតិ ឧបេក្ខាសហគតា សទ្ធា ...
 បត្តនា សុខសហគតាយ សទ្ធាយ បត្តនាយ សុខ-
 សហគតស្ស កាយវិញ្ញាណស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៥៣៩] ឧបេក្ខាសហគតោ នធម្មា មីតិសហ-
 គតស្ស ច សុខសហគតស្ស ច និម្មស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាមុណ្ឌបនិស្សយោ
 អនន្តរូបនិស្សយោ បកក្ខបនិស្សយោ ។ បកក្ខប-
 និស្សយោ ឧបេក្ខាសហគតំ សង្ខំ ឧបនិស្សយ
 មីតិសហគតេន ច សុខសហគតេន ច ចិត្តេន
 ណាមំ ទេតិ ... និដ្ឋិ កល្យាតិ ឧបេក្ខាសហគតំ
 សីលំ ... បត្តនំ ឧបនិស្សយ មីតិសហគតេន ច
 សុខសហគតេន ច ចិត្តេន ណាមំ ទេតិ ...
 និកមយាតំ កកោតិ ឧបេក្ខាសហគតា សទ្ធា
 ... បត្តនា មីតិសហគតាយ ច សុខសហគតាយ
 ច សទ្ធាយ បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

សម្លាប័ន្តកន្តម សទ្ធា ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ... សេចក្តីប្រាថ្នា
 ជាច្រើន នៃសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយសុខ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា នៃកាយ
 វិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយ ។

[៥៣៩] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាច្រើន នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយចិត្តផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយ បានដល់ការម្សោយចិត្តស្វយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកក្ខប-
 និស្សយ ។ បកក្ខបនិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យខ្សឹមស្លា ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ហើយឱ្យបាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយចិត្តផង
 ច្រឡំដោយសុខផង ... ប្រការនៃខ្លឹម ខ្សឹមស្លា ដែលច្រឡំដោយ
 ឧបេក្ខា ... អាស្រ័យ ខ្សឹមសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឱ្យបាន ដោយ
 ចិត្ត ដែលច្រឡំដោយចិត្តផង ច្រឡំដោយសុខផង ... សម្លាប័-
 ន្តកន្តម សទ្ធា ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជា
 ច្រើន នៃសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយចិត្តផង ច្រឡំដោយសុខផង នៃ
 សេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយ ។

[២៤១] បិតាសហគតោ ច សុខសហគតោ ច
 ធម្មា បិតាសហគតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ការម្បណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិ-
 ស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ
 បិតាសហគតោ សុខសហគតោ សន្ធិ ឧបនិស្សយ
 បិតាសហគតោ ចិត្តោ ទានំ ទេតិ ... ធម្ម
 តណ្ហាតិ បិតាសហគតោ សុខសហគតោ សីល
 ... បត្ថនំ ឧបនិស្សយ បិតាសហគតោ ចិត្តោ
 ទានំ ទេតិ ... និគមយាតំ ករោតិ បិតាសហគតា
 ច សុខសហគតោ ច សន្ធា ... បត្ថនា បិតាសហ-
 គតាយ សន្ធាយ បត្ថនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៤២] បិតាសហគតោ ច សុខសហគតោ ច
 ធម្មា សុខសហគតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ការម្បណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូប-
 និស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ
 បិតាសហគតោ សុខសហគតោ សន្ធិ ឧប-
 និស្សយ សុខសហគតោ ចិត្តោ ទានំ ទេតិ ...

[២៤៣] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបិកិត្ត ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ
 ក្តី ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យ ដែលច្រឡំដោយបិកិត្ត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់ការម្បណ្ឌបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។
 បកត្ថបនិស្សយ គឺ បុគ្គល កាស្រ័យនូវសត្វ ដែលច្រឡំដោយបិកិត្ត
 ផង ច្រឡំដោយសុខផង ហើយឲ្យបាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយ
 បិកិត្ត ... ប្រកាន់ខ្ជិល នូវសីល ដែលច្រឡំដោយបិកិត្តផង ច្រឡំ
 ដោយសុខផង ... កាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យបាន ដោយ
 ចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបិកិត្ត ... សម្លាប់អ្នកនិគម សត្វ ដែល
 ច្រឡំដោយបិកិត្ត ច្រឡំដោយសុខក្តី ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជា
 បច្ច័យ វិនិច្ឆ័យ ដែលច្រឡំដោយបិកិត្ត វិនិច្ឆ័យនូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៤៤] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបិកិត្ត ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី
 ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បាន
 ដល់ការម្បណ្ឌបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។ បកត្ថប-
 និស្សយ គឺ បុគ្គល កាស្រ័យនូវសត្វ ដែលច្រឡំដោយបិកិត្តផង ច្រឡំ
 ដោយសុខផង ហើយឲ្យបាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ ...

(៥៤៤) ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីភិក្ខុ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ
ភ័ក្តិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
បានដល់ការម្នាលបនិស្ស័យ អនន្តបនិស្ស័យ និងបកត្ថបនិស្ស័យ ។
បកត្ថបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល ពាស្រ័យ ខ្យល់ស្ងួត ដែលច្រឡំដោយ
បីភិក្ខុ ច្រឡំដោយសុខផង ហើយឱវាទ ដោយបីភ័ក្តិ ដែលច្រឡំ
ដោយឧបេក្ខា . . . ញ៉ាំងអតិញ្ញា ឱវាគតរឿង . . . ប្រការ
ទីដ្ឋ ខ្យល់ស្ងួត ដែលច្រឡំដោយបីភិក្ខុ ច្រឡំដោយសុខផង . . .
ពាស្រ័យខ្យល់ស្ងួតប្រាថ្នា ហើយឱវាទ ដោយបីភ័ក្តិ ដែលច្រឡំដោយ
ឧបេក្ខា . . . សម្លាប់អ្នកនិគម ស្ងួត ដែលច្រឡំដោយបីភិក្ខុ ច្រឡំ
ដោយសុខភ័ក្តិ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃស្ងួត ដែលច្រឡំ
ដោយឧបេក្ខា នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧៦៣] បីតិសហគតោ ច សុខសហគតោ
 ច ធម្មា បីតិសហគតស្ស ច សុខសហគតស្ស
 ច ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្ម-
 ណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្ថបទិស្ស-
 យោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ បីតិសហគតកា សុខ-
 សហគតកា សន្ធិ ឧបទិស្សយ បីតិសហគតេន
 ច សុខសហគតេន ច ចិត្តេន ធានំ ទេតិ សីលំ
 សមាទិយតិ ឧបោសថកម្មំ ករោតិ បីតិសហគតកា
 សុខសហគតកា ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ...
 មន្តំ ... សមាបត្តិ ... មាទំ ... ទិដ្ឋិ កណ្ឌាតិ
 បីតិសហគតកា សុខសហគតកា សីលំ ... សុតំ
 ចាតំ បញ្ញំ រាគំ មោហំ មាទំ ទិដ្ឋិ ... បត្តនំ
 ឧបទិស្សយ បីតិសហគតេន ច សុខសហគតេន
 ច ចិត្តេន ធានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ
 ឧបោសថកម្មំ ករោតិ បីតិសហគតកា សុខស-
 ហគតកា ឈានំ ... វិបស្សនំ ... មន្តំ ...

[៧៦៣] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្ខី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
 សុខក្ខី ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំ
 ដោយសុខផង ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយ បានដល់ការម្មណ្ឌបទិស្សយ
 អនន្តរូបទិស្សយ និងបកត្ថបទិស្សយ ។ បកត្ថបទិស្សយ គឺ បុគ្គល
 អាស្រ័យ ទូស្មា ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង
 ហើយឲ្យបាន សមាធនសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ញ៉ាំងឈាន ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
 ច្រឡំដោយសុខផង ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងវិបស្សនា ... ញ៉ាំងមន្ត ...
 ញ៉ាំងសមាបត្តិ ... ញ៉ាំងមាទៈ ... ប្រកាន់ទិដ្ឋិ ទូសីល ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ... ទូសុតៈ ចាតៈ បញ្ញា
 រាគៈ មោហៈ មាទៈ ទិដ្ឋិ ... អាស្រ័យ ទូសេច្ចត្តិប្រាជ្ញា ហើយ
 ឲ្យបាន សមាធនសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ញ៉ាំងឈាន ដែលច្រឡំដោយបីតិ
 ផង ច្រឡំដោយសុខផង ... ញ៉ាំងវិបស្សនា ... ញ៉ាំងមន្ត ...

សហបត្តិ ឧប្បាទេតិ ប័ត្តិសហគតោ ច សុខសហ-
 គតោ ច ចិត្តោ អនិច្ចំ អាទិយេតិ បុសា កណាតិ
 បិសុណំ កណាតិ សម្ពំ បលបតិ សង្ខំ ធិន្ទតិ បិល្លោបំ
 ហរតិ ឯកាតាវកំ ករោតិ បរិបន្តេ តិដ្ឋតិ បរណំ
 កច្ចតិ តាមយាតំ ករោតិ ធិកមយាតំ ករោតិ ប័ត្តិ-
 សហគតា ច សុខសហគតា ច សទ្ធា ... បត្តិជា
 ប័ត្តិសហគតាយ ច សុខសហគតាយ ច សទ្ធាយ
 បត្តិជាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥២២) ប័ត្តិសហគតោ ធម្មោ ប័ត្តិសហគតស្ស
 ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
 ប័ត្តិសហគតា ទទ្ធា បដ្ឋិមា បដ្ឋិមា ប័ត្តិសហ-
 គតា ទទ្ធា បដ្ឋិមា អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ប័ត្តិ-
 សហគតំ អនុលោមំ ប័ត្តិសហគតស្ស តោត្រកុស្ស
 អនុលោមំ រោធានស្ស តោត្រកុ មក្ខស្ស រោធានំ
 មក្ខស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ញាតិសហបត្តិ ឲ្យកើតឡើង កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនទាន់ឲ្យ និយាយ
 ពាក្យកុហក និយាយពាក្យញុះញង់ និយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ កាត់
 នូវទីត លបឆក់ទ្រព្យគេ ប្លន់យកទ្រព្យក្នុងផ្ទះមួយ ឈរស្តាប់កណ្តាល
 ផ្លូវ គប់កន្ទុយប្រពន្ធអ្នកដទៃ សម្លាប់អ្នកស្រុក សម្លាប់អ្នកនិគម ដោយ
 ចិត្ត ដែលច្រឡំដោយប័តិផង ច្រឡំដោយសុខផង សទ្ធា ដែលច្រឡំ
 ដោយប័តិក្តិ ច្រឡំដោយសុខក្តិ ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃ
 សទ្ធា ដែលច្រឡំដោយប័តិផង ច្រឡំដោយសុខផង នៃសេចក្តីប្រាថ្នា
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៥២២) ធម៌ ដែលច្រឡំដោយប័តិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយប័តិ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ បានដល់ខន្ធានិច្ចាយ មុនៗ
 ដែលច្រឡំដោយប័តិ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានិច្ចាយ ក្រោយ ។ ដែល
 ច្រឡំដោយប័តិ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយ
 ប័តិ (ជាបច្ច័យ) នៃតាត្រកុ ដែលច្រឡំដោយប័តិ អនុលោម (ជា
 បច្ច័យ) នៃរោធានៈ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) នៃមក្ខ រោធានៈ ជាបច្ច័យ
 នៃមក្ខ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

(៥៤៤) ប័ត្រសហគតា ឆ្នោត សុខសហគតស្ស ឆ្នោតស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ប័ត្រសហគតា ឆ្នោត បច្ច័មា បច្ច័មា សុខសហគតា ឆ្នោត អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ប័ត្រសហគតា អនុលោម សុខសហគតស្ស តោត្រកុស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ប័ត្រសហគតា អនុលោម សុខសហគតស្ស រោធានស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ប័ត្រសហគតា តោត្រកុស្ស សុខសហគតស្ស មក្ខស្ស ប័ត្រសហគតា រោធាន សុខសហគតស្ស មក្ខស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៤៥) ប័ត្រសហគតា ឆ្នោត ប័ត្រសហគតស្ស ឆ្នោត សុខសហគតស្ស ឆ្នោត ឆ្នោតស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ប័ត្រសហគតា ឆ្នោត បច្ច័មា បច្ច័មា ប័ត្រសហគតា ឆ្នោត សុខសហគតា ឆ្នោត ឆ្នោត អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សន្តិភូ ។ ប័ត្រសហគតា រោធាន ប័ត្រសហគតស្ស ឆ្នោត សុខសហគតស្ស ឆ្នោត មក្ខស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៤៦) ធម៌ ដែលច្រឡំដោយប័ត្រ ជាច្រើន នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយអាសេវនប្បច្ចយេន គឺ ខន្ធានិក្ខយ មុន ។ ដែលច្រឡំដោយប័ត្រ ជាច្រើន នៃខន្ធានិក្ខយ ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយអាសេវនប្បច្ចយេន អនុលោម ដែលច្រឡំដោយប័ត្រ ជាច្រើន នៃតោត្រកុស្ស ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយអាសេវនប្បច្ចយេន អនុលោម ដែលច្រឡំដោយប័ត្រ ជាច្រើន នៃរោធាន ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយអាសេវនប្បច្ចយេន តោត្រកុស្ស ដែលច្រឡំដោយប័ត្រ (ជាច្រើន) នៃមក្ខ ដែលច្រឡំដោយសុខ រោធាន ដែលច្រឡំដោយប័ត្រ (ជាច្រើន) នៃមក្ខ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយអាសេវនប្បច្ចយេន ។

(៥៤៧) ធម៌ ដែលច្រឡំដោយប័ត្រ ជាច្រើន នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយប័ត្រផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអាសេវនប្បច្ចយេន គឺ ខន្ធានិក្ខយ មុន ។ ដែលច្រឡំដោយប័ត្រ ជាច្រើន នៃខន្ធានិក្ខយ ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំដោយប័ត្រផង ច្រឡំដោយសុខផង ដោយអាសេវនប្បច្ចយេន ។ សេចក្តីបំប្លែង ។ រោធាន ដែលច្រឡំដោយប័ត្រ ជាច្រើន នៃមក្ខ ដែលច្រឡំដោយប័ត្រផង ច្រឡំដោយសុខផង ដោយអាសេវនប្បច្ចយេន ។

(៥២៧) សុខសហគតោ ធម្មោ សុខសហគ-
 តស្ស ធម្មស្ស ... មិត្តសហគតស្ស ធម្មស្ស ...
 មិត្តសហគតស្ស ច សុខសហគតស្ស ច ធម្មស្ស
 អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សង្ខតំ ។ មិត្តនយំ
 បស្សិតា កាតតំ ។

(៥២៨) ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខា-
 សហគតស្ស ធម្មស្ស អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បុរិមា បុរិមា ឧបេក្ខាសហគតា ទន្ធា បដ្ឋិមាធំ
 បដ្ឋិមាធំ ឧបេក្ខាសហគតាធំ ទន្ធាធំ ឧបេក្ខាសហ-
 គតំ វេទានំ ឧបេក្ខាសហគតស្ស មគ្គស្ស អា-
 សវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥២៩) មិត្តសហគតោ ច សុខសហគតោ ច
 ធម្មោ មិត្តសហគតស្ស ធម្មស្ស ... សុខសហគ-
 តស្ស ធម្មស្ស ... មិត្តសហគតស្ស ច សុខសហ-
 គតស្ស ច ធម្មស្ស អាសវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុ-
 រិមា បុរិមា មិត្តសហគតា ច សុខសហគតា ច ទន្ធា

(៥២៧) ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ... នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយមិត្ត ... ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយមិត្តផង ច្រឡំដោយសុខផង ដោយការសរ-
 នប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ បណ្ឌិត គប្បីឃើញ នូវមិត្តនយំ
 ហើយគប្បីធ្វើចុះ ។

(៥២៨) ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយការសរនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាន្តរាងឡាយ មុន ។
 ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាន្តរាងឡាយ ក្រោយ ។
 ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា វេទានៈ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ
 នៃមគ្គ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយការសរនប្បច្ច័យ ។

(៥២៩) ធម៌ ដែលច្រឡំដោយមិត្តក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
 សុខក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយមិត្ត ... នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ... ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយមិត្ត
 ផង នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយការសរនប្បច្ច័យ គឺ
 ខន្ធាន្តរាងឡាយ មុន ។ ដែលច្រឡំដោយមិត្តក្តី ច្រឡំដោយសុខក្តី

បច្ច័យ បច្ច័យ បីតិសហគតានុ សុខសហ-
គតានុ ខន្ធនំ កាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
សន្និទ្ធី ។ បីតិសហគតានុ សុខសហគតានុ វេ-
ណំ បីតិសហគតស្ស ច សុខសហគតស្ស ច
មគ្គស្ស កាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥០] បីតិសហគតោ ធម្មោ បីតិសហគតស្ស
ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ពា-
នាខណិកា ។ សហជាតា បីតិសហគតា ចេតនា
សម្បយុត្តកានំ ខន្ធនំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិត្តុណា បីតិសហគតា ចេតនា សម្បយុត្ត-
កានំ ខន្ធនំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពា-
នាខណិកា បីតិសហគតា ចេតនា វិជាកានំ បីតិ-
សហគតានំ ខន្ធនំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥១] បីតិសហគតោ ធម្មោ សុខសហគតស្ស
ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ពា-
នាខណិកា ។ សហជាតា បីតិសហគតា ចេតនា

ជាបច្ច័យ នៃខន្ធតាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំដោយចិត្តផង
ច្រឡំដោយសុខផង ដោយកាសេវនប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីចម្លោះ ។
វេទនា: ដែលច្រឡំដោយចិត្តក្តី ច្រឡំដោយសុខក្តី ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ
ដែលច្រឡំដោយចិត្តផង ច្រឡំដោយសុខផង ដោយកាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៥៥០] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំ
ដោយចិត្ត ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិក: ។
សហជាត គឺ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្ប-
យុត្តកក្នុង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯ
នានាខណិក: គឺ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ
តាំងឡាយ ជាវិជាក ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៥១] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និង
នានាខណិក: ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយចិត្ត

សម្បជញ្ញកាណំ សុខសហគតាណំ ទន្ធាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុណោ បីតិសហគតា ចេតនា សម្បជញ្ញកាណំ សុខសហគតាណំ ទន្ធាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បាណាខណិកា បីតិសហគតា ចេតនា វិចារកាណំ សុខសហគតាណំ ទន្ធាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥២] បីតិសហគតា ធម្មោ ឧបេក្ខាសហគតស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បាណាខណិកា បីតិសហគតា ចេតនា វិចារកាណំ ឧបេក្ខាសហគតាណំ ទន្ធាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥៣] បីតិសហគតា ធម្មោ បីតិសហគតស្ស ច សុខសហគតស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា បាណាខណិកា ។ សហជាតា បីតិសហគតា ចេតនា សម្បជញ្ញកាណំ បីតិសហគតាណា សុខសហគតាណា ទន្ធាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។ បាណាខណិកា បីតិសហគតា ចេតនា វិចារកាណំ បីតិសហគតាណា សុខសហគតាណា ទន្ធាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បជញ្ញកក្ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បជញ្ញកក្ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយសុខ ក្នុងខណៈវេលាបដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណៈ គឺ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាន្តរាជ្យាយ ជាវិបាក ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៥៤] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់នានាខណៈ គឺ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាន្តរាជ្យាយ ជាវិបាក ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៥៥] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បជញ្ញកក្ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈវេលាបដិសន្ធិ ... ។ ឯនានាខណៈ គឺ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាន្តរាជ្យាយ ជាវិបាក ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៥២] សុខសហគតោ ធម្មោ សុខសហគតស្ស
 ធម្មស្ស ... ។ ចត្តារិមិ កណ្តាធនិ បស្សិត្វា
 កាតត្វា ។

[៥៥៣] ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខា-
 សហគតស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហគតោ នាណាទណិកា ។ ... មិតិសហគ-
 តស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នា-
 នាទណិកា ... សុខសហគតស្ស ធម្មស្ស កម្ម-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាណាទណិកា ឧបេក្ខាសហ-
 គតោ ចេតនា ... ។ ... មិតិសហគតស្ស ក
 សុខសហគតស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ នាណាទណិកា ឧបេក្ខាសហគតោ ចេតនា
 ... ។ មិតិសហគតោ ច សុខសហគតោ ច ធម្មោ
 មិតិសហគតស្ស ធម្មស្ស ... ចត្តារិ កាតត្វាធនិ ។
 មិតិសហគតំ អនុមច្ឆន្តិន វិភជិតវុំ ។

[៥៥៤] ធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខ (ជាបច្ច័យ) នៃធមិ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ... ។ បណ្ឌិត គប្បីឃើញ នូវការរាប់ ៤ យ៉ាង
 ហើយធ្វើចុះ ។

[៥៥៥] ធមិ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយកម្មប្បច្ច័យ ពានដល់សហគត និងនានា-
 ទណិកៈ ។ ... ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលច្រឡំដោយចិត្តិ ដោយ
 កម្មប្បច្ច័យ ។ នានាទណិកៈ គឺ ... ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលច្រឡំ
 ដោយសុខ ដោយកម្មប្បច្ច័យ នានាទណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលច្រឡំ
 ដោយឧបេក្ខា ... ។ ... ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលច្រឡំដោយចិត្តិ
 ផង ច្រឡំដោយសុខផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ នានាទណិកៈ គឺ ចេតនា
 ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ... ។ ធមិ ដែលច្រឡំដោយចិត្តិក្តី
 ច្រឡំដោយសុខក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលច្រឡំដោយចិត្តិ ...
 ព្រះតាំង ៤ នេះ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។ បណ្ឌិត កាលអនុម័តិ
 នូវធមិ ដែលច្រឡំដោយចិត្តិ គប្បីចែកផងចុះ ។

(៥៥៦) បីតិសហគតោ ឧបោ បីតិសហគតស្ស
ស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ បីតិសហគតោ
តោ ឯកោ ឧបោ តិស្តាន្នំ ឧប្បានំ វិចារក-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឆេ ឧប្បានំ តិស្តាន្នំ ឧប្បានំ បដិ-
តិស្តាន្នំ បីតិសហគតោ ឯកោ ឧបោ តិស្តាន្នំ
ឧប្បានំ ឆេ ឧប្បានំ តិស្តាន្នំ ឧប្បានំ ។ បេ ។ យថា
បច្ចុប្បន្ន ហេតុប្បច្ចយេ ឯវំ វិគ្គារេតព្វា ធន
តា ។

[២៥៩] បិតសហគតោ ធម្មោ បិតសហគតស្ស
ស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុវេប្បច្ចយេន
យោ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ មគ្គប្បច្ចយេន
យោ សម្មយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អត្ថិប្បច្ចយេន
យោ ។ ទស បញ្ញា វិត្ថុរោគក្ស ។ ធន្តិ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិភក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បិ វិភក្កម្យំ អនន្តរសធិសំ ។ អវិភក្កប្បច្ចយេន
យោ ។

(៥៥៦) ធម៌ វេលាច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិ ដោយវិ កប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ជាវិបាក ដែលច្រឡំ
ដោយបីតិ ជាបច្ច័យ ខន្ធ ៣ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជា
បច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយបីតិ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ
៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសុខ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ។ បេ ។
បញ្ញា ១០ បណ្ឌិត គៈ ទ្រព្យវិស្ណាវ ដូចជាក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងបដិច្ច-
ការវិជារ ។

(៩៩៧) ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ធិយប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ បញ្ចា ១០
បណ្ឌិត គប្បីឱ្យពិស្តារចុះ ។ ជាបច្ច័យ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយវិតតប្បច្ច័យ ។ នត្ថិប្បច្ច័យត្ថី វិតតប្បច្ច័យត្ថី ប្រវេហលដ្ឋានីន៍
អនន្តប្បច្ច័យដែរ ។ ជាបច្ច័យ ដោយអវិតតប្បច្ច័យ ។

ព្រះបាទសុរិយោ ទេស អារម្មណ៍ សោធន្តរ
 អធិបតី ។ សោធន្តរ អធិបតី សោធន្តរ សមធន្ត
 រ សោធន្តរ សមធន្ត ទេស អារម្មណ៍ ទេស
 ធិស្ឋយេ ទេស ធិស្ឋយេ សោធន្តរ អារម្មណ៍
 ទេស កថា សោធន្តរ វិចិត្រ ទេស អារម្មណ៍
 ធិស្ឋយេ ធានេ មត្ត សម្បយុត្ត អធិបតី ទេស
 ធិស្ឋយេ សោធន្តរ វិចិត្រ សោធន្តរ អធិបតី
 ទេស ។ កុសលត្ថិតិ អធិបតី អធិបតី
 គណេត្ត ។

អនុលោម ។

[୧୯୩] ପିତୃସ୍ତୋତ୍ର : ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପିତୃସ୍ତୋତ୍ର.

[illegible]

(၁၆၀) ပိရိယာဂါးစာ ခဏ္ဍေ ဟူသောစာအုပ်
 စာအုပ်အား အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြသော စာအုပ်အား
 ဖော်ပြသော စာအုပ်အား အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြသော
 စာအုပ်အား အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြသော စာအုပ်အား
 အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြသော စာအုပ်အား

(៥៥៥) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ១០ ក្នុងការប្បដ្ឋិយ
 មានវារៈ ១៦ ក្នុងអធិបត្ថប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ១៦ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋិយ
 មានវារៈ ១៦ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ១៦ ក្នុងសហគាត-
 ប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ១០ ក្នុងអនាមត្តាប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ១០ ក្នុងនិស្ស្រយ-
 ប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ១០ ក្នុងឧបនិស្ស្រយប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ១៦ ក្នុងអា-
 សេវនប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ១០ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ១៦ ក្នុងវិបា-
 កប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ១០ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋិយ ក្នុងវត្ថុនិយប្បដ្ឋិយ ក្នុង
 ឈានប្បដ្ឋិយ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋិយ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋិយ ក្នុងអត្ថប្បដ្ឋិយ
 មានវារៈ ១០ ក្នុងនត្ថប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ១៦ ក្នុងវិតតប្បដ្ឋិយ មាន
 វារៈ ១៦ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ១០ ។ បណ្ឌិត កាលអនុម័ត
 នូវកុសលត្ថិតៈ ជាអនុលោម តប្បវាចៈ ។

LE HENLOE 7

(៥៥៧) ធម៌ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាបង្គុយ ឆ្លងធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយចិត្ត ដោយការម្នាញច្រឡំ ជាបង្គុយ ដោយសហជា-
តបង្គុយ ជាបង្គុយ ដោយឧបទិសប្រយោជន៍ ជាបង្គុយ ដោយ
កម្មបង្គុយ ។

(៥៦៦) ធម៌ ដែលប្រឡំដោយចិត្ត ជាច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រឡំ
ដោយសុខ ដោយការម្សៅឡើង ជាច្ច័យ ដោយសព្វជាតិច្ច័យ
ជាច្ច័យ ដោយឧបទ័ស្សៈច្ច័យ ជាច្ច័យ ដោយកម្មច្ច័យ ។

[៥៦៤] បិដក្ខិកៈ ឧបេក្ខាសហ-
 គតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបេក្ខិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៥] បិដក្ខិកៈ ឧបេក្ខា បិដក្ខិកៈ ឧបេក្ខិកៈ
 ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបេក្ខិយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៦] សុខសហគតា ឧបេក្ខា សុខសហ-
 គតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបេក្ខិយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៧] សុខសហគតា ឧបេក្ខា បិដក្ខិកៈ
 គតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបេក្ខិយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៨] សុខសហគតា ឧបេក្ខា ឧបេក្ខិកៈ
 គតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបេក្ខិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥៦៩] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយការម្នាញប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបេក្ខិយ-
 ប្បច្ច័យ ។

[៥៧០] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយចិត្តផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយការម្នា-
 ញប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
 ឧបេក្ខិយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៧១] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ដោយការម្នាញប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
 តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបេក្ខិយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្ម-
 ប្បច្ច័យ ។

[៥៧២] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយចិត្ត ដោយការម្នាញប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយឧបេក្ខិយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៧៣] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយការម្នាញប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបេក្ខិយ-
 ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៦៦] សុខសហគតោ ធម្មោ បីតិសហគតស្ស
 ច សុខសហគតស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៧] ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខា-
 សហគតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៨] ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ បីតិសហ-
 គតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥៦៩] ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ សុខសហ-
 គតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥៦៦] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៦៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
 តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្ម-
 ប្បច្ច័យ ។

[៥៦៨] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៦៩] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៧០] ធម៌ សុខសមាគមតោ ធម្មា បីតិសមា-
 គតស្ស ច សុខសមាគតស្ស ច ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧១] បីតិសមាគតោ ច សុខសមាគតោ ច
 ធម្មា បីតិសមាគតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សមាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧២] បីតិសមាគតោ ច សុខសមាគតោ ច
 ធម្មា សុខសមាគតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សមាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥៧៣] បីតិសមាគតោ ច សុខសមាគតោ ច
 ធម្មា ឧបេក្ខាសមាគតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧០] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយកា-
 រម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
 កម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៧១] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ
 ក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ដោយការម្សណាប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៧២] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
 សុខក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយការម្សណា-
 ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៧៣] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ
 ក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយការម្សណាប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៥៧៤) បីតិសហគតោ ច សុខសហគតោ ច
 ធម្មា បីតិសហគតស្ស ច សុខសហគតស្ស ច
 ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៧៥) នហេតុយា សោឡាស នអារម្មណ
 នអធិបតិយា នអនន្តរ នសមនន្តរ នសហជាតេ
 នអញ្ញមញ្ញេ ននិស្សយេ នឧបនិស្សយេ នបុរជាតេ
 នបច្ឆាជាតេ នអាសវនេ នកម្មេ នវិបាកេ នអា-
 ហារេ នវត្ថុយេ នឈានេ នមត្តេ នសម្បយុត្តេ
 នវិប្បយុត្តេ យោអត្ថិយា យោនត្ថិយា យោវិគតេ យោ-
 អវិគតេ សព្វត្ថ សោឡាស ។ បច្ចុដ្ឋិយំ អនុមជ្ឈន្តេន
 តណោតត្វំ ។

(៥៧៤) ធមិ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កំ ធមិ ដែលច្រឡំដោយសុខក្កំ
 ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ធមិ ដែលច្រឡំដោយ
 សុខផង ដោយការម្ស្រាបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៥៧៥) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានពីរៈ ១៦ ក្នុងបច្ច័យទាំង
 អស់ មានពីរៈ ១៦ គឺ ក្នុងនការម្ស្រាបច្ច័យ នអធិបតិប្បច្ច័យ នអ-
 នន្តរប្បច្ច័យ នសមនន្តរប្បច្ច័យ នសហជាតប្បច្ច័យ នអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
 ននិស្សយប្បច្ច័យ នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នបុរជាតប្បច្ច័យ នបច្ឆាជា-
 តប្បច្ច័យ នអាសវនប្បច្ច័យ នកម្មប្បច្ច័យ នវិបាកប្បច្ច័យ នអាហា-
 រប្បច្ច័យ នវត្ថុនិយប្បច្ច័យ នឈានប្បច្ច័យ នមត្តប្បច្ច័យ នសម្បយុត្ត-
 ប្បច្ច័យ នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ នោអត្ថិប្បច្ច័យ នោនត្ថិប្បច្ច័យ នោវិគត-
 ប្បច្ច័យ ននិវេនាអវិគតប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត កាលអនុម័ត នូវបច្ចុដ្ឋិយៈ
 តប្បិរាប័ន្តិច្ឆៈ ។

[៥៧៦] ហេតុប្បដ្ឋយា នកាម្មណោ នស ...

នអធិបតិយា នស នអនន្តរេ នសមនន្តរេ នឧប-
និស្សយេ នបុរេជាតេ នបន្ទាជាតេ នកាសេវនេ
នកក្កេ នវិចារកេ នអាហារេ នឥន្ទ្រិយេ នឈានេ
នមក្កេ នវិប្បយុត្តេ នោនតិយា នោវិគតេ សព្វត
នស ។ អនុលោមប្បដ្ឋនិយំ អនុមជ្ឈន្តេន កណោតត្ថំ ។

អនុលោមប្បដ្ឋនិយំ ។

[៥៧៧] នហេតុប្បដ្ឋយា អាកម្មណោ សោឡស

... អធិបតិយា អនន្តរេ សមនន្តរេ សោឡស
សហជាតេ នស អញ្ញាមញ្ញោ នស និស្សយេ នស
ឧបនិស្សយេ សោឡស កាសេវនេ នស កក្កេ
សោឡស វិចារកេ នស អាហារេ នស ឥន្ទ្រិយេ
នស ឈានេ នស មក្កេ នស សម្បយុត្តេ នស

[៥៧៦] ក្នុងនការប្បណប្បដ្ឋយ មានករៈ ១០ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

... ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានករៈ ១០ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ គឺ ក្នុង
នអនន្តរប្បដ្ឋយ នសមនន្តរប្បដ្ឋយ នឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ នបុរេជា-
តប្បដ្ឋយ នបន្ទាជាតប្បដ្ឋយ នកាសេវនប្បដ្ឋយ នកម្មប្បដ្ឋយ នវិចារ-
កប្បដ្ឋយ នអាហារប្បដ្ឋយ នឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ នឈានប្បដ្ឋយ នមក្ក-
ប្បដ្ឋយ នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ នោនតិប្បដ្ឋយ និងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានករៈ
១០ ។ បណ្ឌិត កាលអនុមត្ត នូវអនុលោមប្បដ្ឋនិយៈ គប្បីរាប់ដងចុះ ។
ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋនិយៈ ។

[៥៧៧] ក្នុងនការប្បណប្បដ្ឋយ មានករៈ ១៦ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ

... ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ អនន្តរប្បដ្ឋយ និងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មាន
ករៈ ១៦ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានករៈ ១០ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ មាន
ករៈ ១០ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានករៈ ១០ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មាន
ករៈ ១៦ ក្នុងកាសេវនប្បដ្ឋយ មានករៈ ១០ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានករៈ
១៦ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយ មានករៈ ១០ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានករៈ ១០
ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានករៈ ១០ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានករៈ ១០
ក្នុងមក្កប្បដ្ឋយ មានករៈ ១០ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានករៈ ១០

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

អត្ថិយា ទស ធន្តិយា ឈោឡស វិគតេ សោឡស

អវិគតេ ទស ។ បច្ចនីយានុលោមំ អនុមជ្ឈន្តេន

គលោតតំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ ។

បីតិភ្នំកំ សត្តមំ និដ្ឋិតំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

កងអតិប្បច្ច័យ មានព្រះ១០ កងនតិប្បច្ច័យ មានព្រះ២៦ កង

វិតតប្បច្ច័យ មានព្រះ១៦ កងអវិតតប្បច្ច័យ មានព្រះ១០ ។ បណ្ឌិត

កាលអនុមត៌ នូវបច្ចនីយានុលោម គប្បីរាប់ផងចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ បីតិភ្នំកំ ទី ៧

[៥៧៨] ឧស្សនេន បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ឧស្ស-

នេន បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

ឧស្សនេន បហាតត្ថំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា

ទ្វេ ខន្ធព បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ ឧស្សនេន បហាតត្ថំ

ធម្មំ បដិច្ច នេវ ឧស្សនេន ន ការវាយ បហាតត្ថោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឧស្សនេន បហាតត្ថោ

ខន្ធព បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ឧស្សនេន បហាតត្ថំ

ធម្មំ បដិច្ច ឧស្សនេន បហាតត្ថោ ច នេវ ឧស្សនេន

ន ការវាយ បហាតត្ថោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-

តុប្បច្ចយា ឧស្សនេន បហាតត្ថំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច

តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ ទ្វេ ខន្ធព បដិច្ច

ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ ។

[៥៧៨] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ(១) អាស្រ័យធម៌

ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ

ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ខន្ធ ២

អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ

ដោយការវា(២) អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ រើបកើត

ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធាន្តរាយ

ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី

ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវា(២) អាស្រ័យ

ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយ

ទស្សនៈ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

១ បានដល់សោតបន្តិមន្ត ព្រោះឃើញទ្រព្យនិងអារម្មណ៍ ។ ២ គួរលះដោយ

មន្តវាទឡាយនោះ ។ អង្គសាសន៍ អភិធម្មនិកាយធម្មបង្គំណី និព្វេយក្សា ។

[៥៧៩] ភាវនាយ បហាតតំ ធម្មំ បដិច្ច ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មា ឧប្បជ្ឈនិ ហេតុប្បច្ចយា ភាវនាយ បហាតតំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ។ ភាវនាយ បហាតតំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មា ឧប្បជ្ឈនិ ហេតុប្បច្ចយា ភាវនាយ បហាតត្វេ ទន្ធិ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ភាវនាយ បហាតតំ ធម្មំ បដិច្ច ភាវនាយ បហាតត្វា ច នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈនិ ហេតុប្បច្ចយា ភាវនាយ បហាតតំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានត្វា រូបំ ទ្វេ ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានត្វា រូបំ ។

[៥៨០] នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតតំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មា ឧប្បជ្ឈនិ ហេតុប្បច្ចយា នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតតំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានត្វា រូបំ ទ្វេ ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានត្វា រូបំ

[៥៨១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការនា រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ទន្ធិ ព អាស្រ័យទន្ធិ ។ ដែលគួរលះ ដោយការនា ទន្ធិ ២ អាស្រ័យទន្ធិ ២ ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការនា រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យទន្ធិទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការនា ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការនា ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការនា រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ទន្ធិ ព ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យទន្ធិ ១ ដែលគួរលះ ដោយការនា ទន្ធិ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យទន្ធិ ២ ។

[៥៨២] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ទន្ធិ ព ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យទន្ធិ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា ទន្ធិ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យទន្ធិ ២

បដិសន្ធិត្រូវបាន លើ ទស្សនៈនៃ ឧបាសម្ព័ន្ធ បណ្តា
តន្ត្រី ឯក ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធិ កងត្តា ច
រូប ទន្ធិ ទន្ធិ បដិច្ច ទន្ធិ ទន្ធិ កងត្តា ច រូប
ទន្ធិ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ទន្ធិ ឯក មហាក្ខត
បដិច្ច តយោ មហាក្ខត ទន្ធិ មហាក្ខត បដិច្ច ទន្ធិ
មហាក្ខត មហាក្ខត បដិច្ច ចិត្តសមុប្បាទ រូប
កងត្តារូប ឧបាសម្ព័ន្ធ ។

[៥៨១] ទស្សនៈនៃ បណ្តាត្រូវបាន លើ ទស្សនៈនៃ
ឧបាសម្ព័ន្ធ បណ្តាត្រូវបាន ធម៌ បដិច្ច លើ ទស្សនៈនៃ
ឧបាសម្ព័ន្ធ បណ្តាត្រូវបាន ធម៌ ឧប្បន្នតិ ហេ-
តុប្បន្នយា ទស្សនៈនៃ បណ្តាត្រូវបាន ទន្ធិ ច មហា-
ក្ខត ច បដិច្ច ចិត្តសមុប្បាទ រូប ។

[៥៨២] ភាវនាយ បណ្តាត្រូវបាន លើ ទស្សនៈនៃ
ឧបាសម្ព័ន្ធ បណ្តាត្រូវបាន ធម៌ បដិច្ច លើ ទស្សនៈនៃ
ឧបាសម្ព័ន្ធ បណ្តាត្រូវបាន ធម៌ ឧប្បន្នតិ ហេ-
តុប្បន្នយា ភាវនាយ បណ្តាត្រូវបាន ទន្ធិ ច មហាក្ខត
ច បដិច្ច ចិត្តសមុប្បាទ រូប ។

ទន្ធិ ឬ ក្តី កងត្តាប្រក្តី កាស្រ័យទន្ធិ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយភាវនា កងត្តាប្រក្តី ទន្ធិ ២ ក្តី កងត្តាប្រក្តី
កាស្រ័យទន្ធិ ២ វត្ថុ កាស្រ័យទន្ធិទាំងឡាយ ទន្ធិទាំងឡាយ កាស្រ័យ
វត្ថុ មហាក្ខត ៣ កាស្រ័យមហាក្ខត ១ មហាក្ខត ២ កាស្រ័យ
មហាក្ខត ២ ចិត្តសមុប្បាទរូប កងត្តារូប និងឧបាសម្ព័ន្ធ កាស្រ័យ
មហាក្ខតទាំងឡាយ ។

[៥៨៣] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
ភាវនា កាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ ដែលមិន
គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បន្នយា គឺ ចិត្តសមុប្បាទរូប កាស្រ័យទន្ធិទាំងឡាយ
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[៥៨៤] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយភាវនា កាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង ធម៌ ដែល
មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បន្នយា គឺ ចិត្តសមុប្បាទរូប កាស្រ័យទន្ធិទាំងឡាយ ដែល
គួរលះ ដោយភាវនាផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[៥៥៣] ទស្សនេន បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្ស-
នេន បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បច្ចយា
ទស្សនេន បហាតត្ថំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
ទន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ។

[៥៥៤] ភាវនាយ បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ភាវ-
នាយ បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បច្ចយា
ភាវនាយ បហាតត្ថំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ទន្ធា
ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ។

[៥៥៥] នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថំ
ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បច្ចយោ នេវ ទស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្ថំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
ទន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា បដិសន្ធិកុណោ
នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថំ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ
ទន្ធា វត្ថុំ បដិច្ច ទន្ធា ។

[៥៥៦] ធមិ វេលគ្គលៈ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យធមិ
វេលគ្គលៈ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធ ព អាស្រ័យខន្ធ ១ វេលគ្គលៈ ដោយទស្សនៈ ខន្ធ ២
អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៥៥៧] ធមិ វេលគ្គលៈ ដោយភាវនា អាស្រ័យធមិ
វេលគ្គលៈ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធ ព អាស្រ័យខន្ធ ១ វេលគ្គលៈ ដោយភាវនា ខន្ធ ២
អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៥៥៨] ធមិ វេលមិនគ្គលៈ ដោយទស្សនៈ មិនគ្គលៈ
ដោយភាវនា អាស្រ័យធមិ វេលមិនគ្គលៈ ដោយទស្សនៈ មិនគ្គ-
លៈ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព
អាស្រ័យខន្ធ ១ វេលមិនគ្គលៈ ដោយទស្សនៈ មិនគ្គលៈ ដោយ
ភាវនា ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ព អាស្រ័យខន្ធ ១ វេលមិន
គ្គលៈ ដោយទស្សនៈ មិនគ្គលៈ ដោយភាវនា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធាវិជ្ជាយ អាស្រ័យវត្ថុ ។

[៥៨៦] ឧប្បន្ទនេន បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច នស្ស-
 នេន បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា
 តីណិ ។ ភាវនាយ បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ភាវនាយ
 បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា តីណិ ។
 នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច
 នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា នេវ នស្សនេន ន ភាវ-
 នាយ បហាតត្ថំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានត្វា រូបំ ទ្វេ ខន្ធទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានត្វា រូបំ ឯកំ មហាក្កតំ បដិច្ច តយោ
 មហាក្កតា ទ្វេ មហាក្កតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្កតា
 មហាក្កតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ ។
 នស្សនេន បហាតត្ថត្វា នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្ថត្វា ធម្មំ បដិច្ច នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា នស្ស-
 នេន បហាតត្ថេ ខន្ធទេ ន មហាក្កតេ ន បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ភាវនាយ បហាតត្ថត្វា នេវ
 នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថត្វា ធម្មំ បដិច្ច នេវ
 នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ

[៥៨៦] ពហំ ដែលគួរលះ ដោយឧស្សនៈ កាស្រ័យធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយឧស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ
 មានពីរៈ ព ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា កាស្រ័យធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ
 គឺ មានពីរៈ ព ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយឧស្សនៈ មិន
 គួរលះ ដោយភាវនា កាស្រ័យធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយឧស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធពា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានក្តី កាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ
 ដោយឧស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ខន្ធពា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានក្តី
 កាស្រ័យខន្ធ ២ មហាក្កត ៣ កាស្រ័យមហាក្កត ៤ មហាក្កត ២
 កាស្រ័យមហាក្កត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប និងឧបាទារូប កាស្រ័យមហា-
 ក្កតពាំងឡាយ ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយឧស្សនៈ មិន
 គួរលះ ដោយភាវនា កាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយឧស្សនៈផង
 ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយឧស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាស្រ័យ
 ខន្ធពាពាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយឧស្សនៈផង មហាក្កតពាំងឡាយ
 ផង ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយឧស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ភាវនា កាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង ធម៌ ដែលមិន
 គួរលះ ដោយឧស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង

អធិបតីប្បវត្តិយា ក្រោយ បហាតត្វ ១១ ច
មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៥៨៧] ឧស្សនេន បហាតត្វំ ធម្មំ បដិច្ច ឧស្ស-
នេន បហាតត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អនន្តរវដ្តិយា
សមនន្តរវដ្តិយា ។ អាម្ពណសទិសំ ។

[៥៨៨] ឧស្សនេន បហាតត្វំ ធម្មំ បដិច្ច ឧស្ស-
នេន បហាតត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ សហជាតប្បវត្តិយា
តីណិ ។ ភាវនាយំ ... តីណិ ។ នេវ ឧស្សនេន ។
បេយ្យលោ ។ ឯកំ មហាភូតំ បដិច្ច ... តាហិវ
... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញា-
សត្តានំ ឯកំ មហាភូតំ ... ។ ឧស្សនេន បហា-
តត្វញ្ច នេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយំ បហាតត្វញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច នេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយំ បហាតត្វោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ សហជាតប្បវត្តិយា ឧស្សនេន បហាតត្វ
១១ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

ព្រោះអធិបតីប្បវត្តិយា គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានេវ កាស្រ័យខន្ធាវាស ដែល
គួរលះ ដោយការវាសន បហាតត្វតាំងឡាយផង ។

[៥៨៧] ធមិ ដែលគួរលះ ដោយឧស្សនៈ កាស្រ័យធមិ
ដែលគួរលះ ដោយឧស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអនន្តរវដ្តិយា និង
សមនន្តរវដ្តិយា ។ ប្រហែលគ្នាទាំងការវាសនប្បវត្តិយាដែរ ។

[៥៨៨] ធមិ ដែលគួរលះ ដោយឧស្សនៈ កាស្រ័យធមិ ដែល
គួរលះ ដោយឧស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បវត្តិយា គឺ
មានពីរ ៣ ។ ដោយការវាសន ... មានពីរ ៣ ។ ដោយរេវ-
ឧស្សនៈ ។ បេយ្យលះ ។ កាស្រ័យមហាភូត ១ ... តាហិវ ...
អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧត្តសមុដ្ឋាន ... មហាភូត ១ របស់ពួក
អសញ្ញាសត្វ ... ។ ធមិ ដែលមិនគួរលះ ដោយឧស្សនៈ មិនគួរ
លះ ដោយការវាសន កាស្រ័យធមិ ដែលគួរលះ ដោយឧស្សនៈផង ធមិ
ដែលមិនគួរលះ ដោយឧស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវាសនផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះសហជាតប្បវត្តិយា គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានេវ កាស្រ័យខន្ធាវា-
ស ដែលគួរលះ ដោយឧស្សនៈផង មហាភូតតាំងឡាយផង ។

ភាវណាយ បហាតត្វញ្ច លេវ ទស្សនេន ន ភាវណាយ
បហាតត្វញ្ច ធម្មំ បដិច្ច លេវ ទស្សនេន ន
ភាវណាយ បហាតត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ សហជា-
តប្បច្ចយា ភាវណាយ បហាតត្វោ ទន្ធ ច មហាក្ខតេ
ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ វូបំ ។

[៥៨៩] ទស្សនេន បហាតត្វំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្ស-
នេន បហាតត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អត្តាមត្តាប្បច្ចយា
ឯកំ ។ ភាវណាយ បហាតត្វំ ... ឯកំ ។ លេវ
ទស្សនេន ន ភាវណាយ បហាតត្វំ ធម្មំ បដិច្ច លេវ
ទស្សនេន ន ភាវណាយ បហាតត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
អត្តាមត្តាប្បច្ចយា លេវ ទស្សនេន ន ភាវណាយ បហា-
តត្វំ ឯកំ ទន្ធ បដិច្ច តេយា ទន្ធ ទន្ធ ទន្ធ បដិច្ច
ទន្ធ ទន្ធ បដិសន្ធិក្ខណោ លេវ ទស្សនេន ន ភាវ-
ណាយ បហាតត្វំ ឯកំ ទន្ធ បដិច្ច តេយា ទន្ធ
ទន្ធ ទន្ធ បដិច្ច ទន្ធ ទន្ធ ទន្ធ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ
បដិច្ច ទន្ធ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តេយា មហាក្ខតា
ទន្ធ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទន្ធ មហាក្ខតា ពាហិរំ ...
អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញា-
សត្តានំ ... ទន្ធ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទន្ធ មហាក្ខតា ។

ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយវស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា
អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ធម៌ ដែលមិនគួរលះ
ដោយវស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា រើបកើតឡើង ព្រោះ
សហជាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានុប អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ដែល
គួរលះ ដោយការវិនា មហាក្ខតាំងឡាយផង ។

[៥៩០] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយវស្សនៈ អាស្រ័យធម៌ ដែល
គួរលះ ដោយវស្សនៈ រើបកើតឡើង ព្រោះអត្តាមត្តាប្បច្ច័យ គឺ មាន
វរៈ ១ ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ... មានវរៈ ១ ។ ធម៌
ដែលមិនគួរលះ ដោយវស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយវស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា
រើបកើតឡើង ព្រោះអត្តាមត្តាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១
ដែលមិនគួរលះ ដោយវស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ខន្ធ ២
អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
វស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២
អាស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ខន្ធចាំងឡាយ អាស្រ័យ
វត្ថុ មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ មហាក្ខត ២ អាស្រ័យមហា-
ក្ខត ២ ពាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧត្តសមុដ្ឋាន ...
របស់វត្ថុអសញ្ញាសត្វ ... មហាក្ខត ២ អាស្រ័យមហាក្ខត ២ ។

(២៧០) អស្សុនេន បហាវត្ថំ ធម្មំ បដិច្ចំ អស្សុ-
នំ បហាវត្ថា ធម្មោ ឧប្បជ្ជនំ ជំស្សយប្បច្ចយា ។
ឧប្បច្ចយេសធិសំ ។ ឧបជំស្សយប្បច្ចយា វីណិ ។
ជាតវ្បច្ចយា វីណិ ។ បដិសន្ធិ ធម្មំ ។
សវនប្បច្ចយា វិចារកប្បដិសន្ធិ ធម្មំ ។ កម្ម-
្បយា បរិប្បណំ អដ្ឋតិកា ឬ អសញ្ញាសត្តាន្តា
កក្កនា ។

(៥៩០) នេវ ធិស្សនេន ន កាវនាយ មហាតត្ថ
 មជ្ជិច្ច នេវ ធិស្សនេន ន កាវនាយ មហាតត្ថោ
 មា ឧប្បជ្ជតិ វិចារកប្បជ្ជយា វិចារកំ ឯកំ
 មជ្ជិច្ច តយោ មា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ
 សន្និក្ខុយោ មន្ត មជ្ជិច្ច វត្ថុ វត្ថុ មជ្ជិច្ច មា
 កំ មហាក្ខតំ ... មហាក្ខតេ មជ្ជិច្ច ចិត្ត-
 មុដ្ឋានំ រូបំ កជន្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

(៥៧២) ទស្សនេន បហានតំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្ស-
ន បហានតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាហារប្បប្បយា ។

[៥៧៦] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយឧស្សទេ ក្រប្រយ័តមិ ដែលគួរ
 លះ ដោយឧស្សទេ រើចៈគឺឡើង ប្រះនិស្សយឡង្គយ ។ ប្រាហ្ម
 គានីនិហោគុឡង្គយដែរ ។ ព្រះឧបនិស្សយឡង្គយ គឺ មានព័រៈ ៣ ។
 ព្រះបុរាណគុឡង្គយ គឺ មានព័រៈ ៣ ។ បដិសន្ធិ មិនមានទេ ។
 ព្រះអាសេនិឡង្គយ គឺ វិបាកប្បដិសន្ធិមិនមានទេ ។ ព្រះកម្មឡង្គយ
 គឺ អន្ល័ត្តភក្តិ មហាភូត របស់ភូតអសញ្ញាសភូត មានបរិច្ចេកិ ។

(៥៧១) ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ភាវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយភាវនា រើបរើតរឿង ព្រោះវាបាចប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពា ក្តិ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូបក្តិ អាស្រ័យវាបាចក្នុងខ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ក្នុង
 ខណៈវេទនាសន្និ ខន្ធចាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ មហាក្ខត ១ . . .
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កងត្តារូប ឧបាទរូប អាស្រ័យមហាក្ខតចាំងឡាយ ។

ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ រឿងគេចឡើង ព្រោះអាហារឃ្លាចៗ ។

បរិបុណ្ណំ មន្ត្រីត្ថា មហាត្ថតា ត មហាវរសៈ
 មុត្តាដង្ស ។ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយសទិសំ ។
 ឈានប្បច្ចយា មគ្គប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយសទិសំ ។
 សម្បយុត្តប្បច្ចយា អាម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។ វិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយា កុសលត្ថិតេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយសទិសំ ។
 អត្ថិប្បច្ចយា សហជាតប្បច្ចយសទិសំ ។ ធន្តិប្បច្ចយា
 ។ បេ ។ វិតតប្បច្ចយា អវិតតប្បច្ចយា ។

[៤៩៣] ហេតុយា នវ អាម្មណ តីណិ
 អធិបតីយា នវ អនន្តរ តីណិ សមនន្តរ តីណិ
 សហជាតេ នវ អញ្ញាញា តីណិ ធិស្សយេ នវ
 ឧបធិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសវាធន
 តីណិ កម្មេ នវ វិចារតេ ឯកំ អាចារេ នវ
 ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ នវ មគ្គេ នវ សម្បយុត្ត
 តីណិ វិប្បយុត្តេ នវ អត្ថិយា នវ ធន្តិយា តីណិ
 វិតតេ តីណិ អវិតតេ នវ ។ ឥមាធិ បទាធិ
 អនុមជ្ឈន្តេន អនុលាមំ ករណតវ្វំ ។

អន្ទត្ថិត្តិ មហាត្ថិត្តិ អាចារសម្មាធិត្តិ ក៏មានបរិបូណ៌ ។ ឥន្ទ្រិយៈ
 ប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងកម្មប្បច្ច័យដែរ ។ ឈានប្បច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ
 ប្រហែលគ្នានឹងហេតុប្បច្ច័យដែរ ។ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នា
 នឹងអាម្មណប្បច្ច័យដែរ ។ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងវិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ច័យ ក្នុងកុសលត្ថិតៈដែរ ។ អត្ថិប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងសហ-
 ជាតប្បច្ច័យ ។ ធន្តិប្បច្ច័យ ។ បេ ។ វិតតប្បច្ច័យ អវិតតប្បច្ច័យ ។

[៥៩៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតីប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញាញាប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងធិស្សយប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងអាសវាធប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
 ក្នុងវិចារកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាចារេប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងមគ្គ-
 ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងធន្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បណ្ឌិត
 កាលអនុម័ត ខ្សែបទាំងឡាយនេះ គឺជាកថាខ្សែអនុលាមចុះ ។

[២៧២] នស្សនេន បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច
 នស្សនេន បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហោ
 តុប្បច្ចយា វិចិត្តិក្ខាសហគតេ ទន្ធេ បដិច្ច វិចិ
 ត្តិក្ខាសហគតោ មោហោ ។

[២៧៣] ភាវនាយ បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច
 ភាវនាយ បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហោ
 តុប្បច្ចយា ឧទ្ធច្ចសហគតេ ទន្ធេ បដិច្ច ឧទ្ធច្ច
 សហគតោ មោហោ ។

[២៧៤] នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថំ
 ធម្មំ បដិច្ច នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហោតុប្បច្ចយា អហេតុកំ នេវ
 នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថំ ឯកំ ទន្ធេ បដិច្ច
 តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ ទ្វេ ទន្ធា បដិច្ច
 អហេតុកំ បដិសន្ធិក្ករណ ។ នេវ នស្សនេន ន ភាវ
 នាយ បហាតត្ថំ ឯកំ ទន្ធេ បដិច្ច តយោ ទន្ធា
 តតត្ថា ច រូបំ ទ្វេ ទន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ទន្ធា
 បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ទន្ធា ឯកំ មហាភូតំ
 បដិច្ច តយោ មហាភូតា មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្ត
 វេទន្តនំ រូបំ កដត្ថារូបំ ឧបាទារូបំ តាហិ ។

[២៧៥] ធមិ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ កាស្រ័យធមិ ដែល
 គួរលះ ដោយទស្សនៈ រើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
 មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា កាស្រ័យទន្ធាន្តរាំងឡាយ ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចិត្តិក្ខា ។

[២៧៦] ធមិ ដែលគួរលះ ដោយការតា កាស្រ័យធមិ ដែល
 គួរលះ ដោយការតា រើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
 មោហា ដែលច្រឡំដោយទន្ធាន្តរាំងឡាយ ដែលច្រឡំ
 ដោយទន្ធាន្តរាំងឡាយ ។

[២៧៧] ធមិ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ការតា កាស្រ័យធមិ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការតា រើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ទន្ធា ព ក្តី
 ចិត្តសមុដ្ឋានប្រតិ កាស្រ័យអហេតុកក្ខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការតា អហេតុកក្ខន្ធ កាស្រ័យ
 ទន្ធា ទន្ធា កដត្ថាប្រតិ កាស្រ័យទន្ធា ១ ដែលមិនគួរលះ
 ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការតា កដត្ថាប្រតិ កាស្រ័យទន្ធា
 ទន្ធា កាស្រ័យទន្ធា ២ កាស្រ័យទន្ធាន្តរាំងឡាយ ទន្ធាន្តរាំងឡាយ
 កាស្រ័យវត្ថុ មហាភូត ៣ កាស្រ័យមហាភូត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ
 កដត្ថាប្រ ឧបាទារូប កាស្រ័យមហាភូតន្តរាំងឡាយ តាហិ ។

អាហារសម្ព័ន្ធនៃ . . . ឧត្តសម្ព័ន្ធនៃ . . . មហាភូត
សត្វាន់ ឯកំ មហាភូតំ បដិច្ច តយោ មហាភូតា
មហាភូតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

[៥៩៧] និស្សនេន បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ
និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
នការម្មណប្បច្ចយា និស្សនេន បហាតត្ថេ ខន្ធ
បដិច្ច ចិត្តសម្ព័ន្ធនៃ រូបំ ។

[៥៩៨] ភាវនាយ បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ
និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
នការម្មណប្បច្ចយា ភាវនាយ បហាតត្ថេ ខន្ធ បដិច្ច
ចិត្តសម្ព័ន្ធនៃ រូបំ ។

[៥៩៩] នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថំ
ធម្មំ បដិច្ច នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នការម្មណប្បច្ចយា នេវ និស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្ថេ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្ត-
សម្ព័ន្ធនៃ រូបំ បដិសន្ធិត្តរណា នេវ និស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្ថេ ខន្ធ បដិច្ច កដត្តា-
រូបំ ខន្ធ បដិច្ច វត្ថុ . . . ឯកំ មហាភូតំ . . .

អាហារសម្ព័ន្ធនៃ . . . ឧត្តសម្ព័ន្ធនៃ . . . មហាភូត ព អាស្រ័យ
មហាភូត ខ របស់ភូតសញ្ញាសត្វ កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យ
មហាភូតទាំងឡាយ ។

[៥៩៧] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយភាវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនការម្មណប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសម្ព័ន្ធនៃរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ។

[៥៩៨] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយភាវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង
ព្រោះនការម្មណប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសម្ព័ន្ធនៃរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ
ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ។

[៥៩៩] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
ភាវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនការម្មណប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសម្ព័ន្ធ-
នៃរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិន
គួរលះ ដោយភាវនា កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែល
មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ . . . មហាភូត ខ . . .

តាហ៊ីរ . . . អាហារសម្បជ្ជានំ . . . ឧត្តសម្បជ្ជានំ . . .
អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ . . . ។

[៦០០] និស្សនេន បហាតត្វក្ខ ទេវ និស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្វក្ខ ធម្មំ បដិច្ច ទេវ និស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្វក្ខ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអារម្ម-
ណាប្បក្ខយា និស្សនេន បហាតត្វ ទន្ធទ ច មហា-
ក្ខត ច បដិច្ច ចិត្តសម្បជ្ជានំ រូបំ ។

[៦០១] ភាវនាយ បហាតត្វក្ខ ទេវ និស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្វក្ខ ធម្មំ បដិច្ច ទេវ និស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្វក្ខ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអារម្ម-
ណាប្បក្ខយា ភាវនាយ បហាតត្វ ទន្ធទ ច មហា-
ក្ខត ច បដិច្ច ចិត្តសម្បជ្ជានំ រូបំ ។

[៦០២] និស្សនេន បហាតត្វ ធម្មំ បដិច្ច និស្ស-
នេន បហាតត្វ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតីប្បក្ខយា ។
បរិបុណ្ណំ ហេតុប្បក្ខយសនិសំ ។ នអនន្តរាប្បក្ខយា
នសមនន្តរាប្បក្ខយា នអញ្ញាប្បក្ខយា នឧបនិស្ស-
យប្បក្ខយា . . . ។

តាហ៊ីរ . . . អាហារសម្បជ្ជានំ . . . ឧត្តសម្បជ្ជានំ . . . បហា-
ក្ខត ទ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . ។

[៦០០] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
ភាវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ ដែល
មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បក្ខយ គឺ ចិត្តសម្បជ្ជានុប្ប អាស្រ័យខន្ធចាំង-
ឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង មហាក្ខតចាំងឡាយផង ។

[៦០១] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
ភាវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង ធម៌ ដែលមិន
គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអារម្មណប្បក្ខយ គឺ ចិត្តសម្បជ្ជានុប្ប អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ
ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង មហាក្ខតចាំងឡាយផង ។

[៦០២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យធម៌ ដែល
គួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតីប្បក្ខយ ។
(នអធិបតីប្បក្ខយ) ដ៏បរិបូណ៌ ប្រហែលគ្នានឹងហេតុប្បក្ខយដែរ ។
ព្រោះនអនន្តរាប្បក្ខយ នសមនន្តរាប្បក្ខយ នអញ្ញាប្បក្ខយ និងននប-
និស្សយប្បក្ខយ . . . ។

[៦០៣] ... នបុរេជាតប្បដ្ឋយា អរូបេ នស្សនេន
 បហាតត្ថំ ឯកំ ទន្ធ�ំ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ។ នស្ស-
 នេន បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ នស្សនេន ន ភាវ-
 នាយ បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បដ្ឋយា
 នស្សនេន បហាតត្ថេ ទន្ធទ្វេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ។ ភាវនាយ បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ភាវនាយ
 បហាតត្ថោ ធម្មោ ។ បេ ។ អរូបេ ភាវនាយ បហា-
 តត្ថំ ឯកំ ទន្ធឱ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធទ្វេ
 បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ។ ភាវនាយ បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច
 នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថោ ធម្មោ
 ។ បេ ។ ភាវនាយ បហាតត្ថេ ទន្ធទ្វេ បដិច្ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ ។ នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ នស្សនេន ន ភាវ-
 នាយ បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជា-
 តប្បដ្ឋយា អរូបេ នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្ថំ ឯកំ ទន្ធឱ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ
 ទន្ធទ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា នេវ នស្សនេន ន ភាវ-
 នាយ បហាតត្ថេ ទន្ធទ្វេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

[៦០៣] ... ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធភ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ក្នុងអរូបភព ។ ធម៌ ដែលមិន
 គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា អាស្រ័យធម៌ ដែល
 គួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធភាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ។
 ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយ
 ការវិនា ។ បេ ។ ខន្ធភ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា
 ក្នុងអរូបភព ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយ
 ការវិនា ។ បេ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធភាំងឡាយ ដែលគួរ
 លះ ដោយការវិនា ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរ
 លះ ដោយការវិនា អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិន
 គួរលះ ដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធភ
 អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ការវិនា ក្នុងអរូបភព ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ
 ខន្ធភាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា

បដិសន្ធិគ្នាឈ្មោះ លេខ ឧស្សនេន ឧ ភាវនាយ បហា-
តត្ថំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តឃ្លា ទត្ថា កដត្តា ច រូបំ
ទ្វេ ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ទត្ថា កដត្តា ច រូបំ ទន្ធិ
បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ទត្ថា ឯកំ មហាភូតំ បដិច្ច
តឃ្លា ។ បេ ។ ពាហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាភូតំ
. . . ។ ឧស្សនេន បហាតត្ថក្ខ លេខ ឧស្សនេន ឧ
ភាវនាយ បហាតត្ថក្ខ ធម្មំ បដិច្ច លេខ ឧស្សនេន
ឧ ភាវនាយ បហាតត្ថក្ខ ធម្មា ។ បេ ។ ឧស្ស-
នេន បហាតត្ថក្ខ ទន្ធិ ច មហាភូតេ ។ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ភាវនាយ បហាតត្ថក្ខ លេខ
ឧស្សនេន ឧ ភាវនាយ បហាតត្ថក្ខ ធម្មំ បដិច្ច
លេខ ឧស្សនេន ឧ ភាវនាយ បហាតត្ថក្ខ ធម្មា
ឧប្បជ្ជតិ ធម្មវេជិតវ្យក្ខយា ភាវនាយ បហាតត្ថក្ខ
ទន្ធិ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(២០៤) ឧស្សនេន បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ឧស្ស-
នេន បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈនី ធម្មាណាតប្បច្ចយោ
ធម្មាសោធប្បច្ចយោ ធម្មាប្បច្ចយោ ឧស្សនេន បហា-
តត្ថោ ឧប្ប បដិច្ច ឧស្សនេន បហាតត្ថោ តេតថា ។

ខ្លួន ៣ ក្តី កងក្របួន ក្តី អាស្រ័យខ្លួន ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយការវា ក្នុងរណៈនៃបដិសន្ធិ ខ្លួន ២ ក្តី កងក្របួន
អាស្រ័យខ្លួន ២ ក្តី អាស្រ័យខ្លួនព័ន្ធភ័យ ខ្លួនព័ន្ធភ័យ អាស្រ័យ
ក្តី មហាក្សត្រ ៣ អាស្រ័យមហាក្សត្រ ១ ។ បេ ។ ពាហិរ . . .
អាហារសម្បជាន . . . ឧត្តសម្បជាន . . . មហាក្សត្រ ១ ។ របស់
ពួកអសត្តាសត្វ . . . ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយការវា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
ផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវា
ផង ។ បេ ។ ចិត្តសម្បជានរូប អាស្រ័យខ្លួនព័ន្ធភ័យ ដែល
គួរលះ ដោយទស្សនៈផង មហាក្សត្រព័ន្ធភ័យផង ។ ធម៌ ដែល
មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវា អាស្រ័យធម៌
ដែលគួរលះ ដោយការវាផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយការវាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះឧប្បាទជាតិច្បងៗ
គឺ ចិត្តសម្បជានរូប អាស្រ័យខ្លួនព័ន្ធភ័យ ដែលគួរលះ ដោយ
ការវាផង មហាក្សត្រព័ន្ធភ័យផង ។

(៦៤៤) ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ រឿបរើតទៀង ព្រោះឧបាសាគប្បច្ច័យ
នកាសេវប្បច្ច័យ និងនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ធម៌នា ដែលគួរលះ ដោយ
ទស្សនៈ អាស្រ័យខន្ធជំនឿយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ។

[៦០៥] ភាវនាយ បហាតត្វំ ធម្មំ បដិច្ច ភាវនាយ បហាតត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មប្បច្ចយា ភាវនាយ បហាតត្វោ ទន្ធោ បដិច្ច ភាវនាយ បហាតត្វា ចេតនា ។ នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មប្បច្ចយា នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វោ ទន្ធោ បដិច្ច នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វា ចេតនា ពាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ... ។

[៦០៦] នស្សនេន បហាតត្វំ ធម្មំ បដិច្ច នស្សនេន បហាតត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិចារកប្បច្ចយា ។ នអនិបតិប្បច្ចយសនិសំ ។ បេ ។ បដិសន្ធិ នត្ថំ ។

[៦០៧] នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអាហារប្បច្ចយា ពាហិរំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ... ។

[៦០៥] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលគួរលះ ដោយការនា អាស្រ័យទន្ធាន៍ឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការនា ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះដោយការនា អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា អាស្រ័យទន្ធាន៍ឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា ពាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ។

[៦០៦] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិចារកប្បច្ច័យ ។ ប្រហែលគ្នានឹងអនិបតិប្បច្ច័យដែរ ។ បេ ។ បដិសន្ធិ មិនមានទេ ។

[៦០៧] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពាហិរំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ។

[៦០៨] នេវ ធម្មនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តង្គំ ធម្មំ ។ បេ ។ ធម្មន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា តាហិវ ...
 អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហា-
 ភូតំ ... អសញ្ញាសត្តានំ មហាភូតេ បដិច្ច រូប-
 ដីវត្តន្ត្រិយំ ។

[៦០៩] នេវ ធម្មនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តង្គំ ធម្មំ ។ បេ ។ ធម្មន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា បញ្ចវិញ្ញាណ-
 សហគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធ
 ... តាហិវ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តស-
 មុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាភូតំ ... ។

[៦១០] នេវ ធម្មនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តង្គំ ធម្មំ ។ បេ ។ ធម្មន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា អហេតុកំ នេវ
 ធម្មនេន ន ភាវនាយ បហាតង្គំ ... អហេតុ-
 កប្បដិសន្ធិក្ករណោ ឯកំ មហាភូតំ ... តាហិវ
 ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ...
 អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាភូតំ ... ។

[៦១១] ធម្មនេន បហាតង្គំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ
 ធម្មនេន ន ភាវនាយ បហាតង្គោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ធម្មសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ ធម្មាវច្ឆណាសនិបំ ។

[៦០៨] នេវ ធម្មនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តង្គំ ធម្មំ ។ បេ ។ ធម្មន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា តាហិវ ...
 អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ... មហាភូត ១ ...
 រូបដីវត្តន្ត្រិយ អាស្រ័យមហាភូតទាំងឡាយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។

[៦០៩] នេវ ធម្មនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តង្គំ ធម្មំ ។ បេ ។ ធម្មន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា តាហិវ ...
 ឧត្ត ១ ដែលច្រឡំដោយបញ្ចវិញ្ញាណ នូវឧត្ត ២ ... តាហិវ ...
 អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ... មហាភូត ១ របស់
 ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ។

[៦១០] នេវ ធម្មនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តង្គំ ធម្មំ ។ បេ ។ ធម្មន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា តាហិវ ...
 មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ... មហា-
 ភូត ១ ក្នុងវណ្ណនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ... តាហិវ ... អា-
 ហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ... មហាភូត ១ របស់
 ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ។

[៦១១] ធម្មនេន បហាតង្គំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ
 ភាវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះវស្សយុត្តប្បដ្ឋយា ។ ប្រហែលគ្នាទាំងអស់ឡើយដែរ ។

[២០២] ឧស្សនេន បហាតង្គំ ធម្មំ ។ បេ ។

នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អរូបេ ឧស្សនេន បហាតង្គំ ឯកំ
ទង្គំ បដិច្ច ។ ភាវនាយ បហាតង្គំ ធម្មំ ។ បេ ។
នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អរូបេ ភាវនាយ បហាតង្គំ ឯកំ
ទង្គំ . . . ។ នេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតង្គំ
ធម្មំ . . . នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អរូបេ នេវ ឧស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតង្គំ ឯកំ ទង្គំ បដិច្ច ពាហិវ . . .
អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញា-
សត្តានំ . . . ។

[២០៣] ឧស្សនេន បហាតង្គំ ធម្មំ បដិច្ច
នេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ . . . នោនត្ថិប្បដ្ឋយា
នោវិតតប្បដ្ឋយា ។ ន អារម្មណសទិសំ(១) ។

[២០៤] នហេតុយា តីណំ ន អារម្មណេ បញ្ច
ន អធិបតីយា នេវ ន អនន្តរេ បញ្ច ន សមនន្តរេ
បញ្ច ន អញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច ន ឧបនិស្សយេ បញ្ច

[២០៥] ខុវធមិ ដែលគួរលះ ដោយវស្សនៈ ។ បេ ។
ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយវស្សនៈ
ក្នុងអរូបកត ។ ខុវធមិ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ។ បេ ។ ព្រោះ
នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខុវខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ក្នុងអរូប-
កត . . . ។ ខុវធមិ ដែលមិនគួរលះ ដោយវស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយភាវនា . . . ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ពាហិរូប អាស្រ័យ
ខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយវស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ក្នុង
អរូបកត . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . របស់ភូត
អសញ្ញាសត្វ . . . ។

[២០៦] (ធមិ) ដែលមិនគួរលះ ដោយវស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយភាវនា អាស្រ័យធមិ ដែលគួរលះ ដោយវស្សនៈ . . . ព្រោះ
នោនត្ថិប្បដ្ឋយ និងនោវិតតប្បដ្ឋយ ។ ប្រហែលគ្នានឹងន អារម្មណ-
ប្បដ្ឋយដែរ ។

[២០៧] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងន អារម្ម-
ណប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងន អធិបតីប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុង
ន អនន្តប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងន សមនន្តប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៥ ក្នុង
ន អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងន ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៥

(៦១៦) នហេតុម្បច្ចយា អាម្មណេ តីណិ . . .

អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហធាតេ តីណិ

អញ្ញមញ្ញេ តីណិ ជិស្សយេ តីណិ ឧបជិស្សយេ

តីណិ បុរេជានេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ

តីណិ វិហានេ ឯតំ អាហារេ តីណិ វត្ថុយេ

តីណិ ឈានេ តីណិ មក្កេ ទ្វេ សម្បយុត្តេ

តីណិ វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្តិយា តីណិ នត្តិយា

តីណិ វិគតេ តីណិ អវិគតេ តីណិ ។ ឯវំ អនុ-

មជ្ឈន្តេន គរណាតតំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ ។

បដិច្ចវគ្គ ឆិដ្ឋិវគ្គ ។

(៦១៦) ក្នុងការម្សោយបង្អស់ មានវារៈ ៣ ព្រោះនេះហេតុបង្អស់

. . . ក្នុងអនន្តរេបង្អស់ មានវារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរេបង្អស់ មានវារៈ ៣

ក្នុងសហជាតបង្អស់ មានវារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញបង្អស់ មានវារៈ ៣

ក្នុងជិស្សយបង្អស់ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧបជិស្សយបង្អស់ មានវារៈ ៣

ក្នុងបុរេជាតបង្អស់ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនបង្អស់ មានវារៈ ៣

ក្នុងកម្មបង្អស់ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិហានបង្អស់ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារ-

បង្អស់ មានវារៈ ៣ ក្នុងវត្ថុយបង្អស់ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានបង្អ-

ង្អស់ មានវារៈ ៣ ក្នុងមក្កបង្អស់ មានវារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តបង្អស់

មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តបង្អស់ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្តិបង្អស់ មាន

វារៈ ៣ ក្នុងនត្តិបង្អស់ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិគតបង្អស់ មានវារៈ ៣

ក្នុងអវិគតបង្អស់ មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត កាលអនុម័ត យ៉ាងនេះ

គប្បីរាប់ចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ បដិច្ចវគ្គ ។

សហជាតិវិព

[៦០៧] និស្សនេន បហាតត្ថំ ធម្មំ សហជាតោ
 និស្សនេន បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
 យា និស្សនេន បហាតត្ថំ ឯតំ ទន្ធិ សហជាតា
 តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធិ សហជាតា ។ បេ ។
 សហជាតិវិព បដិច្ចវាសនិសោ ។

បច្ចុយវិព

[៦០៨] និស្សនេន បហាតត្ថំ ធម្មំ បច្ចុយា
 និស្សនេន បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
 យា តីណិ ។ ភាវនាយ បហាតត្ថំ ធម្មំ បច្ចុយា
 ភាវនាយ ... តីណិ ។

[៦០៩] នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថំ
 ធម្មំ បច្ចុយា នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា នេវ និស្សនេន
 ន ភាវនាយ បហាតត្ថំ ឯតំ ទន្ធិ បច្ចុយា
 តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ទន្ធិ ...

សហជាតិវិព

[៦០៧] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ កើតជាមួយនឹងធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
 ខន្ធ ៣ កើតជាមួយនឹងខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ (ខន្ធ ២)
 កើតជាមួយនឹងខន្ធ ២ ។ បេ ។

សហជាតិវិព ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវាសនិសោ ។

បច្ចុយវិព

[៦០៨] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
 មានពីរ ៣ ។ (ធម៌ ដែលគួរលះ) ដោយការវិនា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ... មានពីរ ៣ ។

[៦០៩] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការវិនា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺ ខន្ធ ៣ ក្នុង ចិត្តសមុដ្ឋានបុគ្គ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលមិនគួរ
 លះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា នឹងខន្ធ ២ ...

បដិសន្ធិត្រៃ លេខ ១ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តង្គំ ឯកំ បន្ទំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា តតត្តា ច
 រូបំ ទ្វេ ខន្ធ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ខន្ធ បច្ចយា
 វត្ថុ វត្ថុ បច្ចយា ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា
 តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ តតត្តារូបំ ឧបាទារូបំ វត្ថុ បច្ចយា លេខ ទស្ស-
 នេន ន ភាវនាយ បហាតង្គា ខន្ធា ។ លេខ ទស្ស-
 នេន ន ភាវនាយ បហាតង្គំ ធម្មំ បច្ចយា ទស្ស-
 នេន បហាតង្គោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 វត្ថុ បច្ចយា ទស្សនេន បហាតង្គា ខន្ធា ។ លេខ
 ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតង្គំ ធម្មំ បច្ចយា
 ភាវនាយ បហាតង្គោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 វត្ថុ បច្ចយា ភាវនាយ បហាតង្គា ខន្ធា ។ លេខ
 ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតង្គំ ធម្មំ បច្ចយា
 ទស្សនេន បហាតង្គោ ច លេខ ទស្សនេន ន
 ភាវនាយ បហាតង្គោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
 តុប្បច្ចយា វត្ថុ បច្ចយា ទស្សនេន បហាតង្គា
 ខន្ធា មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

ខន្ធ ព ភ្នំ កដត្តាបេត្តិ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ក្នុងទណៈខែបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក
 នឹងខន្ធ ២ វត្ថុ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធចាំងឡាយ ខន្ធចាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹង
 វត្ថុ មហាក្ខត ព ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានបេ កដត្តាបេ
 ឧបាទារបេ ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខតចាំងឡាយ ខន្ធចាំងឡាយ ដែលមិន
 គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធចាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។
 ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធចាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។
 ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ គឺ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរ
 លះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធចាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពឹង
 ផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានបេ ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខតចាំងឡាយ ។

នេះ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មំ បច្ចយា
 ភាវនាយ បហាតត្វា ច នេវ ឧស្សនេន ន ភាវ
 នាយ បហាតត្វា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 វត្ថុំ បច្ចយា ភាវនាយ បហាតត្វា ទន្ធិ មហាក្ខតេ
 បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦២០] ឧស្សនេន បហាតត្វា នេវ ឧស្សនេន
 ន ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មំ បច្ចយា ឧស្សនេន
 បហាតត្វា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឧស្ស
 នេន បហាតត្វា ឯតំ ទន្ធិត្វា វត្ថុត្វា បច្ចយា នយោ
 ទន្ធិ ទន្ធិ ច វត្ថុត្វា បច្ចយា ទន្ធិ ទន្ធិ ។
 ឧស្សនេន បហាតត្វា នេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្វា ធម្មំ បច្ចយា នេវ ឧស្សនេន ន
 ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្ប
 ដ្ឋយា ឧស្សនេន បហាតត្វា ទន្ធិ ច មហាក្ខតេ
 ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ឧស្សនេន បហា
 តត្វា នេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វា
 ធម្មំ បច្ចយា ឧស្សនេន បហាតត្វា ច នេវ ឧស្ស
 នេន ន ភាវនាយ បហាតត្វា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ

ធមិ វេលត្ថលៈ ដោយភាវនា ធមិ វេលមិទត្ថលៈ ដោយទស្សនៈ
 មិទត្ថលៈ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងធមិ វេលមិទត្ថលៈ ដោយ
 ទស្សនៈ មិទត្ថលៈ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺ ខន្ធាន្តឡាយ វេលត្ថលៈ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្ត
 សមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត្វាខន្ធឡាយ ។

[៦២០] ធមិ វេលត្ថលៈ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងធមិ
 វេលត្ថលៈ ដោយទស្សនៈផង ធមិ វេលមិទត្ថលៈ ដោយទស្សនៈ
 មិទត្ថលៈ ដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
 ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ១ វេលត្ថលៈ ដោយទស្សនៈផង វត្ថុផង
 ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ២ ផង វត្ថុផង ។ ធមិ វេលមិទត្ថលៈ
 ដោយទស្សនៈ មិទត្ថលៈ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងធមិ វេលត្ថ
 លៈ ដោយទស្សនៈផង ធមិ វេលមិទត្ថលៈ ដោយទស្សនៈ មិ
 ទត្ថលៈ ដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធាន្តឡាយ វេលត្ថលៈ ដោយទស្សនៈ
 ផង មហាក្ខត្វាខន្ធាន្តឡាយផង ។ ធមិ វេលត្ថលៈ ដោយទស្សនៈ
 ភិ ធមិ វេលមិទត្ថលៈ ដោយទស្សនៈ មិទត្ថលៈ ដោយភាវនា
 ពឹងផ្អែកនឹងធមិ វេលត្ថលៈ ដោយទស្សនៈផង ធមិ វេលមិទត្ថ
 លៈ ដោយទស្សនៈ មិទត្ថលៈ ដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង

ហេតុប្បដ្ឋយា នស្សនេន បហាតត្ថំ ឯកំ ខន្ធភ្នា
 វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទ ច វត្ថុញ្ច
 បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា នស្សនេន បហាតត្ថេ ខន្ធទ ច
 មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦៤០] ភាវនាយ បហាតត្ថញ្ច នេវ នស្សនេន
 ន ភាវនាយ បហាតត្ថញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ភាវនាយ
 បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ភាវ-
 នាយ បហាតត្ថំ ឯកំ ខន្ធភ្នា វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ
 ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទ ច វត្ថុញ្ច ... ។ ភាវនាយ
 បហាតត្ថញ្ច នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តត្ថញ្ច ធម្មំ បច្ចយា នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ភាវនាយ
 បហាតត្ថេ ខន្ធទ ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ភាវនាយ បហាតត្ថញ្ច នេវ
 នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថញ្ច ធម្មំ បច្ចយា

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា គឺ ខន្ធា ព័ន្ធន៍ផ្នែកខ័ន្ធទ ១ ដែលគួរលះ
 ដោយទស្សនៈផង វត្ថុផង ខន្ធទ ២ ព័ន្ធន៍ផ្នែកខ័ន្ធទ ២ ផង វត្ថុផង
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ព័ន្ធន៍ផ្នែកខ័ន្ធទព័ន្ធទាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 ផង មហាក្ខតព័ន្ធទាយផង ។

[៦៤១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការនា ព័ន្ធន៍ផ្នែកធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយការនាផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយការនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា គឺ
 ខន្ធា ព័ន្ធន៍ផ្នែកខ័ន្ធទ ១ ដែលគួរលះ ដោយការនាផង វត្ថុផង
 ខ័ន្ធទ ២ ផង វត្ថុផង ... ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា ព័ន្ធន៍ផ្នែកធម៌ ដែលគួរលះ ដោយ
 ការនាផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ការនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ព័ន្ធន៍ផ្នែកខ័ន្ធទព័ន្ធទាយ ដែលគួរលះ ដោយការនាផង មហាក្ខត
 ព័ន្ធទាយផង ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការនា ធម៌ ដែល
 មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា ព័ន្ធន៍ផ្នែកធម៌

ភាវនាយ បហាតត្វោ ឥ នេវ ធិស្សនេន ន ភាវ-
 នាយ បហាតត្វោ ធិ នម្នា ឧប្បជ្ឈតិ មោក្ខប្បដ្ឋ-
 យា ភាវនាយ បហាតត្វំ ឯតំ ខន្ធា វត្ថុញ
 វត្ថុយា តាយា ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ធិ វត្ថុញ ...
 ភាវនាយ បហាតត្វេ ខន្ធា ឥ បហាតត្វេ ឥ
 បដ្ឋយា វិក្កសម្មជ្ឈានំ វិចី ។

[២២២] ធិស្សនេន បហាតត្វំ ធម្មំ បដ្ឋយា
 ធិស្សនេន បហាតត្វោ ធិន្នា ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណ-
 ប្បដ្ឋយា ធិស្សនេន បហាតត្វំ ឯតំ ខន្ធា បដ្ឋយា
 តាយា ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ... ។

[២២៣] ភាវនាយ បហាតត្វំ ធម្មំ បដ្ឋយា
 ភាវនាយ បហាតត្វោ ធិន្នា ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណ-
 ប្បដ្ឋយា ភាវនាយ បហាតត្វំ ឯតំ ខន្ធា បដ្ឋយា
 តាយា ខន្ធា ។

[២២៤] នេវ ធិស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តត្វំ ធម្មំ បដ្ឋយា នេវ ធិស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្វោ ធិន្នា ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បដ្ឋយា

ដែលគួរលះ ដោយការនាទេន ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយការនាទេន ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្មណប្បដ្ឋយ គឺ
 ខន្ធា ព្រំ តឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ១ ដែលគួរលះ ដោយការនាទេន រក្សន៍
 នឹងខន្ធា ២ ធីន្ន រក្សន៍ ... ចិត្តសម្មជ្ឈានត្ថេ តឹងផ្អែកនឹងខន្ធាវាំង-
 ម្យាយ ដែលគួរលះ ដោយការនាទេន បហាតត្វំនឹងឡាយផង ។

[២២៤] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ តឹងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្មណប្បដ្ឋយ គឺ
 គឺ ខន្ធា ព្រំ តឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ១ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ នឹង
 ខន្ធា ២ ... ។

[២២៥] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា តឹងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្មណប្បដ្ឋយ គឺ
 ខន្ធា ព្រំ តឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ១ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ។

[២២៦] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយភាវនា តឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្មណប្បដ្ឋយ

នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថំ ឯកំ ខន្ធ
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិត្តរណ
 នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថំ ឯកំ
 ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធេ . . . វត្ថុ
 បច្ចយា ខន្ធា ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កវិញ្ញាណំ
 កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុ បច្ចយា
 នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថា ខន្ធា ។
 នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថំ ធម្មំ បច្ចយា
 នស្សនេន បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយា វត្ថុ បច្ចយា នស្សនេន បហាតត្ថា
 ខន្ធា ។ នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថំ
 ធម្មំ បច្ចយា ភាវនាយ បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ អារម្មណាប្បច្ចយា វត្ថុ បច្ចយា ភាវនាយ
 បហាតត្ថា ខន្ធា ។

[៦២៥] នស្សនេន បហាតត្ថក្ខំ នេវ នស្ស-
 នេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថក្ខំ ធម្មំ បច្ចយា
 នស្សនេន បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណ-
 ប្បច្ចយា នស្សនេន បហាតត្ថំ ឯកំ ខន្ធក្ខំ វត្ថុក្ខំ
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធេ ច វត្ថុក្ខំ បច្ចយា ។

គី ខន្ធកា ពិនិវ្រ្តកនីនិខន្ធខ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការនា នឹងខន្ធល . . . ខន្ធកា ពិនិវ្រ្តកនីនិខន្ធខ ដែលមិន
 គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា គង់ខណៈនៃបដិសន្ធិ
 នឹងខន្ធល . . . ខន្ធភាំងឡាយ ពិនិវ្រ្តកនីនិវត្ថុ ចក្កវិញ្ញាណ ពិនិ
 វ្រ្តកនីនិចក្កាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពិនិវ្រ្តកនីនិកាយាយតនៈ ខន្ធ
 ពាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ការនា ពិនិវ្រ្តកនីនិវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពិនិ
 វ្រ្តកនីនិធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា
 ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភាំងឡាយ ដែលគួរ
 លះ ដោយទស្សនៈ ពិនិវ្រ្តកនីនិវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយ
 ការនា ពិនិវ្រ្តកនីនិធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភាំងឡាយ
 ដែលគួរលះ ដោយការនា ពិនិវ្រ្តកនីនិវត្ថុ ។

[៦២៥] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពិនិវ្រ្តក
 នឹងធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្ម-
 ណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធកា ពិនិវ្រ្តកនីនិខន្ធខ ដែលគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈផង វត្ថុផង (ខន្ធល) ពិនិវ្រ្តកនីនិខន្ធល ផង វត្ថុផង ។

(២២២) ភាវនាយ បហាតត្វក្ខ វេទ ធម្មស្មនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វក្ខ ធម្មំ បច្ចយា ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មោ ធម្មជ្ឈតិ ការដ្ឋ ណាប្បច្ចយា ភាវនាយ បហាតត្វំ វិភំ ទន្ធក្ខ វត្ថុត្វ បច្ចយា តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា វ វត្ថុត្វ បច្ចយា ទ្វេ ទន្ធា ។

(២២៣) ធម្មស្មនេន បហាតត្វំ ធម្មំ បច្ចយា ធម្មស្មនេន បហាតត្វោ ធម្មោ ធម្មជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា ។ បរិបុណ្ណំ ។ បដិសន្ធិ នត្ថំ ។ អនន្តរាប្បច្ចយា សមនន្តរាប្បច្ចយា ការដ្ឋណាសនិសំ ។

(២២៤) ... សហជាតប្បច្ចយា ធម្មស្មនេន បហាតត្វំ វិភំ ទន្ធក្ខ ... តីណិ ។ ភាវនាយ បហាតត្វំ ធម្មំ ... តីណិ ។ នេវ ធម្មស្មនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វំ ធម្មំ បច្ចយា នេវ ធម្មស្មនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វោ ធម្មោ ធម្មជ្ឈតិ សហជាតប្បច្ចយា នេវ ធម្មស្មនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វំ វិភំ ទន្ធក្ខ បច្ចយា តយោ ទន្ធា វិភុសមុដ្ឋានត្វ រូបំ ទ្វេ ទន្ធា បច្ចយា ទ្វេ ទន្ធា បដិសន្ធិត្វណោ

២២២) នម៍ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា គឺផ្អែកនឹងធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយវស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង រឿបរើតឡើង ព្រោះការម្នាប្បច្ច័យ គឺ ទន្ធក្ខ គឺផ្អែកនឹងទន្ធក្ខ ។ ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង វត្ថុផង ទន្ធក្ខ គឺផ្អែកនឹងទន្ធក្ខ ២ ផង វត្ថុផង ។

(២២៣) ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយវស្សនៈ គឺផ្អែកនឹងធម៌ ដែលគួរលះ ដោយវស្សនៈ រឿបរើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ ។ បរិបូណ៌ ។ បដិសន្ធិ មិនមាន ។ អនន្តរាប្បច្ច័យ សមនន្តរាប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងការម្នាប្បច្ច័យដែរ ។

(២២៤) ... ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ទន្ធក្ខ ដែល គួរលះ ដោយវស្សនៈ ... មានវារៈត្វ ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ... មានវារៈត្វ ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយ វស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា គឺផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយវស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា រឿបរើតឡើង ព្រោះ សហជាតប្បច្ច័យ គឺ ទន្ធក្ខ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី គឺផ្អែកនឹងទន្ធក្ខ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយវស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ទន្ធក្ខ គឺផ្អែកនឹងទន្ធក្ខ ២ វត្ថុ គឺផ្អែកនឹងទន្ធក្ខទាំងឡាយ ក្នុងឧណ្ហវេទបដិសន្ធិ

[៦៣៤] បោកបញ្ឆោត សត្វស អារម្មណ៍ សត្វ
 អនិច្ចតិយា សត្វស អនិច្ចតិយា សត្វ សមនិច្ចតិយា
 សត្វ សហជាតិ សត្វស អញ្ញាបញ្ញា សត្វ
 ធិស្សនេយ្យ សត្វស ធិស្សនេយ្យ សត្វ ធិស្សនេយ្យ
 សត្វ អាសេវនេ សត្វ កាម្មេ សត្វស វិភាគ
 ឯកំ អាហារេ សត្វស ឥន្ទ្រិយេ សត្វស ឈាន
 សត្វស មាត្រ សត្វស សម្បជ្ឈន្តេ សត្វ
 វិប្បយុត្តេ សត្វស អត្ថិយា សត្វស ធិត្ថិយា
 សត្វ វិភាគេ សត្វ វិភាគេ សត្វស ។ ប្រ
 គណេត្តំ ។

អនុលោម ។

[៦៣៥] ធិស្សនេយ្យ បហាតត្ថំ ធិស្សនេយ្យ
 ធិស្សនេយ្យ បហាតត្ថំ ធិស្សនេយ្យ ធិស្សនេយ្យ
 តុប្បជ្ឈន្តេ វិចិត្រិក្ខុសហគតេ ខន្ធ បច្ចុយា វិចិត្រិក្ខុ
 ក្ខិក្ខុសហគតេ មោហា ។

[៦៣៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋន្ធិយ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងការប្បដ្ឋន្ធិយ
 មានព័រៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋន្ធិយ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងអនុប្បដ្ឋន្ធិយ មាន
 ព័រៈ ៧ ក្នុងសមនុប្បដ្ឋន្ធិយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋន្ធិយ មាន
 ព័រៈ ១៧ ក្នុងអញ្ញាបញ្ញាប្បដ្ឋន្ធិយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងធិស្សនេយ្យប្បដ្ឋន្ធិយ មាន
 ព័រៈ ១៧ ក្នុងធិស្សនេយ្យប្បដ្ឋន្ធិយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងធិស្សនេយ្យប្បដ្ឋន្ធិយ មាន
 ព័រៈ ៧ ក្នុងអាសេវនេប្បដ្ឋន្ធិយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងកាម្មប្បដ្ឋន្ធិយ មាន
 ព័រៈ ១៧ ក្នុងវិភាគប្បដ្ឋន្ធិយ មានព័រៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋន្ធិយ មាន
 ព័រៈ ១៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋន្ធិយ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងឈានប្បដ្ឋន្ធិយ មាន
 ព័រៈ ១៧ ក្នុងមាត្រប្បដ្ឋន្ធិយ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងសម្បជ្ឈន្តេប្បដ្ឋន្ធិយ មាន
 ព័រៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋន្ធិយ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋន្ធិយ មានព័រៈ
 ១៧ ក្នុងធិត្ថិប្បដ្ឋន្ធិយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិភាគប្បដ្ឋន្ធិយ មានព័រៈ ៧
 ក្នុងអវិភាគប្បដ្ឋន្ធិយ មានព័រៈ ១៧ ។ បណ្ឌិត គប្បកថាយ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៦៣៧] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយស្វ័យៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែល
 គួរលះ ដោយស្វ័យៈ ទើបគិតឡើង ព្រោះនោះហេតុប្បដ្ឋន្ធិយ គឺ
 មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិក្ខុ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធច្បាប់ ដែល
 ច្រឡំដោយវិចិត្រិក្ខុ ។

(២៣២) ភាវណាយ បហាតត្ថំ ធម្មំ បច្ចយា
 ភាវណាយ បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេ-
 តុប្បច្ចយា ឧទ្ធច្ចសហតតោ ខន្ធ បច្ចយា ឧទ្ធច្ច-
 សហតតោ មោហោ ។

(២៣៣) នេវ នស្សនេន ន ភាវណាយ បហា-
 តត្ថំ ធម្មំ បច្ចយា នេវ នស្សនេន ន ភាវណាយ
 បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេ-
 តុតំ នេវ នស្សនេន ន ភាវណាយ បហាតត្ថំ
 ឯតំ ខន្ធ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ចំតុសមុដ្ឋានកា
 រុបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកុប្បជ្ឈនិស្សន្ទិក្ខណោ
 ខន្ធេ បច្ចយា វត្ថុ វត្ថុ បច្ចយា ខន្ធា ឯតំ
 មហាក្ខតំ . . . ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ
 . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ . . .
 ចក្ខុយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ
 បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុ បច្ចយា អហេ-
 តុតា នេវ នស្សនេន ន ភាវណាយ បហាតត្ថា
 ខន្ធា ។ នេវ នស្សនេន ន ភាវណាយ បហាតត្ថំ
 ធម្មំ បច្ចយា នស្សនេន បហាតត្ថោ ធម្មោ . . .

(២៣៤) ធមិ វេលគ្គលរេ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងធមិ វេល
 គ្គលរេ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះទហេតុប្បច្ច័យ គឺ
 មោហាៈ វេលាប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងឧទ្ធច្ចាងឡាយ វេល
 ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

(២៣៥) ធមិ វេលមិនគ្គលរេ ដោយទស្សនៈ មិនគ្គលរេ
 ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងធមិ វេលមិនគ្គលរេ ដោយទស្សនៈ មិនគ្គ
 លរេ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះទហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព ក្តី
 ចិត្តសមុដ្ឋានបូក ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកុប្បជ្ឈនិស្សន្ទិក្ខណោ ១ វេលមិនគ្គលរេ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគ្គលរេ ដោយភាវនា នឹងខន្ធ ២ . . . វត្ថុ ពឹងផ្អែកនឹង
 ខន្ធជាងឡាយ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកុប្បជ្ឈនិស្សន្ទិ ខន្ធជាងឡាយ ពឹងផ្អែក
 នឹងវត្ថុ មហាក្ខត ១ . . . ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧត្តស-
 មុដ្ឋាន . . . លស័ក្ខកអសញ្ញាសត្ត . . . ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹង
 ចក្ខុយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ អហេតុកុប្ប
 ជ្ឈន្ត វេលមិនគ្គលរេ ដោយទស្សនៈ មិនគ្គលរេ ដោយភាវនា
 ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធមិ វេលគ្គលរេ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងធមិ
 វេលមិនគ្គលរេ ដោយទស្សនៈ មិនគ្គលរេ ដោយភាវនា . . .

នៈហេតុប្បដ្ឋយា វត្ថុ បច្ចយា វិចិត្តិក្ខាសហគតោ
 មោហោ ។ នេ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វំ
 ធម្មំ បច្ចយា ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មោ ...
 នហេតុប្បដ្ឋយា វត្ថុ បច្ចយា ឧប្បន្ទសហគតោ
 មោហោ ។

[២៣៤] ទស្សនេន បហាតត្វំ នេ ទស្ស-
 នេន ន ភាវនាយ បហាតត្វំ ធម្មំ បច្ចយា
 ទស្សនេន បហាតត្វា ធម្មោ ... នហេតុប្បដ្ឋ-
 យា វិចិត្តិក្ខាសហគតោ ទន្ធទ ច វត្ថុត្វា បច្ចយា
 វិចិត្តិក្ខាសហគតោ មោហោ ។

[២៣៥] ភាវនាយ បហាតត្វំ នេ ទស្ស-
 នេន ន ភាវនាយ បហាតត្វំ ធម្មំ បច្ចយា ភាវ-
 នាយ បហាតត្វា ធម្មោ ... នហេតុប្បដ្ឋយា
 ឧប្បន្ទសហគតោ ទន្ធទ ច វត្ថុត្វា បច្ចយា ឧប្បន្ទ-
 សហគតោ មោហោ ។

[២៣៦] ទស្សនេន បហាតត្វំ ធម្មំ បច្ចយា
 នេ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មោ
 ឧប្បន្ទតិ នការម្ពណ្ឌប្បដ្ឋយា ទស្សនេន បហាតត្វា
 ទន្ធទ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា គឺ មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ពឹងផ្អែក
 នឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែល
 មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ... ព្រោះ
 នហេតុប្បដ្ឋយា គឺ មោហា ដែលច្រឡំដោយឧប្បន្ទ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

[២៣៤] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង ... ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា
 គឺ មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ពឹងផ្អែកនឹងទន្ធទាំងឡាយ ដែល
 ច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខាផង វត្ថុផង ។

[២៣៥] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង ... ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា គឺ មោហា
 ដែលច្រឡំដោយឧប្បន្ទ ពឹងផ្អែកនឹងទន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយ
 ឧប្បន្ទផង វត្ថុផង ។

[២៣៦] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបតែត
 ឡើង ព្រោះនការម្ពណ្ឌប្បដ្ឋយា គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ពឹងផ្អែកនឹងទន្ធទាំង
 ឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ។

[៦៣៧] ភាវនាយ បហាតត្វំ ធម្មំ បច្ចយា
 នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នការម្មណាប្បច្ចយា ភាវនាយ បហាតត្វោ
 ខន្ធ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦៣៨] នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តត្វំ ធម្មំ បច្ចយា នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្វោ ធម្មោ ... នការម្មណាប្បច្ចយា នេវ
 នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វោ ខន្ធ បច្ចយា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិកុណា នេវ នស្សនេន
 ន ភាវនាយ បហាតត្វោ ខន្ធ បច្ចយា កដត្តារូបំ
 ខន្ធ បច្ចយា វត្ថុ ឯកំ មហាក្ខនំ បច្ចយា ពាហិវ
 ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ...
 អសញ្ញាសត្តានំ ។ បេ ។

[៦៣៩] នស្សនេន បហាតត្វត្ថា នេវ នស្ស-
 នេន ន ភាវនាយ បហាតត្វត្ថា ធម្មំ បច្ចយា
 នស្សនេន បហាតត្វោ ធម្មោ ... នការម្មណាប្បច្ច-
 យា នស្សនេន បហាតត្វោ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច
 បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦៣៧] បេ ដែលមិនគួរលះ ដោយខស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការនា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការនា រឿងកើត
 ឡើង ព្រោះនការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ
 ពឹងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការនា ។

[៦៣៨] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយខស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការនា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយខស្សនៈ មិនគួរ
 លះ ដោយការនា ... ព្រោះនការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធពឹងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយខស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការនា កដត្តារូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធពឹងឡាយ ដែលមិនគួរលះ
 ដោយខស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា កុដិណាវនបដិសន្ធិ វត្ថុ
 ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធពឹងឡាយ ពាហិរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ម ...
 អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧត្តសមុដ្ឋាន ... របស់ភូតអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។

[៦៣៩] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយខស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយខស្សនៈផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយខស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយការនាផង ... ព្រោះនការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធពឹងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយខស្សនៈផង
 មហាក្ខតពឹងឡាយផង ។

[៦២៤] ភាវនាយោ បហាតត្ថោ វេទ ទស្សនេ
 វេទ ឬ ភាវនាយោ បហាតត្ថោ ធម្មំ បច្ចយា វេទ
 ទស្សនេ ឬ ភាវនាយោ បហាតត្ថោ ធម្មោ ...
 ឧភាវនាយោ ភាវនាយោ បហាតត្ថោ ទន្ធី ឬ
 បហាតត្ថោ ឬ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦២៥] ទស្សនេ បហាតត្ថំ ធម្មំ បច្ចយា
 ទស្សនេ បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអធិបតិ
 ប្បច្ចយា ។ សហជាតសទិសំ ។ ឧអនន្តប្បច្ចយា
 ឧសមនប្បច្ចយា ឧអត្តាមត្តាប្បច្ចយា ឧឧបនិស្សយ
 ប្បច្ចយា ។

[៦២៦] ទស្សនេ បហាតត្ថំ ធម្មំ បច្ចយា
 ទស្សនេ បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបុរោ
 តប្បច្ចយា អរូប ទស្សនេ បហាតត្ថំ ឯកំ ទន្ធី
 បច្ចយា ។ ទស្សនេ បហាតត្ថំ ធម្មំ បច្ចយា
 វេទ ទស្សនេ ឬ ភាវនាយោ បហាតត្ថោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ឧបុរោតប្បច្ចយា ទស្សនេ បហាតត្ថោ
 ទន្ធី បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦២៧] ធម៌ ដែលនិពន្ធនេះ ដោយទស្សនៈ ចំណុចនេះ ដោយ
 វេទ ឬ ភាវនា ឬ វេទ ឬ ភាវនា ដោយភាវនា ឬ វេទ ឬ
 មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ឬ ...
 ព្រោះនេះភាវនាប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប គឺផ្នែកនឹងបន្តបន្តទៀត
 ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ឬ មហាតត្ថំ គឺផ្នែកនឹងបន្តបន្តទៀត ។

[៦២៨] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ គឺផ្នែកនឹងធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនេះអធិបតិប្បច្ច័យ ។
 ប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។ ព្រោះនេះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នសម
 នន្តប្បច្ច័យ ឧអត្តាមត្តាប្បច្ច័យ និងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៦២៩] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ គឺផ្នែកនឹងធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនេះបុរោតប្បច្ច័យ
 គឺ (ទន្ធី ៣) គឺផ្នែកនឹងទន្ធី ១ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ក្នុង
 អរូបនិក ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ភាវនា គឺផ្នែកនឹងធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនេះបុរោតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប គឺផ្នែកនឹងបន្តបន្តទៀត
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ។

[៦២៣] ភាវនាយ បហាតត្ថំ ធម្មំ បច្ចយា
 ភាវនាយ បហាតត្ថោ ធម្មោ . . . នបុរោជាតប្បច្ចយា
 អរូបេ ភាវនាយ បហាតត្ថំ ឯកំ . . . ។ ភាវ-
 នាយ បហាតត្ថំ ធម្មំ បច្ចយា នេវ នស្សនេន
 ន ភាវនាយ បហាតត្ថោ ធម្មោ . . . នបុរោជាតប្បច្ច-
 យា ភាវនាយ បហាតត្ថោ ទទ្ធវេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ។ នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថំ
 ធម្មំ បច្ចយា នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តត្ថោ ធម្មោ . . . នបុរោជាតប្បច្ចយា អរូបេ
 នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថំ ឯកំ ទទ្ធវេ
 បច្ចយា តយោ ទទ្ធវា នេវ នស្សនេន ន ភាវ-
 នាយ បហាតត្ថោ ទទ្ធវេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 បដិសន្ធិក្កណោ ទទ្ធវេ បច្ចយា កាធិត្តារូបំ ទទ្ធវេ
 បច្ចយា វត្ថុ វត្ថុ បច្ចយា ទទ្ធវា ឯកំ បហា-
 តត្ថំ . . . តាហិវ . . . ភាហាសមុដ្ឋានំ . . .
 ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ . . . ។

[៦២៣] ធមិ ដែលគួរលះ ដោយការវិនិច្ឆ័យ ពឹងផ្អែកនឹងធមិ
 ដែលគួរលះ ដោយការវិនិច្ឆ័យ . . . ព្រោះនបុរោជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ១
 ដែលគួរលះ ដោយការវិនិច្ឆ័យ ក្នុងអប្បេកត . . . ។ ធមិ ដែលមិនគួរ
 លះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនិច្ឆ័យ ពឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែល
 គួរលះ ដោយការវិនិច្ឆ័យ . . . ព្រោះនបុរោជាតប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធភាន់ឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការវិនិច្ឆ័យ ។ ធមិ
 ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនិច្ឆ័យ ពឹងផ្អែក
 នឹងធមិ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនិច្ឆ័យ
 . . . ព្រោះនបុរោជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែល
 មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនិច្ឆ័យ ក្នុងអប្បេកត
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធភាន់ឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនិច្ឆ័យ ក្នុងត្រាយ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធភាន់ឡាយ
 ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ វត្ថុ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធភាន់ឡាយ ខន្ធភាន់ឡាយ
 ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មហាក្ខត ១ . . . តាហិវ . . . ភាហាសមុដ្ឋាន
 . . . ឧត្តសមុដ្ឋាន . . . មហាក្ខត ១ របស់ភិក្ខុវេស្សន្ត . . . ។

និស្សនេន បហាតត្វត្វា នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្វត្វា ធម្មំ បច្ចយា នេវ និស្សនេន ន ភាវ-
 នាយ បហាតត្វា ធម្មោ ... នបុរេជានប្បច្ចយា
 និស្សនេន បហាតត្វេ ខន្ធេ ច មហាក្កតេ ច បច្ច-
 យា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ភាវនាយ បហាតត្វត្វា
 នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វត្វា ធម្មំ
 បច្ចយា នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វា
 ធម្មោ ... នបុរេជានប្បច្ចយា ភាវនាយ បហា-
 តត្វេ ខន្ធេ ច មហាក្កតេ ច បច្ចយា ចិត្តស-
 មុដ្ឋានំ រូបំ ។ និស្សនេន បហាតត្វំ ធម្មំ ។ បេ ។
 នបច្ឆាជានប្បច្ចយា នភាសេវនប្បច្ចយា ... ។

[៦៤៤] ... នកម្មប្បច្ចយា និស្សនេន
 បហាតត្វេ ខន្ធេ បច្ចយា និស្សនេន បហា-
 តត្វា ចេតនា ។ ភាវនាយ បហាតត្វំ ធម្មំ
 ... នកម្មប្បច្ចយា ភាវនាយ បហាតត្វេ ខន្ធេ
 បច្ចយា ភាវនាយ បហាតត្វា ចេតនា ។ នេវ
 និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វំ ធម្មំ ...

ធមិ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ពឹង
 ផ្អែកនឹងធមិ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ធមិ ដែលមិនគួរលះ
 ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង ... ព្រោះនបុរេជាន-
 ប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងទទួលបានឡាយ ដែលគួរលះ
 ដោយទស្សនៈផង មហាក្កតពឹងឡាយផង ។ ធមិ ដែលមិនគួរលះ
 ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែល
 គួរលះ ដោយភាវនាផង ធមិ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិន
 គួរលះ ដោយភាវនាផង ... ព្រោះនបុរេជានប្បច្ចយ គឺ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងទទួលបានឡាយ ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង
 មហាក្កតពឹងឡាយផង ។ នឹងធមិ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 ។ បេ ។ ព្រោះនបច្ឆាជានប្បច្ចយ និងនភាសេវនប្បច្ចយ ... ។

[៦៤៥] ... ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ដែល
 គួរលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងទទួលបានឡាយ ដែលគួរលះ
 ដោយទស្សនៈ ។ នឹងធមិ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ...
 ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ពឹង
 ផ្អែកនឹងទទួលបានឡាយ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ។ នឹងធមិ
 ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ...

(២២២) នស្សនេន បហាតត្ថំ នម្ហំ បច្ចយា នស្ស-
 នេន បហាតត្ថោ នម្មោ ឧប្បជ្ឈនំ នវិភាគប្បច្ចយា ។
 ធនិប្បណ្ណំ ។ បដិសន្ធិ នត្ថំ ។ ... នអាហារប្បច្ចយា
 តាហិវ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ ... ។
 ... នវិជ្ជិយប្បច្ចយា តាហិវ ... អាហារសមុដ្ឋានំ
 ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ មហាក្ករក
 បច្ចយា រូបជីវិត្រិយំ ។ នយានប្បច្ចយា បញ្ច-
 វិញ្ញាណំ ... តាហិវ ... ។ បេ ។ ... អសញ្ញា-
 សត្តានំ ... ។ ... នមគ្គប្បច្ចយា អហេតុកំ នេវ
 នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថំ ឯកំ ទន្ធ�ំ បច្ចយា
 តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក រូបំ អហេតុកប្បដិ-
 សន្ធិត្តនោ ឯកំ មហាក្កតំ ... អសញ្ញាសត្តានំ
 ... ។ ... នសម្មយុត្តប្បច្ចយា ... នវិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយា អរូបេ នស្សនេន បហាតត្ថំ ឯកំ ទន្ធ�ំ បច្ចយា
 អរូបេ ភាវនាយ បហាតត្ថំ ឯកំ ទន្ធ�ំ បច្ចយា តយោ
 ទន្ធា ។ នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថំ
 នម្ហំ បច្ចយា នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ ។ បេ ។

(២២២) ធមិ វេលគ្គលេ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងធមិ
 វេលគ្គលេ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ ។
 មានកវចរិបូណិ ។ បដិសន្ធិ មិនមានទេ ។ ... ព្រោះនអាហា-
 រប្បច្ច័យ គឺ តាហិវ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... របស់ពួកអ-
 សញ្ញាសត្វ ... ។ ... ព្រោះនវិជ្ជិយប្បច្ច័យ តាហិវ ...
 អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... រូបជីវិត្រិយំ
 ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្កតាំងឡាយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ ... ព្រោះ
 នយានប្បច្ច័យ គឺ បញ្ចវិញ្ញាណ ... តាហិវ ... ។ បេ ។
 របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ។ ... ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ គឺ ទន្ធា ព្រ ក្តី
 ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកក្នុង ១ វេលមិនគ្គលេ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគ្គលេ ដោយភាវនា មហាក្កត ១ ក្នុងខណៈនៃអហេតុ-
 កប្បដិសន្ធិ ... របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ។ ... ព្រោះនសម្ម-
 យុត្តប្បច្ច័យ ... ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ពឹងផ្អែកនឹងទន្ធា ១
 វេលគ្គលេ ដោយទស្សនៈ ក្នុងអបូកតា ទន្ធា ព្រ ពឹងផ្អែកនឹង
 ទន្ធា ១ វេលគ្គលេ ដោយភាវនា ក្នុងអបូកតា ។ ធមិ វេល
 មិនគ្គលេ ដោយទស្សនៈ មិនគ្គលេ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងធមិ
 វេលមិនគ្គលេ ដោយទស្សនៈ មិនគ្គលេ ដោយភាវនា ។ បេ ។

អរូបេ នេវ ធរណីយេន ធរណីយេន កាវចាយ បហាតតំ ឯកំ
 ទន្ធ�ំ បច្ចយា តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធូ ... ពាហិរំ ...
 អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញា-
 សត្តានំ ... ។ នោនត្ថិប្បច្ចយា នោវិតតប្បច្ចយា ។

[៦៤៧] នហេតុយា សត្ត នរោរម្មណោ បញ្ច
 នដលិបតិយា សត្តាស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
 បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច
 នបុរោជិតេ សត្ត នបច្ឆាជិតេ សត្តាស នអាសេ-
 វនេ សត្តាស នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ សត្តាស
 នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ
 នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ
 តិណិ នោនត្ថិយា បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

ទន្ធា ពិន័យ្យកមិន័យ្យទ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការវិនា ក្នុងអរូបកត នឹងទន្ធល ។ ពាហិរ ។ អាហារ-
 សមុដ្ឋាន ។ ឧតុសមុដ្ឋាន ។ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ ។
 ព្រោះនោនត្ថិប្បច្ចយ និងនោវិតតប្បច្ចយ ។

[៦៤៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនការមណ្ឌប្បច្ចយ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងនគតិបត្តិប្បច្ចយ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនអនន្តរេប្បច្ចយ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរេប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញាប្បច្ចយ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរោជិតប្បច្ចយ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជិតប្បច្ចយ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ចយ
 មានវារៈ ១៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិចារកប្បច្ចយ មាន
 វារៈ ១៧ ក្នុងនអាហារប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ១
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៣
 ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ។

[២៤៨] ហេតុប្បដិសន្ធិ ឧបាសនា បញ្ច ...

ឧបាសនា សត្ត ឧបាសនា បញ្ច ឧបាសនា

បញ្ច ឧបាសនា បញ្ច ឧបាសនា បញ្ច

ឧបាសនា សត្ត ឧបាសនា សត្ត ឧបាសនា

ឧបាសនា សត្ត ឧបាសនា សត្ត ឧបាសនា

ឧបាសនា បញ្ច ឧបាសនា បញ្ច ឧបាសនា

បញ្ច ឧបាសនា បញ្ច ។

អនុលោមប្បដិសន្ធិ ។

[២៤៩] ឧបាសនា ឧបាសនា សត្ត ...

ឧបាសនា សត្ត ឧបាសនា សត្ត ឧបាសនា

ឧបាសនា សត្ត ឧបាសនា សត្ត ឧបាសនា

[២៤៩] ឧបាសនា ឧបាសនា មានការៈ ៥ ប្រការៈ ៥

... ឧបាសនា ឧបាសនា មានការៈ ៥ ឧបាសនា

មានការៈ ៥ ឧបាសនា ឧបាសនា មានការៈ ៥

មានការៈ ៥ ឧបាសនា ឧបាសនា មានការៈ ៥

មានការៈ ៥ ឧបាសនា ឧបាសនា មានការៈ ៥

មានការៈ ៥ ឧបាសនា ឧបាសនា មានការៈ ៥

មានការៈ ៥ ឧបាសនា ឧបាសនា មានការៈ ៥

មានការៈ ៥ ឧបាសនា ឧបាសនា មានការៈ ៥

មានការៈ ៥ ឧបាសនា ឧបាសនា មានការៈ ៥

ឧបាសនា ឧបាសនា ។

[២៥០] ឧបាសនា ឧបាសនា មានការៈ ៥ ប្រការៈ ៥

... ឧបាសនា ឧបាសនា មានការៈ ៥ ឧបាសនា

ឧបាសនា ឧបាសនា មានការៈ ៥ ឧបាសនា

ឧបាសនា ឧបាសនា មានការៈ ៥ ឧបាសនា

ស្បែកក្រ ព័ន្ធក្រ

ចុះដោត សត្វ អាស្រ័យ សត្វ កម្ម សត្វ
 វិនាស ឯកំ អាហារ សត្វ ឥន្ទ្រិយ សត្វ
 ឈាន សត្វ មគ្គ ធន សម្បយុត្ត សត្វ វិប្ប-
 យុត្ត សត្វ អត្ថិយា សត្វ ធនិយា សត្វ វិនាស
 សត្វ អវិនាស សត្វ ។ ឯ ក្រណាត់ ។

បច្ចុប្បន្នធាន ។

បច្ចុប្បន្ន ធាន ។

និស្សយន្ត ក្រណាត់ បច្ចុប្បន្នធាន ក្រណាត់ ។

សំសង្ខារ

[២៤០] និស្សនេន បហាតត្ថំ ធម្មំ សំសង្ខារ
 និស្សនេន បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា
 និស្សនេន បហាតត្ថំ ឯកំ ទន្ធ�ំ សំសង្ខារ កាយា
 ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា សំសង្ខារ ទ្វេ ទន្ធា ។

[២៤១] ភាវនាយ បហាតត្ថំ ធម្មំ សំសង្ខារ
 ភាវនាយ បហាតត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ភាវនាយ បហាតត្ថំ ឯកំ ទន្ធឱ សំសង្ខារ ។

ស្បែកក្រ ព័ន្ធក្រ

ក្នុងបុរាណប្បវត្តន៍ មានព័រៈ ៧ ក្នុងភាសាស្បែកក្រ មានព័រៈ ៧ ក្នុង
 កម្មប្បវត្តន៍ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បវត្តន៍ មានព័រៈ ១ ក្នុងអាហារប្បវត្តន៍
 មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិប្បិយប្បវត្តន៍ មានព័រៈ ៧ ក្នុងឈានប្បវត្តន៍ មាន
 ព័រៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បវត្តន៍ មានព័រៈ ៦ ក្នុងសម្បយុត្តប្បវត្តន៍ មានព័រៈ ៧
 ក្នុងវិប្បយុត្តប្បវត្តន៍ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអត្ថិយប្បវត្តន៍ មានព័រៈ ៧ ក្នុង
 ធនិយប្បវត្តន៍ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិនាសប្បវត្តន៍ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអវិនាសប្បវត្តន៍
 មានព័រៈ ៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចុប្បន្នធាន ។

ចប់ បច្ចុប្បន្ន ។

និស្សយន្ត ក្រណាត់ គប្បីធ្វើឲ្យប្រហែលគ្នានឹងបច្ចុប្បន្នព័រៈដែរ ។

សំសង្ខារ

[២៤០] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ច្រឡំនឹងធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តន៍ គឺ
 ខន្ធ ៣ ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ខន្ធ ២ ច្រឡំ
 នឹងខន្ធ ២ ។

[២៤១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ច្រឡំនឹងធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវត្តន៍ គឺ
 (ខន្ធ ៣) ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ។

[៦៩២] នេវ ទស្សនេន ន ការវោយ បហា-
 តត្ថំ ធម្មំ សំសដ្ឋា នេវ ទស្សនេន ន ការវោយ
 បហាតត្វោ ធម្មោ . . . នេវ ទស្សនេន ន ការ-
 វោយ បហាតត្ថំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ឡោ
 ។ បេ ។ បដិសន្ធិត្តលោ នេវ ទស្សនេន ន ការ-
 វោយ បហាតត្ថំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា ។

[៦៩៣] ទស្សនេន បហាតត្ថំ ធម្មំ សំសដ្ឋា
 ទស្សនេន បហាតត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយា ។ សត្វាធិ បទាធិ វិត្តាវេត្វាធិ តីណិ
 តីណិ ។

[៦៩៤] ហេតុយោ តីណិ អារម្មណោ តីណិ
 អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ
 សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ ធិស្សយេ
 តីណិ ឧបទិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ
 អាសេវនេ តីណិ វិហារេ ឯកំ អាហារេ តីណិ
 ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឈានេ តីណិ មក្ខំ តីណិ

[៦៩៥] ធមិ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការវោ ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការវោ . . . ខន្ធ ព ច្រឡំនឹងខន្ធ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវោ ។ បេ ។ (ខន្ធ ព) ច្រឡំនឹងខន្ធ ១
 ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវោ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ។

[៦៩៦] ធមិ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ច្រឡំនឹងធមិ
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្នាប្បច្ច័យ ។
 បទាំងអស់ បណ្ឌិត ឥឡូវឲ្យពិស្តារចុះ សុទ្ធតែមានពៈ ព ។ ។

[៦៩៧] ក្នុងនោះហេតុប្បច្ច័យ មានពៈ ព ក្នុងការម្នាប្បច្ច័យ
 មានពៈ ព ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានពៈ ព ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
 ពៈ ព ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានពៈ ព ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មាន
 ពៈ ព ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានពៈ ព ក្នុងធិស្សយប្បច្ច័យ មាន
 ពៈ ព ក្នុងឧបទិស្សយប្បច្ច័យ មានពៈ ព ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ
 មានពៈ ព ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានពៈ ព ក្នុងវិហារប្បច្ច័យ មាន
 ពៈ ព ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានពៈ ព ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានពៈ ព
 ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានពៈ ព ក្នុងមក្ខប្បច្ច័យ មានពៈ ព

សឃ្មុយុត្តោ ភិណ្ឌំ វិប្បយុត្តោ ភិណ្ឌំ អត្តិយា ភិណ្ឌំ
នត្តិយា ភិណ្ឌំ វិគតោ ភិណ្ឌំ អវិគតោ ភិណ្ឌំ ។

អនុលោមំ ។

[៦៥៥] នស្សនេន បហាតត្វំ ធម្មំ សំសង្ខោ
នស្សនេន បហាតត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ច-
យា វិចិត្តក្កាសហាតតោ ខន្ធ សំសង្ខោ វិចិត្តក្កា-
សហាតតោ មោហោ ។

[៦៥៦] ភាវនាយ បហាតត្វំ ធម្មំ សំសង្ខោ
ភាវនាយ បហាតត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្ប-
ច្ចយា ឧទ្ធច្ចសហាតតោ ខន្ធ សំសង្ខោ ឧទ្ធច្ចស-
ហាតតោ មោហោ ។

[៦៥៧] នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្វំ ធម្មំ សំសង្ខោ នេវ នស្សនេន ន
ភាវនាយ បហាតត្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេ-
តុប្បច្ចយា អហេតុកំ នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
បហាតត្វំ ឯកំ ខន្ធ សំសង្ខោ តយោ ខត្វា អហេ-
តុតប្បជ្ជសន្និក្កណា . . . ។

ក្នុងសឃ្មុយុត្តោ មានព័រ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តោ មានព័រ ៣
ក្នុងអត្តិយា មានព័រ ៣ ក្នុងនត្តិយា មានព័រ ៣ ក្នុង
វិគតោ មានព័រ ៣ ក្នុងអវិគតោ មានព័រ ៣ ។

២៥ អនុលោម ។

[៦៥៥] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ច្រឡំនឹងធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ វេចកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ
មោហៈ ដែលប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយវិចិត្តក្កា ច្រឡំនឹងខន្ធច្បងឡាយ
ដែលប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយវិចិត្តក្កា ។

[៦៥៦] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ច្រឡំនឹងធម៌
ដែលគួរលះ ដោយភាវនា វេចកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ
មោហៈ ដែលប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយឧទ្ធច្ចៈ ច្រឡំនឹងខន្ធច្បងឡាយ
ដែលប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

[៦៥៧] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយភាវនា ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរ
លះ ដោយភាវនា វេចកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣
ច្រឡំនឹងនហេតុកក្កន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយភាវនា ក្នុងខណៈនៃនហេតុកក្កន្ធសន្និ . . . ។

[២៩៦] នស្សនេន បហាតត្វា ធម្មា សំសត្តោ

នស្សនេន បហាតត្វា ធម្មា ធម្មត្ថនិ ធម្មតិប-

ទិឃ្យត្ថយា ធម្មរោជាតឃ្យត្ថយា ធម្មប្បាជាតឃ្យត្ថយា

ធម្មសេវធម្មត្ថយា ធម្មកម្មធម្មត្ថយា ធម្មវិហារកម្មត្ថ-

យា ។ នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ ។ បេ ។

នឈានធម្មត្ថយា បញ្ចវិញ្ញាណំ ។ ... នមត្តប្ប-

ត្ថយា អហេតុកំ ។ ... នេវ នស្សនេន ន

ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មា ។ បេ ។ ធម្មិយ្យត្ថ-

ឃ្យត្ថយា តីណិ ។

[២៩៧] ឧហេតុយា តីណិ ធម្មតិបតិយា តីណិ

ធម្មរោជាតេ តីណិ ធម្មប្បាជាតេ តីណិ ធម្មសេវនេ

តីណិ ធម្មកម្មេ តីណិ ធម្មវិហារេ តីណិ ធម្មនេ

ឯកំ នមត្តេ ឯកំ ធម្មិយ្យត្ថេ តីណិ ។

[២៩៨] ធម្មិ វេលមិទត្ថលេ ដោយទស្សនេ ច្រឡំដោយ

ធម្មិ វេលត្ថលេ ដោយទស្សនេ វេលាភិវឌ្ឍនី ព្រោះនឈានធម្មត្ថយ

ធម្មរោជាតឃ្យត្ថយ ធម្មប្បាជាតឃ្យត្ថយ ធម្មសេវធម្មត្ថយ ធម្មកម្មត្ថយ

និងនវិហារកម្មត្ថយ ។ ធម្មិ វេលមិទត្ថលេ ដោយទស្សនេ មិទត្ថ-

លេ ដោយភាវនា ។ បេ ។ ព្រោះនឈានធម្មត្ថយ គឺ បញ្ចវិញ្ញាណ ។

... ព្រោះនធម្មត្ថយ គឺ អហេតុកត្ថ ។ (ធម្មិ) វេលមិទត្ថ-

លេ ដោយទស្សនេ មិទត្ថលេ ដោយភាវនា ។ បេ ។ ព្រោះនវិហា-

យត្ថឃ្យត្ថយ គឺ មានពីរ ៗ ។

[២៩៩] ក្នុងនហេតុឃ្យត្ថយ មានពីរ ៗ ក្នុងនធម្មតិបតិឃ្យត្ថយ

មានពីរ ៗ ក្នុងនធម្មរោជាតឃ្យត្ថយ មានពីរ ៗ ក្នុងនធម្មប្បាជាតឃ្យត្ថយ

មានពីរ ៗ ក្នុងនធម្មសេវធម្មត្ថយ មានពីរ ៗ ក្នុងនធម្មកម្មត្ថយ

មានពីរ ៗ ក្នុងនវិហារកម្មត្ថយ មានពីរ ៗ ក្នុងនឈានធម្មត្ថយ

មានពីរ ៗ ក្នុងនធម្មត្ថយ មានពីរ ៗ ក្នុងនវិហារកម្មត្ថយ មាន

ពីរ ៗ ។

[៦៦២] ទស្សនៈនៃ បរិក្ខារ ធម្មតា សម្បត្តិ
ទស្សនៈនៃ បរិក្ខារ ធម្មតា ឧប្បត្តិ ហេតុប្ប
និយម ។ សម្បត្តិក្នុង ក្រុង សង្កាត់ សង្កាត់ ។

បញ្ជីរាយ

[៦៦៣] ទស្សនៈនៃ បរិក្ខារ ធម្មតា ទស្ស
នៈនៃ បរិក្ខារ ធម្មតា ហេតុប្បនិយម បន្ត
យោ ទស្សនៈនៃ បរិក្ខារ ហេតុ សម្បត្តិក្នុង
ទស្សនៈនៃ ហេតុប្បនិយម បន្តយោ ។

[៦៦៤] ទស្សនៈនៃ បរិក្ខារ ធម្មតា នៃ
ទស្សនៈនៃ ក្រុង បរិក្ខារ ធម្មតា
ហេតុប្បនិយម បន្តយោ ទស្សនៈនៃ បរិក្ខារ
ហេតុ ធម្មតា ធម្មតា នៃ ហេតុប្បនិយម
បន្តយោ ។

[៦៦៥] ទស្សនៈនៃ បរិក្ខារ ធម្មតា ទស្ស
នៈនៃ បរិក្ខារ ធម្មតា នៃ ទស្សនៈនៃ ក្រុង
បរិក្ខារ ធម្មតា ហេតុប្បនិយម បន្តយោ
ទស្សនៈនៃ បរិក្ខារ ហេតុ សម្បត្តិ
ក្នុង ទស្សនៈនៃ ធម្មតា ធម្មតា ។

[៦៦៦] ធម្មតា ដែលគ្មាន ដោយស្វ័យ ប្រកបដោយធម្ម
ដែលគ្មាន ដោយស្វ័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បនិយម ។
សម្បត្តិក្នុង ប្រទេស ធម្មតា សង្កាត់ ។

បញ្ជីរាយ

[៦៦៧] ធម្មតា ដែលគ្មាន ដោយស្វ័យ ជាបច្ច័យ
នៃធម្មតា ដែលគ្មាន ដោយស្វ័យ ដោយហេតុប្បនិយម គឺ ពួក
ហេតុ ដែលគ្មាន ដោយស្វ័យ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បត្តិ
ក្នុង ដោយហេតុប្បនិយម ។

[៦៦៨] ធម្មតា ដែលគ្មាន ដោយស្វ័យ ជាបច្ច័យ នៃធម្មតា
ដែលមិនគ្មាន ដោយស្វ័យ មិនគ្មាន ដោយការងារ ដោយ
ហេតុប្បនិយម គឺ ពួកហេតុ ដែលគ្មាន ដោយស្វ័យ ជាបច្ច័យ
នៃពួកធម្មតាសម្បត្តិ ដោយហេតុប្បនិយម ។

[៦៦៩] ធម្មតា ដែលគ្មាន ដោយស្វ័យ ជាបច្ច័យ នៃធម្មតា
ដែលគ្មាន ដោយស្វ័យផង ធម្មតា ដែលមិនគ្មាន ដោយស្វ័យ
មិនគ្មាន ដោយការងារផង ដោយហេតុប្បនិយម គឺ ពួកហេតុ
ដែលគ្មាន ដោយស្វ័យ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បត្តិក្នុង
ពួកធម្មតាសម្បត្តិផង ។

[៦៦៦] ភាវនា បហាតត្យា ធម្មោ ភាវ-
នាយ បហាតត្យស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ភាវនាយ បហាតត្យា ហេតុ សម្មយុត្តកានំ
ទដ្ឋានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៦៧] ភាវនាយ បហាតត្យា ធម្មោ លេវ
នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្យស្ស ធម្មស្ស ...
ភាវនាយ បហាតត្យា ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៦៨] ភាវនាយ បហាតត្យា ធម្មោ ភាវ-
នាយ បហាតត្យស្ស ច លេវ នស្សនេន ន ភាវ-
នាយ បហាតត្យស្ស ច ធម្មស្ស ... ភាវនាយ
បហាតត្យា ហេតុ សម្មយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានក្ខ រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៦៩] លេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្យា ធម្មោ លេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្យស្ស ធម្មស្ស ... លេវ នស្សនេន ន ភាវ-
នាយ បហាតត្យា ហេតុ សម្មយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ

[៦៦៦] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនគួរលះ ដោយការនា ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ
ដែលគួរលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្កន្ធន ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៦៧] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា ...
គឺ ពួកហេតុ ដែលគួរលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៦៨] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយការនាផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយការនាផង ... គឺ ពួកហេតុ ដែលគួរលះ ដោយ
ការនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្កន្ធនផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៦៩] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិន
គួរលះ ដោយការនា ... គឺ ពួកហេតុ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្កន្ធនផង

ចិត្តសមុជ្ជាធានត្វ រូបាណំ ហេតុប្បក្កយេន បក្កយោ
 បដិសន្ធិត្តរោ លេ ធម្មនេន ន ការោយ
 បហាតញ្ច ហេតុ សម្មយុត្តកាណំ ទដ្ឋានំ តតត្តា
 ច រូបាណំ ហេតុប្បក្កយេន បក្កយោ ។

[៦៧០] ធម្មនេន បហាតញ្ច ធម្មា
 ធម្មនេន បហាតត្ថស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណប្បក្កយេន
 បក្កយោ ធម្មនេន បហាតត្ថំ វាគំ អស្សនេតិ
 អភិទទ្ទតិ តំ អាត្ម ធម្មនេន បហាតញ្ច វាគោ
 ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ
 ធម្មនេន បហាតត្ថំ ឆោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ
 អស្សនេតិ អភិទទ្ទតិ តំ អាត្ម ធម្មនេន
 បហាតញ្ច វាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា
 ឧប្បជ្ជតិ ធម្មនេន បហាតត្ថំ ឆោមនស្សំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា អាត្ម វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ
 ឧប្បជ្ជតិ ធម្មនេន បហាតត្ថំ ឆោមនស្សំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ធម្មនេន បហាតត្ថំ ឆោមនស្សំ អាត្ម
 ធម្មនេន បហាតត្ថំ ឆោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា
 ឧប្បជ្ជតិ ។

ពួកចិត្តសមុជ្ជាធានត្ថ ដោយហេតុប្បក្កយ ពួកហេតុ ដែលមិនគួរលះ
 ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការតា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្ត-
 កក្កដន៍ ពួកកដត្ថាប្បដន៍ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយហេតុប្បក្កយ ។

[៦៧១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអាម្ពណប្បក្កយ គឺ បុគ្គល ព្រឹក្សា
 រីករាយ ចំពោះរាគៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ រាគៈ ដែលគួរ
 លះ ដោយទស្សនៈ ប្រាជ្ញា នូវរាគៈនោះ រើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើត
 ឡើង វិចិត្តិច្ឆា កើតឡើង ចោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 កើតឡើង បុគ្គល ព្រឹក្សា រីករាយ ចំពោះវិដ្ឋិ រាគៈ ដែលគួរ
 លះ ដោយទស្សនៈ ប្រាជ្ញា នូវទិដ្ឋិនោះ រើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើត
 ឡើង វិចិត្តិច្ឆា កើតឡើង ចោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 កើតឡើង វិចិត្តិច្ឆា ប្រាជ្ញា នូវវិចិត្តិច្ឆា កើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង
 ចោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ កើតឡើង ចោមនស្ស
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ប្រាជ្ញា នូវចោមនស្ស ដែលគួរលះ
 ដោយទស្សនៈ រើបកើតឡើង វិចិត្តិច្ឆា កើតឡើង ។

[២៧៥] បស្សនេន បហាតត្វោ ធម្មោ នេវ ទស្សនេន ។ ភាវនាយេ បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស ភាវន្ត្រាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា ទស្សនេន បហាតត្វេ បរិយោ កិលេសេ បច្ចេវត្តន្តិ បុត្វេ សមុទាចិណ្ឌា កិលេសេ ជាទន្តិ ទស្សនេន បហាតត្វេ ទន្ធមនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ ចេតោបរិយញ្ញាណេន ទស្សនេន បហាតត្វេ ចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាទន្តិ ទស្សនេន បហាតត្វោ ទន្ធា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុត្វេនិកសាទុស្សនិញ្ញាណស្ស យថាភម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ ភាវន្ត្រាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៦] ភាវនាយ បហាតត្វោ ធម្មោ ភាវនាយ បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស ភាវន្ត្រាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភាវនាយ បហាតត្វំ រាគំ អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ អាវត្ត ភាវនាយ បហាតត្វោ រាគា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ភាវនាយ បហាតត្វំ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ អាវត្ត ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ភាវនាយ បហាតត្វំ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ភាវនាយ បហាតត្វំ ទោមនស្សំ អាវត្ត ភាវនាយ បហាតត្វំ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ។

[២៧៧] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ដោយការម្សោយប្រច័យ គឺ ត្រូវអរិយៈទាំងឡាយ ពិចារណា នូវភូតកិលេស ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដែលលះបង់ហើយ ដឹង នូវភូតកិលេស ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ក្នុងកាលមុន ឃើញច្បាស់ នូវទន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនទួន ដឹងចិត្ត នៃចក្ខុសង្កតប្រកបដោយចិត្ត ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ទន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវចេតោបរិយញ្ញាណ បុត្វេនិកសាទុស្សនិញ្ញាណ យថាភម្មបកញ្ញាណ ទំនិកនាគតសញ្ញាណ ដោយការម្សោយប្រច័យ ។

[២៧៨] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ដោយការម្សោយប្រច័យ គឺ បុគ្គល ត្រេកអរ តែកាយ ចំនោររាងៈ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា រាគ. ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ប្រាជ្ញា នូវរាគរាងៈ រើបកើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង រោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយការវិនា កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ ប្រាជ្ញា នូវឧទ្ធច្ចៈ រើបកើតឡើង រោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយការវិនា រើបកើតឡើង រោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ប្រាជ្ញា នូវរោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយការវិនា រើបកើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ។

[២៧១] ភាវនាយ បហាតត្វោ ធម្មោ នស្ស-
 នេន បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បត្ថយេន
 បច្ចយោ ភាវនាយ បហាតត្វំ វាតំ អស្សនេតិ
 អភំនន្តិ វាតំ អារត្ត នស្សនេន បហាតត្វោ វាតោ
 ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិត្វា ឧប្បជ្ជតិ នស្ស-
 នេន បហាតត្វំ ធាមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ អារត្ត
 ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិត្វា ឧប្បជ្ជតិ នស្សនេន
 បហាតត្វំ ធាមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ភាវនាយ បហា-
 តត្វំ ធាមនស្សំ អារត្ត នស្សនេន បហាតត្វំ
 ធាមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិត្វា
 ឧប្បជ្ជតិ ។

[២៧២] ភាវនាយ បហាតត្វោ ធម្មោ នេវ នស្ស-
 នេន ន ភាវនាយ បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណប្បត្ថយេន បច្ចយោ វាតោ ភាវនាយ បហាតត្វំ
 បហំនំ តំលេសំ បច្ចុវត្តន្តិ វិក្ខម្ពតិ តំលេសំ
 បច្ចុវត្តន្តិ បុត្វេ សមុទាចំឆ្នោ ភាវនាយ បហាតត្វោ
 ទន្ធទេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ

[២៧៣] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយស្មោះ ដោយការមូលប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល គ្រេក-
 អរ រីករាយ ចំណេញ ដែលគួរលះ ដោយការនា ពន្ធៈ ដែលគួរ
 លះ ដោយស្មោះ ប្រាជ្ញា ទូរពន្ធនោះ ទើបកើតឡើង ធិដ្ឋិ កើត
 ឡើង វិចិត្តិត្វា កើតឡើង ទោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយស្មោះ
 កើតឡើង ធិដ្ឋិ ប្រាជ្ញា ទូរឧទ្ធច្ចៈ ទើបកើតឡើង វិចិត្តិត្វា កើត
 ឡើង ទោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយស្មោះ កើតឡើង ទោមនស្ស
 ដែលគួរលះ ដោយស្មោះ ប្រាជ្ញា ទូរទោមនស្ស ដែលគួរលះ
 ដោយការនា ទើបកើតឡើង ធិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិត្វា កើតឡើង ។

[២៧៤] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនគួរលះ ដោយស្មោះ មិនគួរលះ ដោយការនា ដោយការមូ-
 លប្បច្ច័យ គឺ គ្រូអរិយៈទាំងឡាយ ពិចារណាទូរលេស ដែលគួរលះ
 ដោយការនា ដែលលះដល់ហើយ ពិចារណា ទូរលេស ដែលសង្កត់
 សង្កិនហើយ ឃើញច្បាស់ ទូរទទួលទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការនា
 ដែលស្លាប់សន្សំមកហើយ ក្នុងកាលមុន ជាមិនស្លាប់ ជាទុក្ខ មិនមែនទុក្ខ

នេះគាត់បរិយត្តាណាស់ កាត់ដោយ បហាតត្ថនិក្ខ-
 សង្ក្ខិស្ស ចិត្តំ ជាទង្គិ កាត់ដោយ បហាតត្ថា ទន្ទា
 នេះគាត់បរិយត្តាណាស់ បុរេនិកសាទុស្សនិក្ខាណាស់
 យថាភក្កបក្ខាណាស់ អនាគតសញ្ញាណាស់ អា-
 វជ្ជោយ អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៧៩] នៅ ទស្សនេន ន កាត់ដោយ បហា-
 តត្ថោ ធម្មោ នៅ ទស្សនេន ន កាត់ដោយ បហា-
 តត្ថស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 នាង ទន្ទា សីលំ សមាធិយិត្តា ធម្មាសាមគម្មំ
 កត្វា តំ បច្ចវេត្តិតំ បុរេ សុចិណ្ឌានំ បច្ចវេត្តិតំ
 ឈាតា វុដ្ឋហិត្វា ឈាង បច្ចវេត្តិតំ អវិយា មត្តា
 វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ បច្ចវេត្តិតំ ធិរ្វាង បច្ចវេត្តិតំ
 ធិរ្វាង កោត្រកុស្ស វេទានស្ស មក្ខស្ស ផលស្ស
 អាវជ្ជោយ អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធម្មំ
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនិច្ចតោ វិបស្សនិ សោតំ ...
 ហង់ ជ្រៀ កាយំ រូប សធើ កន្ទ វាស ជាដើម
 ... វត្ថុ នៅ ទស្សនេន ន កាត់ដោយ បហាតត្ថោ
 ទន្ទោ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនិច្ចតោ វិបស្សនិ ធិរ្វាង
 ធម្មតា រូបំ បស្សនិ ធិរ្វាយ សោតយាទុយា សង្កំ ...

ជីវំ ទ្រវិក្ខុ វិបស្សនាប្រកបដោយចិត្ត ដែលគួរលះ ដោយការវិនា-
 ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ទទួលបានឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា-
 ជាបច្ច័យ នៃការវិនាណា ទ្រវេតោបរិយញ្ញាណ បុរេនិកសា-
 ទុស្សនិក្ខាណ យថាភក្កបក្ខាណា និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយ
 អាម្ពណាប្បច្ច័យ ។

[៦៨៥] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយការវិនា ដោយអាម្ពណាប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ទ្រវាទ
 សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ហើយវិនាណា ទ្រវេតោបរិយញ្ញាណ
 វិនាណា ទ្រវេតោបរិយញ្ញាណ ដែលភ្ជាប់សន្សំមកហើយ ក្នុង
 កាលមុន ចេញអំពីឈាន ហើយវិនាណា ទ្រវេតោបរិយញ្ញាណ ព្រះវិញ្ញាណ
 ទាំងឡាយ ចេញអំពីមគ្គ ហើយវិនាណា ទ្រវេតោបរិយញ្ញាណ ទ្រវេតោបរិយញ្ញាណ
 ព្រះវិញ្ញាណ ជាបច្ច័យ នៃការវិនាណា ទ្រវេតោបរិយញ្ញាណ វេទានៈ មគ្គ
 និងវេល ដោយអាម្ពណាប្បច្ច័យ បុគ្គល ឃើញច្បាស់ ទ្រវេតោ ជា
 មិនរឿង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ទ្រវេតោភិក្ខុ ... ទ្រវេតោភិក្ខុ ដ៏ក្រី
 កាយ ក្នុងរូប ក្នុងសំឡេង ក្នុងក្លិន ក្នុងរស ក្នុងជាដើម ...
 ទ្រវេតោ ឃើញច្បាស់ ទ្រវេតោទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ជាមិនរឿង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន
 ឃើញច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណ (ឬ)សំឡេង ដោយវិញ្ញាណភាព ...

ចេតោបរិយញ្ញាណោ ន ទេវេនស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្វចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាទន្តំ អាគាសានញ្ញា-
 យតនំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនស្ស អាគិញ្ញញ្ញាយតនំ
 ទេវេសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស រូបាយតនំ ចក្កវិញ្ញា-
 ណស្ស អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ដោជ្ជញ្ញាយតនំ
 តាយវិញ្ញាណស្ស អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទេវេនស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វា ទត្វា
 ឥន្ទ្រិទញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុត្រ-
 ធិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាភម្មបតញ្ញាណស្ស
 អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវដ្ឋនាយ អាម្ពណប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[២៧៦] ទេវេនស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តត្វា ធម្មោ នស្សនេន បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស
 អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាមំ ទត្វា សីលំ
 សមាទិយិត្វា ទុច្ចោសថកម្មំ ភក្ខា តំ អស្សា-
 ទេតិ អភិទន្តតិ តំ អាវុត្តំ នស្សនេន បហាតត្វា
 រាគោ ទុរាជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ទុរាជ្ជតិ វិចិត្តិនា ទុរាជ្ជតិ

ដ៏ធំចិត្ត តែបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្ត ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយការវិនា ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាគាសានញ្ញាយ-
 តនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ អាគិញ្ញញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
 នៃទេវេសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ
 ដោយការម្ពណប្បច្ច័យ ដោជ្ជញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃតាយវិញ្ញាណ
 ដោយការម្ពណប្បច្ច័យ ទទ្ធាន័យ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃការវិចារណា ទូត្តន័យវិញ្ញាណ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ បុត្រធិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាភម្មបតញ្ញាណ
 នៃអនាគតំសញ្ញាណ ដោយការម្ពណប្បច្ច័យ ។

[២៧៦] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយការម្ព-
 ណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យខាន សមាខានសីល ធ្វើឧបាសថកម្មហើយ
 ត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះកុសលនោះ ពនៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 ប្រាត្រេនុកុសលនោះ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិ កើតឡើង

និស្សនេស បហាតត្ថំ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ បុត្រ
 សុចិណ្ឌាធិ បទ្ទវេក្ខតិ ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ
 អស្សាទេតិ តំ អារត្តំ និស្សនេស បហាតត្ថោ វគោ
 ... ធិដ្ឋំ ... វិចិត្តិត្វា ... ឈានេ បរិហំនេ
 វិប្បដិសារិស្សំ ... និស្សនេស បហាតត្ថំ ទោម-
 នស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ចក្កំ អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ សោតំ
 ... ឈានំ ជ្ជំ កាយំ រូបេ សន្នេ គន្ធិ វសេ
 ដោជ្ជត្វេ ... វត្ថុំ នេវ និស្សនេស ន ភាវនាយ
 បហាតត្ថោ ឧទ្ធវេ អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ អារត្តំ
 និស្សនេស បហាតត្ថោ វគោ ... ធិដ្ឋំ ...
 វិចិត្តិត្វា ... ។

[៦៧៧] នេវ និស្សនេស ន ភាវនាយ បហា-
 តត្ថោ ធម្មា ភាវនាយ បហាតត្ថស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណប្បច្ចាយន បច្ចយោ នាមំ នត្វា សីលំ
 សមាទិវិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ អស្សាទេតិ
 អភិទទ្ទតិ តំ អារត្តំ វគោ ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធវំ
 ឧប្បជ្ជតិ ភាវនាយ បហាតត្ថំ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ
 បុត្រ សុចិណ្ឌាធិ ... ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ...

ទោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ កើតឡើង (ត្រូវហៅបុគ្គល)
 ពិចារណា ឲ្យកុសលទាំងឡាយ ដែលធ្លាប់សន្សំមកហើយ ក្នុងកាលមុន
 ចេញអំពីឈាន ហើយត្រេកអរ ចំពោះឈាន ពតៈ ដែលគួរលះ
 ដោយទស្សនៈ ប្រាជ្ញា ឲ្យឈាននោះ ... ធិដ្ឋំ ... វិចិត្តិត្វា ...
 កាលបើឈាន សាចស្មន្សហើយ វិប្បដិសារិបុគ្គល ... ទោមនស្ស
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ កើតឡើង ត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះចក្ខុ
 ចំពោះសាតៈ ... ចំពោះយានៈ ដំរី កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង
 ពួកក្លិន ពួករាស ពួកជាដើម្បី ... វត្ថុ ត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះទទ្ធិ
 ទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា
 ពតៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ប្រាជ្ញា ឲ្យទទ្ធិនោះ ... ធិដ្ឋំ
 ... វិចិត្តិត្វា ... ។

[៦៧៧] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការនា ជាច្រើន ទៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការនា ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថ-
 កម្ម ហើយត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះកុសលនោះ ពតៈ ប្រាជ្ញា ឲ្យ
 កុសលនោះ ទើបកើតឡើង ឧទ្ធវៈ កើតឡើង ទោមនស្ស ដែល
 គួរលះ ដោយការនា កើតឡើង ឲ្យកុសលទាំងឡាយ ដែល
 ធ្លាប់សន្សំមកហើយ ក្នុងកាលមុន ... ចេញអំពីឈាន ...

ឧត្តម្ហិក្ខុ... វត្ត... នៅ ទស្សនេន ន ភាវនាយ
បហាតត្វា ខន្ធ អស្សនេន តំ អារត្ត ភាវនាយ
បហាតត្វា រកោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ
ភាវនាយ បហាតត្វំ នោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៦៧៨] ទស្សនេន បហាតត្វា នឿន ទស្ស-
នេន បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្ម-
ណាធិបតិ ទស្សនេន បហាតត្វំ រតំ កុំ កត្វា
អស្សនេន អភិធន្តតិ តំ កុំ កត្វា ទស្សនេន
បហាតត្វា រកោ ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋំ ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋំ
កុំ កត្វា អស្សនេន អភិធន្តតិ តំ កុំ កត្វា
ទស្សនេន បហាតត្វា រកោ ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋំ
ឧប្បជ្ឈតិ ។ សហជាតាធិបតិ ទស្សនេន បហា-
តត្វាធិបតិ សម្មយុត្តកាធិ ខន្ធានំ អធិបតីប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៦៧៩] ទស្សនេន បហាតត្វា នឿន នៅ
ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស
អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ ទស្ស-
នេន បហាតត្វាធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋាធិនំ រូបាធិនំ ។

ចំពោះចក្ខុ... វត្ត... ត្រេកអរ ចំពោះខន្ធជាងឡាយ ដែលមិន
គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា រតៈ ដែលគួរលះ
ដោយភាវនា ប្រាជ្ញា នូវខន្ធនោះ ទើបកើតឡើង ខន្ធច្នះ កើតឡើង
ពោមទស្ស ដែលគួរលះ ដោយភាវនា កើតឡើង ។

[៦៨០] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់
អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល
ធ្វើនូវរតៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ
រីករាយ រតៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ធ្វើនូវរតៈនោះ ឲ្យជា
ទីគោរព ទើបកើតឡើង ធិដ្ឋំ កើតឡើង បុគ្គល ធ្វើនូវធិដ្ឋំ ឲ្យជា
ទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រតៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
ធ្វើនូវធិដ្ឋំនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ធិដ្ឋំ កើតឡើង ។
និងសហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ជាអធិបតិ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្មយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

[៦៨១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយ
អធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ជាអធិបតិ ដែលគួរ
លះ ដោយទស្សនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។

[៦៨០] និស្សន្ទន បហាតត្វា ធម្មោ និស្សន្ទន បហាតត្វស្ស ច នេវ និស្សន្ទន ន កាវណាយ បហាតត្វស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ និស្សន្ទន បហាតត្វាធិបតិ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទញ្ច រូបាទំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៨១] កាវណាយ បហាតត្វា ធម្មោ កាវណាយ បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ ការម្មណាធិបតិ កាវណាយ បហាតត្វំ រាគំ កុរុំ កក្កា អស្សនេតិ អភិទន្ធិតិ តំ កុរុំ កក្កា កាវណាយ បហាតត្វា រាគោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សហជាតាធិបតិ កាវណាយ បហាតត្វាធិបតិ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៨២] កាវណាយ បហាតត្វា ធម្មោ និស្សន្ទន បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណាធិបតិ កាវណាយ បហាតត្វំ រាគំ កុរុំ កក្កា អស្សនេតិ អភិទន្ធិតិ តំ កុរុំ កក្កា និស្សន្ទន បហាតត្វា រាគោ ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋំ ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៦៨០] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនាស ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ជាអធិបតិ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្កុដង ពួកចិត្តសមុដ្ឋាបេផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៦៨១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ ការម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើឡើងរាគៈ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ឲ្យជាវិគោត ហើយព្រឹត្តអរិករាយ រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ធ្វើឡើងរាគៈ ឲ្យជាវិគោត ទើបកើតឡើង ។ និសហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ជាអធិបតិ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្កុដ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៦៨២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើឡើងរាគៈ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ឲ្យជាវិគោត ហើយព្រឹត្តអរិករាយ រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ធ្វើឡើងរាគៈនោះ ឲ្យជាវិគោត ទើបកើតឡើង ធិដ្ឋំ កើតឡើង ។

[៦៨៣] ភាវណាយ បហាតត្វា ធម្មោ លេខ
និស្សនេន ន ភាវណាយ បហាតត្វា ធម្មស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ ភាវ-
ណាយ បហាតត្វាធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ។

[៦៨៤] ភាវណាយ បហាតត្វា ធម្មោ ភាវណាយ
បហាតត្វា ច លេខ និស្សនេន ន ភាវណាយ បហា-
តត្វា ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតាធិបតិ ភាវណាយ បហាតត្វាធិបតិ សម្ម-
យុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានកា រូបានំ ។

[៦៨៥] លេខ និស្សនេន ន ភាវណាយ បហាតត្វា
ធម្មោ លេខ និស្សនេន ន ភាវណាយ បហាតត្វា
ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ
សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ នានំ នត្វា
សីលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ កុរុ
កត្វា បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សុចីន្តានំ . . . ឈានា
វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ កុរុ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ អរិយា មត្តា
វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ កុរុ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ផលំ កុរុ កត្វា
បច្ចវេក្ខតិ និព្វានំ កុរុ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ និព្វានំ

[៦៨៣] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាច្រើន នៃធម៌
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយ
អធិបតិប្បច្ចយេន បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ជាអធិបតិ ដែលគួរ
លះ ដោយភាវនា (ជាច្រើន) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុច្ចរេ ។

[៦៨៤] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាច្រើន នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង ដោយអធិបតិប្បច្ចយេន បានដល់សហជា-
តាធិបតិ គឺ ធម៌ជាអធិបតិ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាច្រើន
នៃពួកសម្បយុត្តកត្តផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានុច្ចរេផង ។

[៦៨៥] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយភាវនា ជាច្រើន នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយអធិបតិប្បច្ចយេន បានដល់អារម្មណា-
ធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យបាន
សមាទានសីល ធ្វើឲ្យឧបាសថកម្ម ធ្វើឲ្យកុសលនោះ ឲ្យជាវិភា-
នា ហើយនិព្វាននា ឲ្យកុសលខឹងឡាយ ដែលផ្តាច់សន្សំមកហើយ
គង់កាលមុន . . . ចេញពីវិលាស ធ្វើឲ្យវិលាស ឲ្យជាវិភា-
នា ហើយនិព្វាននា ព្រោះហើយខឹងឡាយ ចេញពីមគ្គ ធ្វើឲ្យមគ្គ ឲ្យ
ជាវិភាសា ហើយនិព្វាននា ធ្វើឲ្យវិលាស ឲ្យជាវិភាសា ហើយនិ-
ព្វាននា ធ្វើឲ្យវិលាស ឲ្យជាវិភាសា ហើយនិព្វាននា ព្រះនិព្វាន

តោត្រកុស្ក វេទានស្ក មគ្គស្ក ផលស្ក អធិបតិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ សហជាតាធិបតិ ទេវ ទស្ស-
 នេន ន ភាវនាយ បហាតញ្ចធិបតិ សម្មយុត្តកានំ
 ទទ្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ។

[២៨២] ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តញ្ច ធម្មោ ទស្សនេន បហាតញ្ចស្ក ធម្មស្ក
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ភាវនាធិបតិ នានំ
 ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថកក្កំ កត្វា
 តំ កុំ កត្វា អស្សនេតិ អភិទន្ធិតិ តំ កុំ កត្វា
 ទស្សនេន បហាតញ្ច វាគោ ឧប្បជ្ឈតិ ទិដ្ឋិ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានំ កុំ កត្វា ... ឈានា
 វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ កុំ កត្វា ... វត្ថុ ទេវ ទស្ស-
 នេន ន ភាវនាយ បហាតញ្ច ទន្ធម្មំ កុំ កត្វា
 អស្សនេតិ អភិទន្ធិតិ តំ កុំ កត្វា ទស្សនេន
 បហាតញ្ច វាគោ ឧប្បជ្ឈតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។

ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកុស្ក វេទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។
 ឯសហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ជាអធិបតិ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃតួកសម្មយុត្តកក្នុងផង តួក
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២៨៣] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការឬណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យបាន
 សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកក្ក ធ្វើខ្ញុំកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព
 ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពនៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ធ្វើខ្ញុំ
 កុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព រើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ធ្វើខ្ញុំ
 កុសលទាំងឡាយ ដែលធ្លាប់សន្សំមកហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាទីគោ-
 រព ... ចេញអំពីលាន ហើយធ្វើខ្ញុំឈាន ឲ្យជាទីគោរព ...
 ខ្ញុំវត្ថុ ធ្វើខ្ញុំទន្ធម្មំទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរ
 លះ ដោយភាវនា ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពនៈ
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ធ្វើខ្ញុំទន្ធម្មំនោះ ឲ្យជាទីគោរព រើបកើត
 ឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

[៦៨៧] នៅ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តត្ថោ នម្មោ ភាវនាយ បហាតត្ថស្ស ធម្មស្ស ...
 ភាវនាណិបតិ នាមំ ធម្មា សីលំ សមាធិយិត្តា
 ឧបោសថកម្មំ កត្តា តំ អស្សនេតិ អភិធម្មតិ
 តំ កុំ កត្តា ភាវនាយ បហាតត្ថោ ភកោ
 ធម្មជ្ជតិ មុត្ថេ ។ បេ ។ នៅ ឧស្សនេន ន
 ភាវនាយ បហាតត្ថោ ឧត្ថេ កុំ កត្តា អស្សនេតិ
 អភិធម្មតិ តំ កុំ កត្តា ភាវនាយ បហាតត្ថោ
 ភកោ ធម្មជ្ជតិ ។

[៦៨៨] ឧស្សនេន បហាតត្ថោ នម្មោ ឧស្សនេន
 បហាតត្ថស្ស ធម្មស្ស អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ
 បុរិមា បុរិមា ឧស្សនេន បហាតត្ថោ ឧត្ថោ បន្តិមា
 បន្តិមា ឧស្សនេន បហាតត្ថោ ឧត្ថោ អនន្ត-
 រឫទ្ធិយេន បច្ចយោ ។

[៦៨៩] ឧស្សនេន បហាតត្ថោ នម្មោ នៅ
 ឧស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថស្ស ធម្មស្ស ...
 ឧស្សនេន បហាតត្ថោ ឧត្ថោ វុជ្ជាធម្មស្ស អនន្តរឫ-
 ទ្ធិយេន បច្ចយោ ។

[៦៨៧] នៅ ដែលមិនគួរលះ ដោយឧស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយភាវនា (ជាច្រើន) នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ...
 បានដល់ការម្សោយធម៌ គឺ បុគ្គល ឲ្យខាន សមាធនសីល ធ្វើ
 ឧបោសថកម្ម ហើយត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះកុសលនោះ ពត៌ៈ
 ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ធ្វើឲ្យកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើប
 កើតឡើង ក្នុងកាលមុន ។ បេ ។ ធ្វើឲ្យខ្លាំងឡើយ ដែលមិនគួរលះ
 ដោយឧស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ
 រីករាយ ពត៌ៈ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ធ្វើឲ្យខ្លាំងនោះ ឲ្យជា
 ទីគោរព ទើបកើតឡើង ។

[៦៨៨] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយឧស្សនៈ ជាច្រើន នៃធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយឧស្សនៈ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន គឺ ខ្លាំងឡើយ
 មុន ។ ដែលគួរលះ ដោយឧស្សនៈ ជាច្រើន នៃខ្លាំងឡើយ
 ក្រោយ ។ ដែលគួរលះ ដោយឧស្សនៈ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន ។

[៦៨៩] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយឧស្សនៈ ជាច្រើន នៃធម៌
 ដែលមិនគួរលះ ដោយឧស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ... គឺ
 ខ្លាំងឡើយ ដែលគួរលះ ដោយឧស្សនៈ ជាច្រើន នៃខ្លាំងនោះ
 ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន ។

[៦៩០] ភាវណាយ បហាតត្វោ ធម្មោ ភាវណាយ
 បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ
 បុរិមា បុរិមា ភាវណាយ បហាតត្វា ទត្វា បច្ឆិមាធំ
 បច្ឆិមាធំ ភាវណាយ បហាតត្វាធំ ទត្វាធំ អនន្ត-
 រឫទ្ធិយេន បច្ចយោ ។

[៦៩១] ភាវណាយ បហាតត្វោ ធម្មោ នេវ
 នស្សនេន ន ភាវណាយ បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស
 អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ ភាវណាយ បហាតត្វា
 ទត្វា វុដ្ឋានស្ស អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ ។

[៦៩២] នេវ នស្សនេន ន ភាវណាយ បហា-
 តត្វោ ធម្មោ នេវ នស្សនេន ន ភាវណាយ បហា-
 តត្វស្ស ធម្មស្ស អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ បុរិមា
 បុរិមា នេវ នស្សនេន ន ភាវណាយ បហាតត្វា
 ទត្វា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ នេវ នស្សនេន ន
 ភាវណាយ ។ មេ ។ អនន្តរឫទ្ធិយេន បច្ចយោ អនុ-
 លោមំ គោត្រកុស្ស អនុលោមំ វេទានស្ស គោត្រកុ

[៦៩០] ធមិ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធមិ
 ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន គឺ ខន្ធចាំងឡាយ
 មុន ។ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធចាំងឡាយ
 ក្រោយ ។ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន ។

[៦៩១] ធមិ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធមិ
 ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយអ-
 នន្តរឫទ្ធិយេន គឺ ខន្ធចាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ
 នៃវដ្តានៈ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន ។

[៦៩២] ធមិ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរ
 លះ ដោយភាវនា ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន គឺ ខន្ធចាំងឡាយ មុន ។
 ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធចាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរ
 លះ ដោយភាវនា ។ មេ ។ ដោយអនន្តរឫទ្ធិយេន អនុលោម (ជា
 បច្ច័យ) នៃគោត្រកុ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវេទានៈ គោត្រកុ

(ជាបច្ច័យ) ខែបុស្ត រោចៈ (ជាបច្ច័យ) ខែបុស្ត បុស្ត (ជាបច្ច័យ)
ខែផល ផល (ជាបច្ច័យ) ខែផល អនុលោម (ជាបច្ច័យ) ខែផល.
សមាបត្តិ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយក្ខនៈ របស់បុគ្គល កាលបញ្ញត្តិអំពីខែរោច
ជាបច្ច័យ ខែផលសមាបត្តិ ដោយអនុលោមបច្ច័យ ។

(៦៩៣) ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ។ បេ ។
ភាវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ ខែខ្លួនតាំងឡើយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
ដោយអនន្តរបច្ច័យ ។

(៦៩៤) ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ដោយ
អនន្តរបច្ច័យ គឺ អាជ្ញនៈ ជាបច្ច័យ នៃទទួលបានឡាយ ដែលគួរលះ
ដោយការវិនា ដោយអនន្តរបច្ច័យ ។

(៦៩៥) ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយសមនុទ្ទេយ្យច្ច័យ ។ ប្រហែលគ្នា
នឹងអនុទ្ទេយ្យច្ច័យដែរ ។

(៦៧៦) ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាច្បើយ នៃ
 ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយសហជាតិច្បើយ គឺ មាន
 ពីរៈ ព្យា ២

[២៩៧] ភាវនាយ បហាតត្វោ ធម្មោ ភាវនាយ
បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស ... តិណិ ។

[២៩៨] នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្វោ ធម្មោ នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្វស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវ
ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វោ ឃតោ ខន្ធោ
តិណ្ឌាដ្ឋំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានា រូបានំ សហជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវ ខន្ធានំ ... បដិសន្ធិក្ករណ
ខន្ធា វត្ថុស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ
ខន្ធានំ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ឌាដ្ឋំ មហាក្ខតានំ
មហាក្ខតា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ពាហិរំ ...
អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញា-
សត្តានំ ... ។

[២៩៩] ទស្សនេន បហាតត្វោ ច នេវ ទស្ស-
នេន ន ភាវនាយ បហាតត្វោ ច ធម្មោ នេវ ទស្ស-
នេន ន ភាវនាយ បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស ...
ទស្សនេន បហាតត្វោ ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច
ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ។

[២៩៧] ធមិ វេលគ្គលេ ដោយភាវនា (ជាបច្ច័យ) នៃធមិ
វេលគ្គលេ ដោយភាវនា ... តិ មានវិរា: ព ។

[២៩៨] ធមិ វេលមិនគ្គលេ ដោយទស្សនៈ មិនគ្គលេ
ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធមិ វេលមិនគ្គលេ ដោយទស្សនៈ
មិនគ្គលេ ដោយភាវនា ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទ វេល
មិនគ្គលេ ដោយទស្សនៈ មិនគ្គលេ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធទ ធម៌ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធទ ២
... ខន្ធានំខ្សោយ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធានំខ្សោយ មហាក្ខត ១
(ជាបច្ច័យ) នៃមហាក្ខត ៣ មហាក្ខតទាំងខ្សោយ (ជាបច្ច័យ) នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពាហិរ ... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧត្តសមុដ្ឋាន
... របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ។

[២៩៩] ធមិ វេលគ្គលេ ដោយទស្សនៈក្តី ធមិ វេលមិន
គ្គលេ ដោយទស្សនៈ មិនគ្គលេ ដោយភាវនាក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃ
ធមិ វេលមិនគ្គលេ ដោយទស្សនៈ មិនគ្គលេ ដោយភាវនា ...
គឺ ខន្ធានំខ្សោយ វេលគ្គលេ ដោយទស្សនៈក្តី មហាក្ខតទាំងខ្សោយក្តី
(ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។

ខន្ធា វត្ថុស្ស វត្ថុ ខន្ធានំ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ឌន្នំ
 មហាក្ខតានំ អញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អសញ្ញា
 សត្តានំ . . . ។

[៧០៤] នស្សនេន បហាតត្វោ ធម្មោ នស្សនេន
 បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស និស្សយវ្យច្ចយេន បច្ចយោ
 តីណិ ។ ភាវនាយ . . . តីណិ ។ នេវ នស្សនេន
 ន ភាវនាយ បហាតត្វោ ធម្មោ នេវ នស្សនេន ន
 ភាវនាយ ។ បេ ។ នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្វោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ឌន្នំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាបាធខា រូបានំ ទ្វេ ខន្ធា . . . បដិ-
 សន្និក្ខុណោ ខន្ធា វត្ថុស្ស វត្ថុ ខន្ធានំ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ . . . ចក្ខុយានំ ចក្ខុ-
 វិញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ កាយាយានំ កាយវិញ្ញា-
 ណស្ស វត្ថុ . . . ។

ខន្ធានំខ្យាយ (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធានំខ្យាយ
 មហាក្ខត ១ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ៣ ដោយអនាមញ្ញាប្បច្ច័យ របស់
 ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . ។

[៧០៥] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយខិត្យយប្បច្ច័យ គឺ មាន
 ពីរ ៣ ។ ដោយភាវនា . . . គឺ មានពីរ ៣ ។ ធម៌ ដែលមិន
 គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា (ជាបច្ច័យ នៃធម៌)
 ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ។ បេ ។
 គឺ ខន្ធទ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ភាវនា (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធទ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋាប្បធនំ ខន្ធទ
 . . . ខន្ធានំខ្យាយ (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ
 (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធានំខ្យាយ មហាក្ខត ១ . . . របស់ពួកអសញ្ញា-
 សត្វ . . . ចក្ខុយាននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ។ បេ ។
 កាយាយាននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ . . . ។

[៧០៥] លេខ ទស្សនៈនេះ គឺ ភាវណាយ បរិយា-

តត្ថោ ធម្មោ ទស្សនៈនេះ បរិយាតត្ថស្ស ធម្មស្ស
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ ទស្សនៈនេះ បរិយា-
តត្ថានំ ទត្ថានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ លេខ
ទស្សនៈនេះ គឺ ភាវណាយ បរិយាតត្ថោ ធម្មោ ភាវណាយ
បរិយាតត្ថស្ស ធម្មស្ស ... វត្ថុ ភាវណាយ បរិយា-
តត្ថានំ ទត្ថានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧០៦] ទស្សនៈនេះ បរិយាតត្ថោ ច លេខ ទស្ស-
នៈនេះ គឺ ភាវណាយ បរិយាតត្ថោ ច ធម្មោ ទស្សនៈនេះ
បរិយាតត្ថស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទស្សនៈនេះ បរិយាតត្ថោ ឯកោ ទត្ថោ ច វត្ថុ ច
តិណ្ណានំ ទត្ថានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
ទត្ថោ ... ។

[៧០៧] ទស្សនៈនេះ បរិយាតត្ថោ ច លេខ ទស្ស-
នៈនេះ គឺ ភាវណាយ បរិយាតត្ថោ ច ធម្មោ លេខ
ទស្សនៈនេះ គឺ ភាវណាយ បរិយាតត្ថស្ស ធម្មស្ស ...
ទស្សនៈនេះ បរិយាតត្ថោ ទត្ថោ ច បរិយាតត្ថោ ច
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧០៨] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ

ដោយភាវណា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយ
និស្សយប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធហោរិយ ដែលគួរលះ
ដោយទស្សនៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវណា (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលគួរលះ
ដោយភាវណា ... គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធហោរិយ ដែល
គួរលះ ដោយភាវណា ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧០៩] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី ធម៌ ដែល
មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវណាក្តី ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទ
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយ
និស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធទ ... ។

[៧១០] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី ធម៌ ដែលមិនគួរ
លះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវណាក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវណា ... គឺ
ខន្ធហោរិយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី មហាក្ខត្តិអោរិយក្តី
(ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុប្បាទរូប ។

(၈၀၉)   ပဟာနုဇ္ဈာ န ဝေ ဓိဗ္ဗယေဝ
 ကာတယ ဟာနုဇ္ဈာ န ဓဉ္စာ ကာတယ ပဟာ-
 ဗ္ဗ ဓဉ္စာဗ္ဗ ဓိဗ္ဗယဗျဋ္ဌယေဝ ပဋ္ဌယေ
 တယ ဟာနုဇ္ဈာ ဝါဏ ခုဇ္ဈာ န နိဗ္ဗ န
 ဂ္ဌိ ခဋ္ဌိ ဓိဗ္ဗယဗျဋ္ဌယေဝ ပဋ္ဌယေ ဝေ

[illegible]

(៧១០) និស្សនេន បហាតត្វា ជន្មោ និស្សនេន
 បហាតត្វិស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្យបនិស្សយោ អនន្តរ្យបនិស្សយោ បកត្វប-
 និស្សយោ ។ បកត្វបនិស្សយោ និស្សនេន បហាតត្វំ
 ភកំ ឧបនិស្សយ តាលាំ ហនតិ អនិច្ចំ អនិយតិ
 ... សង្ឃំ ភិក្ខុតិ និស្សនេន បហាតត្វំ តោសំ ...

(៧០៨) ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការនាគ្គី ធម៌ ដែលមិនគួរ
 លះ ដោយទិស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនាគ្គី ជាច្រើន នៃធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយការនា ដោយទិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល
 គួរលះ ដោយការនាគ្គី វត្ថុគ្គី ជាច្រើន នៃខន្ធ ៣ ដោយទិស្សៈ
 យប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ។

(៣១៩) ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការនាគ្គី ធម៌ ដែលមិនគួរ
 លះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនាគ្គី ជាប់ច្រើន នៃធម៌
 ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា ដោយ
 និស្សយច្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាវិជ្ជាយ ដែលគួរលះ ដោយការនាគ្គី
 មហាក្កុស្តាវិជ្ជាយក្ខី (ជាប់ច្រើន) នៃភូតចិត្តសម្មជានុរូប ។

(៧១០) ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាច្រើន ខែធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយឧបនិស្ស័យបច្ច័យ បានដល់
ការធូល្យបនិស្ស័យ គន្លងបនិស្ស័យ និងបកត្តៈ និស្ស័យ ។ បកត្តៈ
បនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល កាស្រីយ ឡូកៈ ដែលគួរលះ ដោយ
ទស្សនៈ ហើយសម្លាប់សត្វ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនទិព្វ
បំបែកសង្ឃ ឡូកៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ . . .

មោហា ... ជិដ្ឋិ ... បត្តនំ ឧបនិស្សាយ ទាណំ
 ហនតិ ... សង្ឃំ ភិក្ខុនិ ទស្សនេន បហាតញ្ចោ
 រកោ ... ជោសោ មោហា ជិដ្ឋិ ... បត្តនា
 ទស្សនេន បហាតត្វស្ស រកស្ស ជោសស្ស មោ-
 ហស្ស ជិដ្ឋិយា បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៧០០] ទស្សនេន បហាតញ្ចោ ធម្មោ ទេវ
 ទស្សនេន ន កាវិយាយ បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស ...
 អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្វរូបនិស្សយោ ។ បកត្វ-
 បនិស្សយោ ទស្សនេន បហាតត្វំ រកំ ឧបនិស្សាយ
 ទានំ ទេតិ សីលំ សមាធិយតិ ឧបោសថកម្មំ
 ករោតិ ។ សង្ខតំ ។ សមាបត្តិ ឧប្បទេតិ ទស្សនេន
 បហាតត្វំ ជោសំ ... បត្តនំ ឧបនិស្សាយ ទានំ
 ទេតិ ... សមាបត្តិ ឧប្បទេតិ ទស្សនេន បហាតញ្ចោ
 រកោ ... ជោសោ មោហា ជិដ្ឋិ ... បត្តនា
 សទ្ធាយ បញ្ញាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិ-
 កស្ស ទុក្ខស្ស ជលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទូរមោហា ... អវិជ្ជិ ... កាស្រ័យ ទូរសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយ
 សម្លាប់សត្វ ... ចំបែកសង្ឃ រកៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ...
 គោសៈ មោហៈ ជិដ្ឋិ ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃរកៈ
 គោសៈ មោហៈ ជិដ្ឋិ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧០១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌
 ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការតា ... បានដល់
 អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្វរូបនិស្សយ ។ បកត្វរូបនិស្សយ គឺ បុគ្គល
 កាស្រ័យទូររកៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ហើយទិវរាទ សមា-
 ចានសិល ធ្វើឧបោសថកម្ម ។ សេចក្តីប្រញូ ។ ញ្ញាវិសមាបត្តិ
 ឲ្យកើតឡើង ទូរគោសៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ...
 កាស្រ័យទូរសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយទិវរាទ ... ញ្ញាវិសមាបត្តិ ឲ្យកើត
 ឡើង រកៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ... គោសៈ មោហៈ
 ជិដ្ឋិ ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសត្វ បញ្ញា កាយិកសុខ
 កាយិកទុក្ខ និងជលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ឧប្បន្ទកថា: បញ្ចករ:

[៧១២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌

[៧១២] ការវិនាយ បហាតត្វោ ធម្មោ ការវិនាយ
បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស ឧបដិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
អារម្មណ្ឌបដិស្សយោ អនន្តរូបដិស្សយោ បកក្ខប-
ដិស្សយោ ។ បកក្ខបដិស្សយោ ការវិនាយ បហា-
តត្វោ កតោ ... ទោសោ មោហោ មាតោ ...
បតុណោ ការវិនាយ បហាតត្វស្ស ភកស្ស ទោសស្ស
មោហស្ស មាតស្ស បតុនាយ ឧបដិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ ។

ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្ម-
ណ្ឌបទិស្សយ អនន្តរូបទិស្សយ និងបកក្ខបទិស្សយ ។ បកក្ខប-
ទិស្សយ គឺ ភគៈ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ... ទោសៈ
មោហៈ មាតៈ ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃភគៈ ទោសៈ
មោហៈ មាតៈ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ដោយ
ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧១៣] ការវិនាយ បហាតត្វោ ធម្មោ ឧស្ស-
នេន បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស ឧបដិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ អារម្មណ្ឌបដិស្សយោ បកក្ខបដិស្សយោ ។
បកក្ខបដិស្សយោ ការវិនាយ បហាតត្វំ ភកំ ឧប-
ដិស្សយ ចាណំ ហានតិ ... សង្ឃំ ភិក្ខុតិ
ការវិនាយ បហាតត្វំ ទោសំ ... មោហំ ...
មាតំ ... បតុនំ ឧបដិស្សយ ចាណំ ហានតិ ...
សង្ឃំ ភិក្ខុតិ ការវិនាយ បហាតត្វោ កតោ ...

[៧១៣] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌

ដែលគួរលះ ដោយឧស្សនៈ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្ម-
ណ្ឌបទិស្សយ និងបកក្ខបទិស្សយ ។ បកក្ខបទិស្សយ គឺ បុគ្គល
អាស្រ័យ ខ្ញុំវាគៈ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ហើយសម្លាប់ស្ស ...
បំបែកសង្ឃ ខ្ញុំទោសៈ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ... ខ្ញុំមោហៈ
... ខ្ញុំមាតៈ ... អាស្រ័យ ខ្ញុំសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយសម្លាប់
សត្វ ... បំបែកសង្ឃ ភគៈ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ...

នោសោ មោហោ មាណោ ... បត្តនា ឧស្សនេន
បហាតត្វស្ស រាគស្ស នោសស្ស មោហស្ស ធិដ្ឋិយា
បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ សក-
កណ្ណោ ធន្ទរកោ បរកណ្ណោ ធន្ទរកស្ស ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ សកបរិក្កហោ ធន្ទរកោ
បរមរិក្កហោ ធន្ទរកស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៧១២] ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មោ នេវ
ឧស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
បកត្ថរូបនិស្សយោ ។ បកត្ថរូបនិស្សយោ ភាវនាយ
បហាតត្វំ រាគំ ឧបនិស្សយ នាធំ ទេតិ ...
សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ភាវនាយ បហាតត្វំ នោសំ
... មោហំ ... មាធំ ... បត្តនំ ឧបនិស្សយ
នាធំ ទេតិ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ភាវនាយ
បហាតត្វោ រកោ ... នោសោ មោហោ មាណោ
... បត្តនា សទ្ធាយ ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទោសៈ មោហៈ មាណៈ ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃរាគៈ
ទោសៈ មោហៈ ធិដ្ឋិ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នន្ទរកៈ ក្នុងកណ្ណាបស័ខ្ខន ជាបច្ច័យ នៃ
នន្ទរកៈ ក្នុងកណ្ណាវនេបុគ្គលដទៃ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នន្ទរកៈ
ក្នុងទ្រព្យដែលខ្លួនហ្នឹងហែងហើយ ជាបច្ច័យ នៃនន្ទរកៈ ក្នុងទ្រព្យ
ដែលបុគ្គលដទៃហ្នឹងហែងហើយ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧១២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថរូបនិស្សយ ។
បកត្ថរូបនិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវរាគៈ ដែលគួរលះ ដោយ
ការវិនា ហើយឲ្យបាន ... ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង នូវទោសៈ
ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ... នូវមោហៈ ... នូវមាណៈ ...
អាស្រ័យ នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យបាន ... ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យ
កើតឡើង រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ... ទោសៈ មោហៈ
មាណៈ ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា និងផលសមាបត្តិ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧១៥] នេវ ទិស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វោ

ធម្មោ នេវ ទិស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វស្ស
ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ្ឌ-
បទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្ថបទិស្សយោ ។
បកត្ថបទិស្សយោ សន្ធ�ំ ឧបទិស្សាយ នានំ
ទេតិ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ សីលំ ... សុតំ
នាតំ បញ្ញំ កាយិកំ សុខំ កាយិកំ ទុក្ខំ ទុក្ខ-
កោដលំ ... សេនាសនំ ឧបទិស្សាយ នានំ ទេតិ
... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ សន្ធា ... សីលំ សុតំ
នាតោ បញ្ញា កាយិកំ សុខំ កាយិកំ ទុក្ខំ ទុក្ខ-
កោដលំ ... សេនាសនំ សន្ធាយ បញ្ញាយ
កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ផល-
សមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧១៦] នេវ ទិស្សនេន ន ភាវនាយ

បហាតត្វោ ធម្មោ ទិស្សនេន បហាតត្វស្ស
ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្ម-
ណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្ថបទិស្ស-
យោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ សន្ធ�ំ ឧបទិស្សាយ ...

[៧១៥] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ

ដោយភាវនា ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិន
គួរលះ ដោយភាវនា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានផលការម្មណ្ឌប-
ទិស្ស័យ អនន្តរូបទិស្ស័យ និងបកត្ថបទិស្ស័យ ។ បកត្ថបទិស្ស័យ
គឺ បុគ្គល កាស្រីយ ខ្ញុំសព្វា ហើយឲ្យបាន ... ញ៉ាំងសមាបត្តិ
ឲ្យកើតឡើង ខ្ញុំសីល ... ខ្ញុំសុតៈ ចាតៈ បញ្ញា កាយិកសុខ
កាយិកទុក្ខ ផ្លូវ កោដន ... កាស្រីយ ខ្ញុំសេនាសនៈ ហើយឲ្យ
បាន ... ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សព្វា ... សីល សុតៈ
ចាតៈ បញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ ផ្លូវ កោដន ... សេនា-
សនៈ ជាច្រើន ខែសព្វា បញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ និងផល-
សមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧១៦] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ

ដោយភាវនា ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយ
ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានផលការម្មណ្ឌបទិស្ស័យ អនន្តរូបទិស្ស័យ និង
បកត្ថបទិស្ស័យ ។ បកត្ថបទិស្ស័យ គឺ បុគ្គល កាស្រីយ ខ្ញុំសព្វា ...

ទិដ្ឋី តណ្ហាតិ សីលំ ... សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ
 មាណំ ហនតិ ... សង្ឃំ កំណតិ សទ្ធា ...
 សេនាសនំ ធន្យនេន បហាតត្ថស្ស វាគស្ស
 តោសស្ស មោហស្ស ទិដ្ឋិយា បត្តនា ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧១៧] នេវ ធន្យនេន ន កាវនាយ បហា-
 តញ្ចា ធម្មោ កាវនាយ បហាតត្ថស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ្ឌបនិស្សយោ
 អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថ-
 បនិស្សយោ សន្តំ ឧបនិស្សាយ មាណំ ជម្លេតិ សីលំ
 ... បញ្ញា កាយិកំ សុខំ កាយិកំ ទុក្ខំ ឧត្តំ
 កោដលំ ... សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ មាណំ ជម្លេ-
 តិ សទ្ធា ... បញ្ញា កាយិកំ សុខំ កាយិកំ
 ទុក្ខំ ឧត្តំ កោដលំ ... សេនាសនំ កាវនាយ
 បហាតត្ថស្ស វាគស្ស តោសស្ស មោហស្ស មា-
 នស្ស បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ប្រការទិដ្ឋី នូវសីល ... កាស្រ័យ នូវសេនាសនៈ ហើយ
 សម្លាប់សត្វ ... បំបែកសង្ឃ សទ្ធា ... សេនាសនៈ ជា
 បច្ច័យ នៃកគៈ ពោសៈ មោហៈ ទិដ្ឋី និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដែល
 គួរលះ ដោយឧស្សនៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧១៧] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយឧស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 កាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយកាវនា ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ្ឌបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថប-
 និស្សយ ។ បកត្ថបនិស្សយ គឺ បុគ្គល កាស្រ័យ នូវសទ្ធា ហើយ
 ដំឡើងមានៈ នូវសីល ... នូវបញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ
 ផ្ទេរ កោដល ... កាស្រ័យ នូវសេនាសនៈ ហើយដំឡើងមានៈ
 សទ្ធា ... បញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ ផ្ទេរ កោដល ...
 សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃកគៈ ពោសៈ មោហៈ មានៈ និង
 សេចក្តីប្រាថ្នា ដែលគួរលះ ដោយកាវនា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៩០៨) នៅ ទស្សនៈ ទ ភាវាយ បរាត្រេ

ធម្មោ លេវ ធិស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថស្ស
 ធម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ-
 បុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ ។ អារម្មណបុរេជានំ ចត្តុ-
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ សោតំ ...
 យានំ ជ្ឈីវំ កាយំ រូបេ សន្នេ កន្ធ�េ វស-
 ដោជ្ឈត្វេ វត្ថុំ ... ទិព្វេន ចត្តុធា រូបំ បស្សតិ
 ទិព្វាយ សោតនាតុយា សន្នំ សុណាតិ រូបាយនំ
 ចត្តវិញ្ញាណស្ស ដោជ្ឈញាយនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
 បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វត្ថុបុរេជានំ ចត្តា-
 យនំ ចត្តវិញ្ញាណស្ស កាយាយនំ កាយ-
 វិញ្ញាណស្ស វត្ថុ លេវ ធិស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តត្ថានំ ទត្ថានំ បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(୧୦୯) ଯେ ଉତ୍ସୁକତା ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ସମ୍ପାଦନ

ជម្លោះ ឧស្ស័រ ដង បហាតព្វស្បី ឧត្តស្បី បុរេជានប្ប-
 ទ្ធាយ បទ្ធាយ អាម្ពលាបុរេជាន វត្ថុបុរេជាន ។

(៧១៨) ធម៌ ដែលបំណុល: ដោយស្មោះ: បំណុល:

ដោយការវិនា ជាច្រើន ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិន
គួរលះ ដោយការវិនា ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់ការមូលបុរេជាន
និងវត្ថុបុរេជាន ។ ការមូលបុរេជាន គឺ ច្បង ឃើញច្បាស់ ឆ្លុះ
ច្បាស់ ជាមិនខ្សោយ ជាទុក្ខ មិនមែនខ្ពង់ ឆ្លុះសោតៈ ... ឆ្លុះយានៈ
ដ៏ក្រៃ កាយ ពួកប្រ ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកដោដ្ឋព្វៈ
វត្ថុ ... ឃើញប្រ ដោយទិព្វចក្ខុ ពួកសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ
ប្រាយគនៈ (ជាច្រើន) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយផ្សាយគនៈ ជាច្រើន នៃ
កាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។ ឯវត្ថុបុរេជាន គឺ ចក្ខុ
យគនៈ (ជាច្រើន) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយគនៈ (ជាច្រើន) នៃ
កាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាច្រើន នៃខន្ធចាំជឿយ ដែលមិនគួរលះ
ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។

(៧៩) ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ

ដោយការនា ជាច្បង ខែនេះ ដែលគួរលះ ដោយស្បែក ដោយ
បុរេជាតិច្បង បានដល់ការម្ស្នាក់បុរេជាតិ និងវត្ថុបុរេជាតិ ។

អារម្មណបុរេជាន់ ចតុត្ថំ អស្សនេតិ អភិទទ្ទតិ តំ
 អារត្ត ទស្សនេន បហាតញ្ចោ រកោ ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋិ
 ឧប្បជ្ឈតិ វិចិត្តិត្តា ឧប្បជ្ឈតិ ទស្សនេន បហាតត្ថំ
 ឆោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។ វត្ថុ អស្សនេតិ
 អភិទទ្ទតិ តំ អារត្ត ទស្សនេន បហាតញ្ចោ រកោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ វិចិត្តិត្តា ឧប្បជ្ឈតិ
 ទស្សនេន បហាតត្ថំ ឆោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 វត្ថុបុរេជាន់ វត្ថុ ទស្សនេន បហាតត្ថានំ ទទ្ទានំ
 បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧២០] នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តញ្ចោ ធម្មោ ភាវនាយ បហាតត្ថស្ស ធម្មស្ស
 បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជានំ វត្ថុ-
 បុរេជានំ ។ អារម្មណបុរេជានំ ចតុត្ថំ អស្សនេតិ
 អភិទទ្ទតិ តំ អារត្ត ភាវនាយ បហាតញ្ចោ រកោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ភាវនាយ បហាតត្ថំ
 ឆោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ សោតំ ... តាយំ រូបេ ...

អារម្មណបុរេជានំ គឺ បុគ្គល ព្រឹក្សា រិក្សាយ ចំពោះចតុត្ថ រកៈ
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ប្រាជ្ញា ខ្ញុំចក្កនោះ ទើបកើតឡើង ធិដ្ឋិ
 កើតឡើង វិចិត្តិត្តា កើតឡើង គោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ កើតឡើង ។ បេ ។ បុគ្គល ព្រឹក្សា រិក្សាយ ចំពោះ
 វត្ថុ រកៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ប្រាជ្ញា ខ្ញុំចក្កនោះ ទើបកើត
 ឡើង ធិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិត្តា កើតឡើង គោមនស្ស ដែលគួរលះ
 ដោយទស្សនៈ កើតឡើង ។ ឯវត្ថុបុរេជានំ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃទទ្ធាន៍ឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយបុរេជាន-
 ប្បច្ច័យ ។

[៧២០] ធមិ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ដោយបុរេជាន-
 ប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជានំ និងវត្ថុបុរេជានំ ។ អារម្មណបុរេជានំ
 គឺ បុគ្គល ព្រឹក្សា រិក្សាយ ចំពោះចតុត្ថ រកៈ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា
 ប្រាជ្ញា ខ្ញុំចក្កនោះ ទើបកើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង គោមនស្ស
 ដែលគួរលះ ដោយភាវនា កើតឡើង ខ្ញុំសោតៈ ... តាយំ ភូមិ ...

ដោយដូច្នេះ . . . វត្ថុ អស្សុនេតិ អភិទទ្ទតិ តំ អារត្ត
 ភាវនាយ បហាតត្វោ ភកោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ ភាវនាយ បហាតត្វំ ឆោមនំស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ ភាវនាយ បហាតត្វានំ ទទ្ធានំ បុរេ-
 ជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧២០] និស្សនេន បហាតត្វោ ឆន្ទោ នេវ
 និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វស្ស ឆម្មស្ស
 បញ្ញាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ញាជានា និស្សនេន
 បហាតត្វា ទទ្ធា បុរេជានស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
 បញ្ញាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧២២] ភាវនាយ បហាតត្វោ ឆន្ទោ នេវ
 និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វស្ស ឆម្មស្ស
 បញ្ញាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ញាជានា ភាវនាយ
 បហាតត្វា ទទ្ធា បុរេជានស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
 បញ្ញាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ពួកដេដ្ឋន្តៈ . . . ព្រឹកអរ វិកាយ ចំពោះវត្ថុ ពតៈ ដែលគួរលះ ដោយ
 ភាវនា ប្រាជ្ញា ឡើយនោះ ទើបកើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោម-
 នស្ស ដែលគួរលះ ដោយភាវនា កើតឡើង ។ ឯវត្ថុបុរេជាន
 គឺ វត្ថុ ជាច្រើន នៃខន្ធចាំន៍ឡាយ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា
 ដោយបុរេជានច្រើន ។

[៧២១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយឧស្សនៈ ជាច្រើន នៃធម៌
 ដែលមិនគួរលះ ដោយឧស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយបញ្ញា-
 ជានច្រើន បានដល់បញ្ញាជាន គឺ ខន្ធចាំន៍ឡាយ ដែលគួរលះ
 ដោយឧស្សនៈ ជាច្រើន នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបញ្ញា-
 ជានច្រើន ។

[៧២២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាច្រើន នៃធម៌
 ដែលមិនគួរលះ ដោយឧស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយ
 បញ្ញាជានច្រើន បានដល់បញ្ញាជាន គឺ ខន្ធចាំន៍ឡាយ ដែលគួរលះ
 ដោយភាវនា ជាច្រើន នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបញ្ញា-
 ជានច្រើន ។

[៧២៣] នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តញ្ចា នធម្មា នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្ថស្ស ធម្មស្ស បន្ទាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បន្ទាជាតា នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថា
ទន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បន្ទាជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧២៤] ទស្សនេន បហាតត្ថា នធម្មា ទស្ស-
នេន បហាតត្ថស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ទស្សនេន បហាតត្ថា ទន្ធា
បន្តិមាធំ បន្តិមាធំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧២៥] ភាវនាយ បហាតត្ថា នធម្មា ភាវ-
នាយ បហាតត្ថស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ភាវនាយ បហាតត្ថា ទន្ធា
បន្តិមាធំ បន្តិមាធំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧២៦] នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថា
នធម្មា នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថស្ស
ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា

[៧២៣] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
ភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរ
លះ ដោយភាវនា ដោយបច្ចាជានប្បច្ច័យ បាទដល់បច្ចាជាន គឺ ខន្ធ
ទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា
ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ចាជានប្បច្ច័យ ។

[៧២៤] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំង
ឡាយ មុន ។ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំង
ឡាយ ក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៧២៥] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ
មុន ។ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ
ក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៧២៦] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
ភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរ
លះ ដោយភាវនា ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។

លេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតញ្ចា ទត្តា
 បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុលោមំ វេទានស្ស
 តោត្រកុ មគ្គស្ស វេទានំ មគ្គស្ស អាសេវនប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

(៣២៧) ទស្សនេន ភាវនាយ បហាតញ្ចា ធម្មោ
 ទស្សនេន បហាតញ្ចស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទស្សនេន បហាតញ្ចា ចេតនា សម្ប-
 យុត្តកានំ ទត្ថានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣២៨) ទស្សនេន បហាតញ្ចា ធម្មោ លេវ ទស្ស-
 នេន ន ភាវនាយ បហាតញ្ចស្ស ធម្មស្ស កម្ម-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នាណិកា ។
 សហជាតា ទស្សនេន បហាតញ្ចា ចេតនា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានានំ រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 នាណិកា ទស្សនេន បហាតញ្ចា ចេតនា វិចា-
 កានំ ទត្ថានំ កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ
 នៃទត្ថនាំឡើយ ក្រោយ ។ ដោយការសេវនប្បច្ច័យ អនុលោម (ជា
 បច្ច័យ) នៃតោត្រកុ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវេទានៈ តោត្រកុ (ជា
 បច្ច័យ) នៃមគ្គ វេទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយការសេវនប្បច្ច័យ ។

(៣២៩) ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដែលគួរលះ
 ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយ
 កម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
 នៃពួកសម្បយុត្តកក្កន ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៣៣០) ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និវេទនានិកៈ ។ សហ-
 ជាត គឺ ចេតនា ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ និវេទនានិកៈ គឺ ចេតនា
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្នុងផង ពួក
 កដត្តាបូជន ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៧២៩] ធម្មនេន បហាតត្វា ធម្មោ ធម្ម-
នេន បហាតត្វស្ស ច នេវ ធម្មនេន ន ភាវ-
នាយ បហាតត្វស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ធម្មនេន បហាតត្វា ចេតនា សម្ម-
យុត្តកានំ ទត្ថានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូតានំ កម្មប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៣០] ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មោ ភាវនាយ
បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ភាវនាយ បហាតត្វា ចេតនា សម្មយុត្តកានំ
ទត្ថានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៣១] ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មោ នេវ ធម្ម-
នេន ន ភាវនាយ បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស កម្មប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ភាវនាយ បហាតត្វា ចេតនា ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានំ រូតានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៣២] ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មោ ភាវនាយ
បហាតត្វស្ស ច នេវ ធម្មនេន ន ភាវនាយ
បហាតត្វស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ភាវនាយ បហាតត្វា ចេតនា សម្មយុត្តកានំ ទត្ថានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូតានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧២៩] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយស្សនៈ ជាច្រើន នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយស្សនៈផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយការិនាផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលគួរ
លះ ដោយស្សនៈ ជាច្រើន នៃពួកសម្បយុត្តកក្កន៍ ពួកចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៧៣០] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការិនា ជាច្រើន នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយការិនា ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលគួរលះ
ដោយការិនា ជាច្រើន នៃពួកសម្បយុត្តកក្កន៍ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៧៣១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការិនា ជាច្រើន នៃធម៌
ដែលមិនគួរលះ ដោយស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការិនា ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលគួរលះ ដោយការិនា ជាច្រើន នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៧៣២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការិនា ជាច្រើន នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយការិនាផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយការិនាផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែល
គួរលះ ដោយការិនា ជាច្រើន នៃពួកសម្បយុត្តកក្កន៍ ពួកចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៧៣៣] លេខ ទស្សនវិចារ ឯ ភាវនាយ បហានត្រោ
 ធម្មោ លេខ ទស្សនវិចារ ឯ ភាវនាយ បហានត្រោ
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ជាតា-
 ទណ៌កា ។ សហជាតា លេខ ទស្សនវិចារ ឯ
 ភាវនាយ បហានត្រោ ចេតនា សម្បយុត្តកាន់
 ទទ្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាធិក្ខ រូបាធិ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ លេខ ទស្សនវិចារ ឯ
 ភាវនាយ បហានត្រោ ចេតនា សម្បយុត្តកាន់
 ទទ្ធានំ កដត្តា ច រូបាធិ ។ ជាតាទណ៌កា លេខ
 ទស្សនវិចារ ឯ ភាវនាយ បហានត្រោ ចេតនា
 វិចារកាន់ ទទ្ធានំ កដត្តា ច រូបាធិ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៧៣៤] លេខ ទស្សនវិចារ ឯ ភាវនាយ បហា-
 នត្រោ ធម្មោ លេខ ទស្សនវិចារ ឯ ភាវនាយ បហា-
 នត្រោ ធម្មស្ស វិចារកម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកា
 លេខ ទស្សនវិចារ ឯ ភាវនាយ បហានត្រោ ឯកោ
 ឧត្តោ តិណ្ឌន្តំ ទទ្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាធិក្ខ រូបាធិ
 វិចារកម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ទទ្ធា
 វត្ថុស្ស វិចារកម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៣៥] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិន
 គួរលះ ដោយភាវនា ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ទិវនានាទ-
 ណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ពួកចិត្ត-
 សម្បជានុប្បដង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលមិនគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង
 ពួកកដត្តាប្បដង ក្នុងទណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ឯនានាទណិកៈ គឺ ចេតនា
 ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ
 នៃពួកវិចារកក្នុងផង ពួកកដត្តាប្បដង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៧៣៦] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយវិចារកម្មប្បច្ច័យ គឺ វិចារកក្នុង ១ ដែល
 មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ
 ៣ ផង ពួកចិត្តសម្បជានុប្បដង ដោយវិចារកម្មប្បច្ច័យ ខន្ធាន៍ឡាយ
 ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ក្នុងទណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិចារកម្មប្បច្ច័យ ។

[៧៣៥] ទស្សនេន បហាតត្វា ធម្មោ ទស្ស-

នេន បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ សង្ខតំ ។ កតាដ្ឋីកាហោ ។ សត្ត
បញ្ញា ។ . . . ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុ-
ន្ទ្រិយញ រូបជីវិតន្ទ្រិយញ ។ សត្ត បញ្ញា ។
ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សម្មយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា ទស្ស-
នេន បហាតត្វា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូធានំ វិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ទស្សនេន
បហាតត្វា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៣៦] ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មោ ទេវ

ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស វិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។
ឥន្ទ្រិយ ទស្សនេន សទិសំ ។

[៧៣៧] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាច្រើន នៃ

ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអាហារប្បច្ចយ ។ សេចក្តី
បំប្រួញ ។ កតាដ្ឋីកាហោ ។ បញ្ញា ៧ ។ . . ជាច្រើន
ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ ចក្ខុន្ទ្រិយក្តី រូបជីវិតន្ទ្រិយក្តី ។ បញ្ញា ៧ ។
ជាច្រើន ដោយឈានប្បច្ចយ ជាច្រើន ដោយមគ្គប្បច្ចយ ជាច្រើន
ដោយសម្មយុត្តប្បច្ចយ ជាច្រើន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ចយ បានដល់
សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធានិវឌ្ឍនយ ដែលគួរ
លះ ដោយទស្សនៈ ជាច្រើន នៃភ្នែកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធានិវឌ្ឍនយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
ជាច្រើន នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។

[៧៣៨] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាច្រើន នៃធម៌

ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយវិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ បទនេះ ប្រហែល
គ្នានឹងទស្សនៈដែរ ។

ទស្សនៈ អន្តរជាតិ:

ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយការនា ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
ចុះរេជាត និងបច្ចាជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធចាំន់ឡាយ ដែលមិនគួរលះ
ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃភ្នកចិត្ត-
សមុដ្ឋានច្រ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធចាំន់ឡាយ ដែលមិនគួរលះ
ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃភ្នកកងត្តាច្រ
កងខណៈនៃបដិបទ្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធចាំន់ឡាយ ជាបច្ច័យ
នៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធចាំន់ឡាយ ដោយ
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯចុះរេជាត គឺ ចក្ខុយាននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
ចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយាននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធចាំន់ឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
ការនា ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាត គឺ ខន្ធចាំន់ឡាយ
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ
នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៧៣៨] នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វា
 ធម្មោ ទស្សនេន បហាតត្វាស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជានំ វត្ថុ ទស្សនេន បហា-
 តត្វានំ ទត្វានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៣៩] នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តត្វា ធម្មោ ភាវនាយ បហាតត្វាស្ស ធម្មស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជានំ វត្ថុ ភាវនាយ
 បហាតត្វានំ ទត្វានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៤០] ទស្សនេន បហាតត្វា ធម្មោ ទស្សនេន
 បហាតត្វាស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទស្សនេន បហាតត្វា ឃិកោ ទត្វោ តិណ្ណន្តំ ទត្វានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទត្វា . . . ។

[៧៤១] ទស្សនេន បហាតត្វា ធម្មោ នេវ
 ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វាស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជានំ បច្ឆាជានំ ។
 សហជានា ទស្សនេន បហាតត្វា ទត្វា ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នានំ រូតានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជានា
 ទស្សនេន បហាតត្វា ទត្វា បុរេជានស្ស វេទស្ស
 កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៣៨] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាន គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធថាវ័ន៍
 ឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៧៣៩] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាន គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធថាវ័ន៍ឡាយ
 ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៧៤០] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 គួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទ ដែលគួរលះ
 ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធល . . . ។

[៧៤១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាន និងបច្ឆាជាន ។ សហជាន គឺ ខន្ធថាវ័ន៍ឡាយ
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាន គឺ ខន្ធថាវ័ន៍ឡាយ ដែលគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៧៤២] និស្សនេន បហាតត្វោ ធម្មោ និស្ស-
 នេន បហាតត្វស្ស ច នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្វស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 និស្សនេន បហាតត្វោ ឯកោ ទន្ធា តិណ្ណន្នំ
 ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានញ្ច រូបាទំ ទ្វេ ទន្ធា ... ។
 ភាវនាយ បហាតត្វោ ធម្មោ ភាវនាយ បហាតត្វស្ស
 ធម្មស្ស ... តីណិ ។ និស្សនេន សនិសំ កាតវំ ។

[៧៤៣] នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តត្វោ ធម្មោ នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តត្វស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ រាហារំ វត្ថុន្តិយំ ។ សហ-
 ជាតោ នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តត្វោ ឯកោ ទន្ធា តិណ្ណន្នំ ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 ធានញ្ច រូបាទំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
 ក្កុណោ ទន្ធា វត្ថុស្ស វត្ថុ ទន្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ ។ សន្និទ្ធីតំ ។ អសញ្ញា-
 សន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ... ។ បុរេជាតំ បច្ចុ-
 អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ សោតំ ...

[៧៤៤] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ គឺ ១១១ ដែលគួរ
 លះ ដោយទស្សនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ១១៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រផង
 ១១២ ... ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា (ជាបច្ច័យ)
 នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ... គឺ មានពីរ ៣ ។ បណ្ឌិត
 គប្បី ធ្វើឱ្យប្រហែលគ្នាដោយទស្សនៈដែរ ។

[៧៤៥] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត
 បច្ឆាជាត អាហារ និងវត្ថុន្តិយំ ។ សហជាត គឺ ១១១ ដែល
 មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ
 នៃ១១៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រផង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ១១៣
 ឡាយ (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃ១១៣ឯឡាយ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។
 មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ។ ឯបុរេជាត គឺ បុគ្គល
 ឃើញច្បាស់ ខ្លីចក្ខុ ជាដើមទៀត ជាដុក មិនមែនខ្លួន ខ្លួនសាតៈ ...

កាយំ រូបេ ... ដោដ្ឋត្វេ ... វត្ថុំ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ
 អនត្តតោ វិបស្សនំ ទិព្វេន ធុត្តតោ រូបំ បស្សនំ
 ទិព្វាយ សោតតាតុយា សន្នំ សុណាតិ រូបាយតនំ
 ធុត្តវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋត្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
 ចក្ខាយតនំ ធុត្តវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយ-
 វិញ្ញាណស្ស វត្ថុ នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតញ្ចំ ទទ្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បច្ចាជាតា នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតញ្ច
 ទទ្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។ កតតធឿកាពោ អាហារោ
 ឥមស្ស កាយស្ស រូបដិវត្តិទ្ធិយំ កតតត្ថាទ្ធានំ ។

[៧២២] នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តញ្ចា នម្មោ ទស្សនេន បហាតញ្ចស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតំ ធុត្តំ អស្សាទេតិ
 អភិទទ្ធាតិ តំ អាវត្ត ទស្សនេន បហាតញ្ចោ វាតា
 ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋំ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ នោ-
 មទស្សំ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ ... វត្ថុំ អស្សាទេតិ
 វត្ថុ ទស្សនេន បហាតញ្ចំ ទទ្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

កាយ ព្ពត្ថរូប ... ព្ពត្ថជាដ្ឋត្វេ ... បេត្រាច្យាសំ ឫវត្ថុ ជាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញនូវរូប ដោយវិទូចក្ក ឮសំឡេង ដោយ
 ទិព្វសោតតាតុ រូបាយគនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោដ្ឋត្វា-
 យគនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចក្ខាយគនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
 ចក្កវិញ្ញាណ កាយាយគនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធវាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ភាវនា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ចាជាត គឺ ខន្ធវាំងឡាយ ដែល
 មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃកាយ
 នេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ កតតធឿកាហារ (ជាបច្ច័យ)
 នៃកាយនេះ រូបដិវត្តិទ្ធិយំ (ជាបច្ច័យ) នៃព្ពត្ថកដ្ឋត្ថារូប ។

[៧២២] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអត្ថិ-
 ប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ បុគ្គល ព្រឹក្សករ រីករាយ ចំពោះចក្ក
 ពតៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ប្រាជ្ញា ឡូចក្កនោះ ទើបកើតឡើង
 ទិដ្ឋំ កើតឡើង វិចិត្តិច្ឆា កើតឡើង បោមទស្ស កើតឡើង ចំពោះ
 សោតៈ ... បុគ្គល ព្រឹក្សករ ចំពោះវត្ថុ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ
 វាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៧៤៥] នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-

តញ្ចា ធម្មា ភាវនាយ បហាតត្ថស្ស ធម្មស្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតំ ចត្តំ អស្សនេនិ
អភិនន្តតិ តំ អារត្ត ភាវនាយ បហាតញ្ចា វគោ
ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ភាវនាយ បហាតត្ថំ
នោមនស្សំ ... សោតំ ... វត្ថុ អស្សនេនិ អភិនន្តតិ
វត្ថុ ភាវនាយ បហាតត្ថានំ ទត្ថានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៧៤៦] និស្សនេន បហាតញ្ចា ច នេវ និស្ស-

នេន ន ភាវនាយ បហាតញ្ចា ច ធម្មា និស្សនេន
បហាតត្ថស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ និស្សនេន
បហាតញ្ចា វគោ ទត្ថោ ច វត្ថុ ច តិណ្ឌន្នំ ទត្ថានំ
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទេ ទត្ថោ ច វត្ថុ ច ... ។

[៧៤៧] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ

ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការនា ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ បុគ្គល គ្រេកអរ រីករាយ ចំពោះចក្ខុ
រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយការនា ប្រាជ្ញា ខ្ញុំចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង
ទិដ្ឋិ កើតឡើង ដោយទស្សនៈ ដែលគួរលះ ដោយការនា ... ចំពោះ
សោតៈ ... បុគ្គល គ្រេកអរ រីករាយ ចំពោះវត្ថុ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធជាន់ឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការនា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៧៤៨] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី ធម៌ ដែល

មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការនាក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហ-
ជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយ
ទស្សនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២
ក្តី វត្ថុក្តី ... ។

[៧៤៦] ឧស្សនេន បហាតត្វោ ច នេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វោ ច នធម្មា នេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតា ឧស្សនេន បហាតត្វា ខត្វា ច បហាគ្វតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានាធំ រូបាធំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ឧស្សនេន បហាតត្វា ខត្វា ច កតតជ្ឈីការោ អាហារោ ច ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ឧស្សនេន បហាតត្វា ខត្វា ច រូបជីវិត្តិយញ្ចកដត្តារូបាធំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៤៧] ភាវនាយ បហាតត្វោ ច នេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វោ ច នធម្មា ភាវនាយ បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស . . . ។ បេ ។ ទ្វេ បញ្ញា តាតត្វា ។

[៧៤៨] ឧស្សនេន បហាតត្វោ ធម្មោ ឧស្សនេន បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិភតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៤៧] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បាទដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ខន្ធបាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី មហាកូតបាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ ខែពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធបាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី កតតជ្ឈីការោក្តី ជាបច្ច័យ ខែកាយនេះ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធបាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី រូបជីវិត្តិយក្តី ជាបច្ច័យ ខែពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៧៤៨] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនាក្តី ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាក្តី (ជាបច្ច័យ) ខែធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា . . . ។ បេ ។ បញ្ញា ២ ឧប្បិទ្កេត្តុះ ។

[៧៤៩] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិភតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអវិភតប្បច្ច័យ ។

[៧៥០] ហេតុយា សត្ត អាម្ពណោ អដ្ឋ អធិ-

បតិយា នស អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត
សហជាតេ ធន អញ្ញមញ្ញោ តីណិ ជិស្សយេ តេរស
ឧបជិស្សយេ អដ្ឋ បុរាជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ
តីណិ កាសវនេ តីណិ កក្កេ សត្ត វិចាតេ
ឯកំ អាហារេ សត្ត វេទ្ធ្មិយេ សត្ត ឈានេ សត្ត
មាត្ត សត្ត សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ បញ្ច
អត្ថិយា តេរស នត្ថិយា សត្ត វិគតេ សត្ត អវិគតេ
តេរស ។ ឯវំ គណេតត្ថំ ។

អនុលោម ។

[៧៥១] នស្សនេន បហាតញ្ញោ ធម្មោ នស្ស-

នេន បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបជិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៥០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានករៈ ៧ ក្នុងការប្បណប្បច្ច័យ

មានករៈ ៨ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានករៈ ១០ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ
មានករៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានករៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ
មានករៈ ៨ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានករៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
ករៈ ១៣ ក្នុងឧបជិស្សយប្បច្ច័យ មានករៈ ៨ ក្នុងបុរាជាតប្បច្ច័យ មាន
ករៈ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានករៈ ៣ ក្នុងកាសវនប្បច្ច័យ
មានករៈ ៣ ក្នុងកក្កប្បច្ច័យ មានករៈ ៧ ក្នុងវិចាតប្បច្ច័យ មាន
ករៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានករៈ ៧ ក្នុងវេទ្ធ្មិយប្បច្ច័យ មាន
ករៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានករៈ ៧ ក្នុងមាត្រប្បច្ច័យ មានករៈ ៧
ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានករៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានករៈ ៥
ក្នុងអត្ថប្បច្ច័យ មានករៈ ១៣ ក្នុងនត្ថប្បច្ច័យ មានករៈ ៧ ក្នុងវិគ-
តប្បច្ច័យ មានករៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានករៈ ១៣ ។ បណ្ឌិត
តប្បវិចារិយាននៈចុះ ។

ឯ អនុលោម ។

[៧៥១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌

ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយការប្បណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបជិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧៩២] និស្សនេន បហាតត្វា ធម្មោ នេវ
 និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាតា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៩៣] និស្សនេន បហាតត្វា ធម្មោ និស្ស-
 នេន បហាតត្វា ធម្មោ នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្វា ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៧៩៤] ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មោ ភាវនាយ
 បហាតត្វា ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៧៩៥] ភាវនាយ បហាតត្វា ធម្មោ និស្សនេន
 បហាតត្វា ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៩៦] ធម៌ វេលត្ថលៈ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ វេលមិនត្ថលៈ ដោយទស្សនៈ មិនត្ថលៈ ដោយការវិនា-
 ដោយការម្សោយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាតាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៧៩៧] ធម៌ វេលត្ថលៈ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ វេលត្ថលៈ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ វេលមិនត្ថលៈ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនត្ថលៈ ដោយការវិនាផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[៧៩៨] ធម៌ វេលត្ថលៈ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 វេលត្ថលៈ ដោយការវិនា ដោយការម្សោយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
 សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧៩៩] ធម៌ វេលត្ថលៈ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 វេលត្ថលៈ ដោយទស្សនៈ ដោយការម្សោយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧៥៦] ភាវនាយ បហាតញ្ចោ ធម្មោ នេវ
នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតញ្ចស្ស ធម្មស្ស
អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បន្តាជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៥៧] ភាវនាយ បហាតញ្ចោ ធម្មោ ភាវនាយ
បហាតញ្ចស្ស ច នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តញ្ចស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៥៨] នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តញ្ចោ ធម្មោ នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តញ្ចស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បន្តាជាតប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៥៩] នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តញ្ចោ ធម្មោ នស្សនេន បហាតញ្ចស្ស ធម្មស្ស
អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៦០] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយ
អាម្ពណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៧៦១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[៧៦២] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ចុប្បន្នប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[៧៦៣] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៧៦០] នៅ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វោ
នឡា ភាវនាយ បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស អារម្មណ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរោជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៦១] ទស្សនេន បហាតត្វោ ច នៅ ទស្ស-
នេន ន ភាវនាយ បហាតត្វោ ច នឡា ទស្សនេន
បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស ... សហជានំ បុរោជានំ ។

[៧៦២] ទស្សនេន បហាតត្វោ ច នៅ ទស្ស-
នេន ន ភាវនាយ បហាតត្វោ ច នឡា នៅ
ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស ...
សហជានំ បច្ឆាជានំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។

[៧៦៣] ភាវនាយ បហាតត្វោ ច នៅ ទស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្វោ ច នឡា ភាវនាយ បហា-
តត្វស្ស ធម្មស្ស ... សហជានំ បុរោជានំ ។

[៧៦៤] ភាវនាយ បហាតត្វោ ច នៅ ទស្ស-
នេន ន ភាវនាយ បហាតត្វោ ច នឡា នៅ
ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស ...
សហជានំ បច្ឆាជានំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។

[៧៦០] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
បុរោជានប្បច្ច័យ ។

[៧៦១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ធម៌ ដែលមិនគួរ
លះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ... បានដល់សហជាន និងបុរោជាន ។

[៧៦២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ធម៌ ដែលមិន
គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ...
បានដល់សហជាន បច្ឆាជាន អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។

[៧៦៣] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ធម៌ ដែល
មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ធម៌ (ជាបច្ច័យ)
នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ... បានដល់សហជាន និង
បុរោជាន ។

[៧៦៤] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ធម៌ ដែលមិន
គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃ
ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ...
បានដល់សហជាន បច្ឆាជាន អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។

[៧៦៥] នហេតុយា ចុទ្ទស នអារម្មណេ ចុទ្ទស
 នអធិបតីយា ចុទ្ទស នអនន្តរេ ចុទ្ទស នសមនន្តរេ
 ចុទ្ទស នសហជាតេ នស នអញ្ញាបញ្ញេ នស
 ននិស្សយេ នស នឧបនិស្សយេ ចុទ្ទស នបុរេជាតេ
 ចុទ្ទស នបច្ឆាជាតេ ចុទ្ទស នអាសេវនេ ចុទ្ទស
 នកម្មេ ចុទ្ទស នវិចារតេ ចុទ្ទស នអាហារេ ចុទ្ទស
 នឥន្ទ្រិយេ ចុទ្ទស នឈានេ ចុទ្ទស នមក្កេ ចុទ្ទស
 នសម្បយុត្តេ នស នវិប្បយុត្តេ អដ្ឋ នោអត្ថិយា
 អដ្ឋ នោនត្ថិយា ចុទ្ទស នោវិតតេ ចុទ្ទស នោ-
 អវិតតេ អដ្ឋ ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

(៧៦៥) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១៤ ក្នុងនអធិបតីប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១៤ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤ ក្នុងនសហជាត៍
 ប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនអញ្ញាបញ្ញាប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុង
 ននិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៤ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១៤ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១៤ ក្នុងនវិចារកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១៤ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១៤ ក្នុងនមក្កប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១០ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងនោអត្ថិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៨ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១៤ ក្នុងនោអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ។ បណ្ឌិត គប្បីរក
 យ៉ាងនេះចុះ ។

(៧៦៦) ឈោតុប្បច្ចយា អារាជ្ជលោ សត្វ ...

ឧអធិបតីយា សត្វ ឧអនន្តរេ សត្វ ឧសមនន្តរេ
សត្វ ឧអញ្ញាមញ្ញោ តីណិ ឧឧបនិស្សយេ សត្វ
ឧបុរេជានេ សត្វ ឧបច្ឆានានេ សត្វ ឧអាសវានេ សត្វ
ឧតាម្មេ សត្វ ឧវិភានេ សត្វ ឧអាហារេ សត្វ
ឧន្រ្ទិយេ សត្វ ឧឈានេ សត្វ ឧមាត្តេ សត្វ
ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ឧោធន្តិយា
សត្វ ឧោវិភានេ សត្វ ។ ឯវំ គណេតត្ថំ ។

អនុលោមប្បដ្ឋានំ ។

(៧៦៧) ឈោតុប្បច្ចយា អារាជ្ជលោ អដ្ឋ ...

អធិបតីយា ឧស អនន្តរេ សត្វ សមនន្តរេ សត្វ
សហជានេ ឯវំ អញ្ញាមញ្ញោ តីណិ ឯស្សយេ
វេរាស ឧបនិស្សយេ អដ្ឋ បុរេជានេ តីណិ

(៧៦៦) ក្នុងការប្រឡងប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ព្រះហស្តប្បដ្ឋាន

... ក្នុងអធិបតីប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋាន មានព្រះ
៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋាន មាន
ព្រះ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងឧបុរេជានប្បដ្ឋាន
មានព្រះ ៧ ក្នុងឧបច្ឆានានប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងឧអាសវានប្បដ្ឋាន
មានព្រះ ៧ ក្នុងឧតាម្មេប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងឧវិភានប្បដ្ឋាន មាន
ព្រះ ៧ ក្នុងឧមាត្តេប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងឧន្រ្ទិយប្បដ្ឋាន មាន
ព្រះ ៧ ក្នុងឧឈានប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងឧមាត្តេប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧
ក្នុងឧសម្បយុត្តប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧
ក្នុងឧោធន្តិយប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងឧោវិភានប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ។
បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋានំ ។

(៧៦៧) ក្នុងការប្រឡងប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៨ ព្រះហស្តប្បដ្ឋាន

... ក្នុងអធិបតីប្បដ្ឋាន មានព្រះ ១០ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧
ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងសហជានប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៨
ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋាន មានព្រះ ១៧
ក្នុងឧបុរេជានប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៨ ក្នុងឧបុរេជានប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៧

បច្ឆាជាតេ ភីណំ អាសេវនេ ភីណំ កម្មេ សត្ត
 វិជាកេ ឯកំ អាហារេ សត្ត ឥន្ទ្រិយេ សត្ត
 ឈានេ សត្ត មក្កេ សត្ត សម្មយុត្តេ ភីណំ វិប្ប-
 យុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា តេរស នត្ថិយា សត្ត វិគតេ
 សត្ត អវិគតេ តេរស ។ ឯវំ គណេតត្វំ ។

បច្ចនិយានុលោម ។

ឧស្សនត្ថិកៈ អដ្ឋមំ និដ្ឋិតំ

ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានព៌រៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានព៌រៈ ៣
 ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានព៌រៈ ៧ ក្នុងវិជាកប្បច្ច័យ មានព៌រៈ ១ ក្នុង
 អាហារប្បច្ច័យ មានព៌រៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានព៌រៈ ៧ ក្នុង
 ឈានប្បច្ច័យ មានព៌រៈ ៧ ក្នុងមក្កប្បច្ច័យ មានព៌រៈ ៧ ក្នុងសម្ម-
 យុត្តប្បច្ច័យ មានព៌រៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានព៌រៈ ៥ ក្នុង
 អត្ថិប្បច្ច័យ មានព៌រៈ ១៣ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានព៌រៈ ៧ ក្នុងសត្តប្ប-
 ច្ច័យ មានព៌រៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានព៌រៈ ១៣ ។ បណ្ឌិត
 គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនិយានុលោម ។

ចប់ ឧស្សនត្ថិកៈ ទី ៥

របៀបប្រើប្រាស់
 បង្កាន់សូរ បត្យុត្តា រាជោ
 អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ បច្ច័ម៌
 មាតិកាបត្រានិ

មាតិកា	អង្គ
វិចិត្រតិកា	
បដិច្ចវារៈ	១
អនុលោម	”
បច្ចនីយ៍	៣៧
អនុលោមប្បច្ចនីយ៍	៦៦
បច្ចនីយានុលោម	”
បច្ចយវារៈ	”
អនុលោម	”
បច្ចនីយ៍	៧២
សំសង្កតវារៈ	៧៨
អនុលោម	”
បច្ចនីយ៍	៨១
បញ្ញាវារៈ	៨២
អនុលោម	”
បច្ចនីយ៍	២៣០

របៀបប្រើប្រាស់
 បង្កាន់ បត្យុត្តា
 អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន ខាងចុង
 សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
វិចិត្រតិកា	
បដិច្ចវារៈ	១
អនុលោម	”
បច្ចនីយៈ	៣៧
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ	៦៦
បច្ចនីយានុលោម	”
បច្ចយវារៈ	”
អនុលោម	”
បច្ចនីយៈ	៧២
សំសង្កតវារៈ	៧៨
អនុលោម	”
បច្ចនីយៈ	៨១
បញ្ញាវារៈ	៨២
អនុលោម	”
បច្ចនីយៈ	២៣០

មាតិកា	អង្ក
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	២២០
បច្ចនីយានុលោមិ	២២១
បីតិវគ្គ	
បដិច្ចវារៈ	២២៣
អនុលោមំ	"
បច្ចនីយំ	២២៧
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	២២២
បច្ចនីយានុលោមិ	"
បញ្ញាវារៈ	២២៣
អនុលោមំ	"
បច្ចនីយំ	២២៦
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	២២៧
បច្ចនីយានុលោមិ	"
ទស្សនវគ្គ	
បដិច្ចវារៈ	៣០១
អនុលោមំ	"
បច្ចនីយំ	៣១០
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	៣១២

មាតិកា	ទំព័រ
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ	២២០
បច្ចនីយានុលោម	២២១
បីតិវគ្គ	
បដិច្ចវារៈ	២២៣
អនុលោម	"
បច្ចនីយៈ	២២៧
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ	២២២
បច្ចនីយានុលោម	"
បញ្ញាវារៈ	២២៣
អនុលោម	"
បច្ចនីយៈ	២២៦
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ	២២៧
បច្ចនីយានុលោម	"
ទស្សនវគ្គ	
បដិច្ចវារៈ	៣០១
អនុលោម	"
បច្ចនីយៈ	៣១០
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ	៣១២

មាតិកា	រង្វង់
បច្ចនីយានុលោម	៣១៧
សហជានករេ	៣២០
បច្ចយករេ	"
អនុលោម	"
បច្ចនីយំ	៣២៧
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	៣៣៧
បច្ចនីយានុលោម	"
សំសង្កករេ	៣៣៧
អនុលោម	"
បច្ចនីយំ	៣២១
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	៣២៣
បច្ចនីយានុលោម	"
សម្បយុត្តករេ	៣២២
បញ្ញាករេ	"
អនុលោម	"
បច្ចនីយំ	៣៨៣
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	៣៨៨
បច្ចនីយានុលោម	"

មាតិកា	រង្វង់
បច្ចនីយានុលោម	៣១៧
សហជានករេ	៣២០
បច្ចយករេ	"
អនុលោម	"
បច្ចនីយៈ	៣២៨
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ	៣៣៨
បច្ចនីយានុលោម	"
សំសង្កករេ	៣៣៧
អនុលោម	"
បច្ចនីយៈ	៣២១
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ	៣២៣
បច្ចនីយានុលោម	"
សម្បយុត្តករេ	៣២២
បញ្ញាករេ	"
អនុលោម	"
បច្ចនីយៈ	៣៨៣
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ	៣៨៨
បច្ចនីយានុលោម	"

វិទ្យុបាហ្ម	អវិទ្យុបាហ្ម	អង្គ	រដ្ឋលេខាយ	ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
សវត្ត	សវត្ត	១	១៣	ចិត្តសមដ្ឋាន	ចិត្តសមដ្ឋាន	៦៧	១៩
អវិចារេ	អវិចារេ	៨	៦	គប្បរាប	គប្បរាប	១៧	១៧
សវត្ត	សវត្ត	៦៥	៣	ប្រកបវិចារេ	ប្រកបដោយវិចារេ	៧២	៦
អវត្តវិចារេ	អវត្តវិចារេ	១៧៧	១០	កាលវល័ន	កាលយល់តាម	៨១	៤
វិចារស្ស	វិចារស្ស	១៨១	៦	វត្តៈ	វត្តៈ	៨៧	១៧
អវត្តវិចារ	អវត្តវិចារ	១៩៤	៤	មិនមានខ្លួន	មិនមែនខ្លួន	៩៥	១៨
មគស្ស	មគស្ស	១៩៥	១០	ដែលមិនមានវត្តៈ	ដែលមិនមានវត្តៈ	៩៧	១៧
ឥមនា	ឥមនា	១៩៨	៥	ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ៧	ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ	១០១	៤
សវត្តសវិចារេ	សវត្តសវិចារេ	២៣៩	៤០	ជាទីឲ្យគោរព	ជាទីគោរព	១០៦	១៧
បីតិសហគតតោ	បីតិសហគតតោ	២៤៥	១០	ឲ្យជាទីឲ្យគោរព	ឲ្យជាទីគោរព	„	„
នវិចារេ	នវិចារេ	២៩៨	៤	បរិកម្មនៃចក្ខុវត្ថុ	បរិកម្មនៃចក្ខុវត្ថុ... ១១២	៧	៧
អារម្ម	អារម្ម	៣២៦	១០	ដោយអន្តរប្បច្ច័យ	ដោយអន្តរប្បច្ច័យ	១១៥	៧
ឧប្បនិស្សយប្បច្ច័យ	ឧប្បនិស្សយប្បច្ច័យ	៣២៧	១០	វិចារៈផង	វិចារៈផង	១២០	៥
នសមនប្បច្ច័យ	នសមនប្បច្ច័យ	៣៣២	៤	ប្រកដោយ	ប្រកដោយ	១២៨	៤
សម្បយត្ថវិរោ	សម្បយត្ថវិរោ	៣៤៤	៨	ពួកចិត្តស	ពួកចិត្តស	១៥៣	១៥
ទស្ស	ទស្ស	៣៧២	៦	ដោយការសរសេរ	ដោយការសរសេរ	១៧៧	១៤
ចច្ច័យ	ចច្ច័យ	៣៨៥					

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

៣៧

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
អាកិត្តញាយគនៈ	ខែអាកិត្តញាយគនៈ	១៧៨	៧
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ	វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ	២១៦	៨
ដោយអត្ថប្បច្ច័យ	ដោយអត្ថប្បច្ច័យ	២២៥	១០
សមុដ្ឋានរូប	សមុដ្ឋានរូប	២២៧	២
ប្រកប	ប្រកប	២៣០	១២
ដែលប្រកបដោយ	ដែលប្រកបដោយ	២៣២	២
ខែជិស្ឋ	ខែបជិស្ឋ	២៤៦	១០
បកត្ថបទិស្សយ	បកត្ថបទិស្សយ	២៧៦	១២
ដែលគួរលះ	ដែលគួរលះ	៣៣០	៣
	សម្បយុត្តិវិវៈ	៣៤៤	២
ដែលមិនគួរលះ	ដែលគួរលះ	៣៤៨	៣
ក្នុងកណ្ឌ	ក្នុងកណ្ឌ :	៣៦៦	៤